

การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
โดยใช้เทคนิคพาโนรามา ร่วมกับแผนภูมิความหมาย

โดย
นางสาวธัญลักษณ์ เอี่ยมจ่วง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการสอนภาษาไทย แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต

ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2565

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
โดยใช้เทคนิคพาโนรามาพร้อมกับแผนภูมิความหมาย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการสอนภาษาไทย แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต
ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน
มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2565
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

THE DEVELOPMENT OF ANALYTICAL READING ABILITIES
OF MATTHAYOMSUKSA 3 STUDENTS BY USING PANORAMA
AND SEMANTIC MAPPING

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Education TEACHING THAI LANGUAGE
Department of Curriculum and Instruction
Silpakorn University
Academic Year 2022
Copyright of Silpakorn University

หัวข้อ	การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้เทคนิคพาโนรามาพร้อมกับแผนภูมิความหมาย
โดย	นางสาวธัญลักษณ์ เอี่ยมม่วง
สาขาวิชา	การสอนภาษาไทย แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กิ่งกาญจน์ บุรณสินวัฒนกุล
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิณพนธ์ คงวิจิตต์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สรัญญา จันทร์ชูสกุล

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มาเรียม นิลพันธุ์)

พิจารณาเห็นชอบโดย
..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บุชบา บัวสมบุรณ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กิ่งกาญจน์ บุรณสินวัฒนกุล)
..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิณพนธ์ คงวิจิตต์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สรัญญา จันทร์ชูสกุล)

..... ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สิริระ สมนาม)

630620023 : การสอนภาษาไทย แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทบัณฑิต

คำสำคัญ : การอ่านวิเคราะห์, เทคนิคพจนานุกรม, แผนภูมิความหมาย

นางสาว ธัญลักษณ์ เอี่ยมจ้ง: การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้เทคนิคพจนานุกรมร่วมกับแผนภูมิความหมาย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กิ่งกาญจน์ บุรณสินวัฒนกุล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์คือเพื่อ 1) เปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคพจนานุกรมร่วมกับแผนภูมิความหมาย และ 2) ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาไทยโดยใช้เทคนิคพจนานุกรมร่วมกับแผนภูมิความหมาย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเสนาให้ “วิมลวิทยานุกูล” อำเภอเสนาให้ จังหวัดสระบุรี ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster sampling) จำนวน 44 คน ดำเนินการทดลอง โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นระยะเวลา 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง รวมเวลาที่ใช้ในการทดลองทั้งสิ้นจำนวน 10 ชั่วโมง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคพจนานุกรมร่วมกับแผนภูมิความหมาย 2) แบบวัดความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ และ 3) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาไทยโดยใช้เทคนิคพจนานุกรมร่วมกับแผนภูมิความหมาย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และสถิติทดสอบที่แบบกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน (Dependent sample t-test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคพจนานุกรมร่วมกับแผนภูมิความหมายหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($M = 23.41$, $SD = 2.81$) สูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($M = 18.34$, $SD = 3.52$) อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05
2. ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาไทยโดยใช้เทคนิคพจนานุกรมร่วมกับแผนภูมิความหมายอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($M = 4.38$, $SD = 0.23$)

630620023 : Major TEACHING THAI LANGUAGE

Keyword : ANALYTICAL READING ABILITIES/ PANORAMA/ SEMANTIC MAPPING

MISS Thunyaluk AIAMNGUANG : THE DEVELOPMENT OF ANALYTICAL READING ABILITIES OF MATTHAYOMSUKSA 3 STUDENTS BY USING PANORAMA AND SEMANTIC MAPPING Thesis advisor : Assistant Professor Kingkarn Buranasinvattanakul, Ph.D.

The purposes of the research were to 1) compare the analytical reading abilities of Matthayomsuksa 3 students before and after learning through PANORAMA and Semantic Mapping and 2) study student's opinions toward learning Thai language through PANORAMA and Semantic Mapping. The sample was a class of 44 Matthayomsuksa 3 students in semester 1 of academic year 2022 at Saohai Wimolwittayanukul School Saohai district in Saraburi province, derived by cluster sampling. The researcher spent 5 weeks for teaching, 2 periods per week, totaling 10 periods.

The research instruments were 1) lesson plans through PANORAMA and Semantic Mapping, 2) an analytical reading abilities test and 3) a questionnaire survey of student's opinions toward learning Thai language through PANORAMA and Semantic Mapping. The mean, standard deviation and dependent t-test were applied for data analysis.

The findings were as follows

1. The students' analytical reading abilities after learning through PANORAMA and Semantic Mapping were significantly ($M = 23.41$, $SD = 2.81$) higher than those before ($M = 18.34$, $SD = 3.52$) at .05 level.

2. The students' opinions toward learning Thai language through PANORAMA and Semantic Mapping were at the high agreement level. ($M = 4.38$, $SD = 0.23$)

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่อง การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้เทคนิคพาโนรามา ร่วมกับแผนภูมิความหมาย ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยความเมตตาความกรุณา และความปรารถนาดีอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิงกาญจน์ บุรณสินวัฒนกุล ผู้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาด้วยความเอาใจใส่เสมอมา ตลอดจนการตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ พร้อมทั้งให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวิจัย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิณพจน์ คงวิจิตร และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรัญญา จันทร์ชูสกุล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่กรุณาให้คำแนะนำในการตรวจแก้ไขต่อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุชา บัวสมบูรณ์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิระ สมนาม ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ได้ให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ต่อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชลธิชา หอมพุ่ม อาจารย์กิตติพงษ์ แบล้ว และอาจารย์ จันทร์ทิมา ศรีวิรัตน์ ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและแก้ไขเครื่องมือในการวิจัย ทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้มีความถูกต้อง สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียน คณะครู โรงเรียนเส้าไห้ “วิมลวิทยานุกูล” ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและดำเนินการทดลองวิจัย ส่งผลให้ผู้วิจัยสามารถดำเนินการวิจัยจนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณแม่ พ่อ และพี่สาว ที่เป็นผู้ให้ผู้สนับสนุนทุกอย่างในชีวิต คอยเป็นกำลังใจให้ผู้วิจัยมาตลอด สุดท้ายนี้คุณความดีและประโยชน์ทั้งหลายที่เกิดจากการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้แต่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน

นางสาว ธัญลักษณ์ เอี่ยมจ่วง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญแผนภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
2. กรอบแนวคิดการวิจัย.....	7
3. คำถามการวิจัย.....	10
4. วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	10
5. สมมติฐานของการวิจัย.....	10
6. ขอบเขตของการวิจัย.....	10
7. นิยามศัพท์เฉพาะ.....	11
8. ประโยชน์ที่ได้รับ.....	12
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	13
1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และ หลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียน เส้าไห้ “วิมลวิทยานุกูล” จังหวัดสระบุรี.....	14
2. การอ่านวิเคราะห์.....	20
2.1 ความหมายและความสำคัญของการอ่านวิเคราะห์.....	20
2.2 องค์ประกอบของการอ่านวิเคราะห์.....	20

2.3	ประเภทของงานเขียนที่ใช้ในการอ่านวิเคราะห์	24
2.4	กระบวนการอ่านวิเคราะห์	25
2.5	การวัดและประเมินผลความสามารถการอ่านวิเคราะห์	27
3.	เทคนิคพาโนรามา	30
3.1	ความหมายของเทคนิคพาโนรามา.....	30
3.2	ความเป็นมาของเทคนิคพาโนรามา	31
3.3	ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคพาโนรามา	32
4.	แผนภูมิความหมาย	34
4.1	ความหมายและความสำคัญของแผนภูมิความหมาย	34
4.2	รูปแบบของแผนภูมิความหมาย	35
4.3	แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อ่านด้วยแผนภูมิความหมาย	39
5.	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	40
5.2	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคพาโนรามา	43
5.3	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแผนภูมิความหมาย	44
บทที่ 3	วิธีดำเนินการวิจัย	47
1.	รูปแบบการวิจัย.....	47
2.	การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	48
3.	การกำหนดประชากร การเลือกกลุ่มตัวอย่าง และตัวแปรที่ศึกษา	48
4.	การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	49
5.	การดำเนินการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล	57
6.	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
บทที่ 4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	59

1. ผลการวิเคราะห์และเปรียบเทียบคะแนนความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคพานอรามาพร้อมกับแผนภูมิความหมาย.....	59
2. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาไทยโดยใช้เทคนิคพานอรามาพร้อมกับแผนภูมิความหมาย	60
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	66
สรุปผลการวิจัย.....	67
อภิปรายผลการวิจัย.....	67
ข้อเสนอแนะ	75
1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้.....	75
2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	76
รายการอ้างอิง	77
ภาคผนวก.....	85
ภาคผนวก ก รายงานผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย	86
ภาคผนวก ข ผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	88
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	97
ภาคผนวก ง เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล.....	144
ประวัติผู้เขียน.....	159

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระการอ่าน ปีการศึกษา 2562-2564 ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียน เส้าให้ “วิมลวิทยานุกูล”	3
ตารางที่ 2 ตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 1	14
ตารางที่ 3 โครงสร้างรายวิชา ท23101 ภาษาไทยพื้นฐาน หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การอ่าน.....	17
ตารางที่ 4 วิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างระดับความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์กับตัวชี้วัด ..	29
ตารางที่ 5 แบบแผนการวิจัย	47
ตารางที่ 6 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ในการทดลอง	50
ตารางที่ 7 รายการแก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ	52
ตารางที่ 8 โครงสร้างแบบวัดความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์	53
ตารางที่ 9 รายการปรับแก้ไขข้อคำถามของแบบวัดความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ.....	54
ตารางที่ 10 รายการปรับแก้ไขข้อคำถามของรายการประเมินตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ	57
ตารางที่ 11 ผลการวิเคราะห์และเปรียบเทียบคะแนนความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคพจนานามาร่วมกับแผนภูมิความหมาย.....	59
ตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาไทยโดยใช้เทคนิคพจนานามาร่วมกับแผนภูมิความหมาย	60
ตารางที่ 13 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคพจนานามาร่วมกับแผนภูมิความหมาย	89
ตารางที่ 14 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแบบวัดความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์	91

ตารางที่ 15 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแบบสอบถามความคิดเห็นของ
 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาไทยโดยใช้เทคนิคพาโนรามาพร้อมกับแผนภูมิ
 ความหมาย..... 93

ตารางที่ 16 ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบวัดความสามารถด้านการอ่าน
 วิเคราะห์..... 94

สารบัญแผนภาพ

	หน้า
แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	9
แผนภาพที่ 2 แผนภูมิความหมายแบบลำดับเหตุการณ์	36
แผนภาพที่ 3 แผนภูมิความหมายแบบพรรณนา	36
แผนภาพที่ 4 แผนภูมิความหมายแบบเปรียบเทียบ	37
แผนภาพที่ 5 แผนภูมิความหมายแบบจำแนกประเภท	38

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความสามารถด้านการอ่านมีความสำคัญในการรับข้อมูลข่าวสาร ทำให้ผู้รับสารได้รับความรู้ ความบันเทิง ทันทต่อความก้าวหน้า และความเปลี่ยนแปลง ดังที่ กิตติชัย พินโน และคณะ (2554: 135) สรุปได้ว่า แม้ว่าเทคโนโลยีจะเปลี่ยนแปลงไป การอ่านก็ยังคงเป็นความสามารถพื้นฐานในการรับสารของมนุษย์ ซึ่งใช้แสวงหาความรู้ เป็นการรับสารที่ไม่มีข้อจำกัดด้านเวลาและสถานที่ จึงสามารถแสวงหาความรู้ได้อย่างไม่มีขีดจำกัด นอกจากจะได้รับความรู้ทางวิชาการแล้ว ยังช่วยเพิ่มพูนประสบการณ์ที่หลากหลายและแปลกใหม่ให้แก่ผู้อ่าน ช่วยพัฒนาความคิดสติปัญญา เสริมสร้างจินตนาการ รวมทั้งพัฒนาจิตใจของผู้อ่านได้เป็นอย่างดี

เนื่องจากการอ่านเป็นกระบวนการที่สัมพันธ์กับการคิด เพราะในขณะที่เราอ่านข้อความ เราจะใช้กระบวนการคิดเพื่อทำความเข้าใจในเรื่องที่อ่าน ดังที่ ดวงใจ ไทยอุบล (2554: 47) และ จิรวัดน์ เพชรรัตน์ และอัมพร ทองใบ (2556: 206) สรุปได้ว่า การอ่านที่มีประสิทธิภาพไม่ใช่เพียงแต่อ่านตามตัวอักษรได้เท่านั้น แต่เป็นการอ่านที่สามารถเข้าใจในสิ่งที่ผู้แต่งต้องการสื่อสารในด้านต่าง ๆ สามารถพิจารณา ไตร่ตรอง และตีความหมายได้อย่างมีเหตุผล ซึ่งลักษณะการอ่านดังกล่าวเป็นลักษณะสำคัญของการอ่านวิเคราะห์ ผู้ที่มีความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ไม่เพียงแต่จะได้รับความรู้ ได้รู้จักสำนวนโวหาร และวิธีการเขียนเท่านั้น แต่ยังสามารถคิดจากเรื่องที่อ่าน หรือได้รู้ถึงความคิดที่แตกต่าง สามารถประเมินค่าเรื่องที่อ่าน และนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตได้

นอกจากนี้ Adler and Doren (1972: 60) และ Long (2012: 10-11) ได้กล่าวถึงระดับความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์และความสำคัญของการอ่านวิเคราะห์ไว้ สรุปความได้ว่า การอ่านวิเคราะห์สามารถจำแนกออกเป็น 3 ระดับด้วยกัน ได้แก่ การพิจารณาเนื้อหา จากการพิจารณาประเภทและเนื้อหาของเรื่องที่อ่าน ระบุรายละเอียดในภาพรวม ยกตัวอย่างส่วนสำคัญของเรื่องตามลำดับและความสัมพันธ์ และระบุแนวคิดหรือปัญหาของเรื่องที่อ่าน การตีความเนื้อหา จากการตีความภาษาที่มีความหมายโดยตรงและภาษาที่มีความหมายโดยนัย และการวิพากษ์เนื้อหา จากการพิจารณาองค์ประกอบในเรื่อง การตีความเรื่องที่อ่านอย่างละเอียด สามารถแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องที่อ่านได้อย่างสมเหตุสมผล โดยการอ่านวิเคราะห์จะช่วยแก้ปัญหาการอ่านเรื่องที่มีความยาวหรือเรื่อง

ที่มีโครงเรื่องซับซ้อน ทำให้ผู้อ่านเข้าใจในเรื่องที่อ่านได้อย่างละเอียด ได้ข้อมูลต่าง ๆ ในเรื่องอย่างครบถ้วน ทำให้เข้าใจความคิดและจุดมุ่งหมายของผู้แต่ง ส่งผลให้ผู้อ่านได้รับความรู้จากเรื่องที่อ่าน และได้พัฒนากระบวนการคิดของตน เพื่อนำไปสู่การสร้างความรู้ ความคิด วิเคราะห์ปัญหา การตัดสินใจ แก้ปัญหา และสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต จากข้อความดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าการอ่านวิเคราะห์มีความสำคัญต่อการพัฒนาความสามารถในการอ่าน และมีส่วนช่วยในการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนสามารถนำไปพัฒนา และประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์กับตนเอง ทั้งในเรื่องของการเรียน และการดำเนินชีวิตได้

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กำหนดคุณภาพของนักเรียนในช่วงชั้นที่ 4 ไว้ว่า นักเรียนสามารถวิเคราะห์เรื่องที่อ่านได้ เพื่อนำความรู้ความคิดจากการอ่านมาพัฒนาตน พัฒนาการเรียน และนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 6) จะเห็นได้ว่าแม้หลักสูตรจะให้ความสำคัญกับการอ่านวิเคราะห์แต่ก็พบว่านักเรียนยังคงมีปัญหาในเรื่องของการอ่าน ดังจะเห็นได้จากผลสัมฤทธิ์จากโปรแกรมประเมินสมรรถนะนักเรียนมาตรฐานสากล (Programme for International Student Assessment หรือ PISA) ปี พ.ศ. 2561 พบว่าผลประเมินด้านการอ่าน ประเทศไทยมีคะแนนเพียง 393 คะแนน ซึ่งน้อยกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศสมาชิก OECD (Organization for Economic Co-operation and Development) ที่มีคะแนนการอ่านเท่ากับ 487 คะแนน เมื่อเทียบกับผลประเมิน PISA ปี พ.ศ. 2558 พบว่ามีคะแนนลดลง 16 คะแนน และเมื่อเทียบกับผลประเมิน PISA ปี พ.ศ. 2555 พบว่ามีคะแนนลดลงถึง 48 คะแนน (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2564: 166-168) สอดคล้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระการอ่านระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระดับประเทศ ระหว่างปีการศึกษา 2562 ถึงปีการศึกษา 2564 ที่ผ่านมาพบว่าผลสัมฤทธิ์สาระการอ่าน ปีการศึกษา 2562 มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 48.65 ปีการศึกษา 2563 มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 59.67 ปีการศึกษา 2564 มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 52.58 จากข้อมูลดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าความสามารถด้านการอ่านของนักเรียนไทยที่ลดลงอย่างต่อเนื่อง หากนักเรียนขาดความสามารถด้านการอ่านย่อมส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ในด้านต่าง ๆ ของนักเรียนด้วย

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้วิเคราะห์ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระการอ่านระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเส้าไห้ “วิมลวิทยานุกูล” ระหว่างปีการศึกษา 2562 ถึงปีการศึกษา 2564 ที่ผ่านมาพบว่าผลการทดสอบสาระการอ่าน ปีการศึกษา

2562 มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 53.40 ปีการศึกษา 2563 มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 68.43 ปีการศึกษา 2564 มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 61.30 และในปีการศึกษา 2564 คะแนนเฉลี่ยลดลงถึงร้อยละ 7.13 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระการอ่าน ปีการศึกษา 2562-2564 ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียน เส้าไห้ “วิมลวิทยานุกูล”

สาระการเรียนรู้	ปีการศึกษา	คะแนนเต็ม	โรงเรียน	
			<i>M</i>	<i>SD</i>
การอ่าน	2562	100	53.40	20.10
	2563	100	68.43	16.06
	2564	100	61.30	20.22

ที่มา: โรงเรียนเส้าไห้ “วิมลวิทยานุกูล” งานทะเบียนวัดผล, (2565)

จากตารางเปรียบเทียบข้างต้น จะเห็นได้ว่าคะแนนทางด้านสาระการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเส้าไห้ “วิมลวิทยานุกูล” ปีการศึกษา 2564 มีคะแนนเฉลี่ยลดลง ซึ่งสอดคล้องกับการสัมภาษณ์ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเส้าไห้ “วิมลวิทยานุกูล” (จันทิมา ศรีวิรัตน์, 2564; พรรณราย ธนสัตย์สถิตย์, 2564) สรุปได้ว่า นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยในสาระการเรียนรู้ การอ่าน ลดลงจากปีการศึกษาเดิม เป็นเพราะไม่ได้มีการส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาการอ่านอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งการสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) เป็นข้อสอบวัดระดับการอ่านในระดับการอ่านขั้นสูง แต่การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในโรงเรียนส่วนมากจะเป็นการสอนอ่านในระดับที่ใช้ความจำ และความเข้าใจ ไม่ได้มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ช่วยฝึกฝนให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์มากเท่าที่ควร หากได้มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และให้ความสำคัญและช่วยพัฒนาในด้านการอ่านวิเคราะห์จะช่วยเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยให้ดียิ่งขึ้น และช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ สอดคล้องกับ สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2564:71-76) ได้วิเคราะห์ถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อคะแนนการอ่านของนักเรียนไทย สรุปความได้ว่า หนึ่งในปัจจัยที่ส่งผลต่อคะแนนการอ่านของนักเรียนคือ บทบาทของครูในห้องเรียน แม้ปัจจัยดังกล่าวจะส่งผลต่อคะแนนการอ่านของนักเรียนไม่มากนัก แต่พบว่าหากครูได้ปรับการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับ

ความรู้และความต้องการของนักเรียน การสอนให้นักเรียนได้รู้ถึงกลวิธีในการอ่านเพื่อใช้ตาม จุดประสงค์ต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ให้ความช่วยเหลือและสนับสนุน โดยการแสดงความสนใจ กับการเรียนรู้ของนักเรียน กระตุ้นให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น ได้เชื่อมโยงระหว่างเรื่องที่อ่านกับ ชีวิตจริง และให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนอย่างกระตือรือร้น ซึ่งปัจจัยดังกล่าวเป็นหนึ่งใน แนวทางสำคัญในการส่งเสริมและช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถด้านการอ่านได้

การสัมภาษณ์ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนเส้าให้ “วิมลวิธานกุล” และ การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนั้น ผู้วิจัยพบว่าการพัฒนาความสามารถด้านการอ่าน วิเคราะห์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ควรจะปรับเปลี่ยนวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เนื่องจากการอ่านวิเคราะห์ถือเป็นการอ่านขั้นสูงที่มีการใช้การคิดขั้นสูงเข้ามาร่วมด้วย ไม่สามารถ เกิดขึ้นได้เอง จะต้องได้รับการเรียนรู้และการฝึกฝน การพัฒนาการคิดขั้นสูงนั้นจะต้องมีการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียน ได้แสดงออกในกระบวนการเรียนรู้และได้ลง มือปฏิบัติเพื่อให้เกิดความรู้ด้วยตนเอง โดยมีครูเป็นผู้ให้คำแนะนำและคอยให้ความช่วยเหลือ ดังที่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2562: 4) กล่าวไว้ว่า การที่ นักเรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติจริง และมีการใช้วิจารณญาณในการคิดและตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรม สู การเป็นผู้รู้คิด รู้ตัดสินใจด้วยตนเอง มุ่งเน้นให้นักเรียนได้พัฒนาการคิดขั้นสูง (Higher order thinking) ในการมีวิจารณญาณ การวิเคราะห์ การคิดแก้ปัญหา การประเมิน ตัดสินใจ และการ สร้างสรรค์

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสม สำหรับการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ เช่น เทคนิค SQ4R เทคนิค STAD เทคนิค KWL Plus เทคนิค จิกซอว์ เป็นต้น ซึ่งเทคนิคดังกล่าวสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ มุ่งเน้นให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ในรายวิชาภาษาไทย และเทคนิคที่ ผู้วิจัยสนใจคือเทคนิคพาโนรามา (PANORAMA) ของ Edwards (1973: 132-135) ซึ่งเป็นหนึ่งใน เทคนิคการสอนอ่านที่นักเรียนจะได้มีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนการอ่าน ตั้งแต่ขั้นกำหนดจุดมุ่งหมาย ตลอดจนได้ตั้งคำถามพร้อมทั้งกำหนดความเร็วในการอ่านของตนเองให้เหมาะสมกับความยากง่าย และปริมาณของเนื้อหา แล้วจึงอ่านด้วยตนเอง พร้อมทั้งจดบันทึกจากเรื่องที่อ่าน นำมาเรียบเรียงและ ใช้ในการทบทวนเนื้อหาอีกครั้งหนึ่ง อีกทั้งยังได้ร่วมกันอภิปรายเรื่อง เพื่อเป็นการประเมินความเข้าใจ ของนักเรียนและได้ทราบผลการเรียนของตนเองเพื่อนำไปพัฒนาและปรับปรุงต่อไป โดยขั้นตอน ดังกล่าวทั้งหมดนี้ครูจะเป็นผู้คอยให้คำแนะนำและคอยช่วยอำนวยความสะดวกให้แก่ นักเรียน เพื่อให้

นักเรียนเกิดความเข้าใจในการอ่าน สามารถกำหนดขั้นตอนในการอ่านด้วยตนเองอย่างเป็นระบบ ตลอดจนสามารถพัฒนาการอ่านของตนเองให้มีประสิทธิภาพต่อไปได้

เทคนิคพาโนรามา (PANORAMA) พัฒนามาจากเทคนิคการสอนอ่านหลายรูปแบบ โดย Edwards (1973: 132-135) เพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในด้านการอ่านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา โดยพัฒนามาจากเทคนิค SQ3R ของ Robinson (1961) เทคนิค OK4R ของ Pauk (1962) เทคนิค PQRST ของ Spache and Berg (1978) และเทคนิค OARWET ของ Norman (1968) และจากการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนำเทคนิคพาโนรามามาพัฒนาการอ่านวิเคราะห์ พบงานวิจัยของ รติพงษ์ รักษาพันธุ์ (2555) ที่จัดกิจกรรมแบบพาโนรามามาพัฒนาความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านวิเคราะห์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และงานวิจัยของ จิตตินันท์ สุวรรณภาพ (2564) ที่นำการสอนอ่านแบบพาโนรามามาพัฒนาความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ ร่วมกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านวิเคราะห์และการเขียนสรุปความภาษาไทย หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก จากงานวิจัยดังกล่าวจะเห็นว่าเทคนิคพาโนรามาเป็นเทคนิคที่สามารถนำมาพัฒนาความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ของนักเรียนได้

นอกจากการสอนการอ่านด้วยเทคนิคพาโนรามาแล้ว ผู้วิจัยยังเห็นว่าในขั้นตอนการอ่านที่นักเรียนจะได้จดบันทึกหลังจากการอ่านต้องมีเทคนิคการเรียนรู้มาร่วมด้วย ซึ่งผู้วิจัยได้นำแผนภูมิความหมาย (Semantic Mapping) มาช่วยในการจดบันทึกจะช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์และช่วยให้เข้าใจในเรื่องที่อ่านได้มากยิ่งขึ้น ดังที่ Sinatra et al. (1984: 22-29) ได้กล่าวไว้ว่า การนำแผนภูมิความหมายมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จะช่วยพัฒนาความเข้าใจคำศัพท์ และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ใช้สัญชาตญาณในการแยกแยะความแตกต่าง และหลอมรวมความรู้ใหม่และประสบการณ์เดิมเข้าด้วยกัน นอกจากนี้จะช่วยให้เห็นถึงความสัมพันธ์กันแล้วยังแสดงให้เห็นถึงลำดับขั้นตอนของเรื่องที่อ่านด้วย

แผนภูมิความหมาย (Semantic Mapping) เป็นผังที่ช่วยให้นักเรียนได้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างคำและความคิด เนื่องจากในการสร้างผัง นักเรียนจะต้องรับข้อมูล เรียบเรียงข้อมูล และประเมินผลข้อมูล เพื่อสื่อความหมายข้อมูลที่รับเข้ามานั้นได้ แผนภูมิความหมายจึงเป็นภาพแทน

ความคิดซึ่งเรียบเรียงและกำหนดสัญลักษณ์โดยผู้อ่าน อีกทั้งยังช่วยให้ครูประเมินความรู้เดิมหรือประสบการณ์เดิมของนักเรียนที่มีต่อหัวข้อเรื่องนั้น ๆ อันจะเป็นการช่วยให้นักเรียนมีโอกาสได้ระลึก (Recall) เรียบเรียง (Organize) และเขียนข้อมูลออกมาเป็นโครงสร้างได้ (Hanf, 1971: 228-229; Carrell et al., 1989: 651) จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นได้ว่าแผนภูมิความหมายมีความสัมพันธ์กับการอ่านวิเคราะห์เนื่องจากนักเรียนได้วิเคราะห์เรื่องที่อ่าน จัดระบบและแสดงผลออกมาในรูปแบบของแผนภูมิความหมายเพื่อให้เห็นถึงความสัมพันธ์ในเรื่องนั้น ๆ ดังที่ ทศนีย์ เศรษฐพงษ์ (2559: 81) ได้กล่าวถึงลักษณะสำคัญของแผนภูมิความหมายที่ส่งผลต่อการอ่านวิเคราะห์ไว้ว่า เป็นการหาความหมายของคำที่แฝงนัยจากบริบทการอ่านร่วมกับประสบการณ์เดิมของนักเรียน แล้วถ่ายทอดออกเป็นแผนภูมิความหมาย โดยเขียนผังตามประเภทของงานเขียน และกิจกรรมการอภิปรายกลุ่มทำให้นักเรียนได้ตัดสินใจประเมินความถูกต้องในการตีความข้อมูลจากนักเรียนคนอื่น ๆ และนำมาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงแผนภูมิความหมายของตนเอง นอกจากนี้นักเรียนยังสรุปได้ว่าข้อความนั้นมีความสัมพันธ์กับบทอ่านอย่างไร ส่วนใดของบทอ่านเป็นเหตุและเป็นผลกัน

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนำแผนภูมิความหมายมาพัฒนาการสอนภาษาไทยหรือที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการอ่าน พงงานวิจัยของ สุภรัตน์ สท้านพล (2554) ได้นำแผนภูมิความหมายมาพัฒนาความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจสูงขึ้นหลังเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนมีความคิดเห็นเชิงบวกต่อการเรียนโดยใช้แผนภูมิความหมายอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่งด้วยคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.53 และงานวิจัยของ กิตติพงษ์ แบสิ้ว (2561) ได้นำกลวิธีแผนภูมิความหมาย (Semantic Mapping) มาพัฒนาความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์บทร้อยแก้วของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ร่วมกับกระบวนการ 5 ขั้นตอน ผลการวิจัยพบว่าความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ บทร้อยแก้วของนักเรียนหลังจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากงานวิจัยดังกล่าวจะเห็นว่าแผนภูมิความหมายเป็นเทคนิคที่สามารถนำมาพัฒนาการสอนภาษาไทยหรือที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการอ่านของนักเรียนได้

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำเทคนิคพาโนรามา (PANORAMA) และแผนภูมิความหมาย (Semantic Mapping) มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ให้มีความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ และเพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาไทยโดยใช้เทคนิคพาโนรามาพร้อมกับแผนภูมิความหมาย โดยผลการวิจัยครั้ง

นี่จะเป็นแนวทางให้ครูนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ และพัฒนา
นักเรียนให้มีความสามารถในการอ่านวิเคราะห์ต่อไป

2. กรอบแนวคิดการวิจัย

การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อให้
ความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ของนักเรียนสูงขึ้น และมีความคิดเห็นต่อการเรียนวิชาภาษาไทย
อยู่ในระดับดี ผู้วิจัยได้คิดหาวิธีการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ โดยนำเทคนิคพา
โนรามาและแผนภูมิความหมายมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้ให้นักเรียนได้เรียนรู้และ
สามารถพัฒนาความสามารถด้านการวิเคราะห์ได้ จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยต่าง ๆ ที่
เกี่ยวข้องกับเทคนิคพาโนรามาและแผนภูมิความหมายในการพัฒนาความสามารถด้านการอ่าน
วิเคราะห์ ดังต่อไปนี้

เทคนิคพาโนรามา (PANORAMA) ของ Edwards (1973: 132-135) เป็นเทคนิคที่พัฒนา
มาจากเทคนิคการสอนหลายเทคนิค ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนหลัก และ 8 ขั้นตอนย่อย คือ 1) ขั้น
เตรียม ได้แก่ การกำหนดจุดมุ่งหมาย การปรับความเร็ว และความจำเป็นในการตั้งคำถาม 2) ขั้น
ระหว่างดำเนินการ ได้แก่ การสำรวจ การอ่านและเชื่อมโยง และการจดบันทึก และ 3) ขั้นสรุป ได้แก่
การจำ และการประเมินผล เพื่อให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยนักเรียนจะ
ได้ฝึกฝนการอ่านด้วยตนเอง มีครูเป็นผู้คอยให้คำแนะนำ ชี้แนะรายละเอียดในแต่ละขั้นตอน

แผนภูมิความหมาย (Semantic Mapping) เป็นผังที่ช่วยให้เห็นความสัมพันธ์ของคำศัพท์
หรือคำสำคัญกับความคิดที่สัมพันธ์กันอย่างมีขั้นตอน มีการแสดงให้เห็นถึงการจัดเรียงความคิด
ในบทอ่านที่เชื่อมโยงกัน แล้วแสดงออกมาในรูปแบบของผัง ซึ่งมีส่วนช่วยในการพัฒนาความเข้าใจใน
การอ่านแก่นักเรียน ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกใช้รูปแบบของแผนภูมิความหมายที่สามารถใช้กับบท
อ่านประเภทบันเทิงคดีและสารคดีได้ของ Schmidt (1986: 113-117) และ Sinatra et al (1986: 4-
13) 7 รูปแบบ ได้แก่ 1) แผนภูมิความหมายแมงมุม 2) แผนภูมิความหมายลำดับเวลา 3) แผนภูมิ
ความหมายเปรียบเทียบ 4) แผนภูมิความหมายแสดงเหตุและผล 5) แผนภูมิความหมายแบบ
พรรณนา 6) แผนภูมิความหมายแบบจำแนกประเภท และ 7) แผนภูมิความหมายแบบผสม

จากการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้ขั้นตอนการสอนเทคนิคพาโนรามาตามวิธีการของ Edwards
(1973: 132-135) ร่วมกับแผนภูมิความหมาย มีขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการพัฒนา
ความสามารถด้าน การอ่านวิเคราะห์ ดังนี้

1. ขั้นเตรียม (Preparatory Stage)

1.1 การกำหนดจุดมุ่งหมาย (P - Purpose) ครูและนักเรียนร่วมกันกำหนดจุดมุ่งหมายในการอ่าน เพื่อตอบคำถามว่าเรื่องที่อ่านนี้อ่านเพื่ออะไร เช่น อ่านเพื่อให้ทราบข้อมูลพื้นฐานของหลักสูตรที่เรียน อ่านเพื่อนำมาใช้ในการอ้างอิง อ่านเพื่อการสัมมนาหรืออ่านเพื่อใช้ในการทดสอบ

1.2 การปรับความเร็ว (A - Adapting rate to material) ครูแนะนำให้นักเรียนปรับความเร็วในการอ่าน โดยพิจารณาจากจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ โดยสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความยากง่ายและปริมาณของเรื่องที่อ่าน

1.3 ความจำเป็นในการตั้งคำถาม (N - Need to pose question) ครูและนักเรียนร่วมกันตั้งคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน โดยครูแนะนำให้นักเรียนลองตั้งคำถามจากการเปลี่ยนชื่อเรื่อง หัวเรื่อง หรือบางข้อความให้เป็นรูปคำถาม เพื่อหาคำตอบให้กับคำถามที่ตั้งไว้

2. ขั้นระหว่างดำเนินการ (Intermediate Stage)

2.1 การสำรวจ (O - Overview) ครูให้นักเรียนเริ่มอ่าน โดยให้นักเรียนสังเกตหรือพิจารณาองค์รวมของเรื่องที่อ่าน เช่น ผู้แต่ง ภูมิหลังของผู้แต่ง ปีที่พิมพ์ สารบัญ หัวข้อย่อย ภาพประกอบ กราฟ สารสำคัญ และคำอธิบายศัพท์

2.2 การอ่านและเชื่อมโยง (R - Read and relate) ครูให้นักเรียนอ่านเพื่อจับประเด็นแนวคิดหลัก และข้อเท็จจริงของเรื่อง โดยเชื่อมโยงความรู้ประสบการณ์เดิมของนักเรียน เพื่อให้เข้าใจในเนื้อหาของเรื่องมากยิ่งขึ้น และเป็นการอ่านเพื่อตอบคำถามที่ได้ตั้งไว้ในขั้นเตรียม

2.3 การจดบันทึก (A - Annotate) ครูให้นักเรียนจดบันทึกหลังจากการอ่าน อาจใช้วิธีขีดเส้นใต้แนวคิดหลัก และข้อสนับสนุนของเท็จจริงของเรื่อง อาจใช้เครื่องหมาย เช่น วงกลม กรอบ เครื่องหมาย ดอกจัน เครื่องหมายถูก เน้นข้อความที่สำคัญ หากไม่สามารถเขียนลงในเรื่องที่อ่านได้ให้นักเรียนจดบันทึกลงในสมุดของตนเอง ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยให้นักเรียนจดบันทึกในรูปแบบของแผนภูมิความหมาย โดยรูปแบบของแผนภูมิความหมายที่ใช้จะแตกต่างกันออกไปตามประเภทของเรื่องที่อ่าน

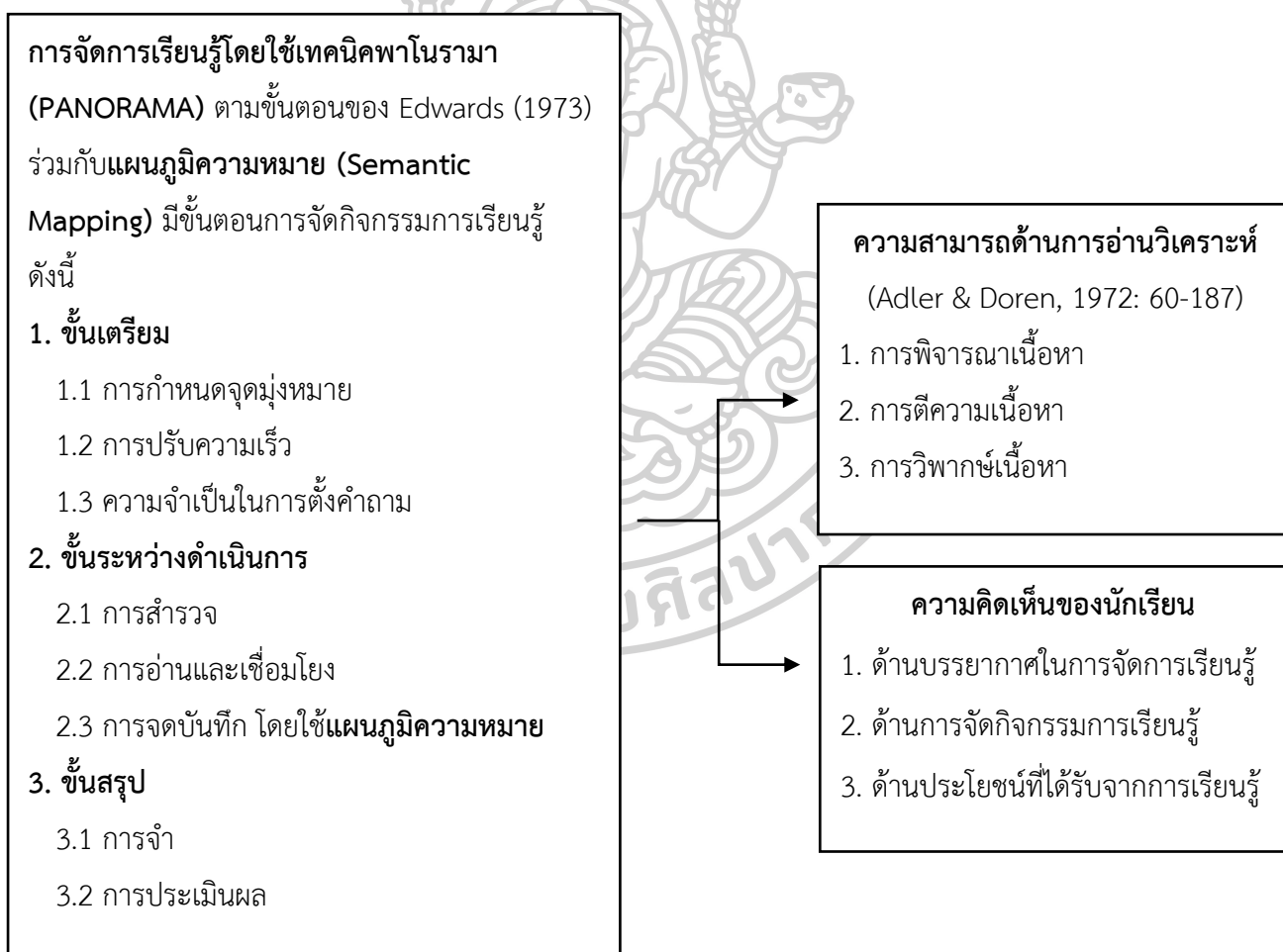
3. ขั้นสรุป (Concluding Stage)

3.1 การจำ (M - Memorize) ครูให้นักเรียนจัดระเบียบข้อมูลที่ได้จดบันทึก เรียงเรียงแนวคิด และข้อเท็จจริงต่าง ๆ เพื่อให้สะดวกต่อการนำข้อมูลมาใช้ โดยมีแนวทางคือ ให้นักเรียนกำหนดโครงร่างและเรียงเรียงใจความสำคัญที่ละหัวข้อ อาจใช้อักษรย่อ หรือคำสำคัญร่วมด้วย หรือใช้วิธีการช่วยจำตามที่นักเรียนถนัด ขั้นตอนนี้จะช่วยให้นักเรียนได้ทบทวนความจำจากเรื่องที่อ่านอีกครั้งหนึ่ง ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยให้นักเรียนทบทวนแผนภูมิความหมายของตนเอง คู่มือรายละเอียด

ขององค์ประกอบต่าง ๆ แยกตามประเด็นและจุดสำคัญของเรื่อง อาจปรับปรุงหรือเพิ่มเติมแผนภูมิความหมายของตนเองให้สมบูรณ์

3.2 การประเมินผล (A - Assess) ครูให้นักเรียนได้ประเมินตนเองว่าได้อ่านตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ในขั้นเตรียมหรือไม่ อย่างไร สามารถสรุปความจากเรื่องที่อ่าน ตอบคำถามเกี่ยวกับแนวคิดและข้อเท็จจริง และเข้าใจในความสัมพันธ์ของแต่ละองค์ประกอบในเรื่องได้หรือไม่ เพื่อเป็นการเน้นย้ำความเข้าใจในเรื่องที่อ่านและให้นักเรียนได้นำผลจากการประเมินไปพัฒนาและปรับปรุงตนเองต่อไป

จากการศึกษาผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

3. คำถามการวิจัย

1. ความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคพาโนรามาพร้อมกับแผนภูมิความหมายสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หรือไม่ อย่างไร

2. ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาไทยโดยใช้เทคนิคพาโนรามาพร้อมกับแผนภูมิความหมายอยู่ในระดับใด อย่างไร

4. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคพาโนรามาพร้อมกับแผนภูมิความหมาย

2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาไทยโดยใช้เทคนิคพาโนรามาพร้อมกับแผนภูมิความหมาย

5. สมมติฐานของการวิจัย

ความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคพาโนรามาพร้อมกับแผนภูมิความหมาย หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

6. ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนเส้าไห้ “วิมลวิทยานุกูล” อำเภอเส้าไห้ จังหวัดสระบุรี จำนวน 15 ห้องเรียน รวมจำนวนนักเรียนทั้งหมด 383 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/7 มีจำนวน 44 คน และกำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนเส้าไห้ “วิมลวิทยานุกูล” อำเภอเส้าไห้ จังหวัดสระบุรี ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Sampling) ด้วยวิธีการจับสลาก โดยมีห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น (Independent Variable) ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคพาโนรามาพร้อมกับแผนภูมิความหมาย

2.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่

2.2.1 ความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์

2.2.2 ความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาไทยโดยใช้เทคนิคพาโนรามาร่วมกับแผนภูมิความหมาย

3. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยกำหนดเนื้อหาในการวิจัยครั้งนี้ คือ การอ่านวิเคราะห์ ซึ่งเป็นสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน เนื้อหาที่ใช้ในการทดลองคือบทอ่านร้อยแก้ว 4 ประเภท ได้แก่ บทความ สารคดี ท่องเที่ยว เรื่องสั้น และนวนิยาย

4. ระยะเวลา

ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 ใช้เวลาในการทดลอง 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 วัน วันละ 2 ชั่วโมง โดยแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1-3 แผนละ 2 ชั่วโมง และแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 ใช้เวลา 4 ชั่วโมง รวมทั้งหมด 10 ชั่วโมง (ไม่รวมทดสอบก่อนและหลังการจัดกิจกรรมเรียนรู้)

7. นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **ความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์** หมายถึง การระบุรูปแบบ เนื้อหา และแนวคิดของเรื่องที่ได้ โดยการวิเคราะห์ ตีความ แยกแยะข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น รวมไปถึงทัศนคติของผู้แต่ง บอกจุดมุ่งหมายที่ผู้แต่งต้องการนำเสนอ และสามารถแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลได้ ซึ่งวัดได้จากคะแนนแบบวัดความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยใช้กรอบแนวคิดของ Adler and Doren (1972: 60-187) ซึ่งแบ่งความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์เป็น 3 ระดับ คือ การพิจารณาเนื้อหา การตีความเนื้อหา และการวิพากษ์เนื้อหา

2. **เทคนิคพาโนรามา** หมายถึง การสอนอ่านที่มีลำดับขั้นตอน ของ Edwards (1973) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนหลัก และ 8 ขั้นตอนย่อย คือ 1) ขั้นเตรียม ได้แก่ การกำหนดจุดมุ่งหมาย การปรับความเร็ว และความจำเป็นในการตั้งคำถาม 2) ขั้นระหว่างดำเนินการ ได้แก่ การสำรวจ การอ่านและเชื่อมโยง และการจดบันทึก และ 3) ขั้นสรุป ได้แก่ การจำ และการประเมินผล โดยนักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ได้กำหนดวิธีการอ่านในแต่ละขั้นตอนด้วยตนเอง โดยมีครูเป็นผู้คอยให้คำแนะนำ ชี้แนะรายละเอียดในแต่ละขั้นตอน และเนื้อหาที่ใช้ในการสอนอ่านคือบทอ่านร้อยแก้ว 4 ประเภท ได้แก่ บทความ สารคดีท่องเที่ยว เรื่องสั้น และนวนิยาย

3. แผนภูมิความหมาย หมายถึง การใช้ผังในการแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของเรื่องที่อ่าน โดยมีการจัดระบบเรียบเรียงข้อมูลประเภทต่าง ๆ ให้เห็นถึงความสัมพันธ์ได้อย่างชัดเจน มีการเชื่อมโยงแนวคิด ใจความสำคัญ และรายละเอียดของเรื่อง ในการวิจัยครั้งนี้เลือกใช้รูปแบบแผนภูมิความหมาย 7 รูปแบบ ได้แก่ แผนภูมิความหมายแมงมุม แผนภูมิความหมายลำดับเวลา แผนภูมิความหมายเปรียบเทียบ แผนภูมิความหมายแสดงเหตุและผล แผนภูมิความหมายแบบพรรณนา แผนภูมิความหมายแบบจำแนกประเภท และแผนภูมิความหมายแบบผสม

4. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคพาโนรามาร่วมกับแผนภูมิความหมาย หมายถึง การจัดการเรียนรู้การอ่านวิเคราะห์ตามขั้นตอนการสอนอ่านตามเทคนิคพาโนรามา 3 ขั้นตอนหลัก และ 8 ขั้นตอนย่อย ของ Edwards (1973) และนำแผนภูมิความหมายมาใช้ในขั้นการอ่าน ในการจดบันทึก โดยการจัดการเรียนรู้จะประกอบด้วยขั้นตอนดังต่อไปนี้ 1) ขั้นเตรียม ได้แก่ การกำหนดจุดมุ่งหมาย ครูและนักเรียนร่วมกันกำหนดจุดมุ่งหมายในการอ่าน การปรับความเร็ว โดยการปรับอัตราความเร็วที่ใช้ในการอ่านเนื้อหาให้เหมาะสม และความจำเป็นในการตั้งคำถาม โดยตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่าน 2) ขั้นระหว่างดำเนินการ ได้แก่ การสำรวจ ครูให้นักเรียนสังเกตหรือพิจารณาองค์รวมของเรื่องที่อ่าน การอ่านและเชื่อมโยง ครูให้นักเรียนอ่านเพื่อจับประเด็นหลักของเรื่อง และตอบคำถามที่ตั้งไว้ การจดบันทึก นักเรียนจดบันทึกจากการอ่านโดยใช้แผนภูมิความหมาย และ 3) ขั้นสรุป ได้แก่ การจำ นักเรียนจะได้ทบทวนความจำจากเรื่องที่อ่าน ผ่านแผนภูมิความหมายที่ใช้ในการจดบันทึก และการประเมินผล ว่าอ่านได้ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ จากการอ่านสรุปความ ตอบคำถาม และเพื่อนำผลการประเมินไปพัฒนาในการเรียนครั้งต่อไป

5. ความคิดเห็น หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคพาโนรามาร่วมกับแผนภูมิความหมาย ในด้านบรรยากาศในการจัดการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ ซึ่งกำหนดค่าความคิดเห็นแบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อย และเห็นด้วยน้อยที่สุด จากการทำแบบสอบถามความคิดเห็นที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

6. นักเรียน หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเส้าไห้ “วิมลวิทยานุกูล” อำเภอเส้าไห้ จังหวัดสระบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565

8. ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ได้แนวทางในการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
2. ได้แนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องการอ่านวิเคราะห์ และนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในกลุ่มสาระอื่น ๆ ได้

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้เทคนิคพาโนรามา ร่วมกับแผนภูมิความหมาย” ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี จากเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการวิจัยในครั้งนี้ ดังหัวข้อต่อไปนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียน เส้าไห้ “วิมลวิทยานุกูล” จังหวัดสระบุรี
 - 1.1 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระภาษาไทย
 - 1.2 คำอธิบายรายวิชาและโครงสร้างรายวิชา ท 23101 ตามหลักสูตรสถานศึกษา ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียน เส้าไห้ “วิมลวิทยานุกูล” จังหวัดสระบุรี
2. การอ่านวิเคราะห์
 - 2.1 ความหมายและความสำคัญของการอ่านวิเคราะห์
 - 2.2 ประเภทของงานเขียนที่ใช้ในการอ่านวิเคราะห์
 - 2.3 องค์ประกอบของการอ่านวิเคราะห์
 - 2.4 กระบวนการอ่านวิเคราะห์
 - 2.5 การวัดและประเมินผลความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์
3. เทคนิคพาโนรามา
 - 3.1 ความหมายของเทคนิคพาโนรามา
 - 3.2 ความเป็นมาของเทคนิคพาโนรามา
 - 3.3 ขั้นตอนการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคพาโนรามา
4. แผนภูมิความหมาย
 - 4.1 ความหมายและความสำคัญของแผนภูมิความหมาย
 - 4.2 รูปแบบของแผนภูมิความหมาย
 - 4.3 แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านด้วยแผนภูมิความหมาย
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 5.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านวิเคราะห์
 - 5.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคพาโนรามา
 - 5.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแผนภูมิความหมาย

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และ หลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียน เส้าไห้ “วิมลวิทยานุกูล” จังหวัดสระบุรี

1.1 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระภาษาไทยหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย การอ่านวิเคราะห์ อยู่ในสาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด เพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน และระบุคุณภาพนักเรียนเมื่อเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 ในส่วนของการอ่านวิเคราะห์ไว้ว่า นักเรียนสามารถอ่านเข้าใจความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัย จับใจความสำคัญและรายละเอียดของสิ่งที่อ่าน แสดงความคิดเห็นและข้อโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน วิเคราะห์ และวิจารณ์ เรื่องที่อ่านได้อย่างมีเหตุผลลำดับความอย่างมีขั้นตอนและความเป็นไปได้ของเรื่องที่อ่าน โดยมีการกำหนดตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สาระที่ 1 การอ่าน ดังนี้ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2551: 5)

ตารางที่ 2 ตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 1

ชั้น	รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ต้องรู้	ควรรู้
ม.3	ท 1.1 ม.3/1	1. อ่านออกเสียงบท ร้อยแก้ว และบทร้อยกรองได้อย่างถูกต้อง ไพเราะ และเหมาะสมกับเรื่องที่อ่าน	<ul style="list-style-type: none"> ● การอ่านออกเสียงร้อยแก้วที่เป็นบทพรรณนาจากหนังสือเรียน หรือสื่ออื่น ๆ ● การอ่านทำนองเสนาะบทร้อยกรองประเภทโคลงสี่สุภาพ 	✓	
	ท 1.1 ม.3/2 ท 1.1 ม.3/3 ท 1.1 ม.3/4 ท 1.1 ม.3/5 ท 1.1 ม.3/6 ท 1.1 ม.3/7 ท 1.1 ม.3/8	2. ระบุความแตกต่างของคำที่มีความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัย 3. ระบุใจความสำคัญและรายละเอียดของข้อมูลที่สนับสนุนจากเรื่องที่อ่าน 4. อ่านเรื่องต่าง ๆ	<ul style="list-style-type: none"> ● การอ่านจับใจความวรรคคดีและวรรณกรรมในหนังสือเรียนรวมทั้งบทเรียนจากกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ 	✓	

ตารางที่ 2 ตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 1 (ต่อ)

ชั้น	รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ต้องรู้	ควรรู้
		แล้วเขียนกรออบ แนวคิด ผังความคิด บันทึกย่อความและ รายงาน			
ม.3		5. วิเคราะห์ วิจาร์ณ และประเมินเรื่องที่ อ่านโดยใช้กลวิธีการ เปรียบเทียบเพื่อให้ ผู้อ่านเข้าใจได้ดีขึ้น 6. ประเมินความ ถูกต้องของข้อมูลที่ใช้ สนับสนุนในเรื่องที่ อ่าน 7. วิจาร์ณความ สมเหตุสมผล การ ลำดับความ และความ เป็นไปได้ของเรื่อง 8. วิเคราะห์เพื่อแสดง ความคิดเห็นโต้แย้ง เกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน	<ul style="list-style-type: none"> ● การอ่านจับใจความวรรณคดี และวรรณกรรมในหนังสือเรียน รวมทั้งบทเรียนจากกลุ่มสาระ การเรียนรู้อื่น ๆ 	✓	
	ท 1.1 ม.3/9	9. ตีความและ ประเมินคุณค่าแนวคิด ที่ได้จากงานเขียน อย่างหลากหลาย เพื่อ นำไปใช้แก้ปัญหาใน ชีวิต	<ul style="list-style-type: none"> ● การอ่านตามความสนใจ เช่น <ul style="list-style-type: none"> - หนังสืออ่านนอกเวลา - หนังสืออ่านตามความสนใจ และตามวัยของนักเรียน - หนังสืออ่านที่ครูและนักเรียน ร่วมกันกำหนด 	✓	
	ท 1.1 ม.3/10	10. มีมารยาทในการ อ่าน	<ul style="list-style-type: none"> ● มารยาทในการอ่าน 		✓

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้ตัวชี้วัดสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 1 การอ่าน จำนวน 5 ตัวชี้วัด ได้แก่ ท 1.1 ม.3/2 ระบุความแตกต่างของคำที่มีความหมาย โดยตรงและความหมายโดยนัย ท 1.1 ม.3/3 ระบุใจความสำคัญและรายละเอียดของข้อมูลที่ สนับสนุนจากเรื่องที่อ่าน ท 1.1 ม.3/4 อ่านเรื่องต่าง ๆ แล้วเขียนกรอบแนวคิด ผังความคิด บันทึก ย่อความและรายงาน ท 1.1 ม.3/5 วิเคราะห์ วิจาร์ณ และประเมินเรื่องที่อ่านโดยใช้กลวิธีการ เปรียบเทียบเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจได้ดีขึ้น ท 1.1 ม.3/7 วิจาร์ณความสมเหตุสมผล การลำดับความ และ ความเป็นไปได้ของเรื่อง และ ท 1.1 ม.3/8 วิเคราะห์เพื่อแสดงความคิดเห็นโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน นอกจากนี้สาระการเรียนรู้แกนกลางของสาระการอ่านของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้กำหนดประเภท ของเนื้อหาการอ่าน ได้แก่ การอ่านวรรณคดีในบทเรียน บทความ บันทึกเหตุการณ์ บทสนทนา บท โฆษณา งานเขียนประเภทโน้มน้าวใจ งานเขียนหรือบทความแสดงข้อเท็จจริง และเรื่องราวจาก บทเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น จากข้อมูลดังกล่าวเป็น แนวทางในการกำหนดเนื้อหาสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บทความ สารคดีท่องเที่ยว เรื่องสั้น และนวนิยาย

1.2 คำอธิบายรายวิชาและโครงสร้างรายวิชา ท 31101 ตามหลักสูตรสถานศึกษา ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียน เสาไห้ “วิมลวิทยานุกูล” จังหวัดสระบุรี

การวิจัยครั้งนี้ ได้ดำเนินการทดลองในรายวิชา ท 23101 รายวิชาภาษาไทยพื้นฐาน ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 ในหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนเสาไห้ “วิมลวิทยานุกูล” โดยมี รายละเอียดดังนี้

คำอธิบายรายวิชา

รหัสวิชา ท 23101

วิชา ภาษาไทยพื้นฐาน

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1

เวลา 60 ชั่วโมง

จำนวน 1.5 หน่วยกิต

ศึกษาและฝึกทักษะการฟัง การดู และการพูด การอ่าน การเขียน และการวิเคราะห์ วิจาร์ณ เกี่ยวกับเรื่องการอ่านออกเสียง ความแตกต่างของคำที่มีความหมายโดยตรงโดยนัย การระบุใจความ สำคัญการอ่านเรื่องต่าง ๆ เขียนกรอบแนวคิด การวิเคราะห์ วิจาร์ณเรื่องที่อ่าน การคัดลายมือ การ เขียนข้อความ การเขียนชีวประวัติและอัตชีวประวัติ การเขียนย่อความ การแสดงความคิดเห็น การ พุดรายงาน มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด การจำแนกคำภาษาต่างประเทศ การแต่งบทร้อย กรอง การสรุปเนื้อหาวรรณคดี การวิเคราะห์วิถีไทย การสรุปความรู้และข้อคิด การท่องจำและบอก คุณค่าบทอาขยาน เรื่อง อิศรญาณภาษิต และบทละครพูด เรื่องเห็นแก่ลูก เพื่อให้สามารถอ่านออก

เสียงบทร้อยแก้ว อ่านทำนองเสนาะบทร้อยกรองประเภทกลอนสุภาพ จับใจความสำคัญ วิเคราะห์คุณค่าและข้อคิดจากวรรณคดี เขียน และพูดสื่อสารได้ตาม วัตถุประสงค์ รวมทั้งนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้อย่างเหมาะสม

รหัสตัวชี้วัด

ท 1.1 ม.3/1, 2, 3, 4, 5

ท 2.1 ม.3/1, 2, 3, 4

ท 3.1 ม.3/1, 2, 3, 6

ท 4.1 ม.3/1, 2, 3, 6

ท 5.1 ม.3/1, 2, 3, 4

รหัสตัวชี้วัด รวมทั้งหมด 21 ตัวชี้วัด

โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การอ่าน

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนเสนาให้ “วิมลวิทยานุกูล” ได้กำหนดเวลาเรียนภาคเรียนที่ 1 จำนวน 60 ชั่วโมง ประกอบไปด้วยหน่วยการเรียนรู้การอ่าน การเขียน การฟัง การดู และการพูด หลักการใช้ภาษาไทย และวรรณคดีและวรรณกรรม โดยหน่วยการเรียนรู้ที่นำมาใช้ในการวิจัยมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 3 โครงสร้างรายวิชา ท23101 ภาษาไทยพื้นฐาน หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การอ่าน

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐานการ เรียนรู้ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ ความคิดรวบยอด	เวลา	น้ำหนักคะแนน	
					ระหว่าง ภาค	ปลาย ภาค
1	การอ่าน	ท 1.1 ม.3/1 ท 1.1 ม.3/2 ท 1.1 ม.3/3 ท 1.1 ม.3/4 ท 1.1 ม.3/5 ท 1.1 ม.3/7 ท 1.1 ม.3/8	1. การอ่านออกเสียงบท ร้อยแก้ว เป็นการอ่าน ถ้อยคำที่มีผู้เรียบเรียงหรือ ประพันธ์ไว้โดยการเปล่ง เสียง และวางจังหวะเสียง ให้เป็นไปตามความ เหมาะสมกับเรื่องที่อ่าน เพื่อถ่ายทอดอารมณ์ไปสู่	15	10	5

ตารางที่ 3 โครงสร้างรายวิชา ท23101 ภาษาไทยพื้นฐาน หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การอ่าน (ต่อ)

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐานการ เรียนรู้ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ ความคิดรวบยอด	เวลา	น้ำหนักคะแนน	
					ระหว่าง ภาค	ปลาย ภาค
			<p>ผู้ฟัง ซึ่งจะทำให้ผู้ฟังเกิด อารมณ์ร่วม คล้อยตามไป กับเรื่องราว หรือรส ประพันธ์ที่อ่าน ส่วนการ อ่านออกเสียงร้อยกรองเป็น การอ่านที่มุ่งให้เกิดความ เพลิดเพลิน ซึ่งจะต้องอ่านมี จังหวะ ลีลา และ ท่วงทำนองตามลักษณะคำ ประพันธ์แต่ละชนิด</p> <p>2. การใช้คำและกลุ่มคำโดย คำนึงสารที่ผู้พูดหรือผู้แต่ง เจตนาสื่อไปยังผู้ฟังหรือ ผู้อ่าน คำทุกคำจึงมี ความหมาย ซึ่งอาจจะมีความ หมายโดยตรงและคำ ที่มีความหมายโดยนัย</p>			
			<p>3. การอ่านจับใจความเป็น ความสามารถด้านการอ่าน ที่ควรฝึกฝน อาทิ เรื่องจาก บทความ บันเทิงคดี สารคดี สารคดีเชิงประวัติ ตำนาน งานเขียนเชิงสร้างสรรค์ เรื่องราวจากบทเรียน โดย จะต้องศึกษาว่าเนื้อหาใน เรื่องเป็นอย่างไร มีความ</p>			

ตารางที่ 3 โครงสร้างรายวิชา ท23101 ภาษาไทยพื้นฐาน หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การอ่าน (ต่อ)

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐานการ เรียนรู้ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ ความคิดรวบยอด	เวลา	น้ำหนักคะแนน	
					ระหว่าง ภาค	ปลาย ภาค
			<p>สำคัญ มีความหมายอย่างไร การอ่านจับใจความสำคัญ จะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่อง ได้อย่างรวดเร็วและเป็น พื้นฐานสำคัญในการอ่านที่ดี</p> <p>4. การเขียนกรอบแนวคิด คือ การสรุปความคิดรวบ ยอดจากการอ่านข้อความ หรือบทความให้เป็นกรอบ ความคิดโดยใช้เส้นโยงเพื่อ เชื่อมข้อความให้มี ความสัมพันธ์กันเพื่อช่วยให้ จดจำง่ายและฝึกการคิด</p> <p>5. การอ่านวิเคราะห์ วิจัย และประเมินค่าจาก การอ่านเป็นการอ่านเพื่อ แยกแยะข้อความที่อ่าน อย่างถี่ถ้วน เพื่อให้ทราบถึง โครงสร้าง องค์ประกอบ หลักการและเหตุผลของ เรื่อง จนสรุปได้ว่าแต่ละ ส่วนเป็นอย่างไร สัมพันธ์กัน อย่างไร เหมือนหรือต่างกัน อย่างไร เพื่อให้เห็น ความสัมพันธ์ของ องค์ประกอบต่าง ๆ</p>			

จากตารางโครงสร้างรายวิชาภาษาไทยพื้นฐาน ท23101 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องการอ่าน ซึ่งกำหนดเวลาเรียนทั้งหมด 15 ชั่วโมง และได้กำหนดเวลาการทดลองในส่วนของ การอ่านวิเคราะห์ จำนวน 10 ชั่วโมงจากเวลาเรียนทั้งหมด

2. การอ่านวิเคราะห์

การอ่านวิเคราะห์ เป็นการอ่านที่ใช้ความสามารถด้านการอ่านและความคิดในระดับสูง เป็นสิ่งจำเป็นต่อการดำเนินชีวิตในยุคศตวรรษที่ 21 ที่เป็นยุคของข้อมูลข่าวสารเป็นอย่างมาก ซึ่งการอ่านวิเคราะห์มีข้อมูลดังต่อไปนี้

2.1 ความหมายและความสำคัญของการอ่านวิเคราะห์

การอ่านวิเคราะห์ เป็นการพิจารณาเรื่องที่อ่านตามประเภทของงานชิ้นนั้น ๆ พิจารณาข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น ตลอดจนสาระสำคัญของเรื่อง ถือเป็น การอ่านที่สำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากผู้อ่านต้องรู้จักตีความ และหาคำตอบที่ได้จากการอ่านทั้งด้านความรู้ ความคิดเห็น และความรู้สึกว่าเกิดความคิดอะไรบ้างจากการอ่าน ดังมีนักวิชาการได้อธิบายความหมายของการอ่านวิเคราะห์ไว้ (Potter, 2005: 52-63; อนงค์ รุ่งแจ้ง และคณะ, 2552: 2-3; เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2553: 3) สรุปได้ว่า การอ่านวิเคราะห์ เป็นการอ่านโดยการอ่านอย่างละเอียดเข้าใจในเรื่องที่อ่านได้อย่างครบถ้วน จำแนกแยกแยะประเภทของงานเขียน พิจารณาส่วนต่าง ๆ ทราบข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น ตลอดจนทัศนคติของผู้แต่ง และสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างมีเหตุผล

นอกจากนี้ นักวิชาการข้างต้น ได้อธิบายถึงความสำคัญของการอ่านวิเคราะห์ สรุปได้ว่า การอ่านวิเคราะห์ มีความสำคัญอย่างยิ่งในเฉพาะของโลกปัจจุบันที่มีการรับข้อมูลข่าวสารเข้ามาอย่างมากมาย การอ่านวิเคราะห์จะช่วยให้อ่านรู้จักรวิเคราะห์ ตรวจสอบและเลือกรับข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องและมีเหตุผล เป็นฐานความรู้สามารถนำไปใช้ประเมิน ตัดสินใจ และนำประโยชน์จากการอ่านไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

2.2 องค์ประกอบของการอ่านวิเคราะห์

การวิเคราะห์องค์ประกอบของงานเขียน เป็นการพิจารณาส่วนประกอบของงานเขียนทีละส่วน เพื่อให้เข้าใจในงานเขียนอย่างละเอียด ในงานเขียนแต่ละประเภทจะมีองค์ประกอบที่แตกต่างกันออกไป (رينฤทัย สัจจพันธุ์, 2556: 82-84; ฐะปะนีย์ นาครทรรพ, 2545: 530-573; วรรรณา บัวเกิด, 2545: 165-183; จิรวัดน์ เพชรรัตน์ และอัมพร ทองใบ, 2556: 319-336) สรุปได้ดังนี้

1. สารคดี ในการอ่านสารคดีสามารถพิจารณาได้จาก ชื่อเรื่อง คำนำ สารบัญ เนื้อเรื่อง สรุปทักษะ บรรณานุกรม ดัชนี และส่วนประกอบอื่น ๆ มีรายละเอียด ดังนี้

1.1 องค์ประกอบของบทความ แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ประกอบด้วย ชื่อเรื่อง คำนำ เนื้อเรื่อง และสรุป ดังนี้

1. ชื่อเรื่อง เป็นส่วนแรกของบทความที่จะดึงดูดความสนใจจากผู้อ่านและบอกถึงแนวทางเนื้อหา และจำกัดขอบเขตของเรื่องให้ผู้อ่านทราบอีกด้วย

2. คำนำ เป็นส่วนเปิดเรื่องที่อยู่ในย่อหน้าแรกที่จะนำเข้าสู่เนื้อหาต่อไป และเป็นการแนะนำผู้อ่านให้ทราบก่อนว่าเรื่องที่จะอ่านมีเนื้อหาเกี่ยวกับอะไร หรือผู้แต่งมีเจตนาอะไร หรือขอบเขตของเรื่องมีอะไรบ้าง ในบางครั้งผู้แต่งจะให้ความรู้ความคิดพื้นฐานเกี่ยวกับเรื่องที่จะอ่านต่อไปให้กับผู้อ่าน นอกจากนั้นคำนำยังเป็นส่วนสร้างความสนใจจากผู้อ่านให้อยากติดตามเรื่องต่อไป

3. เนื้อเรื่อง เป็นส่วนที่นำเสนอประเด็นต่าง ๆ เพื่อแสดงข้อเท็จจริงที่เป็นความรู้ ความคิดเห็น รวมทั้งข้อเท็จจริงที่เป็นเหตุผล สนับสนุนความคิดเห็น และประสบการณ์ของผู้แต่ง มีการจัดลำดับความคิดอย่างต่อเนื่อง กำหนดจุดมุ่งหมายตามประเภทของบทความ

4. สรุป เป็นส่วนสุดท้ายของเรื่อง ปิดเรื่องให้ผู้อ่านรู้สึกประทับใจ นำเรื่องที่อ่านไปคิดพิจารณา วิพากษ์วิจารณ์ หรือนำไปปฏิบัติต่อไป

1.2 องค์ประกอบของสารคดี แบ่งออกเป็น 7 ส่วน ประกอบด้วย ชื่อเรื่อง คำนำ สารบัญ ตัวเรื่อง บรรณานุกรม ดัชนี และส่วนประกอบอื่น ๆ ดังนี้

1. ชื่อเรื่อง หรือชื่อหนังสือ ชื่อผู้แต่ง คุณวุฒิ ประสบการณ์ของผู้แต่ง ครั้งที่พิมพ์ ปีที่พิมพ์ สำนักพิมพ์ โดยชื่อผู้แต่ง คุณวุฒิ ประสบการณ์จะเป็นน้ำหนักรองรับความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือให้กับหนังสือ ครั้งที่พิมพ์ ปีที่พิมพ์ หนังสือที่ให้ความรู้ทางวิชาการ มักจะมีการตีพิมพ์เพื่อปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องบางประการ หรือเป็นการเพิ่มเติมข้อมูลความรู้ใหม่ และสำนักพิมพ์เปรียบเสมือนการจัดประเภทของหนังสือว่าสำนักพิมพ์ใดจัดพิมพ์หนังสือประเภทใดเป็นส่วนใหญ่

2. คำนำ เป็นส่วนที่ให้อ่านทราบเหตุผลของหนังสือ นั้น ๆ เนื้อหาสาระที่ผู้อ่านจะได้จากหนังสือ หรือจุดมุ่งหมาย และยังช่วยให้ทราบว่าข้อมูลภายในหนังสือนั้นรวบรวมมาจากแหล่งใดบ้าง

3. สารบัญ แสดงลำดับตอนของหนังสือ แบ่งเนื้อหาสำคัญออกเป็นกิตอนในแต่ละตอนกล่าวถึงเรื่องใด เรียงลำดับตอนอย่างไร ยิ่งสารบัญละเอียดมากเท่าใด ผู้อ่านก็มองภาพและขอบเขตของหนังสือนั้นได้ชัดเจนมากขึ้น บางครั้งไม่จำเป็นต้องเปิดดูเนื้อหาภายในหนังสือก็สามารถบอกได้ว่าหนังสือเล่มนี้ มีเนื้อความที่เป็นประโยชน์หรือไม่เป็นประโยชน์แก่ผู้อ่านอย่างไร

4. ตัวเรื่อง แสดงความต่อเนื่องของเนื้อเรื่องว่าเกี่ยวโยงสัมพันธ์กันหรือไม่ ภาษาการเขียนของผู้แต่งมีศิลปะในการจูงใจผู้อ่านให้เพลิดเพลินมากเพียงใด ในส่วนเนื้อเรื่องของสารคดีจะประกอบไปด้วยส่วนสำคัญ 3 ส่วน ดังนี้

4.1 ข้อเท็จจริงความถูกต้อง (fact) เป็นจุดสำคัญของหนังสือสารคดี เพราะสารคดีเป็นเรื่องจริง ไม่ใช่เรื่องสมมุติแม้ว่าเขียนให้ผู้อ่านเกิดความเพลิดเพลินในการอ่าน อย่างไรก็ตามไม่ใช่เรื่องที่คุณแต่งคิดแต่งเนื้อหาขึ้นเองเหมือนอย่างนวนิยายหรือเรื่องสั้น ข้อเท็จจริงที่กล่าวไว้ในหนังสือสารคดี แม้จะไม่ต้องมีเชิงอรรถ หมายเหตุ หรือสถิติตัวเลขโดยละเอียดเหมือนที่อ้างไว้ในตำรา แต่ก็ข้อเท็จจริงที่ผู้อ่านเชื่อถือได้

4.2 ทศนคติของผู้แต่ง เป็นข้อหนึ่งที่ทำให้สารคดีต่างจากตำรา ตำราให้ข้อมูลข้อเท็จจริงแต่สารคดีมีส่วนที่เหมือนกับบันเทิงคดี คือ ผู้แต่งมีจุดประสงค์จะนำเสนอ “สาร” หรือความคิด ทศนคติ ประการใดประการหนึ่งมาสู่ผู้อ่าน ทศนคติบางอย่างผู้แต่งสารคดีอาจจะแสดงอย่างชัดเจนในรูปของการวิจารณ์แต่บางครั้งผู้อ่านอาจจะต้องพิจารณา “สาร” นี้จากการอ่าน “ระหว่างบรรทัด” ที่ผู้แต่งแฝงเอาไว้ระหว่างการนำเสนอข้อมูลต่าง ๆ ทั้งนี้ผู้แต่งอาจประสงค์ที่จะวางตนเป็นกลางไม่ต้องการชักนำความคิดของผู้อ่าน

4.3 เกร็ดความรู้ หรือเรื่องแทรกต่าง ๆ เป็นส่วนที่ทำให้ผู้อ่านได้รับความบันเทิงและความเพลิดเพลิน เกร็ดความรู้ที่แทรกไว้อย่างเหมาะสมจะทำให้สารคดีเรื่องนั้นน่าอ่าน เพราะชวนติดตาม อาจเป็นตำนาน ประวัติ เหตุการณ์ หรือเรื่องขำขันใดก็ได้

5. บรรณานุกรม ทำให้ทราบว่าหนังสือประเภทเดียวกันยังมีเล่มอื่นใดอีกบ้าง เป็นการทราบข้อมูลที่มาของการเขียนว่าผู้แต่งรวบรวมมาอย่างมีน้ำหนักน่าเชื่อถือเพียงใด และผู้อ่านจะค้นคว้าเพิ่มเติมด้วยตนเองได้จากที่ใด

6. ดัชนี เป็นส่วนที่ทำให้สะดวกในการอ่านและค้นเฉพาะเรื่องที่ต้องการ ทราบว่าหนังสือเล่มนั้นกล่าวถึงใคร อะไร ที่ไหน อย่างไร อยู่หน้าใดของหนังสือ

7. ส่วนประกอบอื่น ๆ เช่น เชิงอรรถ อภิธานศัพท์ ภาคผนวก ฯลฯ ที่อธิบายขยายความบางตอนให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

2. บันเทิงคดี ในการอ่านวิเคราะห์บันเทิงคดีสามารถพิจารณาได้จาก โครงเรื่อง เนื้อเรื่อง ฉาก ตัวละคร บทสนทนา ทศนคติ และลีลาการเขียนของผู้แต่ง มีรายละเอียด ดังนี้

2.1 องค์ประกอบของเรื่องสั้น แบ่งออกเป็น 6 ส่วน ประกอบด้วย แก่นเรื่อง โครงเรื่อง เนื้อเรื่อง ตัวละคร ฉาก และการปิดเรื่อง ดังนี้

1. แก่นเรื่อง คือ ข้อคิด สาระสำคัญของเรื่อง มักจะมีเพียงแก่นเดียว การนำเสนอแก่นของเรื่องผู้อ่านจะต้องตีความหรือผู้แต่งอาจจะนำเสนอออกมาโดยตรงผ่านตัวละครหรือชื่อเรื่อง

2. โครงเรื่อง คือ เป็นเรื่องที่มีความกระชับชัดเจน ไม่ซับซ้อน เพื่อนำเสนอแนวคิดที่ผู้แต่งกำหนดไว้

3. เนื้อเรื่อง คือ เรื่องราวและเหตุการณ์ต่าง ๆ อาจเป็นเพียงส่วนหนึ่งของเรื่องราวในบางแง่มุม ไม่ใช่เรื่องราวที่มีรายละเอียดทั้งชีวิตของตัวละคร

4. ตัวละคร บทสนทนา ตัวละครหลักจะมีเพียง 1-2 ตัว จะเล่าเรื่องและแสดงพฤติกรรมเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่สมเหตุสมผล บทสนทนาจะมีเท่าที่จำเป็นเพื่อให้เนื้อเรื่องและตัวละครมีชีวิตชีวา

5. ฉาก ผู้แต่งจะใช้การบรรยายหรือแสดงให้เห็นผ่านบทสนทนา อาจเป็นฉากที่มีชีวิตจริง หรือเหนือจริง แต่จะไม่มีบรรยายอย่างชัดเจนเหมือนนวนิยาย

6. การปิดเรื่อง ในตอนจบของเรื่องถือเป็นส่วนที่มีความสำคัญอย่างมาก เนื่องจากเป็นตอนที่ทำให้เนื้อเรื่องมีความสมบูรณ์ เรื่องสั้นมีการจบเรื่อง 2 แบบ คือ การจบแบบธรรมดา ที่ให้ความพึงพอใจแก่ผู้อ่านและเป็นไปตามความคาดหมาย และการจบแบบพลิกความคาดหมาย โดยที่ไม่ได้เป็นไปตามที่ผู้อ่านคาดหมายไว้ การจบเช่นนี้จะทำให้ความรู้สึกผิดคาดแก่ผู้อ่าน

2.2 องค์ประกอบของนวนิยาย แบ่งออกเป็น 6 ส่วน ประกอบด้วย แก่นเรื่อง โครงเรื่อง ฉากท้องเรื่อง ตัวละคร มุมมองและน้ำเสียง และลีลา ดังนี้

1. แก่นเรื่อง คือ ข้อคิดที่ผู้แต่งต้องการสื่อถึงผู้อ่าน โดยแสดงให้เห็นถึงความเข้าใจอย่างลึกซึ้งของประสบการณ์ชีวิต แสดงมุมมองที่แตกต่างไปจากที่ผู้อ่านคุ้นเคย หรือแสดงความคิดเห็นทั่ว ๆ ไปเกี่ยวกับธรรมชาติ หรือสภาพของมนุษย์ ซึ่งแสดงผ่านทางพฤติกรรมของตัวละคร เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและ จินตภาพ

2. โครงเรื่อง คือ การจัดลำดับเหตุการณ์ในการเดินเรื่อง เพื่อให้บรรลุผลตามความต้องการของผู้แต่ง มักจะมีความขัดแย้ง ซึ่งอาจจะเป็นความขัดแย้งของความรู้สึกภายในของตัวละคร ความขัดแย้งของตัวละคร ตัวละครกับสังคม หรือกับธรรมชาติ เป็นต้น

3. ฉากท้องเรื่อง ได้แก่ เวลา สถานที่ รวมถึงบรรยากาศ ซึ่งเป็นส่วนประกอบที่ทำให้ผู้อ่านคล้อยตามได้ว่าเหตุการณ์ในเรื่องนั้นเป็นจริง

4. ตัวละคร คือ สมมุติบุคคลที่ผู้แต่งสร้างขึ้นให้มีพฤติกรรมเช่นคนหลากหลายประเภทในสังคม ตัวละครเป็นองค์ประกอบสำคัญในการเดินเรื่อง มักนิยมแบ่งตัวละครเป็น 2 ประเภท คือ ตัวละครที่เปลี่ยนนิสัย และตัวละครที่นิสัยคงที่ไม่เปลี่ยนแปลงไม่ว่าจะอยู่ในสถานการณ์ใดก็ตาม

5. มุมมองและน้ำเสียง มุมมอง คือ ทศนคติของผู้เล่าเรื่อง ซึ่งอาจจะเป็นตัวผู้แต่งเอง หรืออาจเป็นตัวละครที่ผู้แต่งสร้างขึ้น เป็นกลวิธีอย่างหนึ่ง ที่ใช้ดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน

มุมมองจะควบคู่ไปกับน้ำเสียงของผู้เล่าเรื่อง ซึ่งอาจใช้น้ำเสียงที่จริงจัง เศร้า เสียสดี หรือมีอารมณ์ขัน เป็นต้น

6. ลีลา คือ กลวิธีที่ใช้ในการประพันธ์ เป็นท่วงทำนองเฉพาะตัวของผู้แต่ง ในการเลือกใช้คำ สำนวน จินตภาพ ความเปรียบ หรือสัญลักษณ์ ฯลฯ

จากข้อมูลดังกล่าว ผู้วิจัยนำมาเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในเรื่องของการอ่านวิเคราะห์ ซึ่งในขั้นตอนการอ่านของเทคนิคพานอรามา นักเรียนจะได้พิจารณาและสังเกตในแต่ละองค์ประกอบของเรื่องที่อ่าน การที่นักเรียนมีความเข้าใจในองค์ประกอบของเนื้อหาแต่ละประเภทนั้นจะช่วยให้ นักเรียนสามารถปฏิบัติตามขั้นตอนการอ่านในแต่ละขั้นตอนได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.3 ประเภทของงานเขียนที่ใช้ในการอ่านวิเคราะห์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 1 การอ่าน ระบุประเภทของงานเขียนที่ใช้ในการสอนอ่านไว้ ได้แก่ วรรณคดีในบทเรียน ข่าวและเหตุการณ์สำคัญ บทความ บันเทิงคดี สารคดี สารคดีเชิงประวัติ ตำนาน งานเขียนเชิงสร้างสรรค์ และเรื่องราวจากบทเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น จากข้อมูลดังกล่าวผู้วิจัยได้พิจารณาประเภทของงานเขียนเพื่อใช้พัฒนาความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ คือ บทความ สารคดีท่องเที่ยว เรื่องสั้น และนวนิยาย งานเขียนดังกล่าวจัดอยู่ในประเภทของบันเทิงคดี และสารคดี ในการอ่านวิเคราะห์ของงานเขียนแต่ละประเภทจะแตกต่างกันออกไป ดังมีนักวิชาการได้อธิบายไว้ (รินฤทัย สัจจพันธุ์, 2556: 82-84; ฐะปะนีย์ นาครทรรพ, 2545: 530-573; วรรณ บัวเกิด, 2545: 165-183; จิรวัดน์ เพชรรัตน์ และอัมพร ทองใบ, 2556: 319-336) สรุปได้ดังนี้

1. สารคดี เป็นงานเขียนที่มุ่งเสนอข้อเท็จจริงและให้ความรู้แก่ผู้อ่าน เขียนขึ้นจากข้อมูลที่เป็นจริง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องราว เหตุการณ์ ตัวบุคคลหรือสถานที่ อีกทั้งยังมุ่งให้ผู้อ่านได้รับความเพลิดเพลินอีกด้วย ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกงานเขียนในประเภทของสารคดี คือ บทความ และสารคดีท่องเที่ยว มีรายละเอียด ดังนี้

1.1 บทความ จัดเป็นงานเขียนสารคดีประเภทหนึ่ง เป็นความเรียงที่เป็นเรื่องจริงหรือเป็นเรื่องที่กำลังอยู่ในความสนใจในขณะนั้น อาจมีลักษณะเสนอปัญหา หรือเป็นการวิเคราะห์ข้อดีข้อเสีย ข้อขัดแย้งต่าง ๆ ที่สำคัญ เป็นการนำเสนอทัศนะของผู้แต่งด้วย ไม่ใช่เพียงแต่จะมุ่งนำเสนอปัญหาหรือข้อขัดแย้งเพียงอย่างเดียว ผู้แต่งจะต้องชี้ให้เห็นถึงสาเหตุของปัญหา และทางออกหรือทางแก้ไขปัญหาเหล่านั้นด้วย

1.2 สารคดีท่องเที่ยว จัดเป็นงานเขียนที่นอกจากจะให้ความรู้แล้วยังให้ความสนุกสนาน ความตื่นเต้นแก่ผู้อ่านอีกด้วย โดยเฉพาะผู้ที่ไม่มีโอกาสได้เดินทางไปยังสถานที่ต่าง ๆ ถือเป็นประสบการณ์รอง (Second-hand Experience) และในขณะเดียวกันก็เปรียบเสมือนคู่มือให้แก่นักเดินทางที่หาประสบการณ์ให้กับตนเองได้เป็นอย่างดี

2. บันเทิงคดี เป็นงานเขียนที่มุ่งให้ความบันเทิงแก่ผู้อ่าน งานเขียนประเภทบันเทิงคดี ได้แก่ เรื่องสั้น นวนิยาย บทละครพูด ฯลฯ เป็นการนำเสนอเนื้อเรื่อง แนวคิด และสาระสำคัญของเรื่อง ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกงานเขียนในประเภทของบันเทิงคดี คือ เรื่องสั้น และละนวนิยาย มีรายละเอียด ดังนี้

2.1 เรื่องสั้น จัดเป็นงานเขียนประเภทหนึ่งในประเภทบันเทิงคดีร้อยแก้ว มีขนาดสั้น มีเหตุการณ์ ตัวละคร และข้อขัดแย้งในเรื่องน้อยเมื่อเทียบกับนวนิยาย มีเหตุการณ์ต่าง ๆ ในเรื่อง ซึ่งตัวละครอาจจะพัฒนาเปลี่ยนแปลงไปตามเหตุการณ์ที่ปรากฏในเรื่อง และเนื่องจากมีเหตุการณ์ในเรื่องไม่มากนัก การเปลี่ยนแปลงจึงเป็นไปอย่างกระชับ รวดเร็ว แต่ยังคงความสมเหตุสมผลอยู่

2.2 นวนิยาย จัดเป็นงานเขียนบันเทิงคดีร้อยแก้วขนาดยาว มุ่งให้ความเพลิดเพลินแก่ผู้อ่าน โดยจะนำเสนอเหตุการณ์ สถานการณ์ สถานที่ และตัวละครที่มีพฤติกรรม และเผชิญกับเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ผู้แต่งโน้มน้าวให้ผู้อ่านได้คล้อยตามว่าเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงได้ และสะท้อนให้เห็นถึงแง่มุมต่าง ๆ ของสังคม

จากข้อมูลดังกล่าว ผู้วิจัยนำมาเป็นแนวทางในการคัดเลือกเนื้อหาบทอ่านในแต่ละประเภทที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ โดยพิจารณาให้เหมาะสมกับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และสามารถนำมาใช้สำหรับการสอนอ่านเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ได้

2.4 กระบวนการอ่านวิเคราะห์

การจะให้นักเรียนมีความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ จำเป็นที่จะต้องมีส่วนตอนและกระบวนการในการอ่าน ซึ่งสามารถทำได้หลากหลายวิธีการ ดังมีนักวิชาการได้อธิบายกระบวนการอ่านวิเคราะห์ไว้ (Adler and Doren, 1972: 60-187; วรรณ บัวเกิด, 2541: 157-158; จิรวัดน์ เพชรรัตน์ และอัมพร ทองใบ, 2556: 113-115, 207-209) สรุปได้ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การพิจารณาลักษณะเนื้อหา

เป็นการพิจารณารายละเอียดของเรื่องที่อ่าน โดยจำแนกประเภทเนื้อหาของเรื่องที่อ่าน ว่าเป็นประเภทใด หากเป็นร้อยแก้วอาจมีรูปแบบเป็น บันเทิงคดี ได้แก่ นิทาน นิยาย เรื่องเล่า นวนิยาย เรื่องสั้น บทละคร และสารระบันเทิง สารคดี ได้แก่ ความเรียง บทความ บันทึก และสารคดีชีวประวัติ และงานเขียนเบ็ดเตล็ด เช่น คำขวัญ คติพจน์ สุนทรพจน์ บอกรวมของ

เรื่องที่เราอ่านได้ว่าเกี่ยวกับอะไร และรูปแบบอย่างไร หากเป็นร้อยกรองอาจมีรูปแบบเป็น กาพย์ กลอน โคลง ฉันท์ หรืออาจแต่งเป็นกลอน ฉันท์ เป็นนิราศ ฯลฯ พิจารณารูปแบบของการประพันธ์ว่ามีรูปแบบถูกต้องตามลักษณะบังคับหรือไม่ มีการเลือกลักษณะคำประพันธ์ให้เหมาะสมกับเรื่องหรือไม่ รวมไปถึงบทประพันธ์เพลงพื้นบ้าน เพลงไทยเดิม และคำประพันธ์รูปแบบใหม่ พร้อมทั้งยกตัวอย่างส่วนสำคัญของเรื่องเรียงตามลำดับ ระบุแนวคิดหรือปัญหาของเรื่อง

ขั้นตอนที่ 2 การตีความเนื้อหา

เป็นการพิจารณาเนื้อหาหรือข้อความ โดยใช้ความรู้และความสามารถด้านภาษา โดยการพิจารณาจะแตกต่างกันตามรูปแบบของเนื้อหาหรือข้อความ ใช้การตีความทั้งความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัย ได้แก่ หาคำสำคัญ (Term) ในเรื่องและพิจารณาว่าผู้แต่งใช้อย่างไร จากนั้นจึงตีความแปลความหมายของผู้แต่ง หาประโยคสำคัญ และบอกประโยคที่มีการโต้แย้ง (Proposition) ได้ว่ามีความหมายอย่างไร หาย่อหน้าที่มีการโต้แย้ง (Argument) โดยดูจากคำเชื่อมของประโยคหรือจากประโยคที่มีการโต้แย้ง และระบุปัญหาว่าอะไรเป็นปัญหาที่ผู้แต่งต้องการจะแก้ไข อะไรเป็นปัญหาที่ผู้แต่งไม่สามารถจะแก้ไขได้ หากเป็นร้อยกรองสามารถพิจารณาจากกลวิธี นำเสนอของผู้แต่ง อันได้แก่ การนำเสนออย่างตรงไปตรงมา เข้าใจได้ง่าย การใช้สัญลักษณ์ เปรียบเทียบต้องมีการตีความ การใช้ถ้อยคำพรรณนาให้เกิดความรู้สึก เกิดจินตนาการ และเกิดจินตภาพ

ขั้นตอนที่ 3 การวิพากษ์วิจารณ์เนื้อหา

การที่ผู้อ่านได้วิพากษ์วิจารณ์เรื่องที่เราอ่านก็เหมือนกับได้สนทนาโต้ตอบกับผู้แต่งไปด้วย ผู้อ่านไม่ควรวิพากษ์วิจารณ์ก่อนที่จะอ่านเรื่องนั้น ๆ อย่างละเอียดแล้ว และไม่ควรแสดงความคิดเห็นที่รุนแรง ไม่มีเหตุผล หรือไม่มีข้อมูลเพียงพอในการแสดงความคิดเห็น ในการโต้แย้งควรบอกเหตุผลของตนเองประกอบ อาจระบุสิ่งที่ผู้แต่งไม่ได้กล่าวถึงข้อมูลบางอย่าง สิ่งที่ผู้แต่งกล่าวผิดพลาด หรือไม่ถูกต้อง ไม่มีหลักการ ไม่มีเหตุผล หรือระบุสิ่งที่ผู้แต่งเขียนไม่สมบูรณ์ ในการวิพากษ์วิจารณ์ รวมไปถึงพิจารณาส่วนอ้างอิง และส่วนประกอบอื่น ๆ ของงานเขียนประเภทตำรา อันได้แก่ เชิงอรรถ บรรณานุกรม ภาคผนวก คำอธิบาย ศัพท์ และดรชนี เพื่อพิจารณาความน่าเชื่อถือของเนื้อหา ถ้าเป็นร้อยแก้ว ที่มีรูปแบบเป็นบทความ ก็พิจารณาความคิดและสาระสำคัญว่ามีอะไรบ้าง จัดลำดับไว้อย่างไร ถ้าเป็นเรื่องสั้นก็พิจารณาแยกเนื้อเรื่องออกเป็นส่วน ๆ ให้เห็นพฤติกรรมของบุคคลในเรื่อง ฉากและเวลาที่เรื่องราวนั้นเกิดขึ้น อาจพิจารณาแต่ละส่วนว่าประกอบกันอย่างไร หากเป็นร้อยกรองอาจพิจารณาว่ากลวิธีที่ผู้แต่งใช้มีความเหมาะสมอย่างไรในการเขียนหรือประพันธ์เรื่องนั้น ๆ มาประกอบด้วย พิจารณาฉากและตัวละครว่าผู้แต่งพรรณนาได้สมจริง

ชัดเจน สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง การดำเนินเรื่อง ความไพเราะของร้อยกรอง ได้แก่ การเลือกใช้คำ สีสาว
จังหวะ การเล่นคำ การหลกคำ เป็นต้น

จากกระบวนการอ่านวิเคราะห์ดังกล่าว ผู้วิจัยนำมาเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรม
การเรียนรู้ เนื่องจากเทคนิคพานอรามาครุมี่หน้าที่คอยให้คำแนะนำและชี้แนะแนวทางในแต่ละ
ขั้นตอนการอ่าน ครูจึงต้องคอยแนะนำให้นักเรียนได้สังเกตและได้อ่านตามกระบวนการอ่านวิเคราะห์
และเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ อันได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
การสร้างใบงาน และแบบวัดความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้และพัฒนา
ความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ตั้งไว้

2.5 การวัดและประเมินผลความสามารถการอ่านวิเคราะห์

การวัดและประเมินผลว่านักเรียนมีความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ จะต้องม
แนวทางในการวัดและประเมินผล ดังนั้นวิชาการเสนอแนวทางการวัดและการประเมินความ
สามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ ไว้ (กรมวิชาการ, 2546: 218) สรุปได้ว่า สามารถวัดและประเมิน
ความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ได้ด้วยแบบวัดความสามารถที่มีประสิทธิภาพ มีความเที่ยงตรง
(Validity) ความยุติธรรม (Fair) และความเชื่อถือได้ (Reliability) หรือผ่านภาระงานและกิจกรรมที่
กำหนด โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนน (Scoring Rubric) ตามที่กำหนดไว้

จากการศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในการวัดและประเมินผล
ความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ ผู้วิจัยพบการสร้างแบบวัดความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์
โดยใช้เกณฑ์การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ตามแนวคิดพุทธิพิสัยของ Bloom's revised
Taxonomy (2001) โดยกำหนดพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย 6 ระดับ เรียงจากระดับพื้นฐานถึงระดับสูง
ได้แก่ จำ เข้าใจ ประยุกต์ใช้ วิเคราะห์ ประเมินค่า และสร้างสรรค์ โดยระดับจำ เข้าใจ และการ
นำไปใช้จัดเป็นความสามารถด้านการคิดระดับพื้นฐาน สำหรับ วิเคราะห์ ประเมินค่า และสร้างสรรค์
จัดเป็นความสามารถด้านการคิดระดับสูง และการสร้างแบบวัดความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์
ของ Adler and Doren (1972) โดยกำหนดการวัด 3 ระดับ ได้แก่ การพิจารณาเนื้อหา การตีความ
เนื้อหา และการวิพากษ์เนื้อหา (Adler and Doren, 1972: 60-187) มีรายละเอียดดังนี้

แบบวัดความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์โดยใช้เกณฑ์การกำหนดจุดประสงค์การ
เรียนรู้ตามแนวคิดพุทธิพิสัยของ Bloom's revised Taxonomy (2001) มี 6 ระดับ ดังนี้

1. จำ (Remember) เป็นความสามารถในการดึงเอาความรู้ที่บันทึกอยู่ใน
ความจำระยะยาวได้ แบ่งออกเป็น การจำได้ (Recognizing) และการระลึกได้ (Recalling)

2. เข้าใจ (Understand) เป็นความสามารถ ในการกำหนดความหมายของ
ข้อความ คำพูด ตัวอักษร และการสื่อสารด้วยสื่อกราฟิกที่เป็นผลมาจากการสอน แบ่งออกเป็น การ

ตีความ (Interpreting) การยกตัวอย่าง (Exemplifying) การจำแนกประเภท (Classifying) การสรุป (Summarizing) การอนุมาน/สรุปอ้างอิง (Inferring) การเปรียบเทียบ (Comparing) และการอธิบาย (Explaining)

3. ประยุกต์ใช้ (Apply) เป็นการปฏิบัติในเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่กำหนดให้ แบ่งออกเป็น การปฏิบัติ (Executing) และการดำเนินการ (Implementing)

4. วิเคราะห์ (Analyze) เป็นความสามารถในการแยกส่วนประกอบ การหาความสัมพันธ์ระหว่างส่วนประกอบและความสัมพันธ์กับโครงสร้างรวม แบ่งออกเป็น (Differentiating) การจัดการ (Organizing) และการให้เหตุผล (Attributing)

5. ประเมินค่า (Evaluate) เป็นการตัดสินคุณค่าโดยใช้มาตรฐานและเกณฑ์ แบ่งออกเป็น การตรวจสอบ (Checking) และการวิพากษ์วิจารณ์ (Critiquing)

6. สร้างสรรค์ (Create) เป็นการรวมส่วนประกอบเข้าด้วยกันเพื่อเป็นรูปแบบใหม่ที่เชื่อมโยงกันกลายเป็นผลผลิตต้นแบบ แบ่งออกเป็น การสร้าง (Generating) การวางแผน (Planning) และการผลิต (Producing)

แบบวัดความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ของ Adler and Doren (1972) มี 3 ระดับ ดังนี้

1. การพิจารณาเนื้อหา (Rule for finding What a Book Is About) เป็นการพิจารณาประเภทและเนื้อหาของเรื่องที่ย่าน โดยจำแนกประเภทและประเด็น ระบุรายละเอียดในภาพรวม ยกตัวอย่างสำคัญของเรื่องตามลำดับและความสัมพันธ์ ระบุแนวคิดหรือปัญหาของเรื่องที่ย่าน ซึ่งผู้อ่านจะต้องเข้าใจแก่นเรื่อง ใจความสำคัญ และเอกภาพของเรื่องได้อย่างชัดเจน

2. การตีความเนื้อหา (Rule for Interpreting a Book's Content) เป็นการพิจารณาเนื้อหา หรือข้อความที่อ่านโดยการตีความภาษาที่มีความหมายโดยตรงและภาษาที่มีความหมายโดยนัย จากการหาคำสำคัญ การหาประเด็นสำคัญ จากประโยคสำคัญที่กล่าวถึงสิ่งที่โต้แย้งหรือประเด็นปัญหา เข้าใจสิ่งที่ผู้แต่งกำลังให้เหตุผล และระบุประเด็นปัญหาของเรื่อง ในส่วนของการตีความเนื้อหาที่ผู้อ่านจะต้องพิจารณาว่าผู้แต่งต้องการสื่อความหมายอย่างไร

3. การวิพากษ์เนื้อหา (Rule for Criticizing a Book as a Communication of Knowledge) เป็นการพิจารณาองค์ประกอบในเรื่อง ได้แก่ ความคิด ความรู้สึก คำสำคัญ และประโยคที่มีการโต้แย้ง โดยมีแนวทางในการวิพากษ์ คือ ไม่ควรวิพากษ์จนกว่าจะตีความเรื่องที่ย่านได้อย่างละเอียด ไม่ควรแสดงความคิดเห็นอย่างรุนแรง และระบุความแตกต่างระหว่างความรู้และความคิดเห็นส่วนตัว พร้อมให้เหตุผลในการตัดสินใจของตนเอง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกใช้การสร้างแบบวัดความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ของ Adler and Doren (1972) ได้แก่ การพิจารณาเนื้อหา การตีความเนื้อหา และการวิพากษ์เนื้อหา ซึ่งระดับความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ดังกล่าวสอดคล้องกับตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 มาตรฐานการเรียนรู้ ท 1.1 สาระการอ่านของระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4 วิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างระดับความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์กับตัวชี้วัด

มฐ.	ตัวชี้วัด	ระดับความสารถด้านการอ่านวิเคราะห์		
		การพิจารณาเนื้อหา	การตีความเนื้อหา	การวิพากษ์เนื้อหา
ท 1.1	ม.3/2 ระบุความแตกต่างของคำที่มีความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัย		✓	
	ม.3/3 ระบุใจความสำคัญและรายละเอียดของข้อมูลที่สนับสนุนจากเรื่องที่อ่าน	✓		
	ม.3/4 อ่านเรื่องต่าง ๆ แล้วเขียนกรอบแนวคิด ผังความคิด บันทึกย่อความและรายงาน	✓		
	ม.3/5 วิเคราะห์ วิจารณ์ และประเมินเรื่องที่อ่านโดยใช้กลวิธีการเปรียบเทียบเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจได้ดีขึ้น	✓		
	ม.3/7 วิจารณ์ความสมเหตุสมผล การลำดับความ และความเป็นไปได้ของเรื่อง			✓
	ม.3/8 วิเคราะห์แสดงความคิดเห็นโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน			✓

จากตารางดังกล่าว จะเห็นว่าระดับความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ การพิจารณาเนื้อหาจะสอดคล้องกับตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 มาตรฐานการเรียนรู้ ท 1.1 สาระการอ่าน มากที่สุด รองลงมาเป็นการวิพากษ์เนื้อหา และการตีความเนื้อหาตามลำดับ

จากข้อมูลดังกล่าวนำมาใช้ในการวัดและประเมินผลความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ของนักเรียน โดยนักเรียนสามารถ วิเคราะห์ ตีความ แยกแยะข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น และ

สามารถแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลในเรื่องที่อ่านได้ โดยเครื่องมือการวัดและประเมินผลความสามารถด้านการอ่านนั้น มีนักวิชาการได้อธิบายไว้ (ทัศนีย์ เศรษฐพงษ์, 2559: 44; พัชรวัลย์ อินทร์สุข, 2560: 40-41) สรุปได้ดังนี้

เครื่องมือการวัดและประเมินผลความสามารถด้านการอ่านจะใช้เป็นแบบทดสอบซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้

1. แบบทดสอบแบบปรนัย ได้แก่ แบบเลือกคำตอบ แบบเลือกตอบแบบจับคู่ แบบเลือกตอบจริงหรือเท็จ ซึ่งจะมีคำตอบตายตัว วัดความรู้โดยใช้คำถามประเมินในส่วนของจุดประสงค์ของเรื่อง รายละเอียดเนื้อหา ใจความสำคัญ การตีความ และข้อคิดที่ได้จากการอ่าน แบบทดสอบแบบอัตนัย

2. แบบทดสอบแบบอัตนัย วัดความสามารถได้ทั้งความรู้ในด้านเนื้อหา และให้แสดงความคิดเห็นในการอธิบายคำตอบ ซึ่งเป็นแบบทดสอบที่ต้องใช้วิธีการพิจารณาเกณฑ์การให้คะแนน (Scoring Rubric) ร่วมด้วย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกใช้แบบทดสอบแบบปรนัย มาใช้ในการวัดและประเมินผลความสามารถด้านการวิเคราะห์ของผู้เรียนตามกรอบแนวคิดของ Adler and Doren (1972) ได้แก่ การพิจารณาเนื้อหา การตีความเนื้อหา และการวิพากษ์เนื้อหา

3. เทคนิคพาโนรามา

เทคนิคพาโนรามา เป็นเทคนิคที่พัฒนามาจากเทคนิคการสอนอ่านหลากหลายรูปแบบ เพื่อให้นักเรียนสามารถอ่านเนื้อหาจำนวนมากได้อย่างมีระบบ และสามารถนำข้อมูลความรู้ที่ได้ไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีข้อมูลดังต่อไปนี้

3.1 ความหมายของเทคนิคพาโนรามา

นักวิชาการได้อธิบายความหมายของเทคนิคพาโนรามาไว้ (Edward, 1973: 132-135; Betty, 1983: 106-107) สรุปได้ว่า เทคนิคพาโนรามา เป็นการสอนที่นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ สามารถกำหนดขั้นตอนในการอ่านด้วยตนเองอย่างเป็นระบบ มีโอกาสได้ฝึกฝนก่อนที่นักเรียนจะอ่านด้วยตนเองตามลำพัง โดยมีครูเป็นเพียงผู้จัดการกิจกรรมการอ่าน และให้คำแนะนำรายละเอียดทุกขั้นตอนตลอดคาบเรียน หลังจากนั้นนักเรียนจะได้ทำการฝึกด้วยตนเอง โดยขั้นตอนการอ่านประกอบด้วย 3 ขั้นตอน และประกอบด้วยขั้นตอนย่อยทั้งหมด 8 ขั้นตอนคือ 1) ขั้นเตรียม ได้แก่ การกำหนดจุดมุ่งหมาย การปรับความเร็ว และความจำเป็นในการตั้งคำถาม 2) ขั้นระหว่าง

ดำเนินการ ได้แก่ การสำรวจ การอ่านและเชื่อมโยง และ การจดบันทึก 3) ขั้นสรุป ได้แก่ การจำ และการประเมินผล

3.2 ความเป็นมาของเทคนิคพาโนรามา

เทคนิคพาโนรามา (PANORAMA) พัฒนามาจากการสอนอ่านหลายรูปแบบ เช่น เทคนิค SQ3R ของ Robinson (1961) OK4R ของ Pauk (1962) PQRST ของ Spache and Berg (1978) และ OARWET ของ Norman (1968)

เทคนิค SQ3R ของ Robinson (1961) เป็นวิธีการที่จะช่วยให้ผู้อ่านได้พัฒนาจากการอ่านออก แปลความหมายได้ไปสู่การอ่านเป็น พัฒนาความสามารถด้านการอ่านได้ดีขึ้นหลายประการ เช่น สามารถอ่านได้เร็ว จับใจความได้ละเอียด และมีความสามารถวิเคราะห์ วิจัยเนื้อหา เรื่องจากแบบฝึกการอ่านได้ดีกว่าการสอนแบบธรรมดา เป็นการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านได้ในขั้นสูงกว่าวิธีการอ่านธรรมดา (เอมอร์ เนียมน้อย, 2551: 18) มีขั้นตอน ดังนี้

S - Survey คือ การสำรวจ

Q - Question คือ การตั้งคำถาม

R - Reading คือ อ่านอย่างรอบคอบ

R - Recite คือ การจดจำ

R - Review คือ การทบทวน

เทคนิค OK4R ของ Pauk (1962) เป็นวิธีการที่จะช่วยให้ผู้อ่านได้รับประโยชน์จากการอ่านตรงตามวัตถุประสงค์ สามารถค้นหาความรู้จากการอ่าน เก็บใจความสำคัญเชื่อมโยงสิ่งที่อ่าน และนำไปใช้ได้เหมาะสม (ลาวัลย์ สังข์พันธานนท์ และคณะ, 2555: 21-22) มีขั้นตอน ดังนี้

O - Overview คือ การอ่านอย่างคร่าว ๆ

K - Key idea คือ การเก็บความคิดสำคัญ

R - Reading คือ การอ่าน

R - Recall คือ การระลึก

R - Reflect คือ ความคิดสร้างสรรค์เพิ่มเติม

R - Review คือ การทบทวน

เทคนิค PQRST ของ Spache and Berg (1978) เป็นวิธีการอ่านที่พัฒนาแนวคิดขึ้นใหม่ โดยใช้วิธีการสอนอ่านแบบ 5 ขั้น (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2552: 295) มีขั้นตอน ดังนี้

P - Preview คือ การฝึกให้ผู้อ่านอ่านชื่อเรื่อง (title) หัวข้อเรื่อง (head) และ หัวข้อย่อย (subheading)

Q - Question คือ การตั้งคำถาม

R - Read คือ การอ่าน

S - Summarize คือ การสรุปเรื่องที่อ่าน

T - Test คือ การทดสอบหลังการอ่าน

เทคนิค OARWET ของ Norman (1968) เป็นวิธีการอ่านที่พัฒนาแนวคิดขึ้นมาใหม่จากการอ่านวิธี SQ3R OK4R และ PQRST (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2552: 296) มีขั้นตอน ดังนี้

O - Overview คือ การอ่านอย่างคร่าว ๆ

A - Ask คือ การตั้งคำถาม

R - Read คือ การอ่าน

W - Write คือ การเขียนคำตอบหลังการอ่าน

E - Evaluation คือ การประเมินผลด้วยตนเอง

T - Test คือ การทดสอบหลังการอ่าน

จากการพัฒนาการสอนอ่านดังกล่าวได้พัฒนาเป็นการสอนอ่านแบบ พาโนรามา (PANORAMA) ซึ่ง Edward (1973: 132-135) เป็นผู้คิดค้นจากการศึกษาเทคนิคดังกล่าว สรุปเป็นขั้นตอนดังนี้ ขั้นตอนความจำเป็นในการตั้งคำถาม นำมาจากเทคนิค SQ3R, OK4R, PQRST และ OARWET ขั้นตอนการสำรวจ จากเทคนิค SQ3R ขั้นตอนการอ่านและเชื่อมโยง ของเทคนิค SQ3R และ OK4R ขั้นตอนการจดบันทึก ของเทคนิค SQ3R ขั้นตอนการจำ ของเทคนิค SQ3R ขั้นตอนการประเมินผล ของเทคนิค PQRST และ OARWET และได้ทำการเพิ่มขั้นตอนการกำหนดจุดมุ่งหมาย เพื่อให้ให้นักเรียนได้กำหนดจุดมุ่งหมายในการอ่านก่อนเริ่มอ่าน และขั้นตอนการปรับความเร็ว เพื่อให้ นักเรียนได้ปรับวิธีการอ่านตามปริมาณและความยากง่ายของเนื้อหาและตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ จากนั้นได้นำดังกล่าวไปทดลองกับนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษา ในมหาวิทยาลัยบริติช โคลัมเบีย (British Columbia) ผลการทดลองพบว่านักเรียนเกิดความเข้าใจในการอ่านได้ดีขึ้น ซึ่งการสอนอ่านแบบพาโนรามา ได้นำเอาจุดเด่นของเทคนิคการสอนอ่านแบบต่าง ๆ มาผสมผสานกัน เพื่อช่วยให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในการอ่านได้ดียิ่งขึ้น

3.3 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคพาโนรามา

ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคพาโนรามา มีการพัฒนาจากกรเทคนิค SQ3R, OK4R, PQRST, และ OARWET จนมาเป็นเทคนิคพาโนรามา สำหรับใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่าน Edwards (1973: 132-135) ได้เสนอขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคพาโนรามา (PANORAMA) ดังนี้

1. ขั้นเตรียม (Preparatory Stage)

1.1 การกำหนดจุดมุ่งหมาย (P - Purpose) ครูและนักเรียนร่วมกันกำหนดจุดมุ่งหมายในการอ่าน เพื่อตอบคำถามว่าเรื่องที่อ่านนี้อ่านเพื่ออะไร เช่น อ่านเพื่อให้ทราบข้อมูลพื้นฐานของหลักสูตรที่เรียน อ่านเพื่อนำมาใช้ในการอ้างอิง อ่านเพื่อการสัมมนาหรืออ่านเพื่อใช้ในการทดสอบ

1.2 การปรับความเร็ว (A - Adapting rate to material) ครูแนะนำให้นักเรียนปรับความเร็วในการอ่าน โดยพิจารณาจากจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ โดยสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความยากง่ายและปริมาณของเรื่องที่อ่าน

1.3 ความจำเป็นในการตั้งคำถาม (N - Need to pose question) ครูและนักเรียนร่วมกันตั้งคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน โดยครูแนะนำให้นักเรียนลองตั้งคำถามจากการเปลี่ยนชื่อเรื่อง หัวเรื่อง หรือบางข้อความให้เป็นรูปคำถาม เพื่อหาคำตอบให้กับคำถามที่ตั้งไว้

2. ชั้นระหว่างดำเนินการ (Intermediate Stage)

2.1 การสำรวจ (O - Overview) ครูให้นักเรียนเริ่มอ่าน โดยให้นักเรียนสังเกตหรือพิจารณาองค์รวมของเรื่องที่อ่าน เช่น ผู้แต่ง ภูมิหลังของผู้แต่ง ปีที่พิมพ์ สารบัญ หัวข้อย่อย ภาพประกอบ กราฟ สารสำคัญ และคำอธิบายศัพท์

2.2 การอ่านและเชื่อมโยง (R - Read and relate) ครูให้นักเรียนอ่านเพื่อจับประเด็นแนวคิดหลัก และข้อเท็จจริงของเรื่อง โดยเชื่อมโยงความรู้ประสบการณ์เดิมของนักเรียน เพื่อให้เข้าใจในเนื้อหาของเรื่องมากยิ่งขึ้น และเป็นการอ่านเพื่อตอบคำถามที่ได้ตั้งไว้ในขั้นเตรียม

2.3 การจดบันทึก (A - Annotate) ครูให้นักเรียนจดบันทึกหลังจากการอ่าน อาจใช้วิธีขีดเส้นใต้แนวคิดหลัก และข้อสนับสนุนของข้อเท็จจริงของเรื่อง อาจใช้เครื่องหมาย เช่น วงกลม กรอบ เครื่องหมาย ดอกจัน เครื่องหมายถูก เน้นข้อความที่สำคัญ หากไม่สามารถเขียนลงในเรื่องที่อ่านได้ให้นักเรียนจดบันทึกลงในสมุดของตนเอง ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยให้นักเรียนจดบันทึกในรูปแบบของแผนภูมิความหมาย โดยรูปแบบของแผนภูมิความหมายที่ใช้จะแตกต่างกันออกไปตามประเภทของเรื่องที่อ่าน

3. ชั้นสรุป (Concluding Stage)

3.1 การจำ (M - Memorize) ครูให้นักเรียนจัดระเบียบข้อมูลที่ได้จดบันทึก เรียงเรียงแนวคิด และข้อเท็จจริงต่าง ๆ เพื่อให้สะดวกต่อการนำข้อมูลมาใช้ โดยมีแนวทางคือ ให้นักเรียนกำหนดโครงร่างและเรียงเรียงใจความสำคัญที่ละหัวข้อ อาจใช้อักษรย่อ หรือคำสำคัญร่วมด้วย หรือใช้วิธีการช่วยจำตามที่นักเรียนถนัด ขั้นตอนนี้จะช่วยให้นักเรียนได้ทบทวนความจำจากเรื่องที่อ่านอีกครั้งหนึ่ง ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยให้นักเรียนทบทวนแผนภูมิความหมายของตนเอง ดูในรายละเอียดขององค์ประกอบต่าง ๆ แยกตามประเด็นและจุดสำคัญของเรื่อง อาจปรับปรุงหรือเพิ่มเติมแผนภูมิความหมายของตนเองให้สมบูรณ์

3.2 การประเมินผล (A - Assess) ครูให้นักเรียนได้ประเมินตนเองว่าได้อ่านตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ในขั้นเตรียมหรือไม่ อย่างไร สามารถสรุปความจากเรื่องที่อ่าน ตอบคำถามเกี่ยวกับแนวคิดและข้อเท็จจริง และเข้าใจในความสัมพันธ์ของแต่ละองค์ประกอบในเรื่องได้หรือไม่ เพื่อเป็นการเน้นย้ำความเข้าใจในเรื่องที่อ่านและให้นักเรียนได้นำผลจากการประเมินไปพัฒนาและปรับปรุงตนเองต่อไป

จากข้อมูลดังกล่าว จะเห็นได้ว่าเทคนิคพาโนรามามีลักษณะสำคัญคือนักเรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยครูมีหน้าที่คอยให้คำแนะนำรายละเอียดในแต่ละขั้นตอน และคอยชี้แนะแนวทางในกำหนดขั้นตอนการอ่านให้แก่ นักเรียน ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามขั้นตอนดังกล่าว โดยครูและนักเรียนจะร่วมกันกำหนดขั้นเตรียม และนักเรียนจะได้ทำการอ่านด้วยตนเองในขั้นระหว่างดำเนินการ และในขั้นการจดบันทึกให้นักเรียนทำการจดบันทึกโดยใช้แผนภูมิความหมายเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ให้แก่ นักเรียน ในการใช้แผนภูมิความหมายเข้ามามีส่วนร่วมด้วยจะช่วยให้นักเรียนเห็นถึงความสัมพันธ์ในเรื่องที่อ่าน องค์ประกอบ และรายละเอียดในเรื่องมากยิ่งขึ้น ช่วยให้นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่านได้ดียิ่งขึ้น และมีความสามารถด้านการอ่านสามารถนำประโยชน์และความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้

4. แผนภูมิความหมาย

แผนภูมิความหมาย (Semantic Mapping) มีนักวิชาหลายท่านศึกษาเกี่ยวกับแผนภูมิความหมายโดยใช้ชื่อเรียกที่แตกต่างกัน ได้แก่ Cognitive Mapping, Idea Mapping, Patterned Notetaking, Webs, Construct Procedure, Graphic Overview, Networking Flowcharting, ผังโยงความสัมพันธ์ของความหมาย, ผังสัมพันธ์ของความหมาย และแผนภูมิของความหมาย เป็นต้น ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกใช้คำว่า แผนภูมิความหมาย แผนภูมิความหมาย ถูกนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ใช้เป็นกลวิธีในการพัฒนาคำศัพท์ และนำมาใช้ในการพัฒนาการอ่าน เนื่องจากแผนผังจะแสดงให้เห็นนักเรียนเห็นถึงการจัดเรียงเรียงความคิดในบทอ่านที่มีความสัมพันธ์กัน ช่วยให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในการแยกแยะความแตกต่าง ได้หลอมรวมความรู้ใหม่และความรู้เดิมเข้าด้วยกัน (พรทิพย์ ต้นติเวสส, 2540: 11-12) ซึ่งมีข้อมูลดังต่อไปนี้

4.1 ความหมายและความสำคัญของแผนภูมิความหมาย

นักวิชาการได้อธิบายความหมายและความสำคัญของแผนภูมิความหมายไว้ (Frederickson, 1975 อ้างถึงใน Sinatra et al., 1986:4; Prater and Terry, 1985 อ้างถึงใน พรทิพย์ ต้นติเวสส, 2540: 11; Johnson et al., 1986: 779; Sinatra et al., 1986: 4; ทศนีย์ เศรษฐ

พงษ์, 2559: 69) สรุปได้ว่า แผนภูมิความหมาย เป็นผังที่ช่วยแสดงให้เห็นถึงโครงสร้าง องค์ประกอบ และรายละเอียดของข้อมูล โดยนักเรียนจะได้ทำการจัดการข้อมูลที่มีอยู่ออกมาในรูปแบบของผัง มีการจัดระบบเรียงเรียงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของความคิดหลักและความคิดรองได้อย่างชัดเจน ช่วยให้ผู้อ่านได้เห็นถึงความสัมพันธ์ของเรื่อง ได้พัฒนาความสามารถด้านการอ่านและช่วยให้เข้าใจในเรื่องที่อ่านได้ดียิ่งขึ้น

4.2 รูปแบบของแผนภูมิความหมาย

Schmidt (1986: 113-117) ได้เสนอรูปแบบของแผนภูมิความหมายไว้ 5 รูปแบบ ดังนี้

1. แผนภูมิความหมายแมงมุม (The spider map) ผังรูปแบบนี้จะใช้ในการอ่านเพื่อหาใจความสำคัญและรายละเอียดของเรื่องหรือข้อความที่ต้องจำแนกประเภท โดยนักเรียนจะนำใจความสำคัญของเรื่องไว้ตรงตัวของแมงมุมและหารายละเอียดจากเรื่องที่อ่านมาต่อกันเป็นขาของแมงมุม

2. แผนภูมิความหมายลำดับเวลา (The time ladder map) ผังรูปแบบนี้จะใช้ในการอ่านที่มีลำดับเหตุการณ์ (sequence) นักเรียนจะเห็นภาพของลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างชัดเจนไม่สับสน

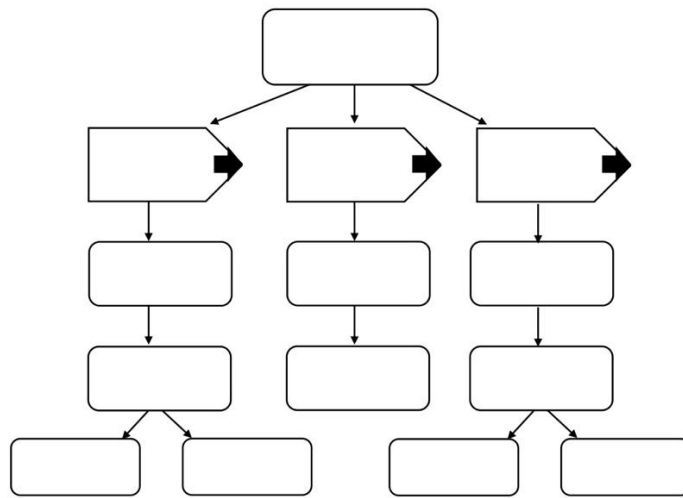
3. แผนภูมิความหมายเปรียบเทียบ (The contrast overlay map) ผังรูปแบบนี้จะใช้ในการอ่านเรื่องที่มีต้องเปรียบเทียบ (comparison contrast) นักเรียนจะเห็นความเหมือนและความแตกต่างได้อย่างชัดเจน

4. แผนภูมิความหมายแสดงเหตุและผล (The cause/effect map) ผังรูปแบบนี้จะใช้ในการอ่านเรื่องที่มีเหตุและผล นักเรียนจะเห็นในส่วนที่เป็นเหตุและส่วนที่เป็นผลตามมาได้อย่างชัดเจน

5. แผนภูมิความหมายแบบผสม (The combined map) ผังรูปแบบนี้จะใช้ในการอ่านที่มีรูปแบบแตกต่างกัน เป็นการผสมแผนภูมิหลายรูปแบบเข้าด้วยกัน เช่น การบรรยาย และการเปรียบเทียบ

Sinatra et al (1986: 4-13) ได้เสนอรูปแบบของแผนภูมิความหมายไว้ 4 รูปแบบ ดังนี้

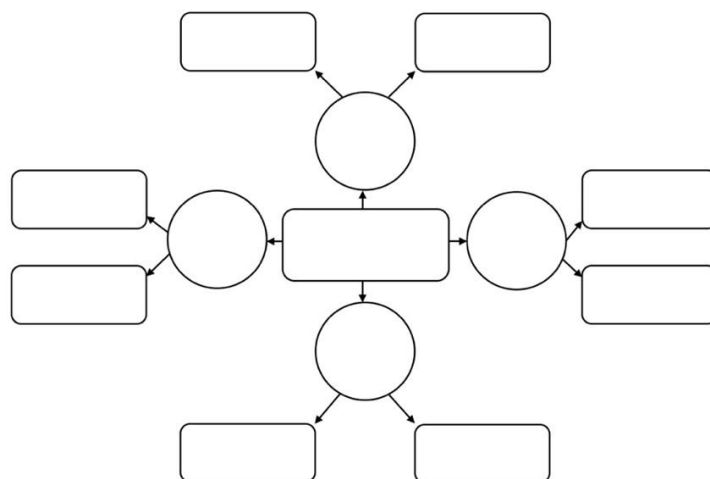
1. แผนภูมิความหมายแบบลำดับเหตุการณ์ (Sequential episodic map) ผังรูปแบบนี้จะใช้ในการอ่านประเภทบันเทิงคดีสั้น ๆ จะจัดเรียงองค์ประกอบตามลำดับ มีกรอบสนับสนุนในแต่ละองค์ประกอบ และมีลูกศรเชื่อมโยงรายละเอียดย่อยเข้าด้วยกัน

แผนภาพที่ 2 แผนภูมិความหมายแบบลำดับเหตุการณ์

ที่มา: Sinatra et al. (1986: 4-13)

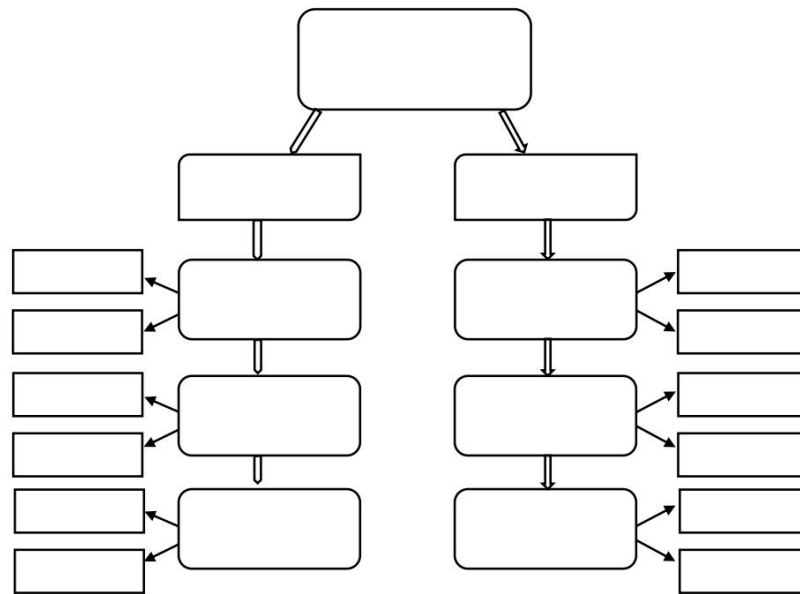
2. แผนภูมិความหมายแบบพรรณนา (Descriptive or thematic map) ผังรูปแบบนี้จะใช้ในการอ่านที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับบุคคล สิ่งของ หรือสถานที่ ใจความสำคัญของเนื้อหาจะอยู่รอบตรงกลางและมีรายละเอียดต่าง ๆ แยกออกมาจากใจความสำคัญอีกครั้งหนึ่ง

แผนภาพที่ 3 แผนภูมิความหมายแบบพรรณนา

ที่มา: Sinatra et al. (1986: 4-13)

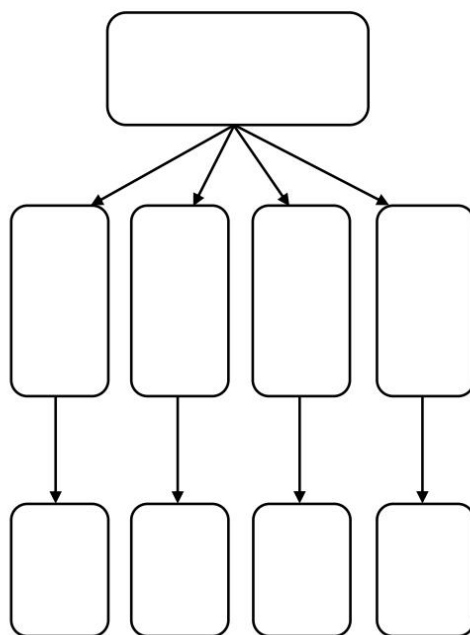
3. แผนภูมิความหมายแบบเปรียบเทียบ (Comparative and contrastive map) ผังรูปแบบนี้จะใช้ในการอ่านที่ต้องเปรียบเทียบ โดยหัวข้อเรื่องหรือใจความสำคัญจะอยู่ข้างบนสุด และกำหนดให้กรอบที่เชื่อมโยงทางซ้ายคือความเหมือน และกรอบที่เชื่อมโยงทางขวา คือความแตกต่าง โดยมีกรอบย่อยแยกออกมาเป็นการให้รายละเอียดที่สนับสนุนกรอบทั้งสองข้าง

แผนภาพที่ 4 แผนภูมิความหมายแบบเปรียบเทียบ

ที่มา: Sinatra et al. (1986: 4-13)

4. แผนภูมิความหมายแบบจำแนกประเภท (Classification map) ผังรูปแบบนี้จะใช้ในการอ่านประเภทพรรณนาโวหาร โดยหัวข้อเรื่องหรือใจความสำคัญจะอยู่ข้างบนสุด ตัวอย่างคุณสมบัติ หรือรายละเอียดย่อยที่ใช้สนับสนุนจะแยกออกมาจากใต้หัวข้อเรื่องหรือใจความสำคัญ

แผนภาพที่ 5 แผนภูมิความหมายแบบจำแนกประเภท

ที่มา: Sinatra et al. (1986: 4-13)

สรุปได้ว่าแผนภูมิความหมายในแต่ละรูปแบบจะมีส่วนสัมพันธ์กับบทอ่านและงานเขียนในแต่ละประเภท เช่น บทอ่านที่มีการเล่าเรื่องที่มีการแสดงลำดับเวลาที่ชัดเจน จะใช้แผนภูมิความหมายลำดับเวลา และแผนภูมิความหมายแบบลำดับเหตุการณ์ บทอ่านที่ต้องการหาใจความสำคัญ จะใช้แผนภูมิความหมายแมงมุมและแผนภูมิความหมายแบบพรรณนา บทอ่านที่ต้องการหาความเหมือนและความแตกต่างเพื่อนำมาเปรียบเทียบ จะใช้แผนภูมิความหมายแบบเปรียบเทียบ ส่วนบทอ่านที่ต้องการแยกรายละเอียดออกมาเป็นส่วนย่อย จะใช้แผนภูมิความหมายแบบจำแนกประเภท บทอ่านที่ต้องการจัดการข้อมูลโดยลำดับส่วนที่เป็นเหตุและผลกัน จะใช้แผนภูมิความหมายแสดงเหตุและผล และถ้าหากในบทอ่านประกอบไปด้วยบทอ่านหลากหลายประเภทสามารถใช้แผนภูมิความหมายแบบผสม โดยการนำเอาแผนภูมิความหมายรูปแบบต่าง ๆ มาใช้ด้วยกันเพื่อให้เหมาะสมกับงานนั้น ๆ ได้ ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกใช้รูปแบบของแผนภูมิความหมายที่สามารถใช้กับบทอ่านประเภทบันเทิงคดีและสารคดี 7 รูปแบบ ได้แก่ 1) แผนภูมิความหมายแมงมุม 2) แผนภูมิ

ความหมายลำดับเวลา 3) แผนภูมิความหมายเปรียบเทียบ 4) แผนภูมิความหมายแสดงเหตุและผล 5) แผนภูมิความหมายแบบพรรณนา 6) แผนภูมิความหมายแบบจำแนกประเภท และ 7) แผนภูมิความหมายแบบผสม

4.3 แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อ่านด้วยแผนภูมิความหมาย

Freedman and Reynolds (1980: 678-684) และ Sinatra et al (1986: 4-13) ได้เสนอแนวทางในการนำแผนภูมิความหมายมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สรุปลงได้ดังนี้

1. กำหนดเป้าหมายหรือจุดประสงค์ในการอ่านของเรื่องทีอ่านว่าสามารถอ่านในด้านใดได้บ้าง อ่านเพื่ออะไร และควรเลือกแผนภูมิความหมายรูปแบบใดมาใช้กับเรื่องที่อ่าน
2. ตั้งคำถามหรือหาคำสำคัญของเรื่องที่อ่านเพื่อที่จะหาคำตอบหรือข้อมูลเพื่อให้เชื่อมโยงกับหัวข้อหลัก
3. ให้นักเรียนเชื่อมโยงข้อความที่คาดว่าเป็นคำตอบของคำถามหลัก หรือเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของคำสำคัญระหว่างหัวข้อหลักและหัวข้อย่อย จากนั้นจึงร่วมกันอภิปรายภายในกลุ่ม เพื่อหาข้อสรุปและคำตอบที่สมเหตุสมผล เป็นการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างหัวข้อหลักและหัวข้อย่อย
4. ปรับปรุงแก้ไขแผนภูมิความหมายของตนเองให้สมบูรณ์ อาจจะสรุปเรื่องทีอ่านจากแผนภูมิความหมายออกมาเป็นความเรียงเพื่อให้เข้าใจเรื่องทีอ่านมากยิ่งขึ้น

Davis and Mcpherson (1989: 238-239) ได้เสนอขั้นตอนในการนำแผนภูมิความหมายมาจัดกิจกรรมในการสอนการอ่านในรูปแบบของกิจกรรมกลุ่ม ดังนี้

1. ให้นักเรียนสร้างแผนภูมิความหมายจากเรื่องทีอ่าน โดยคิให้นักเรียนร่วมกันจัดบันทึกข้อมูลและรายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องทีอ่าน เพื่อให้สะดวกต่อการนำมาเรียบเรียงเป็นแผนภูมิความหมาย
2. ให้แผนภูมิความหมายที่เป็นแบบโคลส (Cloze) เป็นแบบภูมิความหมายที่มีข้อมูลในแต่ละองค์ประกอบไม่ครบถ้วน เพื่อให้นักเรียนเติมข้อมูลที่หายไปให้สมบูรณ์
3. ให้นักเรียนปะติดปะต่อข้อมูล โดยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่านเรื่องคนละตอน แล้วเติมข้อมูลทีอ่านลงไปในแผนภูมิความหมาย เมื่อเสร็จแล้วจึงนำข้อมูลมารวมเข้าด้วยกันเพื่อให้เรื่องสมบูรณ์ และร่วมกันอภิปรายแผนภูมิความหมาย

สรุปได้ว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อ่านด้วยแผนภูมิความหมายประกอบไปด้วยขั้นตอนการกำหนดเป้าหมาย การตั้งคำถาม ให้นักเรียนได้เชื่อมโยงคำตอบทีคาดคะเนไว้กับคำถามหลัก หรือเชื่อมโยงความสัมพันธ์ในแต่ละหัวข้อ และการปรับปรุงแก้ไขแผนภูมิความหมายให้เสร็จ

สมบูรณ์ และหากนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมกลุ่มจะประกอบไปด้วยขั้นตอนการให้นักเรียนร่วมกันสร้างแผนภูมิความหมาย ครูให้แผนภูมิความหมายที่เป็นแบบโคลสแก่นักเรียน และให้นักเรียนแต่ละกลุ่มได้ร่วมกันปะติดปะต่อข้อมูลให้สมบูรณ์ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคพาโนรามาร่วมกับแผนภูมิความหมาย ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามขั้นตอนเทคนิคพาโนรามานั้นมีลักษณะที่เหมือนกับขั้นตอนการสอนอ่านด้วยแผนภูมิความหมายคือการกำหนดเป้าหมาย และการตั้งคำถาม ดังนั้นในการให้นักเรียนได้เชื่อมโยงคำตอบ และความสัมพันธ์ของหัวข้อในเรื่องที่อ่านจะจัดอยู่ในขั้นตอนของการจดบันทึก (A - Annotate) หลังจากนั้นนักเรียนได้ทำการอ่านเรื่องด้วยตนเองแล้ว และเนื่องจากการเขียนแผนภูมิความหมายมีรูปแบบการใช้ที่ไม่ตายตัว รูปแบบที่ใช้จะต้องเหมาะสมกับโครงสร้างของบทอ่านนั้น ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับเทคนิคพาโนรามานักเรียนจะได้มีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนการอ่าน นักเรียนจะได้เป็นผู้กำหนดรูปแบบของแผนภูมิความหมายว่าบทอ่านแต่ละประเภทเหมาะสมที่จะจดบันทึกด้วยแผนภูมิความหมายรูปแบบใด โดยมีครูเป็นผู้คอยให้คำแนะนำ และในส่วนของปรับปรุงแก้ไขงานอาจทำได้ภายหลังจากนักเรียนได้ประเมินผลจากการเรียนแล้วเพื่อนำมาปรับปรุงพัฒนางานของตนเอง หรือสำหรับการเรียนในครั้งต่อไป

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านวิเคราะห์

จากการศึกษางานวิจัย วิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับการอ่านวิเคราะห์ พบว่ามีการนำวิธีสอน รูปแบบการสอน และเทคนิคการสอนมาใช้ในการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ ดังนี้

เกศินี ปุงปีแก้ว (2557) ได้พัฒนาความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ และการเขียนวิเคราะห์วิจารณ์วรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอรุณทัฬหวิทยาคม อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 36 คน มาจากการสุ่มแบบกลุ่มจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาภาษาไทยเนื้อหาวรรณคดีไทยเรื่อง รามเกียรติ์ ตอนนารายณ์ปราบนนทก โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ และขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ของ สลาวิน (Slavin) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ จำนวน 3 แผน รวม 18 คาบเรียนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านวิเคราะห์แบบปรนัย 30 ข้อ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การเขียนวิเคราะห์วิจารณ์แบบอัตนัย 2 ข้อ ผลการวิจัยพบว่า ผลการทดสอบหลังกิจกรรมการเรียนรู้

วิเคราะห์และการเขียนวิเคราะห์วิจารณ์วรรณคดีไทย นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พรสุดา อินทร์सान (2558) ได้พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดการฝึกหัดทางปัญญาร่วมกับการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเพื่อสร้างเสริมความสามารถในการอ่านคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 36 คน มาจากการสุ่มอย่างง่าย ด้วยวิธีจับฉลาก จัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาภาษาไทย สาระการอ่าน โดยใช้แนวคิดการฝึกหัดทางปัญญาร่วมกับการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบตรวจสอบความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎีความเป็นไปได้และความสอดคล้องของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 8 แผน แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านคิดวิเคราะห์ จำนวน 40 ข้อ แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ จำนวน 15 ข้อ และแบบบันทึกสะท้อนผลการเรียนรู้ จำนวน 5 ข้อ ผลการวิจัยพบว่า คะแนนความสามารถในการอ่านคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สูงขึ้นกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้แนวคิดการฝึกหัดทางปัญญาร่วมกับการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นการให้ข้อมูล 2) ขั้นการสาธิตให้เห็นวิธี 3) ขั้นการชี้จุดเด่นที่น่าสนใจ 4) ขั้นการฝึกโดยใช้กระบวนการกลุ่ม 5) ขั้นการประชุมเพื่อแลกเปลี่ยน และ 6) ขั้นสรุปบทเรียนให้ชัดเจน และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นอยู่ในระดับมาก

ชลธิดา หงษ์เหม (2560) ได้พัฒนาความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแผนที่ความคิด โรงเรียนคางคกราม อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 45 คน มาจากการสุ่มอย่างง่าย ด้วยวิธีจับฉลาก จัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาภาษาไทย สาระการอ่าน โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแผนที่ความคิด เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแผนที่ความคิด จำนวน 8 แผน แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ ใช้ในการทดสอบก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 30 ข้อ และแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแผนที่ความคิด 1 ฉบับ จำนวน 12 ข้อ ผลการวิจัยพบว่า ผลการทดสอบความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์หลังจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแผนที่ความคิด สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแผนที่ความคิดอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

นริศรา ชยธวัช (2563) ได้พัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ด้วยการจัดการเรียนรู้ แบบ SQ4R ร่วมกับผังกราฟิก สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชินี

บุรณะ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 34 คน มาจากวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม ด้วยวิธีจับฉลาก โดยมีห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม จัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาภาษาไทย สาระการอ่าน โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับผังกราฟิก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านเชิงวิเคราะห์ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับผังกราฟิก จำนวน 5 แผน แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ จำนวน 30 ข้อ และแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับผังกราฟิก จำนวน 15 ข้อ ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์หลังจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับผังกราฟิก สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับผังกราฟิกอยู่ในระดับมากที่สุด

นพรัตน์ รัตวิชัย (2564) ได้พัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการจัดการเรียนรู้การอ่านแบบชี้แนะ ร่วมกับการใช้คำถามนำแบบ QUEST โรงเรียนทิวธาภิเศก แขวงวัดอรุณ เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 33 คน ด้วยวิธีจับฉลาก โดยมีห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม จัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาภาษาไทย สาระการอ่าน โดยใช้การจัดการเรียนการสอนแบบชี้แนะ ร่วมกับการใช้คำถามนำแบบ QUEST เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยการจัดการเรียนรู้การอ่านแบบชี้แนะร่วมกับการใช้คำถามนำแบบ QUEST จำนวน 4 แผน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ จำนวน 30 ข้อ และแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้การอ่านแบบชี้แนะร่วมกับการใช้คำถามนำแบบ QUEST จำนวน 15 ข้อ ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์การอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังการจัดการเรียนรู้โดยการจัดการเรียนรู้อ่านแบบชี้แนะ ร่วมกับการใช้คำถามนำแบบ QUEST สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้อ่านแบบชี้แนะร่วมกับการใช้คำถามนำแบบ QUEST ในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

Elita (2017) ได้สอนการอ่านวิเคราะห์โดยการใช้กลวิธีตั้งคำถามของนักเรียนระดับชั้นเกรด 11 โรงเรียน SMA n11 Palembang ประเทศอินโดนีเซีย โดยแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มที่เรียนแบบการใช้กลวิธีตั้งคำถาม และกลุ่มที่เรียนแบบปกติ จำนวนกลุ่มละ 32 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนแบบคู่ขนาน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มที่ได้รับการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้อ่านวิเคราะห์โดยการใช้กลวิธีตั้งคำถามมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ

การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า มีการนำเทคนิคจิ๊กซอว์, วิธีสอนแบบ SQ4R, การใช้แผนที่ความคิด, การใช้ผังกราฟิก, การใช้กลวิธีตั้งคำถาม, การใช้การจัดการเรียนรู้การอ่านแบบ ซี่แนะ และ การใช้คำถามนำแบบ QUEST มาใช้ในการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ของ นักเรียน จากข้อมูลดังกล่าวสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ และการสร้างเครื่องมือเพื่อ พัฒนาความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

5.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคพาโนรามา

จากการศึกษางานวิจัย วิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคพาโนรามา ผู้วิจัยพบว่ามี การนำเทคนิคพาโนรามามาใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพัฒนา นักเรียน ดังนี้

ปิยดา พงศ์สุชาติ (2556) ได้พัฒนาความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ ของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านต้นหยงกลิง อำเภอเมือง จังหวัดสตูล ภาคเรียนที่ 2 ปี การศึกษา 2555 จำนวน 9 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้วิธีสอน แบบพาโนรามาร่วมกับเทคนิค KWLH Plus จำนวน 8 แผน แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการ อ่านวิเคราะห์ ชนิดปรนัย แบบทดสอบคู่ขนาน จำนวน 2 ฉบับ ฉบับละ 30 ข้อ ก่อนเรียนและหลัง เรียนอย่างละ 1 ฉบับ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย ชนิดปรนัย แบบทดสอบ คู่ขนาน จำนวน 2 ฉบับ และแบบสอบถามความพึงพอใจจากการเรียน จำนวน 10 ข้อ ผลการวิจัย พบว่านักเรียนมีความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05 และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

อัญชลี โยธาทิพย์ (2559) ได้พัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์และการ เขียนข้อความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้วิธีการสอนแบบพาโนรามา ร่วมกับเทคนิค STAD โรงเรียนบ้านเทา-นาบอน จังหวัดหนองคาย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 35 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนแบบพาโนรามา ร่วมกับเทคนิค STAD จำนวน 8 แผน แบบวัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ แบบปรนัย จำนวน 30 ข้อ แบบ วัดความสามารถในการเขียนข้อความ แบบอัตนัย จำนวน 20 ข้อ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีคะแนน เฉลี่ยความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ผ่านเกณฑ์จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 82.86 ของ จำนวนนักเรียนทั้งหมด ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และนักเรียนมีความสามารถในการเขียนข้อความ ผ่านเกณฑ์ จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 77.14 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ กำหนดไว้

จิตตินันท์ สุวรรณภาพ (2564) ได้พัฒนาความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ด้วยการจัดการเรียนรู้การสอนอ่านแบบพาโนรามา ร่วมกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนพุทธมงคลวิทยา จังหวัดอุทัยธานี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 14 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอ่านแบบพาโนรามา ร่วมกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 4 แผน แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 5 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่องการอ่านวิเคราะห์ และแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อ่านแบบพาโนรามา จำนวน 15 ข้อ ผลการวิจัยพบว่านักเรียนมีความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีผลความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อยู่ในระดมอยู่ในระดับมาก

การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวพบว่า มีการนำเทคนิคพาโนรามามาใช้ในการสอนการอ่านวิเคราะห์ การเขียนสื่อความ และใช้ร่วมกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ สามารถสรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคพานอรามาเป็นเทคนิคการสอนอ่านที่มีประสิทธิภาพ ช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านวิเคราะห์ของนักเรียนให้สูงขึ้น นักเรียนเข้าใจในเรื่องที่อ่านได้เป็นอย่างดี สามารถวิเคราะห์ แยกแยะเนื้อหาเป็นองค์ประกอบย่อย และหาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ ได้ นอกจากนี้ผลการวิจัยส่วนใหญ่มีข้อเสนอแนะว่าครูควรกระตุ้นนักเรียนให้เกิดกระบวนการจำและเกิดความคิดรวบยอดได้มากยิ่งขึ้น จากการใช้สื่อหรือการทำแผนที่ความคิด

5.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแผนภูมิความหมาย

จากการศึกษางานวิจัย วิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับการอ่านวิเคราะห์ พบว่ามีการนำแผนภูมิความหมายมาใช้ในการพัฒนาความสามารถด้านการอ่าน ดังนี้

ฉลอง รัตนพงษ์ (2557) ได้พัฒนารูปแบบการสอนการอ่านเพื่อความเข้าใจ โดยใช้ยุทธวิธีการสอนแบบแลกเปลี่ยนบทบาทและแผนภูมิความหมายหมายเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาอังกฤษธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 30 คน กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ คู่มือการใช้รูปแบบการสอนการอ่านเพื่อความเข้าใจโดยใช้ยุทธวิธีการสอนแบบแลกเปลี่ยนบทบาทและแผนภูมิความหมาย แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 8 แผน แบบทดสอบความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ จำนวน 50 ข้อ และแบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้อ่านแบบ ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักศึกษาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ

ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบโดยภาพรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมาก

นิตยภัทร์ ธาราสุข (2557) ได้พัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจ โดยใช้กลวิธีสตาร์ท (START) และแผนภูมิความหมาย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดไทร(ลินศึกษาลัย) จำนวน 30 คน มาจากวิธีการสุ่มอย่างง่าย โดยมีห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามความต้องการหัวข้อเนื้อหาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ เพื่อสร้างแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจ แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจ โดยใช้กลวิธีสตาร์ทและแผนภูมิความหมาย จำนวน 8 หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีสตาร์ทและแผนภูมิความหมาย จำนวน 8 แผน แบบสอบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ จำนวน 40 ข้อ และแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจ โดยใช้กลวิธีสตาร์ทและแผนภูมิความหมาย ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการอ่านอังกฤษของนักเรียนหลังจากการใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจ โดยใช้กลวิธีสตาร์ทและแผนภูมิความหมายสูงกว่าก่อนการใช้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจ โดยใช้กลวิธีสตาร์ทและแผนภูมิความหมายอยู่ในระดับความคิดเห็นที่ดี

กิตติพงษ์ แบล้ว (2561) ได้พัฒนาความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์บทอ่านร้อยแก้วของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้กระบวนการ 5 ขั้น ร่วมกับกลวิธีแผนภูมิความหมาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง กรุงเทพมหานคร จำนวน 33 คน กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ปีการศึกษา 2561 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านวิเคราะห์บทอ่านร้อยแก้วโดยใช้กระบวนการ 5 ขั้นร่วมกับกลวิธีแผนภูมิความหมายจำนวน 5 แผน แบบวัดความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์บทอ่านร้อยแก้ว และแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการ 5 ขั้น ร่วมกับกลวิธีแผนภูมิความหมาย ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์บทอ่านร้อยแก้วของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการ 5 ขั้น ร่วมกับกลวิธีแผนภูมิความหมายหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการ 5 ขั้นร่วมกับกลวิธีแผนภูมิความหมายอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

Resniaty (2017) ได้พัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างเข้าใจของนักเรียนเกรด 9 โดยใช้กลวิธีแผนภูมิความหมาย โรงเรียน SMP Raksana Medan ประเทศอินโดนีเซีย จำนวน 60 คน โดยเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างเข้าใจของนักเรียนที่เรียนโดยใช้กลวิธีแผนภูมิ

ความหมายกับนักเรียนที่เรียนโดยวิธีปกติ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้กลยุทธ์แผนภูมิความหมายมีความสามารถในการอ่านอย่างเข้าใจสูงกว่าก่อนเรียน และสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยวิธีปกติ

Sasabone (2018) ได้พัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างเข้าใจของนักศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัย UKIP ประเทศอินโดนีเซีย โดยเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างเข้าใจของนักศึกษาที่เรียนการอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้แผนภูมิความหมายร่วมกับนักศึกษาที่เรียนโดยวิธีปกติ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่เรียนโดยใช้แผนภูมิความหมายมีผลคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่านอย่างเข้าใจหลังเรียน ($M = 42.3$) ซึ่งสูงกว่าก่อนเรียน ($M = 29.5$) และสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยวิธีปกติ ($M = 32.3$)

การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวพบว่า มีการนำแผนภูมิความหมายมาใช้ในการสอนการอ่านวิเคราะห์ การอ่านเพื่อความเข้าใจ และการเรียนรู้คำศัพท์วิชาภาษาอังกฤษ สามารถสรุปได้ว่า แผนภูมิความหมายจะช่วยให้นักเรียนได้จัดระบบความคิดหลังการอ่าน ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนได้วิเคราะห์ ตีความ แสดงความคิดเห็นต่อเรื่องที่อ่านได้ นอกจากนี้ผลการวิจัยส่วนใหญ่มีข้อเสนอแนะว่าควรเสนอตัวอย่างของแผนภูมิความหมายให้นักเรียนได้ฝึกสังเกตลักษณะและการเชื่อมโยงก่อน และควรกระตุ้นนักเรียนโดยการใช้คำถามเพื่อตรวจสอบความเข้าใจและให้นักเรียนได้เกิดการคิด เพื่อนำไปสู่การเขียนแผนภูมิความหมายต่อไป

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคนิคพาโนรามา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแผนภูมิความหมาย ในการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างเข้าใจ การอ่านวิเคราะห์ และการเรียนรู้คำศัพท์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ ด้วยการจัดการเรียนรู้ รูปแบบการสอน วิธีสอน และเทคนิคต่าง ๆ ได้แก่ การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบเหตุและผล ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ของสลาวิน (Slavin) วิธีสอนแบบ SQ4R การตั้งคำถาม การใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ การใช้ผังความคิด และ ผังกราฟิก ซึ่งงานวิจัยที่นำเสนอไว้ข้างต้นผู้วิจัยนำมาปรับใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทยด้านการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคพาโนรามาร่วมกับแผนภูมิความหมาย มาใช้พัฒนาความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ให้สูงขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้เทคนิคพาโนรามา ร่วมกับ แผนภูมิความหมาย มีวัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อ 1) เปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคพาโนรามา ร่วมกับ แผนภูมิความหมาย และ 2) ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาไทยโดยใช้เทคนิคพาโนรามา ร่วมกับ แผนภูมิความหมาย โดยผู้วิจัยกำหนดองค์ประกอบและวิธีดำเนินการวิจัย ตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. รูปแบบการวิจัย
2. การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
3. การกำหนดประชากร การเลือกกลุ่มตัวอย่าง และตัวแปรที่ศึกษา
4. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. การดำเนินการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล
7. การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงการทดลองขั้นต้น (Pre-Experimental Research) ผู้วิจัยใช้แบบแผนการทดลองแบบหนึ่งกลุ่มวัดก่อนและหลังการทดลอง (The One-group Pretest-Posttest Design) มีแบบแผนการวิจัยแสดงในตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 5 แบบแผนการวิจัย

สอบก่อนเรียน	ทดลอง	สอบหลังเรียน
T ₁	X	T ₂

ความหมายของสัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการวิจัย

T ₁	แทน	การวัดความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ก่อนการทดลอง
X	แทน	การทดลองโดยใช้เทคนิคพาโนรามาพร้อมกับแผนภูมิความหมาย
T ₂	แทน	การวัดความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์หลังการทดลอง

2. การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการวิจัย ดังนี้

2.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มาตรฐานการเรียนรู้ ท 1.1 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง และหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนเสนาให้ “วิมลวิทยานุกูล” เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับคำอธิบายรายวิชาในหลักสูตรและตัวชี้วัด

2.2 ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศที่เกี่ยวกับการอ่านวิเคราะห์ เทคนิคพาโนรามา และแผนภูมิความหมาย

2.3 ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ตำรา เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ การสร้างแบบวัดความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ และการวัดความคิดเห็นของนักเรียน

3. การกำหนดประชากร การเลือกกลุ่มตัวอย่าง และตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนเสนาให้ “วิมลวิทยานุกูล” อำเภอเสนาให้ จังหวัดสระบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 8 ห้องเรียน รวม 383 คน

3.2 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/7 มีจำนวน 44 คน ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนเสนาให้ “วิมลวิทยานุกูล” อำเภอเสนาให้ จังหวัดสระบุรี ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Sampling) ด้วยวิธีการจับสลาก โดยมีห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม

3.3 ตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วย

ตัวแปรต้น (Independent Variable) ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคพาโนรามาพร้อมกับแผนภูมิความหมาย

ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ 1) ความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ และ 2) ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาไทยโดยใช้เทคนิคพจนานามาร่วมกับแผนภูมิความหมาย

4. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

4.1.1 แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคพจนานามาร่วมกับแผนภูมิความหมาย เรื่องการอ่านวิเคราะห์ ประกอบด้วย การอ่านวิเคราะห์บทความ การอ่านวิเคราะห์สารคดีท่องเที่ยว การอ่านวิเคราะห์เรื่องสั้น และการอ่านวิเคราะห์นวนิยาย จำนวน 4 แผน

4.1.2 แบบวัดความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ โดยใช้กรอบแนวคิดของ Adler and Doren (1972: 60-187) จำนวน 30 ข้อ แบบปรนัย 4 ตัวเลือก

4.1.3 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาไทยโดยใช้เทคนิคพจนานามาร่วมกับแผนภูมิความหมาย จำนวน 15 ข้อ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านบรรยากาศในการจัดการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้

4.2 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

4.2.1 แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคพจนานามาร่วมกับแผนภูมิ

ความหมายมีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

4.2.1.1 ศึกษาข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง

1) ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สารการอ่าน และหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนเส้าไห่ “วิมลวิทยานุกูล”

2) ศึกษาหนังสือ ตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านวิเคราะห์

3) ศึกษาแนวคิด และวิธีการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคพาโนรามา และแผนภูมิความหมาย เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้จากหนังสือ ตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.2.1.2 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคพาโนรามาร่วมกับแผนภูมิความหมาย จำนวน 4 แผน ใช้เวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 10 คาบ โดยมีการทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียนอีก 2 คาบ รวมระยะเวลาในการทดลองเป็น 12 คาบ มีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 6 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ในการทดลอง

แผนการจัดการเรียนรู้	เนื้อหา	ระยะเวลา (คาบ)
1	การอ่านวิเคราะห์บทความ	2
2	การอ่านวิเคราะห์สารคดีท่องเที่ยว	2
3	การอ่านวิเคราะห์เรื่องสั้น	2
4	การอ่านวิเคราะห์นวนิยาย	4
รวม		10

การกำหนดเนื้อหาบทอ่านสำหรับจัดการเรียนรู้ด้านการอ่านวิเคราะห์ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของตัวเลือกประเภทบทอ่าน ด้วยวิธีการจัดทำแบบสอบถามความสนใจด้านการอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/7 โรงเรียนเส้าไห่ “วิมลวิทยานุกูล” จำนวน 44 คน โดยแบ่งเป็น 4 หัวข้อ ได้แก่ 1) ประเภทงานเขียนที่นักเรียนสนใจ 2) ประเภทเนื้อหาที่นักเรียนสนใจ 3) ประเภทบทความที่นักเรียนสนใจ และ 4) ประเภทของงานเขียนหรือเนื้อหาที่นักเรียนไม่สนใจ สรุปผลจากแบบสอบถามได้ดังนี้

1. ประเภทงานเขียนที่นักเรียนสนใจ (ไม่รวมตัวเลือกอื่น ๆ) ได้แก่ วรรณกรรมเยาวชน ร้อยละ 27.9 และ วรรณกรรมแปล, วรรณกรรมไทย ร้อยละ 25.6

2. ประเภทเนื้อหาที่นักเรียนสนใจ (ไม่รวมตัวเลือกอื่น ๆ) ได้แก่ ตลกขบขัน ร้อยละ 67.4 , แฟนตาซี ร้อยละ 60.5 , รักโรแมนติก ร้อยละ 58.1 และสืบสวนสอบสวน ร้อยละ 46.5

3. ประเภทบทความที่นักเรียนสนใจ (ไม่รวมตัวเลือกอื่น ๆ) ได้แก่ สร้างแรงบันดาลใจ ร้อยละ 72.1 , ท่องเที่ยว ร้อยละ 69.8 และการทำอาหาร ร้อยละ 41.9

4. ประเภทของงานเขียนหรือเนื้อหาที่นักเรียนไม่สนใจ ไม่ต้องการอ่าน ได้แก่ วิชาการ, ลีกลับ/สยองขวัญ ร้อยละ 8.8 และ ศาสนา, ชีวิตประวัติ ร้อยละ 2.9

4.2.1.3 นำผลสรุปจากแบบสอบถามมาใช้ในการคัดเลือกบทอ่าน 4 ประเภท ได้แก่ บทความ สารคดีท่องเที่ยว เรื่องสั้น และนวนิยาย และดำเนินการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้

4.2.1.4 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของภาษา และความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และแก้ไขเพิ่มเติม

4.2.1.5 นำแผนการจัดการเรียนรู้เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ซึ่งสำเร็จการศึกษาไม่น้อยกว่าระดับปริญญาโทด้านการสอนภาษาไทย และมีประสบการณ์ในการสอนภาษาไทยไม่น้อยกว่า 5 ปี (รายนามอยู่ในภาคผนวก ก) เพื่อตรวจพิจารณาความถูกต้องและความเที่ยงตรงเนื้อหาและการจัดการเรียนรู้ (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้

+1 = แน่ใจว่าแผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับรายการประเมิน

0 = ถ้าไม่แน่ใจว่าแผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับรายการประเมิน

-1 = แน่ใจว่าแผนการจัดการเรียนรู้ไม่มีความเหมาะสมและไม่สอดคล้องกับรายการประเมิน

จากนั้นนำข้อมูลจากการประเมินจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) หากค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 ถือว่าสอดคล้องตามเกณฑ์และสามารถนำไปใช้ได้ ผลปรากฏว่าค่าดัชนีความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 4 แผน มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 และผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้นำมาแก้ไขเพิ่มเติมดังนี้

ตารางที่ 7 รายการแก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ	รายการแก้ไข
แก้ไขการวัดและประเมินผล โดยปรับรายการสิ่งที่ประเมินให้สอดคล้องกับวิธีการวัด	ผู้วิจัยได้แก้ไขรายการสิ่งที่ประเมิน 1) วิเคราะห์วิจารณ์ และประเมินค่าเรื่องที่อ่าน และ 2) แสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน ใช้วิธีการวัดคือการตรวจใบงาน และ 3) เขียนแผนภูมิความหมายจากเรื่องที่อ่าน ใช้วิธีการวัดคือ การตรวจแผนภูมิความหมาย
แก้ไขกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นระหว่างดำเนินการสำรวจ โดยระบุรายละเอียดองค์ประกอบในเรื่องที่จะให้นักเรียนสังเกต	ผู้วิจัยได้เพิ่มเติมขั้นตอนการสำรวจเป็น แนะนำให้สังเกตองค์ประกอบต่าง ๆ ของเรื่อง เช่น แนวคิดหรือแก่นของเรื่อง โครงเรื่อง ตัวละคร และฉาก เป็นต้น
แก้ไขกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเตรียม ความจำเป็นในการตั้งคำถาม โดยปรับแนวทางการตั้งคำถามจากบทอ่าน	ผู้วิจัยได้แก้ไขขั้นตอนความจำเป็นในการตั้งคำถามเป็น แนะนำให้ตั้งคำถามจากการเปลี่ยนชื่อเรื่อง จากตัวละคร และฉากในเรื่อง
ปรับปรุงเกณฑ์การประเมินแผนภูมิความหมาย	ผู้วิจัยได้ปรับสำนวนภาษา และเพิ่มเติมระดับคะแนน 0 คะแนน

4.2.1.6 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนเส้าไห้ “วิมลวิทยานุกูล” จำนวน 42 คน เป็นห้องเรียนที่มีความสามารถใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งผลการทดลองพบว่านักเรียนใช้เวลาในแต่ละขั้นตอนการจัดกิจกรรมเกินกว่าเวลาที่กำหนดไว้ และนักเรียนไม่สามารถประเมินงานของตนเองและเพื่อนได้ ผู้วิจัยจึงปรับเวลาในการดำเนินการและแจ้งให้นักเรียนทราบให้ชัดเจนว่าในแต่ละขั้นตอนจะต้องใช้เวลาเท่าไร และให้ตัวอย่างการให้คะแนนโดยใช้เกณฑ์การประเมินแก่นักเรียน

4.2.1.7 นำผลการทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้มาปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอคำแนะนำในการปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมมากยิ่งขึ้น

4.2.1.8 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

4.2.2 แบบวัดความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ ก่อนการทดลอง (Pretest) และหลังการทดลอง (Posttest) ซึ่งเป็นข้อสอบชุดเดียวกัน แบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ มีขั้นตอนการสร้างดังต่อไปนี้

4.2.2.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

4.2.2.2 ศึกษาตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบวัดความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์

4.2.2.3 สร้างแบบวัดความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ จัดทำตารางแสดงการวิเคราะห์ข้อสอบ (Test Blueprint) โดยใช้กรอบแนวคิดของ Adler and Doren (1972: 60-187) แบ่งความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์เป็น 3 ระดับ คือ การพิจารณาเนื้อหา การตีความเนื้อหา และการวิพากษ์เนื้อหา โดยนำตัวชี้วัดของมาตรฐาน ท 1.1 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สาระการอ่าน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มาพิจารณาให้สอดคล้องกับระดับความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ สร้างขึ้นเป็นแบบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 45 ข้อ ได้แก่ การพิจารณาเนื้อหา จำนวน 25 ข้อ นำมาใช้ 16 ข้อ การตีความเนื้อหา จำนวน 12 ข้อ นำมาใช้ 8 ข้อ และการวิพากษ์เนื้อหา จำนวน 8 ข้อ นำมาใช้ 6 ข้อ รวมจำนวนที่นำมาใช้ในการทดลองทั้งหมด 30 ข้อ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 8 โครงสร้างแบบวัดความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์

ระดับ ความสามารถด้าน การอ่านวิเคราะห์	ประเภทบทความ				รวม
	บทความ บทความ	สารคดีประเภท ท่องเที่ยว	เรื่องสั้น	นวนิยาย	
1. การพิจารณา เนื้อหา	4 (1, 2, 3, 4)	4 (8, 9, 10, 11)	4 (15, 16, 17, 18)	4 (23, 24, 25, 26)	12
2. การตีความ เนื้อหา	1 (5)	1 (12)	3 (19, 20, 21)	3 (27, 28, 29)	8
3. การวิพากษ์ เนื้อหา	2 (6, 7)	2 (13, 14)	1 (22)	1 (30)	6
รวม	7	7	8	8	

4.2.2.4 นำแบบวัดความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจพิจารณาความถูกต้องและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและการจัดการเรียนรู้ (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้

+1 = แน่ใจว่าข้อคำถามมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับเนื้อหา
ตามจุดประสงค์ที่ต้องการวัด

0 = ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับเนื้อหา
ตามจุดประสงค์ที่ต้องการวัด

-1 = แน่ใจว่าข้อคำถามไม่มีความเหมาะสมและไม่สอดคล้องกับเนื้อหา
ตามจุดประสงค์ที่ต้องการวัด

จากนั้นนำข้อมูลจากการประเมินจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) หากค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 ถือว่าสอดคล้องตามเกณฑ์และสามารถนำไปใช้ได้ ผลปรากฏว่าแบบวัดความสามารถจำนวน 45 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.67-1.00 นอกจากนี้ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความคิดเห็นเพิ่มเติมให้ปรับสำนวนภาษาในข้อคำถามดังนี้

ตารางที่ 9 รายการปรับแก้ไขข้อคำถามของแบบวัดความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

ข้อคำถาม	รายการแก้ไข
ข้อ 27 จากบทอ่านนี้ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้องเกี่ยวกับนิสัยของชิต ก. มีน้ำใจแก่ผู้อื่น ข. มีมนุษยสัมพันธ์ ค. สุจริต ไม่คดโกง ง. มีความอดทน	แก้ไขโดยปรับภาษา ตัวเลือก ค. มีความซื่อสัตย์
ข้อ 21 นักเรียนคิดว่าบทอ่านข้างต้นเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่จะเดินทางมายังเมืองภูเก็ตหรือไม่ อย่างไร	แก้ไขโดยยกข้อความจากบทอ่านมาประกอบ เป็น “ตัวอาคารจะมีเสาแบบกรีกโรมันหน้าต่างออกแบบให้เป็นวงโค้งรูปเกือกม้า ส่วนบานประตู หน้าต่างจะเป็นศิลปะแบบจีน รวมถึงการตกแต่งภายในอาคารก็จะเป็นศิลปะแบบจีนผสมผสานอยู่ทุกพื้นที่” ข้อความดังกล่าวเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่จะเดินทางมายังเมืองภูเก็ตอย่างไร
ข้อ 1, 2, 5, 14, 18, 22, 29, 33, 40, และ 45	แก้ไขโดยเรียงลำดับตัวเลือกจากสั้นไปยาว

4.2.2.5 นำแบบวัดความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนเสนาให้ “วิมลวิทยานุกูล” จำนวน 1 ห้องเรียน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง และผ่านการเรียนเรื่องการอ่านวิเคราะห์มาแล้ว

4.2.2.6 นำแบบวัดความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ที่ผ่านการทดลองใช้มาตรวจให้คะแนน โดยกำหนดการให้คะแนน ดังนี้

1 คะแนน สำหรับข้อที่ตอบถูก

0 คะแนน สำหรับข้อที่ตอบผิด หรือไม่ตอบ หรือตอบมากกว่า 1 ตัวเลือก

จากนั้นนำมาวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ดังนี้ ค่าความยากง่าย (Degree of difficulty) คือ สัดส่วนระหว่างจำนวนผู้ตอบถูกในแต่ละข้อต่อจำนวนผู้เข้าสอบทั้งหมด โดยใช้เกณฑ์ค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.20-0.80 และค่าอำนาจจำแนก (Power of discrimination) คือ ตรวจสอบว่าแบบวัดความสามารถจำแนกนักเรียนเก่งและนักเรียนอ่อนได้ดีเพียงใด โดยใช้เกณฑ์ค่าอำนาจจำแนกที่มีค่าตั้งแต่ 0.20-1.00

4.2.2.7 เลือกข้อสอบที่มีคุณภาพตามเกณฑ์จำนวน 30 ข้อ มาเป็นแบบวัดความสามารถก่อนเรียนและหลังเรียนซึ่งเป็นข้อสอบชุดเดียวกันทั้งนี้ผู้วิจัยได้คัดเลือกข้อสอบตามกำหนดโครงสร้างแบบวัดความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ โดยพิจารณาจากค่าอำนาจจำแนก (Power of discrimination) ร่วมกับประสิทธิภาพตัวลวง (Distracter efficiency) ประกอบกันได้แบบวัดความสามารถจำนวน 30 ข้อตามเกณฑ์ ได้แก่ ข้อที่ 1, 2, 5, 6, 8, 11, 12, 14, 15, 17, 18, 19, 21, 22, 23, 24, 25, 27, 29, 30, 32, 33, 35, 38, 39, 40, 41, 42, 43, และ 45 โดยแบบวัดความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์มีค่าความยากง่ายรายข้ออยู่ระหว่าง 0.26-0.76 และค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 0.20-0.66

4.2.2.8 นำข้อสอบที่มีคุณภาพตามเกณฑ์จำนวน 30 ข้อ มาคำนวณค่าความเที่ยง (Reliability) โดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson) โดยเกณฑ์จะต้องมีความเที่ยงตั้งแต่ .70 ขึ้นไป ผลปรากฏว่าพบค่าความเที่ยงของแบบวัดความสามารถเท่ากับ .72 (ผลการวิเคราะห์อยู่ในภาคผนวก ข)

4.2.2.9 นำแบบวัดความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์มาให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาอีกครั้ง จากนั้นนำไปใช้ทดลองกับกลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/7 ที่กำลังศึกษาอยู่ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนเสนาให้ “วิมลวิทยานุกูล” อำเภอเสนาให้ จังหวัดสระบุรี จำนวน 44 คน

4.2.3 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาไทยโดยใช้เทคนิคพานอรามาพร้อมกับแผนภูมิความหมาย

ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาไทยโดยใช้เทคนิคพานอรามาพร้อมกับแผนภูมิความหมาย ตามขั้นตอนดังนี้

4.2.3.1 ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีหลักการสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จากหนังสือ ตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.2.3.2 นำข้อมูลที่ได้มาใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาไทยโดยใช้เทคนิคพานอรามาพร้อมกับแผนภูมิความหมาย

4.2.3.3 กำหนดโครงสร้างของแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาไทยโดยใช้เทคนิคพานอรามาพร้อมกับแผนภูมิความหมาย โดยจำแนกเป็นข้อคำถาม จำนวน 20 ข้อ ประกอบด้วย ด้านบรรยากาศในการจัดการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ โดยใช้มาตรประมาณค่าของ Likert (1932:1-55) โดยกำหนดค่าระดับคะแนนการตอบด้วยตัวเลข 1-5 มีความหมายดังนี้

ระดับคะแนน	5	หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด
ระดับคะแนน	4	หมายถึง เห็นด้วยมาก
ระดับคะแนน	3	หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง
ระดับคะแนน	2	หมายถึง เห็นด้วยน้อย
ระดับคะแนน	1	หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่วัดได้ กำหนดเกณฑ์ที่ใช้โดยพิจารณาค่าระดับความคิดเห็นของ บุญชม ศรีสะอาด (2553: 162) ดังนี้

เห็นด้วยมากที่สุด	ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00
เห็นด้วยมาก	ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50
เห็นด้วยปานกลาง	ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50
เห็นด้วยน้อย	ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50
เห็นด้วยน้อยที่สุด	ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50

4.2.3.4 นำแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาไทยโดยใช้เทคนิคพานอรามาพร้อมกับแผนภูมิความหมาย ที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาความเหมาะสมแล้วแก้ไขตามคำแนะนำที่ได้รับ

4.2.3.5 นำแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาไทยโดยใช้เทคนิคพานอรามาพร้อมกับแผนภูมิความหมายที่แก้ไขตามคำแนะนำแล้ว

เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจพิจารณาความตรงตามเนื้อหา (Content validity) ความปรนัย (Objectivity) และด้านภาษา จากนั้นนำข้อมูลจากการประเมินจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และพิจารณาเลือกข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตามเกณฑ์คือมากกว่า .50 ถือว่าข้อคำถามในแบบสอบถามนั้นได้สอดคล้องกับเนื้อหาหรือวัตถุประสงค์ ผลปรากฏว่าค่าดัชนีความสอดคล้องแต่ละรายการประเมินมีค่าความสอดคล้องตั้งแต่ 0.67-1.00 (ผลการวิเคราะห์อยู่ในภาคผนวก ข) นอกจากนี้ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความคิดเห็นเพิ่มเติมให้ปรับสำนวนภาษาในรายการประเมินดังนี้

ตารางที่ 10 รายการปรับแก้ไขข้อคำถามของรายการประเมินตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

รายการประเมิน	รายการแก้ไข
นักเรียนชอบการอ่านและการจดบันทึก	แก้ไขเป็น นักเรียนชอบการอ่านและการจดบันทึกมากขึ้น
นักเรียนชอบบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในการเรียนที่ครูจัดให้	แก้ไขเป็น นักเรียนชอบบรรยากาศในการเรียนที่ครูจัดให้
นักเรียนมีความรู้สึกที่ดีขึ้นต่อการเรียนวิชาภาษาไทย	แก้ไขเป็น นักเรียนมีความรู้สึกเชิงบวกต่อการเรียนวิชาภาษาไทย

5. การดำเนินการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

5.1 ผู้วิจัยดำเนินการทดสอบก่อนการทดลอง (Pretest) โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและได้ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญตลอดจนวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของเครื่องมือแล้ว โดยใช้เวลา 50 นาที เพื่อนำข้อมูลไปวิเคราะห์และอภิปรายผล

5.2 ผู้วิจัยดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคพาโนรามา ร่วมกับแผนภูมิความหมายตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นทั้งหมดจำนวน 4 แผน โดยใช้เวลาจัดการเรียนรู้ 10 คาบเรียน เป็นระยะเวลา 5 สัปดาห์ ชั่วโมงเรียนละ 50 นาที

5.3 ผู้วิจัยดำเนินการทดสอบหลังเรียน (Posttest) โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ แล้วนำแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาไทยโดยใช้เทคนิคพาโนรามา ร่วมกับแผนภูมิความหมายที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยใช้เวลา 50 นาที เพื่อนำข้อมูลไปวิเคราะห์และอภิปรายผล

5.4 นำคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ และแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาไทยโดยใช้เทคนิคพาราเมตริก ร่วมกับแผนภูมิความหมายมาวิเคราะห์ข้อมูล

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลตามระเบียบวิธีวิจัย โดยใช้สถิติวิเคราะห์และดำเนินการดังนี้

6.1 เปรียบเทียบผลคะแนนความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ของกลุ่มทดลองก่อนและหลังจัดการทดลอง โดยการคำนวณค่าเฉลี่ย (M) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ โดยสถิติทดสอบที่แบบกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน (dependent sample t-test)

6.2 วิเคราะห์ผลคะแนนความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาไทยโดยใช้เทคนิคพาราเมตริก ร่วมกับแผนภูมิความหมายจากแบบสอบถามความคิดเห็นที่เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยคำนวณค่าเฉลี่ย (M) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

6.3 วิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาไทยโดยใช้เทคนิคพาราเมตริก ร่วมกับแผนภูมิความหมายจากข้อเสนอแนะ โดยนำความคิดเห็นที่สื่อความหมายในทิศทางเดียวกัน จัดเข้าหมวดหมู่เดียวกัน และสรุปเป็นประเด็นสำคัญ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้เทคนิคพหุโนรามาร่วมกับแผนภูมิความหมายในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงการทดลองขั้นต้น (Pre-Experimental Research) ผู้วิจัยใช้แบบแผนการทดลองแบบหนึ่งกลุ่มวัดก่อนและหลังการทดลอง (The One-group Pretest-Posttest Design) มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคพหุโนรามาร่วมกับแผนภูมิความหมาย และ 2) ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาไทยโดยใช้เทคนิคพหุโนรามาร่วมกับแผนภูมิความหมาย ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนและนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีรายละเอียดตามลำดับดังต่อไปนี้

1. ผลการวิเคราะห์และเปรียบเทียบคะแนนความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคพหุโนรามาร่วมกับแผนภูมิความหมาย

ผู้วิจัยวิเคราะห์คะแนนความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ของนักเรียนก่อนและหลังการทดลอง โดยคำนวณค่าเฉลี่ย (M) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ โดยสถิติแบบกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน (Dependent sample t-test) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล แสดงในตารางที่ 11

ตารางที่ 11 ผลการวิเคราะห์และเปรียบเทียบคะแนนความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคพหุโนรามาร่วมกับแผนภูมิความหมาย

การทดลอง	n	คะแนน เต็ม	M	SD	t-test	Sig.
ก่อนเรียน	44	30	18.34	3.52	28.75	.000
หลังเรียน	44	30	23.41	2.81		

จากตารางที่ 11 พบว่าผลการวิเคราะห์และเปรียบเทียบคะแนนความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย (M) เท่ากับ 18.34 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เท่ากับ 3.52 และคะแนนความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย (M) เท่ากับ 23.41 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เท่ากับ 2.81 เมื่อตรวจสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยใช้สถิติทดสอบทีแบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (Dependent t-test) พบว่าคะแนนความสามารถในการอ่านวิเคราะห์หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

2. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาไทยโดยใช้

เทคนิคพาโนรามาร่วมกับแผนภูมิความหมาย

2.1 ผู้วิจัยวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาไทยโดยใช้เทคนิคพาโนรามา หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากการตอบแบบสอบถามความคิดเห็นจำนวน 44 คน ผลการวิเคราะห์ข้อมูล แสดงในตารางที่ 12

ตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาไทยโดยใช้เทคนิคพาโนรามาร่วมกับแผนภูมิความหมาย

ข้อ	รายการประเมิน	M	SD	แปลความหมาย
ด้านบรรยากาศในการจัดการเรียนรู้		4.21	0.20	มาก
1	นักเรียนรู้สึกกระตือรือร้นเมื่อเรียนวิชาภาษาไทย	4.16	0.83	มาก
2	นักเรียนอยากมีส่วนร่วมในการเรียนมากยิ่งขึ้น	4.05	0.78	มาก
3	นักเรียนชอบที่มีโอกาสได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อน	4.55	0.59	มากที่สุด
4	นักเรียนชอบการอ่านและการจดบันทึกมากขึ้น	4.11	0.58	มาก
5	นักเรียนชอบบรรยากาศในการเรียนที่ครูจัดให้	4.18	0.50	มาก
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้		4.40	0.21	มาก
6	นักเรียนชอบที่มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับการอ่าน	4.50	0.55	มาก
7	นักเรียนชอบที่ได้กำหนดวิธีการอ่านด้วยตนเอง	4.55	0.76	มากที่สุด

ตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาไทยโดยใช้เทคนิคพาโนรามา ร่วมกับแผนภูมิความหมายของนักเรียนกลุ่มทดลอง (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมิน	M	SD	แปลความหมาย
8	นักเรียนชอบที่ได้ฝึกตั้งคำถามและหาคำตอบอย่างอิสระ	4.30	0.70	มาก
9	การจดบันทึกโดยใช้แผนภูมิความหมายช่วยให้นักเรียนเข้าใจเรื่องที้อ่านมากยิ่งขึ้น	4.57	0.66	มากที่สุด
10	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ช่วยสร้างแรงจูงใจในการอ่านมากยิ่งขึ้น	4.07	0.73	มาก
ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้		4.53	0.20	มากที่สุด
11	นักเรียนได้พัฒนาความสามารถด้านการอ่าน	4.34	0.78	มาก
12	นักเรียนนำขั้นตอนในการอ่านไปใช้ได้ถูกต้อง	4.55	0.66	มากที่สุด
13	นักเรียนนำการจดบันทึกโดยใช้แผนภูมิความหมายไปพัฒนาการเรียนวิชาอื่น ๆ	4.52	0.63	มากที่สุด
14	นักเรียนเห็นว่าความสามารถด้านการอ่านมีประโยชน์ต่อการใช้ชีวิตประจำวัน	4.84	0.48	มากที่สุด
15	นักเรียนมีความรู้สึกเชิงบวกต่อการเรียนวิชาภาษาไทย	4.39	0.58	มาก
รวม		4.38	0.23	มาก

จากตารางที่ 12 พบว่านักเรียนมีความคิดเห็นโดยภาพรวมต่อการเรียนวิชาภาษาไทยโดยใช้เทคนิค พาโนรามา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.38 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.23 อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุดคือด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.53 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.20 รองลงมามีนักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากคือด้านบรรยากาศในการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.21 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.20 และด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.21 ตามลำดับ

2.2 ผู้วิจัยได้รวบรวมความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยให้นักเรียนเขียนข้อเสนอแนะที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาไทยโดยใช้เทคนิคพาโนรามา ร่วมกับแผนภูมิความหมาย ผลจากข้อเสนอแนะของนักเรียนจำนวน 44 คน สามารถสรุปประเด็นสำคัญได้ ดังนี้

ประเด็นที่ 1 นักเรียนรู้สึกสนุกสนานกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคพาโนรามา ร่วมกับแผนภูมิความหมาย

จากการตรวจสอบข้อเสนอแนะพบว่า นักเรียนมีความรู้สึกเชิงบวกต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เนื่องจากเทคนิคพาโนรามาและแผนภูมิความหมายนี้ออกแบบเพื่อให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมขั้นตอนในการอ่าน โดยนักเรียนจะได้ร่วมอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันเป็นคู่ กลุ่ม หรือทั้งชั้นเรียน มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนตลอดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งนักเรียนส่วนมากได้แสดงความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ว่ารู้สึกสนุกสนาน และชอบที่ได้ทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน ดังตัวอย่างความคิดเห็นต่อไปนี้

“ชอบกิจกรรมกลุ่มกับเพื่อนค่ะ”

กลุ่มตัวอย่างคนที่ 3

“รู้สึกสนุกที่ได้คิดปรึกษากับเพื่อนในกลุ่มไปด้วย”

กลุ่มตัวอย่างคนที่ 12

“สนุกมากครับ ได้ทำกิจกรรมกับเพื่อน”

กลุ่มตัวอย่างคนที่ 24

“ชอบที่ได้ร่วมกันคิดคำถามกับคำตอบกับเพื่อนค่ะ”

กลุ่มตัวอย่างคนที่ 31

ความคิดเห็นจากข้อเสนอแนะ พบความคิดเห็นที่สะท้อนว่านักเรียนมีความรู้สึกเชิงบวกต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ คือคำว่า “สนุก” และ “ชอบ” แสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค พาโนรามาร่วมกับแผนภูมิความหมาย ส่งผลให้นักเรียนรู้สึกสนุกสนานกับการเรียนผ่านขั้นตอนดังกล่าว

ประเด็นที่ 2 นักเรียนได้รับประโยชน์จากการการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคพานoramาร่วมกับแผนภูมิความหมาย

จากการตรวจสอบข้อเสนอแนะพบว่า นักเรียนเห็นว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคพานoramาร่วมกับแผนภูมิความหมายช่วยให้ตนเองได้พัฒนาความสามารถด้านการอ่าน ช่วยให้เข้าใจในเรื่องที่อ่านมากยิ่งขึ้น เนื่องจากเทคนิคพานoramามีขั้นตอนที่ช่วยให้นักเรียนได้อ่านอย่างเป็นระบบ ทำให้นักเรียนสามารถสรุปความ ดีความ วิเคราะห์องค์ประกอบต่าง ๆ ในเรื่องได้ และแผนภูมิความหมายมีส่วนช่วยนักเรียนได้จัดระเบียบเรียงเนื้อหาออกมาในรูปแบบที่เข้าใจได้ง่าย ทำให้เข้าใจเรื่องที่อ่านได้ดียิ่งขึ้น และนักเรียนยังเห็นว่าขั้นตอนดังกล่าวสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการเรียนในวิชาอื่น ๆ ได้ ดังตัวอย่างความคิดเห็นต่อไปนี้

“ชอบเรียนแบบนี้ครับ ทำให้เข้าใจในเนื้อหามากขึ้น”

กลุ่มตัวอย่างคนที่ 7

“นำขั้นตอนการอ่านไปปรับใช้กับวิชาอื่นได้ค่ะ”

กลุ่มตัวอย่างคนที่ 10

“อ่านได้เข้าใจมากขึ้นค่ะ”

กลุ่มตัวอย่างคนที่ 16

“รู้สึกว่าได้พัฒนาการอ่านของตัวเองครับ”

กลุ่มตัวอย่างคนที่ 25

ความคิดเห็นจากข้อเสนอแนะ พบความคิดเห็นที่สะท้อนว่านักเรียนได้รับประโยชน์จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ คือคำว่า “เข้าใจ” และ “พัฒนา” แสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคพานoramาร่วมกับแผนภูมิความหมายช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถด้านการอ่านของตนเองได้ดียิ่งขึ้น

ประเด็นที่ 3 นักเรียนมีความรู้สึกเชิงบวกต่อการอ่าน

จากการตรวจสอบข้อเสนอแนะพบว่า นักเรียนมีความรู้สึกเชิงบวกต่อการอ่านหลังจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จากการได้มีส่วนร่วมในขั้นตอนการอ่าน และเนื่องจากผู้วิจัยให้นักเรียนได้ทำแบบสอบถามความสนใจด้านการอ่านทำให้นักเรียนได้อ่านบทอ่านหลากหลายประเภทตามความสนใจของตนเอง ส่งผลให้เกิดความรู้สึกเชิงบวกต่อการอ่าน ดังตัวอย่างความคิดเห็นต่อไปนี้

“ชอบเรื่องที่น่าสนใจให้อ่านครับ ไม่น่าเบื่อ ทำให้อ่านอีก”

กลุ่มตัวอย่างคนที่ 3

“เพราะเนื้อหาในบทอ่านเป็นเรื่องใกล้ตัว เลยทำให้รู้สึกชอบอ่านค่ะ”

กลุ่มตัวอย่างคนที่ 15

“ชอบการอ่านมากขึ้นหลังจากได้เรียนค่ะ”

กลุ่มตัวอย่างคนที่ 37

ความคิดเห็นจากข้อเสนอแนะ พบความคิดเห็นที่สะท้อนว่านักเรียนมีความรู้สึกเชิงบวกต่อการอ่าน คือ “อยากอ่าน” และ “ชอบอ่าน” แสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคพาโนรามา ร่วมกับแผนภูมิความหมายช่วยให้นักเรียนมีความรู้สึกเชิงบวกต่อการอ่านมากยิ่งขึ้น

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า การวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้เทคนิคพาโนรามา ร่วมกับแผนภูมิความหมาย สามารถพัฒนาความสามารถ ด้านการอ่านวิเคราะห์ได้ เห็นได้จากผลการวิเคราะห์และเปรียบเทียบคะแนนความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ของนักเรียนหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมีความคิดเห็นโดยภาพรวมต่อการเรียนวิชาภาษาไทยหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคพาโนรามา ร่วมกับแผนภูมิความหมายอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุดคือ ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ ความคิดเห็นอยู่ในระดับมากคือ ด้านบรรยากาศในการจัดการเรียนรู้ และด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามลำดับ นอกจากนี้นักเรียนยัง

ได้ให้ข้อเสนอแนะที่การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สรุปได้ว่า 1) นักเรียนรู้สึกสนุกสนานกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคพาโนรามาพร้อมกับแผนภูมิความหมาย 2) นักเรียนได้รับประโยชน์จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคพาโนรามาพร้อมกับแผนภูมิความหมาย และ 3) นักเรียนมีความรู้สึกเชิงบวกต่อการอ่าน

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้เทคนิคพหุโนรามาร่วมกับแผนภูมิความหมาย มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคพหุโนรามาร่วมกับแผนภูมิความหมาย และ 2) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาไทยโดยใช้เทคนิคพหุโนรามาร่วมกับแผนภูมิความหมาย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเส้าไห่ “วิมลวิทยานุกูล” ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Sampling) จำนวน 44 คน รูปแบบการวิจัยเชิงการทดลองขั้นต้น (Pre-Experimental Research) ผู้วิจัยใช้แบบแผนการวิจัยแบบหนึ่งกลุ่มวัดก่อนและหลังการทดลอง (The One-group Pretest-Posttest Design) ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคพหุโนรามาร่วมกับแผนภูมิความหมาย ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ และความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาไทยโดยใช้เทคนิคพหุโนรามาร่วมกับแผนภูมิความหมาย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคพหุโนรามาร่วมกับแผนภูมิความหมาย เรื่องการอ่านวิเคราะห์ จำนวน 4 แผน ซึ่งผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 แบบวัดความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์แบบเลือกตอบจำนวน 30 ข้อ ข้อที่มีคุณภาพตามเกณฑ์ ประกอบด้วยค่าความยากง่ายรายข้ออยู่ระหว่าง 0.26-0.76 และค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 0.20-0.66 และค่าความเที่ยงของแบบวัดทั้งฉบับเท่ากับ .72 และแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาไทยที่สร้างขึ้นมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.67-1.00

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบคะแนนความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคพหุโนรามาร่วมกับแผนภูมิความหมาย โดยคำนวณค่าเฉลี่ย (M) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ โดยใช้สถิติทดสอบทีแบบกลุ่มตัวอย่างไม่เป็นอิสระต่อกัน (Dependent t-test) และวิเคราะห์ผลคะแนนความคิดเห็น

ของนักเรียนที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาไทยโดยใช้เทคนิคพาโนรามาพร้อมกับแผนภูมิความหมายจากแบบสอบถามที่เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยการคำนวณค่าเฉลี่ย (M) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) สรุปผลการวิจัย ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

1. ความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคพาโนรามาพร้อมกับแผนภูมิความหมายหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($M = 23.41, SD = 2.81$) สูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($M = 18.34, SD = 3.52$) อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

2. ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาไทยโดยใช้เทคนิคพาโนรามาพร้อมกับแผนภูมิความหมายอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($M = 4.38, SD = 0.23$)

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคพาโนรามาพร้อมกับแผนภูมิความหมายที่มีต่อความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคพาโนรามาพร้อมกับแผนภูมิความหมายหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ เนื่องจากกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคพาโนรามาพร้อมกับแผนภูมิความหมายทำให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ ได้คิดและตัดสินใจในการกำหนดขั้นตอนการอ่านอย่างเป็นระบบ มีลำดับขั้นตอน ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันในชั้นเรียน ช่วยให้นักเรียนเข้าใจในเรื่องที่อ่าน สามารถสรุป วิเคราะห์ ตีความ และแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องที่อ่านได้ อีกทั้งการนำแผนภูมิความหมายมาใช้ร่วมกันช่วยให้นักเรียนได้เห็นถึงความสัมพันธ์และลำดับขั้นตอนของเรื่องได้มากยิ่งขึ้น การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคพาโนรามาพร้อมกับแผนภูมิความหมายนี้มี 3 ขั้นตอนหลัก และ 8 ขั้นตอนย่อย คือ 1) ขั้นเตรียม ได้แก่ การกำหนดจุดมุ่งหมาย การปรับความเร็ว และความจำเป็นในการตั้งคำถาม 2) ขั้นระหว่างดำเนินการ ได้แก่ การสำรวจ การอ่านและเชื่อมโยง และการจดบันทึกโดยใช้แผนภูมิความหมาย และ 3) ขั้นสรุป ได้แก่ การจำ และการประเมินผล เมื่อพิจารณาขั้นตอน

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ข้างต้น พบว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคพาโนรามาพร้อมกับแผนภูมิความหมายมุ่งเน้นให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในขั้นตอนการอ่าน ได้ฝึกฝนการอ่านด้วยตนเอง โดยครูมีบทบาทเป็นผู้คอยให้คำแนะนำ ส่งเสริมให้นักเรียนได้คิดและตัดสินใจในแต่ละขั้นตอน กล่าวได้ว่าทุกขั้นตอนนำไปสู่การพัฒนาความสามารถการอ่านวิเคราะห์ได้โดยแต่ละขั้นตอนสามารถอภิปรายได้ดังนี้

ขั้นเตรียม (Preparatory Stage)

ขั้นที่ 1 การกำหนดจุดมุ่งหมาย ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันกำหนดจุดมุ่งหมายในการอ่าน โดยแนะนำให้นักเรียนร่วมกันกำหนดว่าเรื่องที่อ่านนี้อ่านเพื่ออะไร การกำหนดจุดมุ่งหมายดังกล่าวช่วยให้นักเรียนได้ทราบว่าจะต้องอ่านอย่างไรเพื่อให้ตรงตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ทำให้นักเรียนสามารถจับประเด็นสำคัญได้และเข้าใจในเรื่องที่อ่านมากขึ้น เพราะการมีจุดมุ่งหมายจะทำให้ นักเรียนได้อ่านอย่างมีขอบเขต ดังที่ สุวดี ภูประดิษฐ์ (2546: 9) และ Harmer (2007: 286) ได้กล่าวถึงการกำหนดจุดมุ่งหมายสรุปความได้ว่า การกำหนดจุดมุ่งหมายจะช่วยให้ผู้อ่านเกิดความคิดรวบยอดในเรื่องที่อ่าน เกิดความเข้าใจและสามารถจดจำข้อมูลหรือความรู้ต่าง ๆ ได้ดีกว่าการอ่านโดยไม่กำหนดจุดมุ่งหมาย และสิ่งสำคัญคือผู้อ่านจะต้องเข้าใจในจุดมุ่งหมายที่ตนเองกำหนดไว้ เพื่อที่จะได้อ่านให้ตรงกับจุดมุ่งหมายนั้น ๆ

ขั้นที่ 2 การปรับความเร็วในการอ่าน ผู้วิจัยให้นักเรียนปรับความเร็วในการอ่านตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ นำหลักการอ่านคร่าว ๆ มาใช้เพื่อให้พอเข้าใจเรื่องที่อ่านในภาพรวม และเนื่องจากในขั้นตอนต่อไปนักเรียนจะต้องตั้งคำถามก่อนอ่าน การอ่านคร่าว ๆ เพื่อหาคำสำคัญ ข้อมูล หรือแนวคิดจะให้นักเรียนมีแนวทางในการตั้งคำถามสามารถตั้งคำถามได้สอดคล้องกับเรื่องที่อ่านได้ในขั้นตอนต่อไป ดังที่ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2549: 2) และ Kusumawati (2017: 177) สรุปได้ว่า การปรับความเร็วในการอ่านนั้นอาจขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายหรือประเภทของเนื้อหาที่อ่าน โดยผู้อ่านควรทราบว่าเนื้อหาที่อ่านในส่วนใดควรอ่านอย่างคร่าว ๆ หรือควรอย่างละเอียดตามจุดมุ่งหมายของตนเอง ในการอ่านอย่างคร่าว ๆ อาจทำได้โดยอ่านเพื่อพอที่จะจับแนวคิด หัวเรื่อง ชื่อผู้แต่ง สารบัญ หรืออาจเลือกเฉพาะหัวข้อหรือขั้นตอนที่สนใจและตรงกับจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ก็ได้ การอ่านในลักษณะนี้ถือเป็นการช่วยให้ผู้อ่านได้สำรวจขั้นต้นก่อนการอ่าน

ขั้นที่ 3 ความจำเป็นในการตั้งคำถาม ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันตั้งคำถามจากเรื่องโดยให้อภิปรายกันเป็นคู่ กลุ่ม หรือทั้งชั้นเรียน เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นและ

แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันในระดับเรียน โดยผู้วิจัยแนะนำให้นักเรียนลองตั้งคำถามจากการเปลี่ยนชื่อเรื่อง จากตัวละคร และฉากในเรื่อง โดยการตั้งคำถามจะช่วยให้นักเรียนได้สังเกตและได้แนวคิดจากคำถามที่ตั้งทำให้เข้าใจในเรื่องที่อ่านมากขึ้น ดังที่ สุคนธ์ สินธพานนท์ (2545: 289-290) สรุปได้ว่าการตั้งคำถามจะช่วยให้ผู้อ่านเกิดความอยากรู้และความสนใจที่จะอ่านมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังได้ระลึกถึงความรู้เดิมที่มีอยู่เกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ช่วยให้เข้าใจเรื่องได้เร็ว อ่านได้อย่างเข้าใจ สิ่งสำคัญในการตั้งคำถามคือคำถามจะต้องสัมพันธ์กับเรื่องที่กำลังอ่าน ควรจะตั้งคำถามถึงสิ่งที่ผู้แต่งกำลังพูดถึงอยู่นั้นคืออะไร ทำไมจึงสำคัญ สำคัญอย่างไร และเกี่ยวข้องกับอะไร หรือใครบ้าง ตอนไหนและเมื่อไหร่อย่างไร ควรพยายามตั้งคำถามให้ได้ เพราะจะช่วยให้การอ่านในขั้นต่อไปเป็นการอ่านอย่างมีจุดมุ่งหมายและสามารถจับประเด็นสำคัญได้อย่างถูกต้องไม่ผิดพลาด นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สิริรัตน น้อยเจริญ (2564: 89-92) ที่ใช้การตั้งคำถามเป็นแนวทางในการอ่าน ทำให้นักเรียนได้อ่านอย่างมีจุดมุ่งหมาย และการตั้งคำถามเพื่อหาคำตอบช่วยให้นักเรียนเกิดทักษะการอ่านส่งผลให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น

ขั้นระหว่างดำเนินการ (Intermediate Stage)

ขั้นที่ 4 การสำรวจ ผู้วิจัยแนะนำให้นักเรียนสังเกตแต่ละองค์ประกอบของเรื่องที่อ่าน เช่น แนวคิดหรือแก่นของเรื่อง โครงเรื่อง ตัวละคร และฉาก ทำให้นักเรียนได้สังเกตในลักษณะที่เป็นภาพรวมของเรื่องก่อนอ่าน ดังที่ สุวดี ภูประดิษฐ์ (2546: 8-9) สรุปได้ว่าการสำรวจเป็นขั้นตอนที่ควรทำก่อนเริ่มอ่าน เพื่อให้ผู้อ่านสามารถประมวลความคิดทั่วไปเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้ ถือเป็นขั้นเตรียมตัวก่อนอ่าน ผู้อ่านจะได้ใช้ความคิดในขณะที่สำรวจเพื่อเชื่อมโยงสิ่งที่กำลังสำรวจกับประสบการณ์เดิมที่มี อีกทั้งยังช่วยเพิ่มกรอบความคิดที่เป็นภาพรวมของเรื่องที่อ่านได้อีกด้วย

ขั้นที่ 5 การอ่านและเชื่อมโยง ผู้วิจัยให้นักเรียนอ่านเพื่อจับประเด็นหรือแนวคิดหลักของเรื่อง โดยเชื่อมโยงความรู้ประสบการณ์เดิมเพื่อให้เข้าใจในเนื้อหาของเรื่องมากยิ่งขึ้น และเป็นการอ่านเพื่อตอบคำถามที่ตั้งไว้ ดังที่ (Deese, J and Deese, & E.K. (1979: 42) และ สุคนธ์ สินธพานนท์ (2545: 287-297) สรุปได้ว่าการอ่านอย่างละเอียดรอบคอบเพื่อจับใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้า และในขณะเดียวกันก็หาคำตอบสำหรับคำถามที่ตั้งไว้ ขณะที่อ่านอาจมีการขีดเส้นใต้ในส่วนที่สำคัญหรือจุดบันทึกร่วมด้วย

ขั้นที่ 6 การจดบันทึก ผู้วิจัยให้นักเรียนจดบันทึกหลังจากการอ่านด้วยแผนภูมิความหมาย โดยอภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านว่าเหมาะสมที่จะใช้แผนภูมิความหมายรูปแบบใดในการจด

บันทึก เมื่อผู้วิจัยให้นักเรียนเลือกรูปแบบของแผนภูมิความหมายพบว่านักเรียนมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน ร่วมกันพิจารณาว่าเรื่องที่สามารถใช้แผนภูมิความหมายรูปแบบใดได้บ้าง การจดบันทึกด้วยแผนภูมิความหมายช่วยให้นักเรียนได้เข้าใจเรื่องที่อ่านมากขึ้น เนื่องจากนักเรียนจะต้องนำแนวคิดหลักและข้อมูลที่จะสนับสนุนหรือรายละเอียดที่ได้จากการอ่านมาสร้างเป็นแผนภูมิความหมาย โดยที่แต่ละกรอบจะต้องมีความสัมพันธ์กัน สอดคล้องกับที่ Sinatra et al. (1984: 4-23) เสนอไว้ว่า แผนภูมิความหมายเป็นการถ่ายโอนความเข้าใจจากบทอ่านสู่การเขียนข้อความอธิบายใหม่ โดยใช้ประสบการณ์เดิมของตนมาเชื่อมโยงคำศัพท์ สำนวน และข้อความของเรื่องที่อ่านเพื่อสร้างประสบการณ์ใหม่ ความรู้ที่ได้จึงเกิดจากการที่อ่านอย่างละเอียดและตีความตามประสบการณ์เดิมที่มีอยู่ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยแผนภูมิความหมายนี้เน้นการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น โดยการร่วมกันอภิปราย ได้ใช้ความคิดไตร่ตรอง เชื่อมโยงความหมายของคำศัพท์ สำนวนและข้อความของเรื่องที่อ่าน ตรวจสอบการอ่านของตนเองกับผู้อื่น

ขั้นสรุป (Concluding Stage)

ขั้นที่ 7 การจำ ขั้นตอนนี้ นักเรียนจะได้จัดระเบียบข้อมูลที่จดบันทึก เป็นการทบทวนความจำจากเรื่องที่อ่านอีกครั้งหนึ่ง โดยนักเรียนจะทบทวนแผนภูมิความหมายของตนเอง พิจารณาองค์ประกอบต่าง ๆ ของแต่ละกรอบตามประเด็นและจุดสำคัญของเรื่อง สอดคล้องกับ Miller (1972: 332) กล่าวว่า การทบทวนความจำจากเรื่องที่อ่านหากได้ทบทวนจากบันทึกย่อ บทสรุป หรือเครื่องหมายต่าง ๆ ที่ทำไว้ในเรื่องที่อ่านจะช่วยให้ทบทวนในส่วนที่เป็นความคิดสำคัญ ๆ ของเรื่องได้ดี

ขั้นที่ 8 การประเมินผล ขั้นตอนนี้ นักเรียนจะได้ประเมินว่าสามารถอ่านได้ตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้หรือไม่ เข้าใจในความสัมพันธ์ของแต่ละองค์ประกอบของเรื่องที่อ่านได้หรือไม่ จากแผนภูมิความหมายของตนเองโดยผู้วิจัยได้นำเกณฑ์การให้คะแนน (Scoring Rubric) มาชี้แจงให้นักเรียนทราบก่อนเริ่มกิจกรรม และได้ตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียนเกี่ยวกับเกณฑ์ดังกล่าว ทั้งนี้ เพื่อให้นักเรียนมีจุดมุ่งหมายของคุณภาพงานของตนเองและสร้างแผนภูมิความหมายได้สอดคล้องกับเกณฑ์การให้คะแนน เมื่อนักเรียนพิจารณาแผนภูมิความหมายร่วมกับเกณฑ์การให้คะแนนแล้ว ผู้วิจัยได้แนะนำให้นักเรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันในชั้นเรียนโดยการประเมินแผนภูมิความหมายของเพื่อนเปิดโอกาสให้นักเรียนได้วิเคราะห์และตัดสินคุณภาพของแผนภูมิความหมายนอกเหนือจากงานของตนเอง จากนั้นจึงให้นักเรียนได้ปรับปรุงหรือเพิ่มเติมแผนภูมิความหมายของตนเองให้สมบูรณ์ สอดคล้องกับ สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2556: 202) กล่าวว่า การให้ข้อมูลย้อนกลับย้อนกลับถือเป็น

การเสริมแรงทางบวก การที่ได้รู้ผลการกระทำของตนเองจะทำให้ทราบว่าตนเองยังมีข้อผิดพลาดหรือ
 ควรต้องปรับปรุงในส่วนใดบ้างก่อให้เกิดความพยายามที่จะปรับเปลี่ยนให้เป็นที่ไปตามรูปแบบที่ถูกต้อง
 เพื่อให้บรรลุในจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

เมื่อพิจารณาจากข้อมูลบันทึกผลการจัดการเรียนรู้ อภิปรายได้ดังนี้

ข้อมูลจากบันทึกผลการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มตัวอย่างซึ่งได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดย
 ใช้เทคนิคพาโนรามาพร้อมกับแผนภูมิความหมาย พบข้อมูลดังนี้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1-2 พบว่า ขั้นตอนการอ่านโดยใช้เทคนิคพาโนรามานั้นนักเรียนจะมี
 ส่วนร่วมในทุกขั้นตอนการอ่าน จะเป็นผู้กำหนดขั้นตอนการอ่านด้วยตนเองอย่างเป็นระบบ ในช่วง
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1-2 นักเรียนยังไม่สามารถกำหนดขั้นตอนการอ่านได้ด้วยตนเองได้ และใช้
 เวลาในแต่ละขั้นตอนเกินกว่าเวลาที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยจึงได้ให้ตัวอย่างแก่นักเรียนในทุกขั้นตอน เช่น
 ตัวอย่างในการตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่าน และให้แผนภูมิความหมายที่เป็นแบบโคลส (Cloze) ตาม
 แนวทางการจัดกิจกรรมการอ่านด้วยแผนภูมิความหมายของ Davis and Mcpherson (1989: 238-
 239) โดยนักเรียนจะได้เติมข้อมูลที่หายไปให้สมบูรณ์ลงในแผนภูมิความหมายที่ได้รับ นอกจากนี้ผู้วิจัย
 ได้กำหนดขอบเขตรูปแบบของแผนภูมิความหมายให้แคบลงจากเดิมจำนวน 7 รูปแบบ โดยเลือก
 รูปแบบที่เหมาะสมกับบทอ่านสารคดีในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1-2 จำนวน 4 รูปแบบ และใน
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 ผู้วิจัยได้ให้นักเรียนดูตัวอย่างการนำแผนภูมิความหมายมากกว่า 1 รูปแบบ
 มาใช้และแนะนำให้นักเรียนร่วมกันเลือกแผนภูมิความหมายจำนวน 2 รูปแบบมาสร้างเป็นแผนภูมิ
 ความหมายแบบผสม จากขั้นตอนทั้งหมดพบว่านักเรียนให้ความสนใจและกระตือรือร้นในขั้นตอน
 ความจำเป็นในการตั้งคำถามเพราะนักเรียนได้นำเสนอข้อความของกลุ่มตนเองและแสดงความ
 คิดเห็นต่อข้อความของกลุ่มอื่น แต่นักเรียนยังไม่เข้าใจเนื้อหาของเรื่องที่ได้ทำที่ควร จาก
 รูปแบบแผนภูมิความหมายแบบที่นักเรียนเลือกพบว่านักเรียนบางส่วนยังเรียงลำดับเหตุการณ์และให้
 รายละเอียดในแต่ละกรอบได้ไม่ถูกต้อง อีกทั้งนักเรียนส่วนมากยังตอบคำถามจากข้อความที่ตั้งและ
 ตอบคำถามในใบงานโดยนำเอาข้อความจากในบทอ่านมาตอบแทนการใช้ภาษาของตนเอง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3-4 พบว่านักเรียนสามารถกำหนดขั้นตอนในการอ่านได้ด้วยตนเอง
 นักเรียนส่วนมากกล้าแสดงความคิดเห็นและให้เหตุผลประกอบการเลือกในแต่ละขั้นตอนได้อย่าง
 สมเหตุสมผลมากยิ่งขึ้น คิดและใช้เวลาในการตัดสินใจในการกำหนดขั้นตอนในการอ่านได้ดีขึ้น
 นักเรียนสามารถเลือกแผนภูมิความหมายมากกว่า 1 รูปแบบมาสร้างแผนภูมิความหมายแบบผสมได้

เอง และเนื่องจากก่อนหน้านี้ นักเรียนมักจะนำข้อความจากบทอ่านมาตอบผู้วิจัยจึงให้นักเรียนตอบคำถามโดยการเรียบเรียงคำตอบก่อนที่จะเขียนลงในงานของตนเองและคอยเน้นย้ำให้นักเรียนใช้ภาษาของตนเองอยู่เสมอ แต่ก็ยังพบว่านักเรียนบางส่วนยังให้รายละเอียดในกรอบแผนภูมิความหมายไม่ถูกต้อง

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคพาโนรามา ร่วมกับแผนภูมิความหมาย ทั้ง 8 ขั้นตอน เป็นขั้นตอนที่เน้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม ส่งผลให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ โดยขั้นตอนที่ 1 การกำหนดจุดมุ่งหมาย ครูและนักเรียนร่วมกันกำหนดจุดมุ่งหมายในการอ่าน เพื่อให้นักเรียนได้ทราบว่าจะอ่านอย่างไรเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมาย ขั้นตอนที่ 2 การปรับความเร็ว โดยการปรับอัตราความเร็วที่ใช้ในการอ่านเนื้อหาให้เหมาะสม ขั้นตอนที่ 3 ความจำเป็นในการตั้งคำถาม จากเรื่องที่อ่านเพื่อหาคำตอบที่ตั้งไว้ เพื่อให้นักเรียนได้สังเกตและได้แนวคิดจากคำถามที่ตั้งช่วยให้เข้าใจในเรื่องที่อ่านมากขึ้น และขั้นตอนที่ 4 การสำรวจ นักเรียนสังเกตภาพรวมของเรื่องก่อนเริ่มอ่าน ซึ่งขั้นตอนดังกล่าวนักเรียนจะได้สังเกตและพิจารณาเรื่องทีอ่านว่าเป็นบทอ่านประเภทใด ในแต่ละองค์ประกอบเป็นอย่างไร ได้ทราบรายละเอียดในภาพรวมเพื่อที่จะได้ร่วมกันกำหนดจุดมุ่งหมาย ปรับความเร็วในการอ่าน และสามารถตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่านได้ สอดคล้องกับระดับความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ในด้านการพิจารณาเนื้อหา ในขั้นตอนที่ 5 การอ่านและเชื่อมโยง นักเรียนอ่านเพื่อจับประเด็นหลักของเรื่อง และตอบคำถามที่ตั้งไว้ ขั้นตอนที่ 6 การจดบันทึก นักเรียนจดบันทึกจากการอ่านโดยใช้แผนภูมิความหมาย และขั้นตอนที่ 7 การจำ นักเรียนจะได้ทบทวนความจำจากเรื่องที่อ่านผ่านแผนภูมิความหมายที่ใช้ในการจดบันทึก ขั้นตอนดังกล่าวจะช่วยให้นักเรียนเข้าใจถึงแก่นของเรื่องได้อย่างชัดเจน สามารถบอกแนวคิดหรือปัญหาของเรื่องได้ จากการอ่านอย่างละเอียด และตีความจากเนื้อหา หรือข้อความที่ปรากฏในเรื่อง เกิดความรู้และความเข้าใจสามารถนำมาเรียบเรียงและจัดระเบียบข้อมูลเนื้อหาออกมาเป็นรูปแบบของแผนภูมิความหมายได้ สอดคล้องกับระดับความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ในด้านการพิจารณาเนื้อหา และด้านการตีความเนื้อหา และในขั้นตอนที่ 8 การประเมินผล นักเรียนจะได้ประเมินตนเองว่าอ่านได้ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ จากแผนภูมิความหมาย และการทำใบงานเพื่อนำผลการประเมินไปพัฒนาในการเรียนครั้งต่อไป ขั้นตอนดังกล่าวนักเรียนจะได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นจากการประเมินแผนภูมิความหมายของตนเองและเพื่อนในชั้นเรียน และการทำใบงาน โดยนักเรียนจะต้องเข้าใจเนื้อเรื่องเป็นอย่างดี รวมไปถึงทัศนคติของผู้แต่ง สามารถแสดงความคิดเห็นถึงความเหมาะสมของการนำเรื่องที่อ่านมาสร้างเป็นแผนภูมิความหมายพร้อมทั้งให้เหตุผลโดยที่สอดคล้องกับเนื้อหา

ของเรื่อง และแสดงความคิดเห็นของตนเองที่มีต่อเรื่องที่อ่านอย่างสมเหตุสมผลผ่านการทำใบงาน ซึ่งสอดคล้องกับระดับความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ในด้านการวิพากษ์เนื้อหา นอกจากนี้ยังพบว่า เนื้อหาของบทอ่านที่นำมาใช้ ได้แก่ บทความ สารคดีท่องเที่ยว เรื่องสั้น และนวนิยาย มีส่วนช่วยให้นักเรียนได้กำหนดขั้นตอนการอ่านและเลือกแผนภูมิความหมายที่แตกต่างกันออกไปตามประเภทของบทอ่านนั้น ๆ ส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกกระบวนการคิด การสังเกต และการตัดสินใจผ่านการร่วมกันอภิปราย ตลอดจนสามารถนำขั้นตอนการอ่านไปปรับใช้กับการอ่านประเภทอื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคพาโนรามาพร้อมกับแผนภูมิความหมาย ช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์มากยิ่งขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญณัฏสสร เบญจฉวีภูษากฤษณ์ (2556: 174) ที่นำเทคนิคพาโนรามามาพัฒนาการอ่านวิเคราะห์และการเขียนสรุปความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ร่วมกับ KWL ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีคะแนนด้านการอ่านวิเคราะห์และการเขียนสรุปความภาษาไทยหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สูงกว่าก่อนจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และงานวิจัยของ กิตติพงษ์ แบลิว (2561) ได้นำกลวิธีแผนภูมิความหมาย (Semantic Mapping) มาพัฒนาความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์บทร้อยแก้วของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ร่วมกับกระบวนการ 5 ขั้นตอน ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ บทร้อยแก้วของนักเรียนหลังจัดกิจกรรมการเรียนรู้สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาไทยโดยใช้เทคนิคพาโนรามาพร้อมกับแผนภูมิความหมาย

ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาไทยโดยใช้เทคนิคพาโนรามาร่วมกับแผนภูมิความหมายในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก สอดคล้องกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ที่อยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด เนื่องจากเทคนิคพาโนรามาและแผนภูมิความหมายช่วยให้นักเรียนสามารถอ่านได้เข้าใจมากขึ้นจากขั้นตอนการอ่านที่นักเรียนได้มีส่วนร่วม ตั้งแต่กำหนดจุดมุ่งหมาย ตั้งคำถาม รวมไปถึงการปรับความเร็วในการอ่านให้เหมาะสมกับความยากง่ายและปริมาณของเนื้อหา อีกทั้งยังได้จัดบันทึก และนำมาเรียบเรียงเพื่อใช้ในการทบทวน ตลอดจนได้อภิปรายเรื่องเพื่อประเมินความเข้าใจของนักเรียนและได้ทราบ

ความสามารถด้านการอ่านของตนเองเพื่อนำไปปรับปรุงต่อไปขั้นตอนดังกล่าวช่วยให้นักเรียนสามารถอ่านได้อย่างเป็นระบบ สามารถสรุปความ ตีความ วิเคราะห์องค์ประกอบ แสดงความคิดเห็น และประเมินค่าเรื่องที่อ่านได้ นักเรียนสามารถนำขั้นตอนนี้ไปปรับใช้กับบทอ่านประเภทต่าง ๆ ได้ อีกทั้งยังนำแผนภูมิความหมายไปใช้ในการจัดการข้อมูล จัดระบบเรียบเรียงออกมาให้อยู่ในรูปแบบที่สามารถทบทวนได้ง่ายและชัดเจน สอดคล้องกับ Edward (1973: 132-135) เสนอว่า นักเรียนสามารถกำหนดขั้นตอนในการอ่านได้ด้วยตนเอง สามารถปรับวิธีการอ่านในแต่ละขั้นตอนตามปริมาณความยากง่ายของเนื้อหาและตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ทำให้สามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับที่ พรทิพย์ ต้นติเวส (2540: 11-12) กล่าวไว้ว่า แผนภูมิความหมายจะช่วยแสดงให้เห็นถึงการจัดเรียบเรียงความคิดของเรื่องที่อ่านที่เชื่อมโยงกัน ช่วยให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในการแยกแยะความแตกต่าง ได้หลอมรวมประสบการณ์ความรู้ใหม่และความรู้เดิมเข้าด้วยกันช่วยให้พัฒนาความสามารถด้านการอ่านและเข้าใจในเรื่องที่อ่านได้ดียิ่งขึ้น

ด้านบรรยากาศในการจัดการเรียนรู้ เนื่องจากเทคนิคพาโนรามาและแผนภูมิความหมายที่ให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดขั้นตอนในการอ่านได้เอง และนักเรียนจะได้ร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันเป็นคู่ กลุ่ม หรือทั้งชั้นเรียนในระหว่างทำกิจกรรม โดยขั้นตอนที่ผู้วิจัยเห็นว่านักเรียนได้มีปฏิสัมพันธ์ในระหว่างเรียนมากที่สุดคือ ขั้นที่ 3 ความจำเป็นในการตั้งคำถาม ซึ่งนักเรียนจะได้เสนอข้อคำถามของตนเอง อีกทั้งยังได้แสดงความคิดเห็นต่อข้อคำถามของเพื่อนว่าสอดคล้องกับเรื่องที่อ่านหรือไม่ และขั้นที่ 8 การประเมินผล นักเรียนจะได้ประเมินแผนภูมิความหมายของตนเองแล้วยังได้ประเมินคุณภาพแผนภูมิความหมายของเพื่อนในชั้นเรียนโดยที่การแสดงความคิดเห็นนั้นอยู่ในขอบเขตของเกณฑ์การให้คะแนนที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ พบว่าในขั้นตอนดังกล่าวนี้ นักเรียนทุกคนได้ให้ความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับ ทิศนา ขัมมณี (2559: 95) กล่าวว่า นักเรียนจะต้องมีโอกาสเรียนรู้ในบรรยากาศที่เอื้อต่อการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญของการสร้างความรู้ การปฏิสัมพันธ์ทางสังคม การร่วมมือ และการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด ประสบการณ์ระหว่างนักเรียนกับนักเรียน และบุคคลอื่น ๆ จะช่วยให้การเรียนรู้ของนักเรียนกว้างขึ้น และหลากหลายขึ้น

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่าเทคนิคพาโนรามาและแผนภูมิความหมายเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียน และการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับผู้อื่นอย่างอิสระ โดยมีโอกาสได้แสดงความคิดเห็นตามความคิดของตนเองหรือโต้แย้งในประเด็นที่ไม่เห็นด้วย และเป็นผู้รับฟังที่ดียอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น สอดคล้องกับ ทิศนา ขัมมณี (2559: 121) กล่าวว่า การจัดกิจกรรม

การเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้ โดยมีส่วนร่วมในกิจกรรม คือ ได้เคลื่อนไหวปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ได้ใช้ความคิด ได้มีปฏิสัมพันธ์แลกเปลี่ยนความรู้กับผู้อื่น และเกิดอารมณ์ความรู้สึกที่จะช่วยให้การเรียนรู้มีความหมายต่อตนเอง จะส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ซึ่งอาจจะเป็นความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะได้

ผลการวิจัยด้านความคิดเห็นของนักเรียนสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยดา พงศ์สุชาติ (2556) ที่ได้พัฒนาความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ โดยใช้วิธีสอนแบบพาโนรามา ร่วมกับเทคนิค KWLH Plus กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่านักเรียนมีความพึงพอใจที่ได้เรียนโดยใช้วิธีสอนแบบพาโนรามา ร่วมกับเทคนิค KWLH Plus โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และงานวิจัยของ จิตตพันธ์ สุวรรณภาพ (2564) ที่ได้พัฒนาความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ ด้วยการจัดการเรียนรู้การสอนอ่านแบบพาโนรามา ร่วมกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้การสอนอ่านแบบพาโนรามา ร่วมกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

จากผลการอภิปรายข้างต้น จึงสรุปได้ว่า การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคพาโนรามา ร่วมกับแผนภูมิความหมายเป็นการสอนที่ช่วยพัฒนาความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้ดังผลการวิจัยที่ได้กล่าวมาแล้ว

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ครูควรอธิบายขั้นตอนในการอ่านแต่ละขั้นตอนและรูปแบบของแผนภูมิความหมายให้ชัดเจน และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ซักถามก่อนเริ่มการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อที่นักเรียนจะได้ทำความเข้าใจและสามารถปฏิบัติตามกิจกรรมดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.2 ครูควรสร้างบรรยากาศเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนร่วมเสนอข้อคิดเห็นของตนเอง และพยายามให้นักเรียนทุกคนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดขั้นตอนในการอ่าน

1.3 ครูและนักเรียนควรร่วมกันกำหนดเวลาในการทำกิจกรรมแต่ละขั้นตอน ไม่ควรให้แต่ละขั้นตอนใช้เวลานานจนเกินไปเพราะจะทำให้นักเรียนขาดความสนใจในการทำกิจกรรมต่อ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรนำเทคนิคพาโนรามา ร่วมกับแผนภูมิความหมายไปใช้พัฒนาความสามารถด้านการอ่านประเภทอื่น กับนักเรียนระดับชั้นอื่น ๆ เช่น การอ่านจับใจความสำคัญ การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

2.2 ควรนำเทคนิคพาโนรามาไปประยุกต์ใช้กับสาระอื่น ๆ เช่น การเขียน โดยการให้นักเรียนเขียนย่อความในขั้นตอนการจดบันทึก

2.3 ควรนำเทคนิคพาโนรามา ร่วมกับแผนภูมิความหมายไปใช้พัฒนาผลสัมฤทธิ์ในสาระอื่น ๆ เช่น วรรณคดีและวรรณกรรม

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กรมวิชาการ. (2546). **กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

กิตติพงษ์ แบลิว. (2561). “การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์บทอ่านร้อยแก้วของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้กระบวนการ 5 ขั้น ร่วมกับกลวิธีแผนภูมิความหมาย.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาการสอนภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2553). **การคิดเชิงวิเคราะห์ Analytical thinking**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: ชัคเชสมิเดีย.

กิตติชัย พินโน และคณะ. (2554). **ภาษากับการสื่อสาร Language and communication**. พิมพ์ครั้งที่ 2. ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร.

เกศินี ปุงปีแก้ว. (2557). “การใช้เทคนิคจิกซอว์เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์และการเขียนเชิงวิเคราะห์วิจารณ์วรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาการสอนภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

จันทิมา ศรีวิรัตน์. (2564). **หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนเสนาให้ “วิมลวิทยานุกูล”**. สัมภาษณ์, 10 มีนาคม.

จิตติกานต์ คำมะสอน. (2558). “การพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้เทคนิคการสอนแบบ SQ5R ผ่านสื่อสิ่งพิมพ์.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

จิตตินันท์ สุวรรณภาพ. (2564). “การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ ด้วยการจัดการเรียนรู้การสอนอ่านแบบพารามา (PANORAMA) ร่วมกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาการสอนภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัยนเรศวร.

จิรวัดน์ เพชรรัตน์ และอัมพร ทองใบ. (2556). **การอ่านเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

ฉลอง รัตนพงษ์. (2557). “การพัฒนาแบบแผนการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจ โดยใช้ยุทธวิธีการสอนแบบแลกเปลี่ยนบทบาทและแผนภูมิความหมายเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรี.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน. (2525). **จิตวิทยาการอ่าน**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

ชยพร กระจ่างทอง. (2552). “การพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยแบบอิงมาตรฐานด้วย

กระบวนการออกแบบย้อนกลับเพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น.” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ชลธิดา หงษ์เหม. (2560). “การพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแผนที่ความคิด.” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2552). **80 นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ**. กรุงเทพฯ: แดเน็กซ์ อินเทอร์เน็ตเซอร์เวอร์เซชั่น.

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ. (2545). **ภาษาไทย5-การอ่าน**. นนทบุรี: สำนักพิมพ์สุโขทัยธรรมมาธิราช.

ดวงใจ ไทยอุบุญ. (2554). **ทักษะการเขียนภาษาไทย**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ทัศนีย์ เศรษฐพงษ์. (2559). “การพัฒนารูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการอ่านจากต้นแบบและกลวิธีแผนผังสัมพันธ์ของความหมายเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา.” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและวิธีสอน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ทิตินา เขมมณี. (2559). **ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ**. พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธนชพร พุ่มภชาติ. (2555). “ผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้รูปแบบเหตุและผลที่มีต่อความสามารถในการให้เหตุผลและการอ่านวิเคราะห์ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1.” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นพรัตน์ รัตน์วิชัย. (2564). “การพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการจัดการเรียนรู้การอ่านแบบชี้แนะ ร่วมกับการใช้คำถามนำแบบ QUEST.” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

นริศรา ชยธวัช. (2563). “การพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับผังกราฟิก สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2.” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

นิตยภัทร์ ธาราสุข. (2557). “การพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจ โดยใช้กลวิธี

- สตาร์ท (START) และแผนภูมิความหมาย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัด ไทร (สิน ศึกษาลัย).” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอน ภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญณัฏสสร เบญจณัฐากุญช์. (2556). “การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และ การเขียนสรุปความภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างจัดกิจกรรมการ เรียนรู้แบบ PANORAMA กับแบบ KWL.” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ประภาศรี เปี่ยมอยู่. (2561). “การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน.” วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ปิยดา พงศ์สุชาติ. (2556). “การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้วิธีสอนแบบ PANORAMA ร่วมกับเทคนิค KWLH Plus กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5.” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการ สอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- พรทิพย์ ตันติเวสส. (2540). “ผลของ semantic mapping ต่อความเข้าใจ expository text ของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนพิบูลวิทยาลัย จังหวัดลพบุรี.” วิทยานิพนธ์ปริญญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พรรณราย ธนสัตย์สถิตย์. (2564). อาจารย์ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเส้าไห้ “วิมลวิทยานู กุล”. สัมภาษณ์, 10 มีนาคม.
- พรสุดา อินทร์สาน. (2558). “การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดการฝึกหัดทางปัญญา ร่วมกับการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเพื่อสร้างเสริมความสามารถในการอ่านคิดวิเคราะห์ของ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย.” วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา หลักสูตรและวิธีสอน มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พัชรวัลย์ อินทร์สุข. (2560). “การพัฒนารูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้อ่านภาษาอังกฤษโดยบูรณาการ แนวคิดการอ่านแบบชี้แนะกับกลวิธีความสัมพันธ์ของคำถามและคำตอบเพื่อเสริมสร้าง ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย.” วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มลิสา สดสุชาติ. (2550). “การพัฒนาทักษะการอ่านวิเคราะห์วิชาภาษาไทยโดยใช้วิธีสอน 5E ของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนกุ่มกวางปี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษอุดรธานี เขต 2.” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิต

วิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

รติพงษ์ รักษาพันธุ์. (2555). “ผลการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยการจัดกิจกรรมแบบพาโนรามา.” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา หลักสูตรและวิธีสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

รีนฤทัย สัจจพันธุ์. (2556). **วรรณกรรมปัจจุบัน**. พิมพ์ครั้งที่ 18. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ฤชอร พองตา. (2552). “การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคหมวกหกใบ.” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ลาวัญย์ สังข์พันธานนท์ และคณะ. (2555). **การอ่านเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต**. พิมพ์ครั้งที่ 2. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

วรรณมา บัวเกิด. (2541). **แนวคิดในการอ่านวิเคราะห์วินิจสาร**. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

_____. (2545). **การอ่านภาษาไทย**. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

วาสนา บุญสม. (2555). “การสร้างชุดการสอนจุลบทเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ วิจารณ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา ศึกษบัณฑิต สาขาวิชาการอุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2564). **ผลการประเมิน PISA 2018 การอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์**. กรุงเทพฯ: สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี (สสวท.).

สมบัติ จำปาเงิน และสำเนียง มณีกาญจน์. (2548). **กลเม็ดการอ่านให้เก่ง**. กรุงเทพฯ: สถาพรบุ๊คส์.

สมโภชน์เอี่ยมสุภาชาติ. (2556). **ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม**. พิมพ์ครั้งที่ 8 กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ

_____. (2562). **แนวทางการนิเทศเพื่อพัฒนาและส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)**. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ. (2549). **แนวทางการจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน**. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ

สิรินรัตน์ น้อยเจริญ. (2564). “การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H.”
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศิลปากร.

สุคนธ์ สินธพานนท์. (2545). **การจัดกระบวนการเรียนรู้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามหลักสูตร**

การศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.

สุภรัตน์ สท้านพล. (2554). “การใช้แผนภูมิความหมายเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่าน
ภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สุวดี ภูประดิษฐ์. (2546). **การอ่าน (reading).** กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สุวิมล สพฤกษ์ศรี. (2554). “การพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์และทักษะการอ่านวิเคราะห์ของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน.” วิทยานิพนธ์
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศิลปากร.

หทัยทิพย์ ชมภูพิน. (2551). “การเปรียบเทียบความสามารถในการคิดสร้างสรรค์และการเขียนเชิง
สร้างสรรค์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยรูปแบบ
การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ ภาษา (CLE) กับรูปแบบการสอนแบบพาโนรามา
(PANORAMA).” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยการศึกษา
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

อัญชลี โยธาทิพย์. (2560). “การพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์และการเขียนข้อความ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้วิธีการสอนแบบ PANORAMA ร่วมกับเทคนิค
STAD.” **วารสารศึกษาศาสตร์ ฉบับวิจัยบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น** 11, 1
(มกราคม-มีนาคม): 254-260.

อนงค์ รุ่งแจ้ง และคณะ. (2552). **กระบวนการอ่านเพื่อพัฒนาชีวิต.** กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.

เอมอร เนียมน้อย. (2551). **พัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยวิธี SQ3R.** กรุงเทพฯ: สุวีริยา
สาส์น.

ภาษาอังกฤษ

Adler, M. J., & Doren, C. V. (1972). **How to read a book.** New York: Simon and
Schuster.

Betty, R. D. (1983). **Secondary school reading instruction.** Houghton.

- Buckley, M.H. (1971). "Mapping: A Technique for translating reading into thinking." **Journal of Reading** 14, 4 (January): 225-230, 270.
- Burmiester, Lou. (1974). **Reading strategies for secondary school teachers.** Addison-Wesley Pub.
- Carrell, P.L., Pharis, B.G. & Liberto, J.C. (1989). "Metacognitive strategy training for ESL reading." **TESOL Quarterly** 23, 4 (December): 647-678.
- Dale, D. Johnson, Susan, D. Pittelman & Joan, E. Heimlich. (1986). "Semantic Mapping." **The Reading Teacher** 39, 8 (April): 778-783.
- Davis, Z. T. & Mcpherson, M. D. (1989). Story map instruction: A reading map for reading comprehension. **The Reading Teacher** 43: 238-239.
- Deese, J and Deese, & E.K. (1979). **How to study. 3rd ed.** Mcgraw' hill.
- Edwards, P. (1973). "PANORAMA; A Study Technique." **Journal of Reading** 17, 2 (November):132-135.
- Elita, Y. (2017). "Teaching reading analytical exposition text by using question the author (QtA) strategy to the eleventh-grade students of SMA n11 Palembang." English Education Study Program, Tarbiyah Faculty and teaching of State Islamic University (UIN) Raden Fatah Palembang.
- Freedman, G & Reynolds E. G. (1980). "Enriching basal lesson with semantic mapping." **The Reading Teacher** 33, 7 (March): 678-684.
- Hanf, M. P. (1971). "Mapping: A technique for translating reading into thinking." **Journal of Reading** 14: 225-230, 270.
- Harmer, J. (2007). **The practice of English language teaching.** England: Pearson Education.
- Hoskisson K., & Gail E. Tompkins. (1987). **Language arts: content and teaching strategies.** Merrill Publishing Company.
- Johnson, D. D., Pittelman, S. D., & Heimlich, J. E. (1986). "Semantic Mapping." **The Reading Teacher** 39: 778-783.
- Kusumawati, E. (2017). "The effect of vocabulary instruction on students' reading comprehension across cognitive styles in ESP." **Journal of Education and Practice** 8, 2: 175-184.
- Likert, R. A. (1932). Technique for the measurement of attitudes. **Arch Psychological**,

25, 140: 1-55.

- Long, M. (2012). "The effect of the explicit analytical reading skills instruction on the ability to solve mathematical problem in a written format in a third-grade classroom." University of Arkansas.
- Miller, L. L. (1972). **Developing reading efficiency: Seek the ideas behind the words**. Minneapolis, Ma: Burgess.
- Norman, M. H. (1968). **Successful reading: Key to our dynamic society**. New York: Hol, Rinehart and Winston, Inc.
- Potter, W. J. (2005). **Becoming a strategic thinker: developing skills of success**. New Jersey.
- Puak, W. (1962). **How to study in college**. Boston: Mass Houghton Mifflin.
- Resniaty, S. (2017, August). The effect of semantic mapping strategy on students' reading comprehension at the ninth-grade students of SMP raksana medan. **Kairos Elt Journal**, 1, 2: 49-70.
- Robinson, F. P. (1961). "Study skills for superior students in secondary school." **The Reading Teacher** 15, 1 (September): 29-33, 37.
- Sasabone, L. (2018). "Applying Semantic Mapping to improve students' reading comprehension." **University Muslim Maros Journal**, 1, 1 (December): 10-16.
- Schmidt, M. B. (1986, October). The shape of content: Four semantic map structures for expository paragraphs. **The Reading Teacher**, 40 (1), 113-117.
- Sinatra, R.C., Stahl-Gemake J., & Berg, D.B. (1984). "Improving reading comprehension of disabled reader through Semantic Mapping." **The Reading Teacher** 38, 1 (October): 22-29.
- Sinatra, R.C., Stahl-Gemake J., & Morgan, N.W. (1986). "Using Semantic Mapping after reading to organize and write original discourse." **Journal of Reading** 30, 1 (October): 4-13.
- Spache, G., & Berg, P. (1978). **The art of effective reading**. New York: MacMillan.

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

ผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพ แบบวัดความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ แบบสอบถามความ
 คิดเห็นต่อ การเรียนภาษาไทย และแผนการจัดการเรียนรู้

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ชลธิชา หอมพุ่ม

วุฒิการศึกษาสูงสุด

ตำแหน่ง

ปร.ด. (หลักสูตรและการสอน) มหาวิทยาลัยศิลปากร

อาจารย์ประจำสาขาวิชาการสอนภาษาไทย

ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยศิลปากร

2. อาจารย์กิตติพงษ์ แบลี่

วุฒิการศึกษาสูงสุด

ตำแหน่ง

ศศ.ม. (การสอนภาษาไทย) มหาวิทยาลัยศิลปากร

อาจารย์ประจำสาขาวิชาการสอนภาษาไทย

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์

3. อาจารย์จันทิมา ศรีวิรัตน์

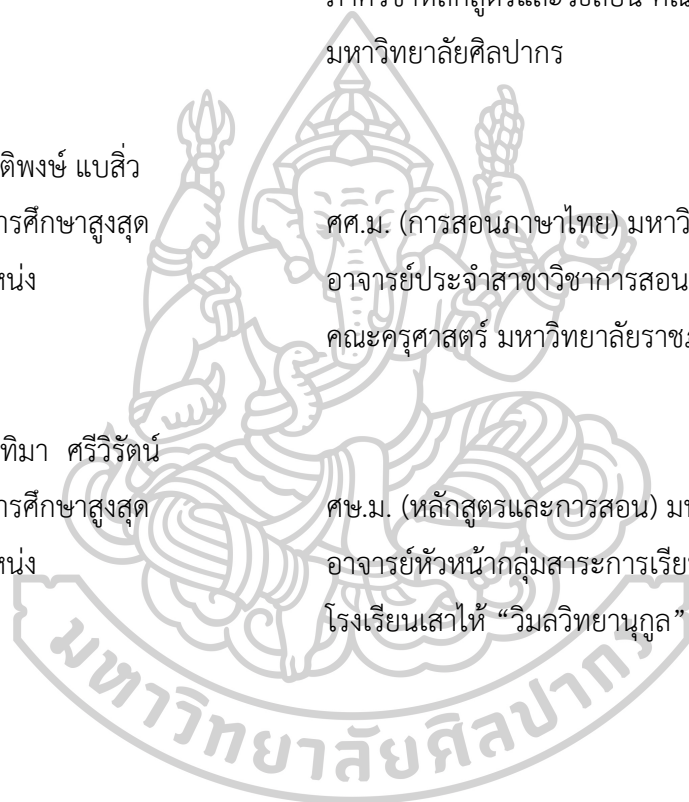
วุฒิการศึกษาสูงสุด

ตำแหน่ง

ศษ.ม. (หลักสูตรและการสอน) มหาวิทยาลัยรามคำแหง

อาจารย์หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

โรงเรียนเส้าไห้ “วิมลวิทยานุกูล”

ภาคผนวก ข

ผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ประกอบด้วย

1. ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคพาราเมตริกพร้อมกับแผนภูมิความหมาย
2. ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแบบวัดความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์
3. ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาไทยโดยใช้เทคนิคพาราเมตริกพร้อมกับแผนภูมิความหมาย
4. ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบวัดความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์

ตารางที่ 13 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค
พาโนรามา ร่วมกับแผนภูมิความหมาย

รายการประเมิน	IOC				ความหมาย
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่				
	1	2	3	4	
1. สาระสำคัญ					
1.1 ความสอดคล้องของสาระสำคัญกับสาระการเรียนรู้	1.00	1.00	1.00	1.00	สอดคล้อง
1.2 ความสอดคล้องของสาระสำคัญกับกิจกรรมการเรียนรู้	1.00	1.00	1.00	1.00	สอดคล้อง
1.3 ความสอดคล้องของสาระสำคัญกับความถูกต้องของภาษาที่ใช้ ชัดเจน เข้าใจง่าย	1.00	1.00	1.00	1.00	สอดคล้อง
2. จุดประสงค์การเรียนรู้					
2.1 ความสอดคล้องของจุดประสงค์การเรียนรู้กับสาระสำคัญ	1.00	1.00	1.00	1.00	สอดคล้อง
2.2 ความสอดคล้องของจุดประสงค์การเรียนรู้กับกิจกรรมการเรียนรู้	1.00	1.00	1.00	1.00	สอดคล้อง
3. สาระการเรียนรู้					
3.1 ความสอดคล้องของสาระการเรียนรู้กับกิจกรรมการเรียนรู้	1.00	1.00	1.00	1.00	สอดคล้อง
3.2 ความสอดคล้องของสาระการเรียนรู้กับระดับผู้เรียน	1.00	1.00	1.00	1.00	สอดคล้อง
3.3 ความสอดคล้องของสาระการเรียนรู้กับการวัดและการประเมินผล	1.00	1.00	1.00	1.00	สอดคล้อง
4. กิจกรรมการเรียนรู้					
4.1 กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคพาโนรามา ร่วมกับแผนภูมิความหมาย	1.00	1.00	1.00	1.00	สอดคล้อง
4.2 กิจกรรมการเรียนรู้ช่วยพัฒนาความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	1.00	1.00	1.00	1.00	สอดคล้อง

ตารางที่ 13 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค
พาโนรามา ร่วมกับแผนภูมิความหมาย (ต่อ)

รายการประเมิน	IOC				ความหมาย
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่				
	1	2	3	4	
5. สื่อและแหล่งการเรียนรู้					
5.1 ความสอดคล้องของสื่อและแหล่งการเรียนรู้กับ จุดประสงค์การเรียนรู้	1.00	1.00	1.00	1.00	สอดคล้อง
5.2 ความสอดคล้องของสื่อและแหล่งการเรียนรู้กับ กิจกรรมการเรียนรู้	1.00	1.00	1.00	1.00	สอดคล้อง
6. การวัดและการประเมินผล					
6.1 ความสอดคล้องของการวัดและประเมินผลการ เรียนรู้กับจุดประสงค์การเรียนรู้	1.00	1.00	1.00	1.00	สอดคล้อง
6.2 ความสอดคล้องของการวัดและการประเมินผล การเรียนรู้กับกิจกรรมการเรียนรู้	1.00	1.00	1.00	1.00	สอดคล้อง
6.3 ความสอดคล้องของการวัดและการประเมินผล การเรียนรู้กับเครื่องมือวัดมีความเหมาะสม	1.00	1.00	1.00	1.00	สอดคล้อง

ตารางที่ 14 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแบบวัดความสามารถด้านการอ่าน
วิเคราะห์

ข้อ	ระดับความสามารถ ด้านการอ่านวิเคราะห์	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			IOC	ความหมาย
		1	2	3		
บทอ่านชุดที่ 1 บทความ						
1	การพิจารณาเนื้อหา	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2	การพิจารณาเนื้อหา	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3	การพิจารณาเนื้อหา	+1	0	+1	0.67	สอดคล้อง
4	การพิจารณาเนื้อหา	+1	0	+1	0.67	สอดคล้อง
5	การพิจารณาเนื้อหา	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
6	การพิจารณาเนื้อหา	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
7	การพิจารณาเนื้อหา	+1	0	+1	0.67	สอดคล้อง
8	การตีความเนื้อหา	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
9	การตีความเนื้อหา	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
10	การวิพากษ์เนื้อหา	+1	0	+1	0.67	สอดคล้อง
11	การวิพากษ์เนื้อหา	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
12	การวิพากษ์เนื้อหา	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
บทอ่านชุดที่ 2 สารคดีท่องเที่ยว						
13	การพิจารณาเนื้อหา	+1	0	+1	0.67	สอดคล้อง
14	การพิจารณาเนื้อหา	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
15	การพิจารณาเนื้อหา	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
16	การพิจารณาเนื้อหา	+1	0	+1	0.67	สอดคล้อง
17	การพิจารณาเนื้อหา	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
18	การพิจารณาเนื้อหา	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
19	การตีความเนื้อหา	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
20	การตีความเนื้อหา	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
21	การวิพากษ์เนื้อหา	0	+1	+1	0.67	สอดคล้อง
22	การวิพากษ์เนื้อหา	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
บทอ่านชุดที่ 3 เรื่องสั้น						
23	การพิจารณาเนื้อหา	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
24	การพิจารณาเนื้อหา	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
25	การพิจารณาเนื้อหา	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

ตารางที่ 14 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแบบวัดความสามารถด้านการอ่าน
วิเคราะห์ (ต่อ)

ข้อ	ระดับความสามารถ ด้านการอ่านวิเคราะห์	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			IOC	ความหมาย
		1	2	3		
26	การพิจารณาเนื้อหา	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
27	การพิจารณาเนื้อหา	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
28	การพิจารณาเนื้อหา	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
29	การตีความเนื้อหา	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
30	การตีความเนื้อหา	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
31	การตีความเนื้อหา	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
32	การตีความเนื้อหา	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
33	การวิพากษ์เนื้อหา	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
34	การวิพากษ์เนื้อหา	0	+1	+1	0.67	สอดคล้อง
บทอ่านชุดที่ 4 นวนิยาย						
35	การพิจารณาเนื้อหา	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
36	การพิจารณาเนื้อหา	0	+1	+1	0.67	สอดคล้อง
37	การพิจารณาเนื้อหา	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
38	การพิจารณาเนื้อหา	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
39	การพิจารณาเนื้อหา	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
40	การพิจารณาเนื้อหา	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
41	การตีความเนื้อหา	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
42	การตีความเนื้อหา	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
43	การตีความเนื้อหา	0	+1	+1	0.67	สอดคล้อง
44	การวิพากษ์เนื้อหา	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
45	การวิพากษ์เนื้อหา	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

ตารางที่ 15 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาไทยโดยใช้เทคนิคพานอรามา ร่วมกับแผนภูมิความหมาย

ข้อ	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			IOC	ความหมาย
		1	2	3		
ด้านบรรยากาศในการจัดการเรียนรู้						
1	นักเรียนรู้สึกกระตือรือร้นเมื่อเรียนวิชาภาษาไทย	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2	เรียนอยากมีส่วนร่วมในการเรียนมากยิ่งขึ้น	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3	นักเรียนชอบที่มีโอกาสได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อน	0	+1	+1	0.67	สอดคล้อง
4	นักเรียนชอบการอ่านและการจดบันทึกมากขึ้น	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5	นักเรียนชอบบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในการเรียนที่ครูจัดให้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้						
6	นักเรียนชอบที่มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับการอ่าน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
7	นักเรียนชอบที่ได้กำหนดวิธีการอ่านด้วยตนเอง	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
8	นักเรียนชอบที่ได้ฝึกตั้งคำถามและหาคำตอบอย่างอิสระ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
9	การจดบันทึกโดยใช้แผนภูมิความหมายช่วยให้นักเรียนเข้าใจเรื่องที่อ่านมากยิ่งขึ้น	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
10	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ช่วยสร้างแรงจูงใจในการอ่านมากยิ่งขึ้น	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้						
11	นักเรียนได้พัฒนาความสามารถด้านการอ่าน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
12	นักเรียนนำขั้นตอนในการอ่านไปใช้ได้ถูกต้อง	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
13	นักเรียนนำการจดบันทึกโดยใช้แผนภูมิความหมายไปพัฒนาการเรียนวิชาอื่น ๆ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
14	นักเรียนเห็นว่าความสามารถด้านการอ่านมีประโยชน์ต่อการใช้ชีวิตประจำวัน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
15	นักเรียนมีความรู้สึกที่ดีขึ้นต่อการเรียนวิชาภาษาไทย	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

ตารางที่ 16 ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบวัดความสามารถด้านการอ่าน
วิเคราะห์

ข้อ	IOC	ความยาก	อำนาจจำแนก	ผลการพิจารณา	ผลการคัดเลือก
บทอ่านชุดที่ 1 บทความ					
1	1.00	0.76	0.20	ผ่านเกณฑ์	นำไปใช้
2	1.00	0.56	0.33	ผ่านเกณฑ์	นำไปใช้
3	0.67	0.66	0.66	ผ่านเกณฑ์	ตัดทิ้ง
4	0.67	0.66	0.40	ผ่านเกณฑ์	ตัดทิ้ง
5	1.00	0.43	0.46	ผ่านเกณฑ์	นำไปใช้
6	1.00	0.46	0.66	ผ่านเกณฑ์	นำไปใช้
7	0.67	0.76	0.33	ผ่านเกณฑ์	ตัดทิ้ง
8	1.00	0.26	0.26	ผ่านเกณฑ์	นำไปใช้
9	1.00	0.60	0.26	ผ่านเกณฑ์	ตัดทิ้ง
10	0.67	0.16	0.20	ไม่ผ่านเกณฑ์	ตัดทิ้ง
11	1.00	0.33	0.40	ผ่านเกณฑ์	นำไปใช้
12	1.00	0.53	0.40	ผ่านเกณฑ์	นำไปใช้
บทอ่านชุดที่ 2 สารคดีท่องเที่ยว					
13	0.67	0.70	0.60	ผ่านเกณฑ์	ตัดทิ้ง
14	1.00	0.36	0.20	ผ่านเกณฑ์	นำไปใช้
15	1.00	0.36	0.33	ผ่านเกณฑ์	นำไปใช้
16	0.67	0.20	0.13	ไม่ผ่านเกณฑ์	ตัดทิ้ง
17	1.00	0.30	0.20	ผ่านเกณฑ์	นำไปใช้
18	1.00	0.30	0.33	ผ่านเกณฑ์	นำไปใช้
19	1.00	0.66	0.26	ผ่านเกณฑ์	นำไปใช้
20	1.00	0.36	0.20	ผ่านเกณฑ์	ตัดทิ้ง
21	0.67	0.67	0.27	ผ่านเกณฑ์	นำไปใช้
22	1.00	0.60	0.26	ผ่านเกณฑ์	นำไปใช้
บทอ่านชุดที่ 3 เรื่องสั้น					
23	1.00	0.70	0.20	ผ่านเกณฑ์	นำไปใช้
24	1.00	0.63	0.20	ผ่านเกณฑ์	นำไปใช้
25	1.00	0.60	0.40	ผ่านเกณฑ์	นำไปใช้

ตารางที่ 16 ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบวัดความสามารถด้านการอ่าน
วิเคราะห์ (ต่อ)

ข้อ	IOC	ความยาก	อำนาจจำแนก	ผลการพิจารณา	ผลการคัดเลือก
26	1.00	0.73	0.26	ผ่านเกณฑ์	ตัดทิ้ง
27	1.00	0.50	0.20	ผ่านเกณฑ์	นำไปใช้
28	1.00	0.63	0.46	ผ่านเกณฑ์	ตัดทิ้ง
29	1.00	0.70	0.60	ผ่านเกณฑ์	นำไปใช้
30	1.00	0.73	0.40	ผ่านเกณฑ์	นำไปใช้
31	1.00	0.76	0.20	ผ่านเกณฑ์	ตัดทิ้ง
32	1.00	0.30	0.20	ผ่านเกณฑ์	นำไปใช้
33	1.00	0.53	0.26	ผ่านเกณฑ์	นำไปใช้
34	0.67	0.16	0.20	ไม่ผ่านเกณฑ์	ตัดทิ้ง
บทอ่านชุดที่ 4 นวนิยาย					
35	1.00	0.40	0.66	ผ่านเกณฑ์	นำไปใช้
36	0.67	0.33	0.26	ผ่านเกณฑ์	ตัดทิ้ง
37	1.00	0.73	0.53	ผ่านเกณฑ์	ตัดทิ้ง
38	1.00	0.46	0.66	ผ่านเกณฑ์	นำไปใช้
39	1.00	0.63	0.46	ผ่านเกณฑ์	นำไปใช้
40	1.00	0.53	0.53	ผ่านเกณฑ์	นำไปใช้
41	1.00	0.63	0.20	ผ่านเกณฑ์	นำไปใช้
42	1.00	0.63	0.20	ผ่านเกณฑ์	นำไปใช้
43	0.67	0.70	0.20	ผ่านเกณฑ์	นำไปใช้
44	1.00	0.60	0.26	ผ่านเกณฑ์	ตัดทิ้ง
45	1.00	0.53	0.53	ผ่านเกณฑ์	นำไปใช้

หมายเหตุ 1. ข้อสอบข้อที่ 10 และ 34 มีค่าความยากง่าย (p) ไม่ดี และ ข้อสอบข้อที่ 16 มีค่าอำนาจจำแนก (r) ไม่ดี ไม่สามารถนำไปใช้ได้

2. ข้อสอบที่มีคุณภาพตามเกณฑ์ ผู้วิจัยได้คัดเลือกตามที่กำหนดโครงสร้างแบบวัดความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ ได้ข้อสอบจำนวน 30 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 1, 2, 5, 6, 8, 11, 12, 14, 15, 17, 18, 19, 21, 22, 23, 24, 25, 27, 29, 30, 32, 33, 35, 38, 39, 40, 41, 42, 43, และ 45

นำคะแนนของแบบวัดความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ที่คัดเลือกจากการพิจารณาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) จำนวน 30 ข้อ มาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตร KR-20 ของ คูเดอว์-ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson) มีค่าเท่ากับ .72

แผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

รหัสวิชา ท23101 รายวิชา ภาษาไทยพื้นฐาน
จัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง การอ่านวิเคราะห์ สารคดีท่องเที่ยว

ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 แผนการ
เวลา 2 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

ท 1.1 ม.3/2 ระบุความแตกต่างของคำที่มีความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัย

ท 1.1 ม.3/4 อ่านเรื่องต่าง ๆ แล้วเขียนกรอบแนวคิด ผังความคิด บันทึกรายงานย่อความและรายงาน

ท 1.1 ม.3/5 วิเคราะห์ วิจาร์ณ และประเมินเรื่องที่อ่านโดยใช้กลวิธีเปรียบเทียบเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจได้ดีขึ้น

ท 1.1 ม.3/8 วิเคราะห์เพื่อแสดงความคิดเห็นโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

2. สาระสำคัญ

สารคดี เป็นงานเขียนที่ผู้แต่งเจตนาให้สาระความรู้ในขณะเดียวกันก็ให้ความบันเทิงแก่ผู้อ่านด้วย เนื้อหาในสารคดีนั้นผู้แต่งจะเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับข้อเท็จจริงด้วยการใช้ภาษาร้อยแก้วที่สละสลวยชวนให้อ่าน สารคดีท่องเที่ยวจัดอยู่ในประเภทของสารคดีทั่วไป ที่เสนอเนื้อหาเกี่ยวกับสถานที่ที่น่าสนใจ บอกเส้นทางการเดินทาง เมืองค์ประกอบ ได้แก่ ความนำ ส่วนเชื่อม เนื้อเรื่อง และความจบ การพิจารณาสารคดีจะพิจารณาในด้านต่าง ๆ ได้แก่ จับใจความสำคัญ ตีความภาษาที่มีความหมายโดยตรงและมีความหมายโดยนัยจากเนื้อหา หรือข้อความ วิเคราะห์ความคิดเห็น กลวิธี การเขียน และความสัมพันธ์ของเนื้อหา ตลอดจนสามารถนำความรู้ความเข้าใจที่ได้มาสรุปความสำคัญในรูปแบบของผังความคิดได้ อีกทั้งยังได้แสดงความคิดเห็นประกอบ หรืออาจตั้งข้อสังเกต ข้อเสนอแนะต่าง ๆ ต่อสารคดีเรื่องนั้น ๆ อีกด้วย

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. แปลความหมายของคำหรือข้อความจากสารคดีที่อ่านได้
2. เขียนแผนภูมิความหมายจากสารคดีที่อ่านได้
3. วิเคราะห์ วิจารณ์ และประเมินค่าสารคดีที่อ่านได้
4. แสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านได้

4. สาระการเรียนรู้

ความรู้

1. การวิเคราะห์สารคดีเรื่อง เอตินบะระ, สกอตแลนด์
2. การวิเคราะห์ห้องค์ประกอบ ประเด็นสำคัญ และแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นที่นำเสนอจาก สารคดีเรื่อง เอตินบะระ, สกอตแลนด์

สารคดีเรื่อง เอตินบะระ, สกอตแลนด์ เป็นสารคดีที่ท่องเที่ยวจาก Neighbourdude ประเทศบ้านเพื่อน ที่ผู้แต่งได้บอกเล่าถึงการเดินทางไปพบเจอเพื่อนในประเทศต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นเพื่อนเก่า เพื่อนที่เคยทำงานด้วยกัน หรือเพื่อนที่ไม่เคยเจอหน้ากันมาก่อนก็ตาม การเดินทางในครั้งนี้นี้จึงไม่ใช่แค่การเดินทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยวชื่อดังเท่านั้น แต่มีการแทรกเรื่องราวของผู้คนที่ผู้แต่งได้พบเจอผ่านบทสนทนาและบรรยากาศที่เต็มไปด้วยความอบอุ่นของมิตรภาพระหว่างการเดินทาง โดยตอน เอตินบะระ, สกอตแลนด์ เล่าถึงการเดินทางไปยังประเทศสกอตแลนด์เพื่อพบกับเพื่อนที่เคยเจอกัน เมื่อครั้งที่ผู้แต่งได้เดินทางไปยังได้หัววัน

2.1 ความนำ เป็นการเริ่มต้นสารคดี ผู้แต่งได้สร้างบรรยากาศของเรื่องโดยเริ่มบรรยายเกี่ยวกับคำว่าเพื่อนในมุมมองของผู้แต่ง และบรรยายเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างผู้แต่งกับเพื่อนที่เดินทางไปพบ เพื่อให้ผู้อ่านได้เข้าใจในที่มาและสาเหตุที่ทำให้ผู้แต่งได้เดินทางไปยังประเทศสกอตแลนด์

2.2 ส่วนเชื่อม เป็นการนำเข้าสู่เรื่องราวรายละเอียดของสถานที่ในเอตินบะระจากการตั้งคำถามของผู้แต่งว่าทำไมต้องไปยังสถานที่นั้น ดังข้อความว่า "ผมถามว่าทำไมถึงอยากพาไปเดินเขา เจสซีตอบกลับมามาว่าที่จริงแล้วเขาไม่ค่อยได้มาเอตินบะระเท่าไร และเมื่อครั้งยังเล็กพ่อเคยพาขึ้นเขาลูกนี้ เขาจำได้ว่าวิวบนนั้นสวยมาก จนอยากกลับขึ้นไปดูวันนั้นอีกครั้ง เมื่อครั้งนี้มีโอกาสได้มาเอตินบะระ แลผมยังมีเพื่อนเดินขึ้นเขาด้วยกันอีก ก็ถือเป็นโอกาสที่ดี แล้วนายจะไม่ผิดหวังที่ต้องเดินขึ้นเขาวันนี้"

2.3 เนื้อเรื่อง เป็นการให้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ของเมืองเอตินบะระ ตลอดจนการเดินทางไปยังแต่ละสถานที่ ให้รายละเอียดและที่มาของภูเขา คาลตัน ฮิลล์ (Calton Hill) รวมไปถึงสิ่งปลูกสร้างที่อยู่บนภูเขา ได้แก่ หอคอยเนลสัน (Nelson Monument) อนุสรณ์สถานแห่งชาติ

สกอตแลนด์ (National Monument of Scotland) และภูเขาอาร์เทอร์ส ซีต สอดแทรกเกร็ดข้อมูล เล็ก ๆ น้อย ๆ เกี่ยวกับสถาปัตยกรรม ศิลปกรรมของเมืองเอดินบะระ ถ่ายทอดผ่านบทสนทนา ระหว่างผู้แต่งและเพื่อนชาวสกอตแลนด์

2.4 ความจบ เป็นการจบเรื่องโดยสรุปทัศนคติของผู้แต่งที่ระหว่างการเดินทางได้ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นผ่านบทสนทนาจบกับเพื่อนชาวสกอตแลนด์ถึงประเด็นการใช้ชีวิต การเปรียบเทียบ ชีวิตเป็นเหมือนการเดินทางขึ้นภูเขาแต่ละลูก

ทักษะ/กระบวนการ

1. ทักษะการอ่าน
2. ทักษะการคิด
3. ทักษะการเขียน

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ใฝ่เรียนรู้
2. มุ่งมั่นในการทำงาน

5. สมรรถนะนักเรียน

1. ความสามารถด้านการสื่อสาร
2. มุ่งมั่นในการทำงาน

6. กิจกรรมการเรียนรู้

เทคนิคพาโนรามา ร่วมกับแผนภูมิความหมาย (100 นาที)

1. ขั้นเตรียม (Preparatory Stage) (50 นาที)

1.1 การกำหนดจุดมุ่งหมาย (P - Purpose)

1.1.1 ครูสนทนากับนักเรียนเพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่เนื้อหาของบทอ่านโดยให้นักเรียนดู สื่อวีดิทัศน์ที่ให้ข้อมูลเกร็ดความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสถานที่จากสารคดีท่องเที่ยวที่จะให้นักเรียนอ่านในวันนี้ โดยมีความยาว 6 นาทีทาง <https://www.youtube.com/watch?v=fL07Iz4D-I> จากนั้นจึง ให้นักเรียนร่วมกันตอบคำถามจากสื่อวีดิทัศน์ดังกล่าวเกี่ยวกับ สัญลักษณ์ของประเทศ อาหารที่ขึ้นชื่อ และชุดประจำชาติ เป็นต้น

1.1.2 ครูอธิบายถึงการอ่านวิเคราะห์สารคดีว่ามีขั้นตอนการอ่านอย่างไร และ วิเคราะห์ในองค์ประกอบอะไรบ้าง พร้อมทั้งอธิบายงานที่มอบหมาย การวัดและการประเมิน โดยให้ นักเรียนดูใบความรู้ประกอบ

1.1.3 ครูให้บทอ่านสารคดีท่องเที่ยวเรื่อง เอดินบะระ, สกอตแลนด์ แก่นักเรียน

1.1.4 ครูให้นักเรียนร่วมกันกำหนดจุดมุ่งหมายในการอ่านว่าบทความนี้สามารถอ่าน ในประเด็นใดได้บ้าง

1.2 การปรับความเร็ว (A - Adapting rate to material)

1.2.1 ครูแนะนำให้นักเรียนปรับความเร็วในการอ่าน โดยดูจากจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้และปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับสารคดีที่อ่าน

1.3 ความจำเป็นในการตั้งคำถาม (N - Need to pose question)

1.3.1 ครูให้นักเรียนจับคู่ หากไม่ครบคู่ให้จับเป็นกลุ่ม 3 คน (มีนักเรียนในห้องจำนวน 44 คน) จากนั้นจึงให้แต่ละคู่ร่วมกันตั้งคำถามจากสารคดี โดยแนะนำให้ลองตั้งคำถามจากการเปลี่ยนชื่อเรื่อง จากตัวละคร และฉากในเรื่อง คู่ละ 5 คำถาม

1.3.2 ครูให้นักเรียนเสนอข้อคำถามของตัวเอง และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนในชั้นเรียน

2. ชั้นระหว่างดำเนินการ (30 นาที)

2.1 การสำรวจ (O - Overview)

2.1.1 ครูทบทวนความรู้เรื่องการอ่านวิเคราะห์สารคดี จุดมุ่งหมาย และข้อคำถามที่ได้ร่วมกันอภิปรายในครั้งก่อน

2.1.2 ครูให้นักเรียนอ่านสารคดีที่เกี่ยวข้องเรื่อง เอตินบะระ, สกอตแลนด์ โดยคอยแนะนำให้นักเรียนสังเกตองค์ประกอบต่าง ๆ ของเรื่อง

2.2 การอ่านและเชื่อมโยง (R - Read and relate)

2.2.1 ครูให้นักเรียนอ่านเพื่อตอบคำถามที่แต่ละคู่ตั้งไว้ และให้นักเรียนแต่ละคู่สรุปประเด็นความคิดหลักของเรื่อง

2.3 การจดบันทึก (A - Annotate)

2.3.1 ครูทบทวนเรื่องแผนภูมิความหมาย และรูปแบบของแผนภูมิความหมาย จากนั้นให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายว่าสารคดีนี้ควรใช้แผนภูมิความหมายรูปแบบใด และสรุปเป็นรูปแบบแผนภูมิความหมายที่จะใช้ในการจดบันทึก

2.3.2 ครูให้นักเรียนแต่ละคู่สร้างแผนภูมิความหมายจากสารคดีลงในใบงานแผนภูมิความหมาย

3. ชั้นสรุป (20 นาที)

3.1 การจำ (M - Memorize)

3.1.1 ครูและนักเรียนร่วมกันทบทวนสารคดีจากแผนภูมิความหมายของตนเอง โดยดูในรายละเอียดขององค์ประกอบต่าง ๆ แต่ละองค์ประกอบ พร้อมทั้งแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันในห้องเรียน เพื่อปรับปรุงหรือเพิ่มเติมแผนภูมิความหมายของตนเอง

3.2 การประเมินผล (A - Assess)

3.2.1 ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายสารคดี และแผนภูมิความหมายของตัวเองว่าสามารถอ่านได้ตรงตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในตอนต้นได้หรือไม่ จากนั้นจึงให้แต่ละคู่ร่วมกันตรวจสอบความถูกต้องของแผนภูมิความหมาย และทำการปรับปรุงหรือเพิ่มเติมให้สมบูรณ์

3.2.2 ครูให้นักเรียนทำใบงาน การอ่านวิเคราะห์สารคดีท่องเที่ยว

7. สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

1. ใบความรู้เรื่อง การอ่านวิเคราะห์สารคดี และแผนภูมิความหมาย
2. สารคดีท่องเที่ยวเรื่อง เอตินบะระ, สกอตแลนด์
3. ใบงาน แผนภูมิความหมาย
4. ใบงาน การอ่านวิเคราะห์สารคดีท่องเที่ยว

8. การวัดและการประเมินผล

สิ่งที่ประเมิน	วิธีการวัด	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน	ผู้ประเมิน
1. แปลความหมายจากสารคดีที่อ่านได้	การตรวจแผนภูมิความหมาย	แบบประเมินแผนภูมิความหมาย	นักเรียนได้ระดับคุณภาพเกณฑ์ที่ดีขึ้นไป	ครู
2. เขียนแผนภูมิความหมายจากสารคดีที่อ่านได้				
3. วิเคราะห์วิจารณ์ และประเมินค่าจากสารคดีที่อ่านได้	การตรวจใบงานเรื่องการอ่านวิเคราะห์สารคดี	แบบประเมินใบงาน		
4. แสดงความคิดเห็นจากสารคดีที่อ่านได้				

แบบประเมินแผนภูมิความหมาย

รายการประเมิน	ระดับคะแนน					
	5	4	3	2	1	0
เนื้อหาและการจัดหมวดหมู่	ระบุค่าหรือข้อความและจัดหมวดหมู่ในส่วนที่เป็นความคิดหลัก และความคิดรองได้ถูกต้องครบถ้วน	ระบุค่าหรือข้อความและจัดหมวดหมู่ในส่วนที่เป็นความคิดหลัก และความคิดรองไม่ครบ 1 หัวข้อ	ระบุค่าหรือข้อความและจัดหมวดหมู่ในส่วนที่เป็นความคิดหลัก และความคิดรองไม่ครบ 2 หัวข้อ	ระบุค่าหรือข้อความและจัดหมวดหมู่ในส่วนที่เป็นความคิดหลัก และความคิดรองไม่ครบ 3 หัวข้อ	ระบุเนื้อหา และจัดหมวดหมู่ในส่วนที่เป็นความคิดหลัก และความคิดรองไม่ครบ 4 หัวข้อขึ้นไป	ไม่สามารถระบุเนื้อหา และจัดหมวดหมู่ในส่วนที่เป็นความคิดหลัก และความคิดรองได้
การเชื่อมโยงความรู้	แสดงให้เห็นลำดับของความคิดหลัก ไปสู่ความคิดรองในแต่ละหัวข้อได้อย่างถูกต้องครบถ้วน	แสดงให้เห็นลำดับของความคิดหลัก ไปสู่ความคิดรอง แต่มีข้อผิดพลาด 1 หัวข้อ	แสดงให้เห็นลำดับของความคิดหลัก ไปสู่ความคิดรองแต่มีข้อผิดพลาด 2 หัวข้อ	แสดงให้เห็นลำดับของความคิดหลัก ไปสู่ความคิดรอง แต่มีข้อผิดพลาด 3 หัวข้อ	แสดงให้เห็นลำดับของความคิดหลัก ไปสู่ความคิดรอง แต่มีข้อผิดพลาด 4 หัวข้อขึ้นไป	ไม่สามารถแสดงให้เห็นลำดับของความคิดหลัก ไปสู่ความคิดรองได้
รูปแบบของแผนภูมิความหมาย	ใช้สัญลักษณ์ สี เชื่อมโยงด้วยลูกศร หรือลากเส้นเชื่อมต่อระหว่างหัวข้อได้อย่างถูกต้อง	ใช้สัญลักษณ์ สี เชื่อมโยงด้วยลูกศร หรือลากเส้นเชื่อมต่อระหว่างหัวข้อผิดพลาด 1 แห่ง	ใช้สัญลักษณ์ สี เชื่อมโยงด้วยลูกศร หรือลากเส้นเชื่อมต่อระหว่างหัวข้อผิดพลาด 2 แห่ง	ใช้สัญลักษณ์ สี เชื่อมโยงด้วยลูกศร หรือลากเส้นเชื่อมต่อระหว่างหัวข้อผิดพลาด 3 แห่ง	ใช้สัญลักษณ์ สี เชื่อมโยงด้วยลูกศร หรือลากเส้นเชื่อมต่อระหว่างหัวข้อผิดพลาด 4 แห่งขึ้นไป	ไม่สามารถใช้สัญลักษณ์ สี เชื่อมโยงด้วยลูกศร หรือลากเส้นเชื่อมต่อระหว่างหัวข้อได้

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

12-15	หมายถึง	ดีมาก
8-11	หมายถึง	ดี
4-7	หมายถึง	พอใช้
0-3	หมายถึง	ควรปรับปรุง

หมายเหตุ: ผู้เรียนได้ระดับคุณภาพดีขึ้นไปถึงจะถือว่าผ่านเกณฑ์

แบบประเมินใบงาน เรื่องการอ่านนิเคราะห์สารคดีเรื่อง เอตินบระระ, สกอตแลนด์

รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
	4	3	2	1
การวิเคราะห์สารคดี	ระบุประเด็นของสารคดีได้อย่างถูกต้อง ทั้ง 4 ประเด็น	ระบุประเด็นของสารคดีได้อย่างถูกต้องเพียง 3 ประเด็น	ระบุประเด็นของสารคดีได้อย่างถูกต้องเพียง 2 ประเด็น	ระบุประเด็นของสารคดีได้อย่างถูกต้องเพียง 1 ประเด็น
การสรุปประเด็นสาระสำคัญ	สรุปสาระสำคัญ หรือ ประเด็นที่ผู้แต่งต้องการนำเสนอ ค่า ข้อคิด จากสารคดีได้อย่าง ถูกต้อง ครบถ้วน และ ยกตัวอย่างจากบทความ มาอธิบายได้อย่างชัดเจน	สรุปสาระสำคัญ หรือ ประเด็นที่ผู้แต่งต้องการนำเสนอ ค่า ข้อคิด จากสารคดีได้อย่าง ถูกต้อง ครบถ้วน	สรุปสาระสำคัญ หรือ ประเด็นที่ผู้แต่งต้องการนำเสนอ ค่า ข้อคิด จากสารคดีได้บางส่วน และถูกต้อง	สรุปสาระสำคัญ หรือ ประเด็นที่ผู้แต่งต้องการนำเสนอ ค่า ข้อคิด จากสารคดีได้บางส่วน และยังไม่ถูกต้อง
การแสดงความ คิดเห็น	แสดงความ คิดเห็น ได้แย้ง สนับสนุน ต่อ ประเด็นที่นำเสนอ ได้ ครอบคลุม สมเหตุสมผล และน่าเชื่อถือ	แสดงความ คิดเห็น ได้แย้ง สนับสนุน ต่อ ประเด็นที่นำเสนอ ได้ ครอบคลุม สมเหตุสมผล แต่ไม่ครบถ้วน	แสดงความ คิดเห็น ได้แย้ง สนับสนุน ต่อ ประเด็นที่นำเสนอ ได้ แต่ไม่สมเหตุสมผล	ไม่สามารถ แสดงความ คิดเห็น ได้แย้ง สนับสนุน ต่อ ประเด็นที่นำเสนอ ได้
				0

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

10-12	หมายถึง	ดีมาก
7-9	หมายถึง	ดี
4-6	หมายถึง	พอใช้
0-3	หมายถึง	ควรปรับปรุง

หมายเหตุ: ผู้เรียนได้ระดับคุณภาพดีขึ้นไปสิ่งจะถือว่าผ่านเกณฑ์

บันทึกการจัดการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้/ผู้ที่ได้รับมอบหมายตรวจแผน

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะของรองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงานวิชาการ/ผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ผู้จัดการเรียนรู้

(.....)

..... / /

บทอ่านเรื่อง เอตินบะระ, สกอตแลนด์

จากรถไฟ จะไปลอยแพ

.....

เคยคิดถึงสังขรณ์หนึ่งชีวิตอยู่เสมอว่า เมื่ออายุมากขึ้นสิ่งที่กลับมีน้อยลงก็คือเพื่อน ในขณะที่เดียวกันจำนวนเพื่อนที่มีแม้จะน้อยลง แต่คุณภาพของเพื่อนจำนวนนั้นกลับสูงขึ้นกว่าเมื่อครั้งที่มีเพื่อนรายล้อมรอบตัว เพราะกาลเวลาจะช่วยคัดกรองเพื่อนดี ๆ ที่อยู่กับเรามาทุกฝนทุกหนาวให้เอง

แต่สังขรณ์ข้อนี้อาจใช้ไม่ได้สำหรับผมเท่าไร เพราะยิ่งเลขวัยตัวหน้าเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ผมกลับมีเพื่อนมากขึ้นเป็นเงาตามตัวลามไปจนถึงเพื่อนนอกประเทศ ออกไปไกลสู่เพื่อนนอกทวีป

อยู่ ๆ วันหนึ่งผมก็ออกเดินทางกว่าครึ่งโลกสู่เมืองเอตินบะระ ประเทศสกอตแลนด์คนเดียว เพราะนัดกับเพื่อนเอาไว้ครับ

แต่ก่อนที่จะพาไปทำความรู้จักและพบเจอเพื่อนคนนี้ ผมอยากพาทุกคนร่วมเดินทางอันแสนยาวนานด้วยกันก่อน เพราะการเดินทางครั้งนี้ผมบินมาลงที่สนามบินฮีทโธรว์ (Heathrow Airport) กรุงลอนดอน สหราชอาณาจักร แล้วค่อยนั่งชั๊วเวย์ไปสถานีคิงส์ครอส (King's Cross) เพื่อต่อรถไฟไปยังเอตินบะระแบบม้วนเดียวจบ ไม่แวะพักเลย

ความวายป่วงมันเริ่มตั้งแต่วันแรกของการเดินทางเลยแหละ แม้จะงง ๆ เล็กน้อยกับขั้นตอนการรับตัวรถไฟที่จองเอาไว้ล่วงหน้าทางอินเทอร์เน็ตกับเครื่องจำหน่ายตั๋วอัตโนมัติในสถานีคิงส์ครอส แต่สุดท้ายก็ได้มันมา ผมยืนดูตารางรถไฟว่าขบวนที่ต้องขึ้นนั้นจะเข้าชานชาลาไหน แต่สิ่งที่พบคือรถไฟของผมจะเทียบชานชาลาที่เลยจากเดิมไปอีก 15 นาที ซึ่งมันไม่น่าจะมีปัญหาอะไรหรอก ถ้าวางรถไฟจะเลื่อนเวลาออกเดินทางตามเวลาที่เคยเทียบชานชาลาไปด้วย

ความจริงแล้ว รถไฟจะเทียบท่าในเวลา 14:45 น. หลังจากนั้นผู้โดยสารทุกคนถึงจะรู้ว่า ต้องเดินไปขึ้นที่ชานชาลาไหน โดยผู้โดยสารทั้งหมดจะมีเวลาเดินไปยังชานชาลาประมาณยี่สิบนาทีเพราะเวลาที่รถไฟจะออกจากชานชาลาคือ 15:05 น. ตามที่ระบุไว้ในตั๋ว แต่นี่คือรถไฟดีเลย์แล้วจะเข้าเทียบชานชาลาตอน 15:00 น. และเวลาที่ขบวนรถไฟจะออกก็เพิ่งขึ้นบนหน้าจอบอกว่าฉันออกเวลาเดิมนะจะแปลว่าพวกเราทั้งหัวทองหัวดำต้องรอดูเลขชานชาลาแล้วพุ่งตัววิ่งไปขึ้นรถไฟให้ทันภายในเวลาแค่ห้า นาที

นอกจากจะไม่คุ้นกับสถานีรถไฟที่ใหญ่โตแห่งนี้ เพราะเพิ่งเคยมาเป็นครั้งแรก ยังมีกระเป๋าดูเดินทางใบแข็งที่ดูเป็นสัมภาระมากกว่าสัมภาระ เวลาห้านาทีที่มีจึงต้องคุมสติให้ดี ห้ามหลงทางต้องวิ่งให้ไวทั้งที่มีกระเป๋า และก้าวขึ้นตู้รถไฟให้ถูกตามที่จองเอาไว้

พอหมายเลขขานขาลาปรากฏ ก็เหมือนเสียงสั่งแฉีกชั้นที่ทำให้ทุกคนวิ่งออกไปยังจุดหมาย โดยพร้อมเพรียงกัน บอกได้เลยว่าผมเองก็ฮึกเหิมมาก อารมณ์เหมือนกำลังเข้าฉากหนังฮอลลีวูดสัก เรื่องที่มีผู้กำกับเป็นตารางเดินรถไฟ ส่วนเราทุกคนคือนักแสดงที่ต่างวิ่งกันหน้าตั้ง มุ่งหน้าไปยังรถไฟ ขบวนเดียวกันอย่างสวยงาม

แต่ด้วยความที่ผมจองตู้รถไฟแบบห้ามใช้เสียงเอาไว้ (quiet car) เพราะอยากใช้เวลาเดินทาง หลับพักผ่อนอย่างสงบ และตู้ห้ามใช้เสียงมักจะอยู่ต้นขบวน ทำให้ต้องวิ่งไกลกว่าเดิม

โถ ชีวิต...

สุดท้ายผมก็ขึ้นรถไฟทัน หย่อนกันบนเลขที่นั่งตามที่ตัวเองจองไว้อย่างสบายใจ และเพียงจิตใจเดียวเจ้าหน้าที่ก็ประกาศว่ารถไฟพร้อมออกเดินทางไปยังสถานีเอดินบะระ เวเวอเลีย (Edinburgh Waverley) แล้ว แหงนดูนาฬิกาข้อมือก็พบว่าออกตรงเวลาตามที่บอกไว้จริง ๆ

หมดเวลาระทึกสักที ที่นี่ก็เป็นเวลานั่งสบายยาว ๆ ไปจนกว่าจะถึงสกอตแลนด์ ผู้โดยสารดูนี้เงียบเชียบ ไม่มีใครคุยเสียงดังไม่มีใครหยิบโน้ตบุ๊กขึ้นมาทำงาน ไม่มีใครคุยโทรศัพท์ ทุกคนทำตามกฎของตู้ที่ห้ามใช้เสียงอย่างเคร่งครัด อุณหภูมิในตู้โดยสารก็อุ่นสบาย ผิดกับอากาศข้างนอกที่หนาวเพียงสององศาเซลเซียส

ผมนั่งขดตัวอยู่บนที่นั่งหนานุ่ม พลาจมองวิวธรรมชาติสวย ๆ ในฤดูหนาวจากนอกหน้าต่าง ไม่นานนักก็ผล็อยหลับไปเพราะความเหนื่อย รู้สึกตัวอีกทีเมื่อได้ยินเสียงประกาศตามสายบนขบวน อาจเพราะความงัวเงียผมจึงไม่ได้ตั้งใจฟังสักเท่าไรและสำเนียงบริติชก็ฟังยากเหลือเกิน ผมจึงไม่ค่อยเข้าใจในสิ่งที่เจ้าหน้าที่ประกาศนัก

ห้องฟ้านอกหน้าต่างตอนนี้มืดสนิท และรถไฟกำลังจะเข้าสถานีนิวคาสเซิล (Newcastle) อย่างเชื่องช้า

รถไฟเทียบท่านานผิดปกติ แลผมผู้โดยสารคนอื่นในตู้เดียวกับผมก็ลงกันไปหมดแล้ว สักพักก็มีเจ้าหน้าที่เดินตรวจตรา เมื่อเจอผมที่ยังคงนั่งอยู่ในขบวนก็รีบแจ้งให้ทราบว่ารไฟขบวนนี้ไม่วิ่งต่อแล้ว หากคุณต้องการเดินทางไปเอดินบะระให้ไปขึ้นรถอีกฟากหนึ่งของสถานีแทน

"แล้วผมต้องทำยังไงต่อครับ?"

"คุณไปเอดินบะระใช่ไหม? ออกจากขบวนแล้วเดินไปทางตะวันตก ข้ามสะพานลอยไปขึ้นรถตรงนั้นแทน ขบวนนี้สิ้นสุดที่นี่แล้วครับ ขออภัยด้วย"

แล้วเจ้าหน้าที่คนนั้นก็เดินจากไปทันที ไม่อยู่ให้ผมได้ซักถามอะไรเพิ่มเติมอีกเลย

ฟ้าบ้านตาลให้ฉันบรรลีย์

โบราณว่าเลือกเดินทางผิดคิดจนตัวตาย แต่สำหรับบางคน que เลือกเดินทางผิด ในสถานที่ที่ไม่คุ้นเคยและไม่รู้จักมาก่อน อาจคิดจนตัวตาย จนกลับมาเกิดใหม่ แล้วก็ยังตายซ้ำตายซ้อน ตายอินพินิตี ตายแบบอินเซปชั่นก็ได้และใครคนนั้นก็คือผมเองนี่แหละ

รู้สึกเหมือนผมใหม่ครับว่าเวลาหลงทาง หรือมีอะไรผิดแผนกะทันหันเวลาเดินทางในเอเชีย มักจะรู้สึกสบายใจกว่าไปหลงอยู่ที่ยุโรป แอฟริกา หรืออเมริกา อาจเพราะหน้าตาที่ละม้าย และวัฒนธรรมที่ไม่ต่างกันมาก แม้จะหลงแต่หันไปแล้วเจอผู้คนผมดำ ผิวเหลือง ก็ยังรู้สึกว่าพวกเราคือพวกเดียวกัน แต่เมื่อไหร่ไปหลงยังยุโรปท่ามกลางฝรั่งตัวสูง ผิวขาว ผิวดำ ผมบลอนด์และพ่นภาษาอังกฤษต่างสำเนียงใสรัวๆ มักจะรู้สึกว่าปัญหาที่กำลังเจอมันแก้ยากกว่าปกติชอบกล

ทุกครั้ง que หลงทางหรือผิดแผนในดินแดนนอกเอเชียเมื่อไหร่จึงมักจะมีเสียงก้องอยู่ในหัวผมว่า 'ตายแน่ๆ' อยู่เสมอ

"ตายแน่ๆ"

คราวนี้เสียงไม่ได้แค่ก้องในหัวแล้วครับ แต่ผมสบถออกมาเต็ม ๆ ใส่เมืองผู้ดีแห่งนี้แหละผมรีบเก็บของทุกอย่าง วิ่งไปหยิบกระเป๋าเดินทางที่วางทำยู่โดยสาร แล้วรีบลงจากขบวนทั้ง ๆ ที่ยังไม่ได้ใส่เสื้อกันหนาวผมไม่รู้ว่าผมมีเวลาเปลี่ยนขบวนเท่าไร กลัวว่าถ้าไปช้าอาจตกรถไฟได้ จึงไม่กล้าแม้แต่จะหยุดเพื่อใส่เสื้อ แม้อุณหภูมิตอนนั้นจะต่ำกว่าสององศาเซลเซียสลงไปอีกก็ตาม

หนาวก็หนาว แต่ก็กลัวตกรถไฟ

จะต้องมาผัดแผนอะไรกะทันหันแบบนี้เนี่ยยย

เจ้าหน้าที่ที่ดันบอกทางเป็นทิศให้กับคนที่หลงทิศเป็นประจำแบบผม ตอนนั้นไม่รู้หรือว่าทางไหนคือทิศตะวันตก ได้แต่มองสะพานลอยว่าอยู่ตรงไหน พอหาเจอก็รีบลากกระเป๋าวิ่งข้ามสะพานลอยไปอีกฝั่งของสถานีทันที

ผมยืนงงอยู่ปลายสะพาน เพราะข้อมูลที่รับรู้มามีแค่นั้น สถานีฝั่งนี้ดันไม่มีรถไฟจอดอยู่สักขบวน แล้วต้องไปขึ้นขบวนไหนกันแน่ รถไฟอีกขบวนยังมาไม่ถึงหรือออกไปแล้วกันแน่? นี่เราตกรถไฟอย่างเป็นทางการแล้วใช่ไหม?

"ฉันทันเดินหลงทางอยู่กลางผู้คน สับสนวุ่นวาย" ในฤดูหนาวแบบนี้กลับเหมือนได้ยินเพลง ฤดูร้อน ของพาราไดซ์ก้องอยู่ในหัว ไม่รู้จริง ๆ ว่าต้องทำอะไรต่อไป แต่คิดว่าอยู่เฉยแบบนี้ไม่ได้แน่ ผมจึงตัดสินใจเลี้ยวไปทางซ้าย ด้วยเหตุผลไทย ๆ ที่ว่าขวาร้าย ซ้ายดี (เออ ไม่ได้ด้วยแหละก็เอาด้วยกลแบบนี้แหละ!)

โปะเซะ!

เลี้ยวซ้ายมาสักพักก็เจอเคาน์เตอร์ประชาสัมพันธ์ ผมรีบวิ่งเข้าไปดูตารางรถไฟที่แสดงอยู่หลังเคาน์เตอร์ พบว่าไม่มีขบวนขาลาและขบวนไหนเลยที่ไปเอดินบะระ จึงเดินเข้าไปถามเจ้าหน้าที่ที่นั่งอยู่ในเคาน์เตอร์ว่าชีวิตผมควรเดินไปทางไหนต่อ เธอพูดรีวกกลับมาแต่ว่า วันนี้ไม่มีรถไฟวิ่งไปเอดินบะระแล้ว ตอนนี้อยู่ตรงไหนไปที่รถไฟจะวิ่งได้ ให้ออกไปขึ้นรถบัสนอกสถานีแทน พร้อมผายมือไปยังประตูทางออกสถานีที่อยู่ซ้ายมือ

อ้าว ไหงั้นล่ะ!

ในเมื่อไม่มีทางเลือก ผมจึงต้องจำใจเดินออกมานอกสถานีนิวคาสเซิล พลังคิดในใจว่าแล้วต้องไปขึ้นรถบัสที่ไหน ค่ารถบัสจะกี่ยูโร ถ้าคืนนี้ไปเอดินบะระไม่ได้จะอย่างไร โยสเทลที่ใกล้สถานีนิวคาสเซิลอยู่ที่ไหน จะมีเตียงว่างไหม แต่สิ่งที่ผมควรทำตอนนี้คือวางกระเป๋าแล้วใส่เสื้อกันหนาวเสียก่อน เพราะอากาศ

ข้างนอกหนาวมาก หนาวแบบพ่อจ๋าแม่จ๋า ลูกอยากกลับบ้านแล้ววว

เดินออกไปไม่กี่กิโลก็เจอฝรั่งต่อแถวรออะไรกันอยู่ยาวเหยียดเลยเดินไปหัวแถวเพื่อถามเจ้าหน้าที่ว่าจะไปเอดินบะระจากการถูกรถไฟลอยแพจะต้องไปขึ้นที่ไหน

"ขึ้นที่นี้แหละครับ ต่อแถวได้เลย"

เอาล่ะวะ ถึงแถวจะยาวไปสักหน่อย แต่ก็ยังดีกว่าไม่มีอะไรให้ไปเอตินบะระ ผมลืมถามเจ้าหน้าที่ว่าค่าโดยสารเท่าไร แต่เวลานี้ไม่สนอะไรแล้ว ขอแค่มีอะไรพาไปถึงเอตินบะระได้ก็พอ

หนาวก็หนาว แถมลมก็แรงในระดับสาวอังกฤษที่ยืนอยู่หน้าผมเซหลายครั้ง แม้เธอจะมีหุ่นมันคงคล้ายอะเดล' ก็ตาม ลมแรงพอที่จะเข้าใจและยอมรับว่าทำไมรถไฟถึงวิ่งต่อไม่ได้ แถมยังหอบเอาขยะและฝุ่นมาเคลือบร่างที่ไม่ได้อาบน้ำมาสองวันจากการบินข้ามทวีปให้สกปรกขึ้นไปอีก

กว่าครึ่งชั่วโมงที่ยืนตากลมหนาวอยู่ตรงนั้น รถบัสก็ยังไม่มาจนผู้โดยสารที่รออยู่หลายคนตัดสินใจรวมกลุ่มกันเรียกแท็กซี่แล้วแชร์ค่าโดยสารไปเอตินบะระ รวมทั้งสาวอะเดลข้างหน้าผมก็กำลังรวมกลุ่มอยู่เช่นกัน

"เราจะเรียกแท็กซี่ไปลงสถานีรถไฟเอตินบะระ คุณสนใจแชร์ค่าโดยสารไปด้วยกันไหม"

สาวอะเดลหันมาถามผม รวมเธอด้วยตอนนี้มีสามสาวรวมกันแล้ว ต้องการอีกหนึ่งคนเท่านั้น เอาไงดี ผมควรรอรถบัสต่อไป หรือไปแท็กซี่กับพวกเธอดี

"เรารอกันมานานเกินไปแล้ว" สาวอีกคนพูดขึ้นมา

ก็จริงของเธอ ตามกำหนดการเดิมพวกเราทั้งหมดต้องไปถึงเอตินบะระตอนหนึ่งทุ่มตรง แต่ตอนนี้เกือบสองทุ่มแล้ว พวกเราชาวเอตินเบอร์เกอร์ยังยืนสั่นที่นิวคาสเซิลอยู่เลย

แม้จะอยากไปกับพวกเธอ แต่ไม่รู้ทำไม พอผมหันไปมองแถวที่สั้นลงเพราะหลายคนหนีไปใช้บริการการเดินทางอย่างอื่นกันหมดแล้ว และเห็นคนอีกจำนวนหนึ่งยังคงยืนอยู่ตรงนี้อย่างไม่ย่อท้อ ยังคงรอรถบัสที่ไม่รู้จะมาเมื่อไหร่อย่างมีความหวังผมก็รู้สึกอยากยืนรออยู่ตรงนี้กับพวกเขาเหมือนกัน

"ขอบคุณที่ชวนอะเดล แต่ผมยืนรอบัสต่อดีกว่า"

"โอเค โชคดีนะ"

ผมตอบเธอไปแบบนั้น...แน่ล่ะ ตอนพูดจริง ๆ ไม่ได้เรียกเธอว่าอะเดลนะ

ไม่นานเธอก็หาสมาชิกได้ครบ แล้วเรียกแท็กซี่จากไป...

ประมาณยี่สิบนาทีให้หลังรถบัสก็มาถึง ผู้โดยสารที่ยังรออยู่ตรงนี้ทุกคนได้ขึ้นกันครบ และที่สำคัญใครมีตั๋วรถไฟจากการหยุดให้บริการมาแสดง สามารถไปยังเอตินบะระได้ฟรี!

รู้สึกดีมากที่สุดที่ตัดสินใจยืนรอรถบัสต่อ

เท่าผมสัมผัสเมืองเอดินบะระตอนห้าทุ่มสิบหกนาที่เป็นเวลาที่จำได้อย่างแม่นยำ และเป็นการเปิดทริปสกอตแลนด์วันแรกได้อย่างททหรรษ์ทีเดียว

ความสัมพันธ์ชั่วข้ามเตียง

.....

หลังจากหลับเป็นตายเพราะความเหนื่อยล้าจากการเดินทางอันแสนยาวนาน แถมด้วยเหตุการณ์ไม่คาดฝันอีกหนึ่งจุดผมก็ไม่มีเวลาให้นอนต่ออย่างเต็มอิมันัก เพราะในเช้าวันใหม่ที่เมืองเอดินบะระนี้ ผมต้องรีบออกไปพบเพื่อนตามที่นัดเอาไว้

เรานัดเจอกันเก้าโมงเช้าที่สถานีเอดินบะระ เวเวอเลีย เพราะที่จริงแล้วเพื่อนของผมคนนี้อยู่ที่กลาสโกว์ (Glasgow) เมืองใหญ่อีกแห่งของสกอตแลนด์ แต่เพราะผมมีเวลาที่สกอตแลนด์เพียงแค่วันสองคืนก่อนที่จะกลับไปอังกฤษ (ซึ่งได้ฤกษ์เวลาวันแรกให้กับนิวคาสเซิลแบบงง ๆ ไปหมดแล้ว) ทำให้ผมไม่มีเวลาพอที่จะไปกลาสโกว์ เพื่อนของผมคนนี้จึงเลือกมาเจอที่เอดินบะระและค้างกับผมหนึ่งคืนแทน

ทันทีที่ผมมาถึงสถานีเอดินบะระ เวเวอเลีย เพื่อนของผมก็ส่งข้อความมาพอดีว่าเขาเพิ่งถึงเช่นกัน และกำลังแวะซื้อกาแฟที่เปรตอะ ม็องเจย์ ให้มาเจอกันที่ร้าน พร้อมส่งโลเคชั่นมาให้เสร็จสรรพ

เปิดประตูร้านเข้าไป ท้ามกลางเสียงเปียโนที่เปิดคลออยู่ ก็พบเพื่อนคนนี้นั่งเหยียดขาข้างหนึ่งอยู่บนเก้าอี้ทรงสูงที่โต๊ะกลางร้านค้อย ๆ จิบกาแฟร้อนอย่างช้า ๆ ไร้ออนจากกาแฟลอยขึ้นจนทำเอาแว่นตาทรงกลมของเขามีไอขึ้น จังหวะนั้นเหมือนภาพสโลว์โมชันที่ภายในร้านมีแสงสลัว ๆ และมีสปอตไลท์จับเขาให้สว่างไสวอยู่คนเดียว

แค่กินกาแฟทำไมต้องทำตัวเท่าขนาดนั้นด้วยพะ

และก็เป็นผมเองนี่แหละที่ทำลายความเท่านั้นลงด้วยการพุ่งตรงเข้าไปหาและเอ่ยปากทักทายเสียงดัง จนเพื่อนของผมสะดุ้งโหยง กาแฟเกือบลวกปาก

เพื่อนของผมคนนี้ชื่อเจสซีครับ เราเจอกันครั้งแรกที่โฮสเทลแห่งหนึ่งในไต้หวัน

ครั้งนั้นเป็นครั้งแรกที่ผมไปเยี่ยมเยือนเกาะเล็กๆ แห่งนั้นในห้องพักแบบดอร์มขนาดหกเตียงที่ผมจองไว้ มีเพียงผมและเจสซีที่เข้าพัก ทำให้เราต้องพูดคุยและทำความรู้จักกันไปตามระเบียบ

เวลานั้นเจสซีเพิ่งเรียนจบ เขาใช้เวลาว่างที่มีก่อนเข้าสู่ชีวิตการทำงานด้วยการออกเดินทางทั่วเอเชียจากเงินก้อนที่เก็บเล็กประสมน้อยมาตั้งแต่สี่ปีก่อน เงินก้อนนั้นมีจำนวนมากพอให้เขาออกเดินทางนานกว่าสองเดือนครึ่ง ได้วันหยุดเป็นจุดหมายท้าย ๆ ของเขาแล้ว หลังจากตะลอนในทวีปที่แสนแปลกใหม่ในสายตาของเขา ตั้งแต่อินโดนีเซีย มาเลเซีย ไทย ลาว เวียดนาม กัมพูชา เมียนมา ฮองกง จีน และเกาหลีใต้ หลังจากได้วันหยุด เขาจะมุ่งหน้าไปญี่ปุ่นเป็นลำดับสุดท้าย ก่อนจะบินกลับบ้านเกิด

วันหนึ่ง ขณะที่ผมกำลังชุกตัวอยู่ในผ้าห่มที่เตียงชั้นล่างฝั่งซ้าย เจสซีผู้ที่กำลังเก็บกระเป๋าแบ็กแพ็คไปโตเพื่อเตรียมตัวเช็คเอาต์ในเช้าวันรุ่งขึ้นก็หยิบรูปถ่ายใบหนึ่งออกมาจากกระเป๋าแล้วยื่นให้ผมมันเป็นรูปที่เขาถ่ายที่เชียงใหม่ เมื่อครั้งที่เดินทางท่องเที่ยวในประเทศไทยเป็นเวลาแปดวัน ภาพของพระธาตุดอยสุเทพสีทองต้องแสงอาทิตย์เปล่งประกายวิบวับ มุมยอดฮิตที่เห็นอยู่บ่อยครั้งแต่เจสซีก็ยังคงถ่ายรูปใบนี้ออกมาสวยชวนมองอยู่ดี

"มันอาจจะตลกหน่อยที่เอารูปถ่ายจากเมืองไทยให้คนไทยแต่ถือว่าเป็นของที่ระลึกในฐานะเพื่อนร่วมห้องมาตลอดสามวันแล้วกันนะ"

"ฮ่า ๆ ถ่ายรูปสวยมากเลย"

"ขอบคุณมาก ถือว่านี่เป็นมุมมองของนักท่องเที่ยวคนหนึ่งที่มึตประเทศคุณแล้วกัน ฮ่า ๆ "

"งั้นเขียนอะไรหลังรูปเป็นที่ระลึกหน่อยสิ"

สิ่งที่เจสซีเขียนไว้ไม่ใช่คำอวยพร คำคมหล่อ ๆ หรือประโยคส่งต่อความรู้สึกถึงผมแต่อย่างใด แต่กลับเป็นชื่อ-นามสกุล ที่อยู่อย่างละเอียดแบบที่สามารถส่งไปรษณีย์ไปได้ และช่องทางโซเชียลมีเดียอย่างเฟซบุ๊ก พร้อมข้อความสั้น ๆ สุดเรียบง่ายอย่าง

"Nice to meet you."

เจสซีบอกว่า เขียนแบบนี้มีประโยชน์กว่า เพื่อวันไหนเรามีโอกาสโคจรใกล้กันอีกครั้ง เราอาจได้พบกันใหม่อีกหน

คืนนั้นผมกับเจสซีจึงไม่ปล่อยให้เวลาผ่านไปเพียงนอนคุยกันอยู่ในโฮสเทล เพราะรูปถ่ายใบนั้นช่วยเชื่อมสัมพันธ์ให้ผมและเขาได้พูดคุยมากกว่าพักทายกันตามประสาเพื่อนร่วมห้อง เราออกไป

ตะลอนหาที่นั่งดื่ม นั่งคุยกันละแวกโฮสเทลย่านสถานีไทเปเมน (Taipei Main) จำได้ว่าคืนนั้นเป็นอีกคืนที่ผมไม่รู้สึกเหงาจากการเดินทางคนเดียวเลยแม้แต่น้อย

บางความสัมพันธ์ก็เกิดขึ้นง่าย ๆ เพียงชั่วข้ามคืนนี้แหละ

แม้หลังจากวันนั้นทั้งผมและเจสซีจะแทบไม่ได้พูดคุยกันเลยเฟซบุ๊กที่มีก็ไม่เคยส่งข้อความหากันแม้สักครั้ง และเฟซบุ๊กของเจสซีเองก็ไม่ค่อยมีความเคลื่อนไหวใด ๆ จนผมคิดว่าเขาไม่ได้ใช้งานมันแล้วด้วยซ้ำ จนเมื่อผมมีแผนจะมาอังกฤษนี้แหละครับทำให้นึกถึงเพื่อนในโฮสเทลคนนี้ขึ้นมา และการนัดหมายเพื่อพบเจอกันอีกครั้งในประเทศของเจสซีจึงเริ่มต้นขึ้น

เจสซียังคงทรงเดิมเหมือนตอนพบกันครั้งแรกในไทเปเว้นแต่เขาดูมีน้ำหนักขึ้นนิดหน่อย ชายหนุ่มหน้ามน สูงยาว เข้าดี นัยน์ตาสีน้ำตาลอ่อนรับกับสีผมน้ำตาลบลอนด์ของเขาดวงตาที่อยู่หลังเลนส์ในแว่นกรอบหนาสีดำช่วยทำให้เขาดูตาโตขึ้น พอบวกกับจมูกที่โด่งและริมฝีปากบางแล้วก็ยิ่งทำให้เขาดูดีขวนอิจฉา วันนี้เจสซีมาในเสื้อแขนยาวสีฟ้าสด คลุมด้วยเสื้อกันหนาวสีแดง กางเกงผ้าร่มกันลมหนา และรองเท้าสีแดงเข้มหุ้มข้อ ดูท่าทางทะมัดทะแมงผิปกติเมื่อเทียบกับผมที่แต่งหล่อมาเลย เสื้อเชิ้ตขาว ทับด้วยเสื้อกันหนาวสไตล์ญี่ปุ่นสีดำ กางเกงยีนส์รัดรูป กับริองเท้าผ้าใบคู่ใหม่ที่เพิ่งถอยก่อนมาไม่ถึงสัปดาห์ประเดิมการใส่ครั้งแรกก็งานนี้

การแต่งตัวช่างสวนทางกันสิ้นดี จนผมอดแหวะไม่ได้

"เจอกันในเมืองทั้งที ทำไมแต่งตัวอย่างกับจะไปเดินเขา"

"เฮ้ย ก็ใช่ไง วันนี้จะพาไปเดินเขา"

"...ถามจริง?"

เจสซีเลิกคิ้วให้หนึ่งที่เป็นคำตอบว่า คุณไม่ได้ล้อเล่นครับวันนี้จะพาไปเดินเขาจริง ๆ

ข้อคิดบนยอดเขา

.....

ผมไม่รู้มาก่อนว่าในเมืองหลวงของสกอตแลนด์อย่างเอดินบะระจะมีเขารอยุ่

เขาที่ว่าไม่ใช่ใครที่ไหน หมายถึงเขาจริงๆ มาเป็นลูกเลย! ผมถามว่าทำไมถึงอยากพาไปเดิน เขา เจสซี่ตอบกลับมาว่าที่จริงแล้วเขาก็ไม่ค่อยได้มาเอดินบะระเท่าไร และเมื่อครั้งยังเล็กพ่อเคยพาขึ้นเขาลูกนี้ เขาจำได้ว่าวิวบนนั้นสวยงาม จนอยากกลับขึ้นไปดูวิวนั้นอีกครั้ง เมื่อครั้งนี้มีโอกาสได้มาเอดินบะระ แถมยังมีเพื่อนเดินขึ้นเขาด้วยกันอีก ก็ถือเป็นโอกาสที่ดี

"แล้วนายจะไม่ผิดหวังที่ต้องเดินขึ้นเขาวันนี้"

เจสซี่เล่าให้ผมฟังคร่าว ๆ ว่า เอดินบะระถือเป็นเมืองหลวงที่มีทำเลดีมากในอดีต เพราะภูมิประเทศมีภูเขาตั้งอยู่กลางเมืองทำให้ได้เปรียบเชิงยุทธศาสตร์ในยุคที่การรบเกิดขึ้นเป็นประจำ ซึ่งเขากลางเมืองลูกนั้นเป็นที่ตั้งของปราสาทเอดินบะระ นอกจากนี้รอบ ๆ เขายังถูกสร้างเป็นคูเมืองเพื่อใช้ในการทหารไม่ไกลกันนักทางฝั่งตะวันออก ยังมีเขาสองลูกที่เคยเป็นส่วนหนึ่งของภูเขาไฟลูกใหญ่ที่ดับไปนานแล้ว' เขาทั้งสามลูกนี้ในอดีตก็ถูกนำมาใช้ทางการทหาร เป็นปราการป้องกันปราสาทและเมืองจากข้าศึกเช่นกัน และเขาสองในสามลูกนั้นแหละที่เราจะไปกันในวันนี้

เขาลูกแรกนั้นเดินเท้าจากสถานีเอดินบะระ เวเวอเลีย เข้าถนนวอเตอร์ลู (Waterloo) เพียงสิบนาทีก็ถึง เขาลูกเล็ก ๆ นี้มีชื่อว่าคาลตัน ฮิลล์ (Catton Hill) ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของเมือง

วันนี้นอกจากจะหนาวว้าวเมื่อวาน อุณหภูมิลดเหลือหนึ่งองศาเซลเซียส ลมก็ยิ่งแรงไม่ต่างจากตอนที่อยู่นิวคาสเซิลอีกด้วยเสื้อกันหนาวที่ผมใส่มานั้นมันกันหนาวได้ดี แต่กันลมไม่ค่อยได้เวลาลมพัดเข้าร่างทีหนึ่งผมก็จะขนลุกชูชันทีหนึ่ง ส่วนเจสซี่ผู้เตรียมพร้อมเป็นอย่างดี นอกจากจะใส่เสื้อแขนยาวข้างในเสื้อกันลมข้างนอก ตอนนี้อะลึงเอาถุงมือในกระเป๋าเป้ออกมาใส่เพิ่มอีกหนึ่งไอเทมด้วยครับ

เตรียมตัวมาเดินเขาครบครันขนาดนี้ ไม่คิดจะบอกกันล่วงหน้าสักหน่อยหรือเจสซี่!

ผมกับเจสซี่ค่อย ๆ เดินขึ้นคาลตัน ฮิลล์อย่างไม่เร่งรีบตามจังหวะสนทนาที่ค่อย ๆ ถ้ามได้ระหว่างกัน ผมถามเจสซี่ว่าหลังจากเอเชียทัวริในคราวนั้น เขาได้ออกทัวริไหนอีกหรือเปล่า (ทำไมคำถามเหมือนเจสซี่เป็นศิลปินระดับโลกชอบกล) เขาบอกว่า ไม่เลย เวลานั้นเขาวางแผนชีวิตไว้ว่าหลังจากตะลุยเอเชียก็จะกลับมาหางานทำ เพราะการผจญภัยอันแสนยาวนานในครั้งนั้นตอบโจทย์ความต้องการเรียบร้อยแล้ว เขาเลยไม่คิดที่จะผัดคำพูดกับแผนชีวิตของตัวเอง

"ในเมื่อไม่มีใครได้รับผลกระทบ หากจะต้องผัดแผนชีวิตที่วางไว้ ถ้าอยากจะขยับเวลาเพื่อยืดให้ความสนุกยาวขึ้น และวัยทำงานมาถึงช้าหน่อย ก็ไม่เห็นจะเป็นอะไรเลยนี่" ผมตั้งคำถามเพิ่มเติม

"มีสิ ตัวเรานี่ไงที่ได้รับผลกระทบ" เจสซี่หันมาตอบพลางสาวทำให้ยาวขึ้น

"ยังไง?" ผมยังไม่หยุดสงสัย

"ได้รับผลกระทบจากการไม่มีแบบแผนของชีวิต ความไม่ซื่อสัตย์กับตัวเอง แล้วอย่างนี้จะเป็นผู้ใหญ่ที่ต้องมีความรับผิดชอบมากขึ้นเมื่อก้าวเข้าสู่วัยทำงานได้อย่างไร เราแค่คิดว่าเราอนุญาตให้ตัวเองออกไปใช้ชีวิตอย่างสุดเหวี่ยง เต็มพลังอย่างเต็มปอดแล้ว ก็ถึงเวลาที่ต้องกลับมาทำหน้าที่ของตัวเอง ความสนุกนะมันดี แต่เราอยู่กับความสนุกไปตลอดชีวิตไม่ได้หรอก"

หลังจากนั้นเจสซี่ก็ลุยทำงานมาตลอด ผมถามเขาว่าไม่รู้สึกร้อนหรือเหนื่อยบ้างเลยหรือ เขาตอบว่ามีบ้าง แต่ถ้าเหนื่อยพอเลิกงานก็แค่กลับบ้านแช่น้ำหรือออกไปหาอะไรอร่อย ๆ กินแค่นั้นก็มีความสุขแล้ว

เจสซี่ถามกลับว่า แล้วที่บ้านเราล่ะ มีวิธีแก้ไขความเครียดจากการทำงานอย่างไร

ผมตอบไปว่าไม่มั่นใจในภาพรวมเท่าไร แต่สำหรับผมและเพื่อน ๆ แล้ว เรามักหาทางออกท่องเที่ยว ทาดารางช่วงวันหยุดยาวหาช่วงที่สามารถลาพักร้อนได้เยอะ ๆ คนไทยใช้วันลาเก่งวางแผนเรื่องงานได้เป็นอย่างดี ละเมียดละไม พิถีพิถัน ทุกต้นปีจะมีหลายสื่อหลายสำนักออกตารางวันหยุดยาวตลอดปีมาให้เลย ใ้ทำงานยาว ๆ ไป 10-20 ปีแล้วลาออกหรือลาพักร้อนแบบ leave without paid เพื่อพักร่างกายจากการทำงานเป็นปี ๆ แบบฝรั่งนั้นไม่นิยม อาจมีบ้างบางคนแต่น้อยมาก

"คนไทยเน้นพักระหว่างปีเยอะ ๆ เรามีพลังในการทำงานเพื่อวันหยุดที่กำลังจะมาถึงทั้งนั้นแหละ"

เจสซี่เลิกตาขึ้นเล็กน้อยให้กับพฤติกรรมที่ผมเล่าไป เขาดูแปลกใจกับวัฒนธรรมแบบนี้ แต่ก็พอเปล่งเสียงหัวเราะออกมาเบา ๆ ได้ เขาคงคิดว่าเรื่องที่ผมเล่าน่าจะเป็นมุกตลกขำขัน ผมก็เลยปล่อยให้เขาเข้าใจแบบนั้นไปแหละดีแล้ว

ไม่รู้เป็นเพราะกาลตัน ฮิลล์นั้นมีขนาดเล็ก เพราะเขาถูกนี้ไม่สูงมากนัก หรือเพราะระหว่างทางมีเรื่องให้พุดคุยจนลืมเหนื่อย แต่ยังไม่ทันหอบ ผมกับเจสซี่ก็ขึ้นมาถึงกาลตัน ฮิลล์เรียบร้อยแล้ว

บนนี้มีสิ่งปลูกสร้างโบราณที่น่าตื่นตาตั้งอยู่มากมาย ทั้งหอคอยที่สร้างไว้เพื่อเป็นเกียรติแก่พลเรือโท โฮราซิโอ เนลสัน (Horatio Nelson) ที่สามารถนำพากองทัพเรือสหราชอาณาจักรไปชนะกองทัพฝรั่งเศสและสเปนในศึกแห่งทรافلการ์ (Battle of Trafalgar) ได้เมื่อปี 1805 จนมาเป็นหอคอยเนลสัน (Nelson Monument) ที่เห็นในเวลานี้ หรืออนุสรณ์สถานที่มีหน้าตาคล้ายวิหารพาร์เธนอน (Parthenon) ในกรุงเอเธนส์ อย่างอนุสรณ์สถานแห่งชาติสกอตแลนด์ (National Monument of Scotland) ที่สร้างขึ้นเพื่อสดุดีวีรกรรมของเหล่าทหารสกอตที่เสียชีวิตในสงครามนโปเลียน และอาคารต่างๆ มากมาย รวมถึงบริเวณอนุสาวรีย์ดุกัลด์ สจวร์ต (Dugald Stewart Monument) นักปรัชญาชาวสกอต ที่สามารถมองเห็นวิวเมืองและแลนด์มาร์กต่าง ๆ ของเอдинบะระได้อย่างชัดเจน

แม้วิวเมืองเอдинบะระจากตรงนี้จะสวย (และหนาว) จนไม่ผิดหวังที่ได้ขึ้นมาอย่างที่เจสซีบอก และถึงผมจะอยากอยู่ตรงนี้นานแค่ไหน แต่สุดท้ายแล้วผมก็เป็นเจ้าของวิวตรงหน้านั้นได้เพียงชั่วลมหายใจ

เพราะเจสซีสะกิดผมบอกว่า ถึงเวลาไปขึ้นเขาอีกลูกหนึ่งแล้ว

ยังมีเขาลูกไหนให้ปายป็น

"ว่าแต่นายไม่ได้มาสกอตแลนด์เพื่อเจอเราแค่อย่างเดียวหรือใช้ไหม?"

"ถ้าตอบว่าใช่ล่ะ?"

"บ้าน่า เรื่องจริงดิ"

"ฮ่าๆ เปล่าหรอก นี่เป็นการเดินทางแบบไม่คาดคิดนะนั่งหาตัวเครื่องบินไปเรื่อย ๆ ดันได้ตัวบินมาลอนดอนในราคาถูกแบบไม่คว่าตอนนี้อาจไม่ได้มาอีกแล้ว เลยซื้อไปจ่าย ๆ แบบนั้นแหละ"

"ซื้อไว้ก่อนแล้วค่อยคิดว่าจะมาทำอะไรอย่างนั้นหรือ นายนี้มันบ้าจริงๆ"

"เฮ้ย นี่เรื่องปกติของคนไทยนะ เจอของถูกก็ต้องคว้าไว้ก่อนจำเป็นไม่จำเป็นค่อยว่ากันทีหลัง"

"ให้มันเป็นเป้าหมายในการทำงานเพื่อรอวันที่จะได้เที่ยวอย่างที่บอกใช้ไหม"

"ถูกต้อง ฮ่าๆ"

"แต่พูดตรง ๆ ตอนที่นายหักมาบอกว่าจะมาสกอตแลนด์เราคิดอยู่สักพักเลยนะว่านี่ใครวะ"

"อ้าว ลืมกันง่าย ๆ แบบนั้นเลยเหรอ"

"ก็หลังจากได้หัวเราไม่ได้คุยกันเลยนี่ แต่พอจำได้ปุ๊บก็อยากเจอเลย ไม่เคยมีเพื่อนเอเชียคนไหนแวะมาหาถึงสกอตแลนด์สักคน"

"รู้สึกภูมิใจที่เป็นเพื่อนเอเชียคนแรกที่บินมาหาอยู่นะ แต่ตอนนี้เดินข้างหน้อยได้ใหม่ ทางมันชันนะ"

จากคาลตัน ฮิลล์ เราต้องเดินเข้าถนนคาลตัน ผ่านพระราชวังโฮลีสรู๊ด (Holyrood Palace) ตัดเข้าสวนโฮลีสรู๊ด ก็จะมาถึงเขาอาร์เทอร์ส ซีต เป็นเขาจากอดีตภูเขาไฟที่ใหญ่ที่สุดเมื่อเทียบกับอีกสองลูกที่เหลือ แม้ความสูงจากพื้นดินจะไม่มากหากเทียบกับการเดินเขา (แต่ก็สูงกว่าคาลตัน ฮิลล์นะ) เพราะสูงเพียง 250 เมตร ระยะทางประมาณสองกิโลเมตร แต่ด้วยฤดูหนาวที่ท้องฟ้าจะมีมืดเร็วกว่าปกติ ทำให้เจสซีเร่งจังหวะฝีเท้าเร็วขึ้น และตั้งแต่ผมเจอเจสซีมาจนถึงเวลานี้ ผมยังไม่ได้หยุดเดินเลยสักนาที สสจ.จะต้องภูมิใจที่ผมรักในการออกกำลังกายขนาดนี้แน่นอน

แต่ด้วยเพราะการเดินแบบบ้ำระท่า ด้วยรองเท้าคูใหม่เอี่ยมที่ยังไม่ทันได้เปิดโอกาสให้มันได้รู้จักกับเท้าของผมดี ตอนนี้เท้าคูเดิมกับรองเท้าคูใหม่จึงเหมือนจะยังปรับตัวเข้าหากันไม่ได้ผมจึงเริ่มปวดทั้งฝ่าเท้าและข้อเท้าขึ้นทุกที

ถึงอย่างนั้นผมก็ไม่ได้บอกให้เจสซีรู้ถึงสถานการณ์นี้ เพียงแค่ผมจำต้องคงจังหวะการเดินไม่ให้เร็วเกินไปนัก และพยายามไม่ให้ขาทั้งสองข้างบาดเจ็บจนเกินไป เพราะนี่เพิ่งเริ่มต้น ผมยังต้องเดินทางไกลในสกอตแลนด์และอังกฤษอีกนับสัปดาห์ แกจะมาเท้าพังเอาตอนนี้ไม่ได้!

ช่วงหนึ่งของอาร์เทอร์ส ซีตจะเป็นเหมือนแนวแผ่นดินที่ผยองขึ้นมาจนกลายเป็นผาขนาดใหญ่ ทั้งสวยและเสียไปพร้อมกันซึ่งบริเวณนั้นเป็นช่วงที่ใกล้จะถึงจุดสูงสุดของอาร์เทอร์ส ซีต แล้ว และยังไต่สูงขึ้นไป ทางเดินที่เคยราบเรียบ เป็นถนนเดินสะดวกก็เป็นบันไดหินมากขึ้น ประกอบกับลมด้านบนก็พัดแรงเหลือเกินตอนนี้ ทำเอาผมใจคอไม่ดี หัวใจที่มีก็หนาวสั่น (ฮัญเจริญเพลงของบัวชมพู ฟอร์ด มาประกอบอารมณ์เล็กน้อย / เก่าเกินไปมากกก) ผมเริ่มเดินลำบากขึ้น เจสซีที่เดินนำหน้าไปหลายขุมเริ่มหยุดรอผมบ่อยขึ้น จนต้องเอ่ยปากถามว่ายังโอเคอยู่ไหม สุดท้ายผมต้องบอกความจริงกับเจสซีไปว่าเริ่มรู้สึกเจ็บข้อเท้า สะเออะใส่รองเท้าใหม่มาไม่พอ ยังพาเกิบที่ไม่คุ้นเท้ามาเดินบนพื้นผิวยาก ๆ อย่างเขาแบบนี้ก็ ต้องขอภัยที่เป็นภาระในครั้งนี้นี่ด้วย

เจสซีเดินย้อนกลับมาเพื่อเดินเคียงกันไปเรื่อย ๆ เขาพูดคำว่าขอโทษพร้อมกับย่ำผมอยู่เรื่อย ๆ ว่าไม่ต้องรีบ ผมเองก็ต้องบอกเขาอยู่เรื่อย ๆ เช่นกันว่าที่เจ็บขาไม่ใช่ความผิดเขา ความผิดผมเองเต็ม ๆ นี่แหละที่ไม่ได้ใส่รองเท้าสบาย ๆ มา

แต่สุดท้าย เมื่อปลายทางบนยอดเขากว้างอยู่ตรงหน้า กลับเป็นผมเองที่ออกวิ่งเพื่อไปให้ถึงตรงนั้นโดยลืมความเจ็บปวดที่มีไปเสียสนิท

ภาพเมืองเอดินบระจากมุมสูงราวกับสวรรค์สร้าง เมืองสีน้ำตาลจากบ้านเรือนที่ใช้หินในการก่อสร้างเหมือนกันหมดทั้งเมือง รูปร่างหน้าตาวิจิตร เรียงตัวกันเป็นบล็อกเป็นทิวตามผังเมืองที่มีคุณภาพ ยิ่งพอได้แสงอาทิตย์สีส้มเสดสาดใส่ยามเย็นก่อนจะลับขอบฟ้าแบบนี้ ผมก็ยิ่งคิดไม่ออกเลย ว่า หากไม่ได้พาร่างตัวเองขึ้นมา จะได้มีวันเห็นภาพที่สวยงามขนาดนี้จากที่ไหน

เราสองคนขอยืมบัลลังก์ใหญ่ยักษ์ของอาร์เทอร์เพื่อหย่อนกันลงพักนิดหน่อย พื้นหญ้าที่มีเบื้องหน้าเป็นวิวเมืองพานอรามาบนนี้มันนุ่มจนจินตนาการได้เลยว่าเมฆที่ลอยอยู่เหนือเมืองเอดินบระก็คงนุ่มไม่ต่างกัน

"แล้วตอนนี้นายทำงานอะไรอยู่"

"เป็นกราฟิกดีไซเนอร์อยู่บริษัทเล็ก ๆ ในกลาสโกว์นะ"

"เป็นไงบ้างชีวิตการทำงาน สนุกดีใช่ไหม"

"ถ้าตอบว่าสนุกมันก็อาจไม่จริงไปเสียทั้งหมดใช่ไหม ฮ่า ๆ แต่โดยรวมแล้วก็สนุกแหละ"

"แล้วอนาคตข้างหน้าล่ะ คิดเอาไว้บ้างไหม"

"อืม ก็แปลกดีเหมือนกันนะที่พอเป็นเรื่องนี้ กลับยังไม่มีแผนในอนาคตได้เลย"

"คิดว่าจะทำงานที่เดิมไปเรื่อย ๆ ?"

"ก็คงไม่ ยังไงทุกคนก็ต้องก้าวไปให้สูงขึ้นเรื่อย ๆ จริงไหมล่ะ วันหนึ่งเราจะไม่พอใจในจุดที่เราอยู่เอง แล้วถึงวันนั้นเราก็จะพยายามตะกายไปให้สูงขึ้น"

"เห็นจุดสูงสุดที่อยากขึ้นไปหรือยัง"

"คำถามน่าสนใจ แต่คำถามคำถามเดียวกันกลับไปก่อนได้ไหม"

"อืม สำหรับเราก็ยังเป็นวันที่ได้ทำงานที่เราชอบทำ ส่วนตัวคิดว่าคนเราไม่มีทางรักงานที่ตัวเองทำได้ เพราะถ้ารักมันเมื่อไหร่แปลว่ามันจะไม่พิเศษแล้ว เราขอแค่ได้ทำงานที่เราชอบ แล้วมีเวลาไปทำสิ่งที่รักพร้อม ๆ กันด้วยก็พอ"

"ชอบกับรักมันไม่เหมือนกันจริง ๆ แหละนะ"

"ฮ่า ๆ อยู่ ๆ ก็ลึกซึ้งเลย"

จบประโยค เจสซี่ยังคงไม่ตอบคำถามนั้น เขาได้แต่นั่งทอดสายตามองไปยังเมืองเก่าสุดคลาสสิกข้างล่าง ไม่มีเสียงใดเล็ดลอดออกมาจากลำคอของเขา ถึงอย่างนั้นผมเองก็ไม่ได้อยากไปบีบคั้นคำตอบอะไร

อยู่ ๆ เจสซี่ก็ยิ้ม แล้วเอนกายลงนอนราบ ให้ผืนหญ้านุ่มโอบรับแผ่นหลังใหญ่ของเขา วาดมือทั้งสองข้างไปรองศีรษะแทนหมอน แล้วพาดขาข้างหนึ่งขึ้นมากระดิกอย่างอารมณ์ดี

"...ถ้าคำตอบในเวลานี้ ก็น่าจะอยากให้จุดสูงสุดเป็นเหมือนที่กำลังอยู่ในตอนนี้แหละมั้ง อยู่แล้วสบายใจ"

ชีวิตของผมและเจสซี่ยังมีภูเขามากหลายลูกรอให้ได้ออกไปปีนป่าย แม้หลังจากนี้เราจะไม่ได้
ออกเดินบนเขาลูกเดียวกันอีกต่อไปแล้ว และการขึ้นเขาแต่ละลูกก็คงไม่ใช่เรื่องง่าย ยิ่งสูงเท่าไรก็ยิ่ง
หายใจลำบาก แต่คงไม่มีมนุษย์คนไหนย่ออยู่กับที่ไม่มองหาเขาลูกใหม่ที่สูงขึ้น ซันซัน เพื่อตะกายให้สูง
ไปกว่าเดิมหรอก

และสุดท้าย เมื่อวันที่ผมกับเจสซี่ปีนถึงยอดเขาสูงลูกนั้นเราก็คงมองเห็นกันอีกครั้งในระดับ
ความสูงนั่นเอง

ที่มา: นัท ศุภวาที. (2563). Neighbourdude country ประเทศบ้านเพื่อน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
แชนลอน.

ชื่อ: _____ ชั้น: _____
วันที่: _____ คะแนน: _____

ใบงาน: การอ่านวิเคราะห์สารคดี

เรื่อง เอดินบะระ, สกอตแลนด์

คำชี้แจง: ให้นักเรียนอ่านสารคดี และตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

1. ให้นักเรียนวิเคราะห์องค์ประกอบของสารคดีตามประเด็นต่อไปนี้

1.1 ความนำ

.....

.....

1.2 ส่วนเชื่อม

.....

.....

1.3 เนื้อเรื่อง

.....

.....

1.4 ความจบ

.....

.....

2. "ชีวิตของผมและเจสซียังมีภูเขาอีกหลายลูกรอให้ได้ออกไปปีนป่า" ข้อความที่ขีดเส้นใต้มีความหมายว่าอย่างไร

.....

.....

.....

3. นักเรียนคิดว่ากลวิธีการเขียนที่ผู้เขียนใช้ชวนให้น่าอ่านหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

4. นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไรต่อสารคดีเรื่องนี้ พร้อมให้เหตุผลประกอบ

.....

.....

.....

ใบความรู้เรื่อง การอ่านวิเคราะห์สารคดี

ความหมายของสารคดี

สารคดี ข้อเขียนที่มีวัตถุประสงค์เพื่อจะเผยแพร่ความรู้ซึ่งมีสาระประโยชน์ ในขณะเดียวกันก็ใช้วิธีเขียนที่ก่อให้เกิดความบันเทิงแก่ผู้อ่านด้วย มีลักษณะบางอย่างคล้ายตำรา คือมุ่งให้ความรู้ แต่สิ่งที่ต่างกับตำราคือ การเขียนตำราไม่ใช้วิธีสร้างความบันเทิง แต่จะบรรจุเนื้อหาวิชาลงไปมาก ๆ เรียบเรียงตามเนื้อหาความรู้ ไม่ใช้การบรรยายที่น่าเพลิดเพลิน ไม่ใช้โวหารชวนให้ตื่นเต้น สารคดีจึงมีส่วนประกอบสำคัญ คือ ข้อมูลที่ให้ความรู้ตามข้อเท็จจริง ข้อมูลที่เป็นทรรศนะของผู้แต่ง และภาษาที่ชวนให้อ่านอย่างเพลิดเพลิน

ประเภทของสารคดี

แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. สารคดีทั่วไป สารคดีทั่วไปเป็นสารคดีที่ตีพิมพ์อย่างแพร่หลายโดยไม่จำกัดเพศ วัย ตลอดจนพื้นฐานความรู้ของผู้อ่าน อีกทั้งมีเนื้อหาหลากหลาย แบ่งเป็น

1.1 สารคดีแนวประวัติ เป็นสารคดีที่เสนอความเป็นไปของบุคคลสถานที่ หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

1.2 สารคดีแนวพหุปัญญา เป็นสารคดีที่เสนอเนื้อหาความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรม โดยศึกษาผ่านความรู้ ความคิดของผู้แต่งที่ปรากฏในสารคดีนั้น ๆ

1.3 สารคดีแนวท่องเที่ยว เป็นสารคดีที่บอกถึงสถานที่ที่น่าสนใจ บอกเส้นทาง การเดินทาง

1.4 สารคดีแนะนำ เป็นสารคดีที่ให้ข้อมูลเชิงแนะนำเรื่องต่าง ๆ หรือให้ข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ งานอดิเรกหรือกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน

2. สารคดีวิชาการ สารคดีวิชาการเป็นสารคดีที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องวิชาการ เทคโนโลยี สังคมศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม เป็นต้น จึงเป็นศาสตร์หรือเป็นทฤษฎีที่ให้ข้อเท็จจริงเป็นที่ยอมรับทางวิชาการ และนำมาเขียนโดยให้ผู้อ่านได้รับความเพลิดเพลินไม่เคร่งเครียดเหมือนการอ่านตำราหรืองานทางวิชาการ การอ่านสารคดีวิชาการนี้ ผู้อ่านควรอ่านเพื่อเพิ่มพูนความรู้ในศาสตร์นั้น ๆ และอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ

องค์ประกอบของสารคดี

สารคดีประกอบไปด้วยองค์ประกอบสำคัญ 4 ส่วน ดังต่อไปนี้

1. ความนำ คือ ส่วนเริ่มต้นของข้อเขียน ทำหน้าที่เสมือนจุดนำทางหรือชื่อเรื่องของละครที่จะบอกให้ผู้อ่านหันมาให้ความสนใจต่อสิ่งที่จะนำเสนอต่อไป ความนำจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับเจตนาของผู้แต่งว่าจะเลือกใช้กลวิธีการเขียนอย่างไร อาจเป็นข้อความประโยคเดียวหรือเป็นย่อหน้าก็ได้ แต่ลักษณะสำคัญคือเน้นการสร้างแรงบันดาลใจแก่ผู้อ่านและดึงดูดให้ผู้อ่านติดตามเรื่องราวจนจบ

2. ส่วนเชื่อม เป็นข้อความมีความยาวตั้งแต่ประโยคเดียวถึงหนึ่งย่อหน้าแล้วแต่ประเภทของสารคดี และความถนัดของผู้แต่ง ทำหน้าที่เชื่อมโยงข้อความหรือจุดความคิดของผู้อ่านกับเนื้อเรื่องไม่ให้สะดุด หรือขาดตอนไป เพื่อเป็นการบอกกล่าวให้ผู้อ่านทราบล่วงหน้าว่าเรื่องที่จะเขียนนั้นเน้นเรื่องเกี่ยวกับอะไร

3. เนื้อเรื่อง คือ ส่วนที่เป็นข้อมูลรายละเอียดที่ผู้แต่งได้พบเห็น ค้นคว้าและศึกษาข้อมูลมาอย่างดีเพื่อเรียบเรียงให้ผู้อ่านได้ทราบเรื่องราวเพื่อเสริมสร้างความรู้ โดยมีการเรียงลำดับข้อมูลตามความน่าสนใจหรือตามลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ในส่วนเนื้อเรื่องนี้ผู้แต่งมักแทรกเกร็ดย่อย ๆ ที่น่าสนใจ เพื่อให้สารคดีน่าอ่านและมีชีวิตชีวามากขึ้น

4. ความจบ คือส่วนท้ายสุดของข้อเขียนหลังจากผู้แต่งได้เสนอข้อมูลต่าง ๆ ครบถ้วนแล้ว ส่วนความจบนี้จะช่วยเสริมให้ผู้อ่านประทับใจเรื่องราวในสารคดีมากขึ้น โดยผู้แต่งจะนำความคิดของผู้อ่านไปสู่จุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งอาจเป็นการจบแบบสรุปความคือกล่าวถึงประเด็นสำคัญของเรื่องอีกครั้งหนึ่ง จบแบบคาบไม่ถึงคือการตั้งใจปลุกความคาดหมายเพื่อให้ผู้อ่านสะเทือนอารมณ์ จบแบบคลี่คลายประเด็นคือให้ความกระจ่างแก่ผู้อ่าน โดยไม่ต้องมีความเคลือบแคลงสงสัยหรือจบแบบให้คิดต่อคือจบโดยทิ้งประเด็นให้ผู้อ่านได้ขบคิด

ที่มา:

จิรวัดน์ เพชรรัตน์ และอัมพร ทองใบ. (2556). *การอ่านเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต*. กรุงเทพฯ: โอเดียน สโตร์.

จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ. (2561). *ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร*. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร พระราชวังสนามจันทร์

แผนการจัดการเรียนรู้
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

รหัสวิชา ท23101

รายวิชา ภาษาไทยพื้นฐาน

ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง การอ่านวิเคราะห์ เรื่องสั้น

เวลา 2 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

ท 1.1 ม.3/2 ระบุความแตกต่างของคำที่มีความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัย

ท 1.1 ม.3/4 อ่านเรื่องต่าง ๆ แล้วเขียนกรอบแนวคิด ฟังความคิด บันทึกย่อความและรายงาน

ท 1.1 ม.3/5 วิเคราะห์ วิจารณ์ และประเมินเรื่องที่อ่านโดยใช้กลวิธีการเปรียบเทียบเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจได้ดีขึ้น

ท 1.1 ม.3/8 วิเคราะห์เพื่อแสดงความคิดเห็นโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

2. สาระสำคัญ

เรื่องสั้น เป็นวรรณกรรมร้อยแก้วสั้นที่ประเภทรูปแบบเรื่องเล่าประเภทหนึ่ง มีโครงเรื่องไม่ซับซ้อน มีตัวละครเพียง 2-3 ตัว และมีแนวคิดสำคัญเพียงแนวคิดเดียว ลักษณะสำคัญของเรื่องสั้นคือการดำเนินเรื่องอย่างรวดเร็ว และกระชับ มีองค์ประกอบ ได้แก่ แนวคิดหรือแก่นของเรื่อง โครงเรื่อง เนื้อเรื่อง ตัวละคร บทสนทนา ฉาก และการปิดเรื่อง การพิจารณาคุณค่าจากเรื่องสั้นจะพิจารณาในด้านต่าง ๆ ได้แก่ คุณค่าทางอารมณ์ คุณค่าทางสติปัญญา คุณค่าทางสังคมและการเมือง คุณค่าทางจินตนาการ คุณค่าทางจริยธรรม และคุณค่าทางภาษา ผู้อ่านจะต้องพิจารณา วิเคราะห์ในแต่ละองค์ประกอบ และสรุปความคิดเห็นของผู้แต่ง ในการวิเคราะห์ดังกล่าวจะช่วยให้ผู้เรียนได้ประโยชน์ในด้านความรู้ ความเข้าใจ และความคิดเห็นของผู้แต่ง และในด้านของความเพลิดเพลินจากการอ่านเรื่องสั้น

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. แปลความหมายของคำหรือข้อความจากเรื่องสั้นที่อ่านได้
2. เขียนแผนภูมิความหมายจากเรื่องสั้นที่อ่านได้

3. วิเคราะห์ วิจารณ์ และประเมินค่าจากเรื่องสั้นที่อ่านได้

4. แสดงความคิดเห็นจากเรื่องสั้นที่อ่านได้

4. สาระการเรียนรู้

ความรู้

1. การวิเคราะห์เรื่องสั้นเรื่อง เด็กน้อยใต้ระบบอาหารหลุม

2. การวิเคราะห์องค์ประกอบและประเด็นสำคัญจากเรื่องสั้นเรื่อง เด็กน้อยใต้ระบบอาหารหลุม

2.1 แนวคิดหรือแก่นของเรื่อง การที่นักเรียนต้องปฏิบัติตามกฎของโรงเรียนโดยที่ไม่สามารถตั้งคำถาม หรือแสดงความคิดเห็นได้ว่าทำไมไปเพื่ออะไร แม้บางครั้งนักเรียนเองจะถูกละเมิดสิทธิจากกฎระเบียบเหล่านั้นก็ตาม

2.2 โครงเรื่อง และเนื้อเรื่อง มีลักษณะไม่ซับซ้อน เปิดเรื่องมาโดย ศีวกร ที่ต้องเผชิญหน้ากับเมนูอาหารกลางวันที่ตนเองไม่ชอบ แต่ด้วยหน้าที่และคำสั่งแล้วนั้น เขาจึงต้องหาทางให้ตนเองได้รอดพ้นจากการตรวจถาดหลุมของคุณครูกึ่งแก้วมิเช่นนั้นเขาจะต้องรับประทานอาหารกลางวันให้หมดแม้จะอึดแล้วก็ตาม

2.3 ตัวละคร ตัวละครสำคัญในเรื่อง ได้แก่ ศีวกร เด็กชายชั้นประถมที่มีความคิดที่ว่านักเรียนทุกคนมีหน้าที่ที่จะต้องรับประทานอาหารกลางวันให้หมด และคุณครูกึ่งแก้วคุณครูเวรประจำโรงอาหารมีหน้าที่ตรวจถาดหลุมของนักเรียนทุกคน

2.4 ฉาก บรรยากาศของโรงเรียนประถม มีโรงอาหารเป็นฉากหลัก

2.5 การปิดเรื่อง เป็นการจบแบบเป็นไปตามการคาดเดาของผู้อ่านได้จากพฤติกรรมและการกระทำของตัวละครในเรื่อง

ทักษะ/กระบวนการ

1. ทักษะการอ่าน

2. ทักษะการคิด

3. ทักษะการเขียน

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ใฝ่เรียนรู้

2. มุ่งมั่นในการทำงาน

5. สมรรถนะผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร

2. ความสามารถในการคิด

6. กิจกรรมการเรียนรู้

เทคนิคพาโนรามา ร่วมกับแผนภูมิความหมาย (100 นาที)

1. ชั้นเตรียม (Preparatory Stage) (50 นาที)

1.1 การกำหนดจุดมุ่งหมาย (P - Purpose)

1.1.1 ครูสนทนาเกี่ยวกับ อาหารกลางวัน และประสบการณ์การรับประทานอาหารกลางวันของนักเรียนเพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่เนื้อหาของบทอ่านด้วยคำถาม ดังนี้

นักเรียนเคยมีประสบการณ์รับประทานอาหารภาคหลุมที่โรงเรียนหรือไม่

1.1.2 ครูอธิบายถึงการอ่านวิเคราะห์เรื่องสั้นว่าวิเคราะห์ในองค์ประกอบอะไรบ้าง พร้อมทั้งอธิบายถึงงานที่มอบหมาย การวัดและการประเมิน โดยให้นักเรียนดูใบความรู้ประกอบ

1.1.4 ครูให้บทอ่านเรื่องสั้นเรื่อง เด็กน้อยใต้ระบบอาหารหลุม ให้แก่นักเรียน

1.1.5 ครูและนักเรียนร่วมกันกำหนดจุดมุ่งหมายสำหรับอ่านเรื่องสั้น ว่าควรอ่านในประเด็นใดบ้าง

1.2 การปรับความเร็ว (A - Adapting rate to material)

1.2.1 ครูแนะนำให้นักเรียนปรับความเร็วในการอ่าน โดยดูจากจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้และปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับเรื่องสั้นที่อ่าน

1.3 ความจำเป็นในการตั้งคำถาม (N - Need to pose question)

1.3.1 ครูแบ่งกลุ่มนักเรียน กลุ่มละ 4-5 คน (มีนักเรียนในห้องจำนวน 44 คน)

1.3.2 ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันตั้งคำถามจากเรื่อง เด็กน้อยใต้ระบบอาหารหลุม โดยลองตั้งคำถามจากการเปลี่ยนชื่อเรื่อง จากตัวละคร และฉากในเรื่อง กลุ่มละ 5 คำถาม

1.3.3 ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอข้อคำถามของกลุ่มตนเอง แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนกลุ่มอื่น ๆ และจดข้อคำถามของแต่ละกลุ่มลงบนกระดาน

2. ชั้นระหว่างดำเนินการ (30 นาที)

2.1 การสำรวจ (O - Overview)

2.1.1 ครูทบทวนความรู้เรื่องการอ่านวิเคราะห์เรื่องสั้น และบทอ่านเรื่องสั้นเรื่อง เด็กน้อยใต้ระบบอาหารหลุม โดยใช้คำถามกระตุ้นให้นักเรียนตอบ ดังนี้

1) หากนักเรียนเป็นเด็กชายศิวกกร นักเรียนจะมีวิธีแก้ปัญหาอย่างไร

2) หากนักเรียนเป็นครูในโรงเรียน นักเรียนจะมีวิธีแก้ปัญหาอย่างไร เพื่อไม่ให้

เกิดเหตุการณ์อย่างเด็กชายศิวกกรอีก

2.1.2 ครูให้นักเรียนอ่านบทอ่านเรื่องสั้น และคอยแนะนำให้สังเกตองค์ประกอบต่างๆ ของเรื่อง เช่น แนวคิดหรือแก่นของเรื่อง โครงเรื่อง ตัวละคร และฉาก เป็นต้น

2.2 การอ่านและเชื่อมโยง (R - Read and relate)

2.2.1 ครูให้นักเรียนอ่านบทอ่านเพื่อตอบคำถามที่กลุ่มของตนเองได้ตั้งไว้ และให้นักเรียนสรุปประเด็นความคิดหลักของเรื่อง

2.3 การจดบันทึก (A - Annotate)

2.3.1 ครูอธิบายถึงแผนภูมิความหมาย ความสำคัญ และรูปแบบของแผนภูมิความหมาย โดยใช้สื่อ PowerPoint ประกอบ

2.3.2 ครูให้ใบงานแผนภูมิความหมายที่เป็นแบบโคลส (Cloze) กับนักเรียนแต่ละกลุ่ม ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันเติมข้อมูลที่หายไปให้สมบูรณ์

3. ขั้นสรุป (20 นาที)

3.1 การจำ (M - Memorize)

3.1.1 ครูและนักเรียนร่วมกันทบทวนเรื่องสั้นจากแผนภูมิความหมายที่แต่ละกลุ่มได้รับ โดยดูคำตอบในแต่ละหัวข้อ พร้อมทั้งแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันในชั้นเรียน เพื่อปรับปรุงหรือเพิ่มเติมแผนภูมิความหมายของกลุ่มตนเอง

3.2 การประเมินผล (A - Assess)

3.2.1 ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายเรื่องสั้นที่อ่าน และแผนภูมิความหมายของกลุ่มตนเอง ว่าสามารถอ่านได้ตรงตามประเด็นจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ได้หรือไม่ จากนั้นจึงให้นักเรียนร่วมกันตรวจสอบความถูกต้องของแผนภูมิความหมายของกลุ่มตนเอง และทำการปรับปรุงหรือเพิ่มเติมให้สมบูรณ์

3.2.2 ครูให้นักเรียนทำใบงาน การอ่านวิเคราะห์เรื่องสั้น

7. สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

1. ใบความรู้เรื่อง การอ่านวิเคราะห์เรื่องสั้น และแผนภูมิความหมาย
2. บทอ่านเรื่องสั้นเรื่อง เด็กน้อยใต้ระบบอาหารหลุม
3. ใบงาน แผนภูมิความหมาย
4. ใบงาน การอ่านวิเคราะห์เรื่องสั้น

8. การวัดและการประเมินผล

สิ่งที่ประเมิน	วิธีการวัด	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน	ผู้ประเมิน
1. แปลความหมาย ของคำหรือข้อความ จากเรื่องสั้นที่อ่านได้	การตรวจ แผนภูมิ ความหมาย	แบบประเมิน แผนภูมิความหมาย	นักเรียนผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 80	ครู
2. เขียนแผนภูมิ ความหมายจากเรื่อง สั้นที่อ่านได้	การตรวจใบงาน เรื่องการอ่าน วิเคราะห์เรื่อง สั้น	แบบประเมินใบงาน		
3. วิเคราะห์ วิจาร์ณ์ และประเมินค่าจาก เรื่องสั้นที่อ่านได้				
4. แสดงความ คิดเห็นจากเรื่องสั้นที่ อ่านได้	การตรวจใบงาน เรื่องการอ่าน วิเคราะห์เรื่อง สั้น	แบบประเมินใบงาน	นักเรียนผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 80	ครู

แบบประเมินแผนภูมิความหมาย

รายการประเมิน	ระดับคะแนน					
	5	4	3	2	1	0
เนื้อหาและการจัดหมวดหมู่	ระบุค่าหรือข้อความ และจัดหมวดหมู่ในส่วนที่เป็นความคิดหลัก และความคิดรองได้ถูกต้องครบถ้วน	ระบุค่าหรือข้อความ และจัดหมวดหมู่ในส่วนที่เป็นความคิดหลัก และความคิดรอง ไม่ครบ 1 หัวข้อ	ระบุค่าหรือข้อความ และจัดหมวดหมู่ในส่วนที่เป็นความคิดหลัก และความคิดรอง ไม่ครบ 2 หัวข้อ	ระบุค่าหรือข้อความ และจัดหมวดหมู่ในส่วนที่เป็นความคิดหลัก และความคิดรอง ไม่ครบ 3 หัวข้อ	ระบุเนื้อหา และจัดหมวดหมู่ในส่วนที่เป็นความคิดหลัก และความคิดรอง ไม่ครบ 4 หัวข้อขึ้นไป	ไม่สามารถระบุเนื้อหา และจัดหมวดหมู่ในส่วนที่เป็นความคิดหลัก และความคิดรองได้
การเชื่อมโยงความรู้	แสดงให้เห็นลำดับของความคิดหลัก ไปสู่ความคิดรองในแต่ละหัวข้อได้อย่างถูกต้องครบถ้วน	แสดงให้เห็นลำดับของความคิดหลัก ไปสู่ความคิดรอง แต่มีข้อผิดพลาด 1 หัวข้อ	แสดงให้เห็นลำดับของความคิดหลัก ไปสู่ความคิดรอง แต่มีข้อผิดพลาด 2 หัวข้อ	แสดงให้เห็นลำดับของความคิดหลัก ไปสู่ความคิดรอง แต่มีข้อผิดพลาด 3 หัวข้อขึ้นไป	แสดงให้เห็นลำดับของความคิดหลัก ไปสู่ความคิดรอง แต่มีข้อผิดพลาด 4 หัวข้อขึ้นไป	ไม่สามารถแสดงให้เห็นลำดับของความคิดหลัก ไปสู่ความคิดรองได้
รูปแบบของแผนภูมิความหมาย	ใช้สัญลักษณ์ สี เชื่อมโยง ด้วยลูกศรลากเส้น เชื่อมต่อระหว่างหัวข้อได้อย่างถูกต้อง	ใช้สัญลักษณ์ สี เชื่อมโยง ด้วยลูกศรหรือ ลากเส้นเชื่อมต่อ ระหว่างหัวข้อผิดพลาด 1 แห่ง	ใช้สัญลักษณ์ สี เชื่อมโยง ด้วยลูกศรหรือ ลากเส้นเชื่อมต่อ ระหว่างหัวข้อผิดพลาด 2 แห่ง	ใช้สัญลักษณ์ สี เชื่อมโยง ด้วยลูกศรหรือ ลากเส้นเชื่อมต่อ ระหว่างหัวข้อผิดพลาด 3 แห่ง	ใช้สัญลักษณ์ สี เชื่อมโยง ด้วยลูกศรหรือ ลากเส้นเชื่อมต่อ ระหว่างหัวข้อผิดพลาด 4 แห่งขึ้นไป	ไม่สามารถใช้สัญลักษณ์ สี เชื่อมโยง ด้วยลูกศรหรือ ลากเส้นเชื่อมต่อ ระหว่างหัวข้อผิดพลาดได้

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

12-15	หมายถึง	ดีมาก
8-11	หมายถึง	ดี
4-7	หมายถึง	พอใช้
0-3	หมายถึง	ควรปรับปรุง

หมายเหตุ: ผู้เรียนได้ระดับคุณภาพดีขึ้นไปถึงจะถือว่าผ่านเกณฑ์

แบบประเมินใบงาน เรื่องการอ่านวิเคราะห์เรื่องสั้น เรื่อง เต็กน้อยใต้ระบบอาหารหลุม

รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
	4	3	2	1
การวิเคราะห์เรื่องสั้น	ระบุประเด็นของเรื่องสั้นได้อย่างถูกต้อง ทั้ง 4 ประเด็น	ระบุประเด็นของเรื่องสั้นได้อย่างถูกต้องเพียง 3 ประเด็น	ระบุประเด็นของเรื่องสั้นได้อย่างถูกต้องเพียง 2 ประเด็น	ระบุประเด็นของเรื่องสั้นได้อย่างถูกต้องเพียง 1 ประเด็น
การสรุปประเด็นสาระสำคัญ	สรุปสาระสำคัญ หรือ ประเด็นที่ผู้แต่งต้องการนำเสนอ คุณค่า ข้อคิด จากเรื่องสั้นได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน และ ยกตัวอย่างจากบทความ มาอธิบายได้อย่างชัดเจน	สรุปสาระสำคัญ หรือ ประเด็นที่ผู้แต่งต้องการนำเสนอ คุณค่า ข้อคิด จากเรื่องสั้นได้อย่าง ถูกต้อง ครบถ้วน	สรุปสาระสำคัญ หรือ ประเด็นที่ผู้แต่งต้องการ นำเสนอ คุณค่า ข้อคิด จากเรื่องสั้นได้บางส่วน และถูกต้อง	สรุปสาระสำคัญ หรือ ประเด็นที่ผู้แต่งต้องการ นำเสนอ คุณค่า ข้อคิด จากเรื่องสั้นได้บางส่วน และยังไม่ถูกต้อง
การแสดงความความคิดเห็น	แสดงความคิดเห็น ได้แย้ง สนับสนุนต่อ ประเด็นที่นำเสนอได้ ครอบคลุม สมเหตุสมผล และน่าเชื่อถือ	แสดงความคิดเห็น ได้แย้ง สนับสนุนต่อ ประเด็นที่นำเสนอได้ ครอบคลุม สมเหตุสมผล แต่ไม่ครบถ้วน	แสดงความคิดเห็น ได้แย้ง สนับสนุนต่อ ประเด็นที่นำเสนอได้ แต่ ไม่สมเหตุสมผล	แสดงความคิดเห็นโต้แย้ง สนับสนุน ต่อประเด็นที่ นำเสนอได้
				0
				ไม่สามารถระบุประเด็นของเรื่องสั้นได้
				ไม่สามารถสรุป สาระสำคัญ หรือประเด็น ที่ผู้แต่งต้องการนำเสนอ คุณค่า ข้อคิดจากเรื่องสั้นได้
				ไม่สามารถแสดงความ คิดเห็นโต้แย้ง สนับสนุน ต่อประเด็นที่ นำเสนอได้

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

10-12	หมายถึง	ดีมาก
7-9	หมายถึง	ดี
4-6	หมายถึง	พอใช้
0-3	หมายถึง	ควรปรับปรุง

หมายเหตุ: ผู้เรียนได้ระดับคุณภาพดีขึ้นไปจริงถือว่าผ่านเกณฑ์

บันทึกการจัดการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้/ผู้ที่ได้รับมอบหมายตรวจแผน

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะของรองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงานวิชาการ/ผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....
.....
.....

ลงชื่อ ผู้จัดการเรียนรู้

(.....)

..... / /

บทอ่านเรื่อง เด็กน้อยได้ระบบอาหารหลุม

สิบเอ็ดโมงตรงของวันหลังการปรากฏตัวของเสียงสัญญาณคันทู ภาตข้าวหลุมหน้าตาคุ้นตาสำหรับใครหลายคนถูกตั้งเป็นกองสูงละม้ายตึกสูงตั้งตรงตระหง่าน หม้อใส่อาหารขนาดใหญ่วางเรียงรายกันเป็นทิวแถวบนเก้าอี้ม้านั่งขนาดยาว ทุกอย่างถูกจัดเตรียมไว้รอให้เด็ก ๆ เข้ามาพักทานที่ละคนสองคน หลังจากเสียงออดอำลาไป เด็กตามแต่ละชั้นปีพากันกรูออกมาจากห้องเรียนยื่นเรียงแถวหยิบภาตหลุมแล้วถือมันราวกับว่าภาตอะลูมิเนียมสีหม่นกลายเป็นกรรมสิทธิ์ของตน วัฒนธรรมเหล่านี้ดูเหมือนเป็นเรื่องธรรมดาที่เห็นกันจนชินตาในระบบโรงเรียน

วันนี้ท้องฟ้าไม่สดใสแม้จะเป็นช่วงกลางวันก็แทบจะไม่มีแดด และด้วยอากาศร้อนชื้น ทำให้เด็กหลายคนรู้สึกไม่กระปรี้กระเปร่า ความรู้สึกเหนียวตัวแทรกซึมไปทุกข้อพับของร่างกายเป็นบรรยากาศที่สุดแสนจะน่าเบื่อของใครหลายคนรวมถึงเด็ก ๆ ที่ยืนอยู่ในแถวด้วย หากมองไปทางแถวที่ถูกจัดให้เรียงตามลำดับความสูงจากคนแรกไปถึงคนที่สี่จะสังเกตเห็น ด.ช .ศิวศร ลูกโทนครึ่งไทย - จีน ผิวขาว นุ่งกางเกงขาสั้นสีน้ำเงินหม่นเสื้อสีขาวสะอาด ทุกอย่างเข้าจิบตามแบบฉบับที่เสื้อผ้าอูดมคติดควรเป็น ทำให้ประจักษ์ได้เลยในทันทีว่าเด็กชายคนนี้ต้องได้รับความเอาใจใส่จากครอบครัวเป็นอย่างดี เด็กน้อยเข้าแถวรอรับอาหารจากครู มือเขาถือภาตไว้แน่นเหมือนเหล็กเชื่อม ในใจก็รอดูว่าวันนี้เขาจะได้รับคำสั่งให้กินอาหารอะไร เป็นคำสั่งที่จะต้องกำจัดการมันให้หมดก่อนที่จะกลับเข้าห้องเรียน

เด็กชายศิวกรมองหน้าครูผู้มีหน้าที่ตักข้าวผัดปลาเค็มอาหารที่เด็กน้อยแสนจะเกลียดกลัว ในขณะที่กลิ่นปลาเค็มมันช่างหอมสำหรับใครหลายคน แต่สำหรับหนูน้อยแล้วมันกลับเป็นกลิ่นชนิดแรก ๆ ที่เขาใช้เป็นบรรทัดฐานนิยามความเหม็น ด้วยความห้วนเกรงว่าอาหารมือนี้อาจจะเป็นปัญหาให้เขาในอนาคต เด็กชายจึงเอ่ยเสียงเล็ก ๆ อย่างกล้า ๆ กลัว ๆ ออกไปว่า

“วันนี้ผมขอข้าวน้อย ๆ หน่อยนะฮะ ผมไม่หิวฮะ”

แต่เหมือนคำขอของเขาจะไม่เป็นผล เพราะครูก็ยังตักข้าวให้เขาจนล้นทัพพีเหมือนดังเคย ๆ หลังจากที่หนูน้อยรับอาหารใส่หลุมแล้ว เขาก็เดินช้า ๆ ตามลำดับแถวมายังหม้อขนมหวาน แม้วันนี้ขนมหวานจะไม่ใช่ของที่เขาเกลียดอย่างถั่วเขียวต้มน้ำตาล เพราะมันคือทับทิมกรอบที่เขาชอบ แต่เมื่อเด็กน้อยคิดอย่างหยาบ ๆ ว่าเขาต้องกินข้าวให้หมดหลุม เขาจึงไม่ยอมรับภาระใด ๆ เพิ่มเติมอีก

“วันนี้ผมขอไม่เอาของหวานนะฮะ”

เด็กน้อยเอ่ยอย่างนอบน้อม แต่ดูเหมือนว่าครูกิ่งแก้วที่กำลังก้มหน้าก้มตาตักขนมจะไม่ได้ให้ความสำคัญกับข้อเรียกร้องของเด็กตัวน้อย ๆ เอาเสียเลย นางยืนยันที่จะหยิบยื่นขนมดังกล่าวให้หนูน้อยในปริมาณปริมหลุม

ทุกอย่างเรียบร้อยตามกระบวนการรับอาหารกลางวัน และมันถึงหน้าที่ของเด็กชายศิวกวก็จะจัดการข้าวทุกเม็ด ขนมทุกอย่างที่อยู่ในหลุมให้เกลี้ยง เขาค่อย ๆ ประคองถาดหลุมไปอย่างระมัดระวัง เลือกที่นั่งในโรงอาหารอย่างรวดเร็ว ที่ที่เด็กน้อยนั่งเป็นที่ริมหน้าต่างเนื่องจากเขาชอบที่จะมองผู้คนเดินผ่านไปมาระหว่างกินอาหาร และถึงตอนนี้ร่างกายจะส่งสัญญาณบางอย่างว่าเขาควรจะเริ่มลงมือได้แล้ว ความหิวเล็กน้อยในตอนนั้นมันดูทำให้รสชาติข้าวผัดปลา ต้มดูร่อยขึ้น แต่กระนั้นเอง เมื่อร่างกายรู้สึกอิ่มพอแล้ว ปริมาณข้าวผัดที่อยู่ในถาดหลุมของหนูน้อยก็ยิ่งเหลือมากกว่าครึ่ง ปริมาณข้าวที่ครูหยิบยื่นให้เขาทำให้มันไม่ใช่เรื่องง่ายที่จะทำให้หมดไม่ได้ และเมื่อมันเป็นอาหารที่เขาไม่พึงใจแล้วมันยิ่งเป็นเรื่องยากขึ้นเท่าทวีคูณ

เด็กน้อยค่อย ๆ ตักข้าวใส่ปากทีละคำ บดเคี้ยวทุกอย่างอย่างละเอียด ลีนรับรสปลาเค็ม จมูกได้กลิ่นเหม็นโชยมาค่าแล้วค่าเล่า แต่ศิวกวก็ยังพยายามทำหน้าที่ของเขาให้ลุล่วง หน้าที่ที่จะกินอาหารในถาดหลุมตรงหน้าให้หมด เขานั่งตรงนั้นอยู่เป็นเวลานานเพื่อให้โอกาสร่างกายของเขาได้รับสารอาหารไปอย่างเต็มที่ เขาทั้งอ่อนวอนทั้งบังคับร่างกายและความคิดให้ทำหน้าที่กินอาหารที่แสนเกลียดยังให้หมดไป แต่ดูเหมือนว่ามันยังไม่เป็นผล เวลาพักเที่ยงก็หมดไปที่ละเล็กละน้อย แต่ถาดหลุมของเขาก็ยังเหลือทั้งอาหารทั้งขนมหวานอยู่

ตั้งแต่เข้าโรงเรียนมาไม่เคยมีประกาศอย่างเป็นทางการหรือแม้กระทั่งกฎข้อใดเลยที่บัญญัติชัดเจนว่าเด็ก ๆ ในโรงเรียนมีหน้าที่กินอาหารให้หมด แต่เหมือนทุกอย่างรอบตัวจะทำให้เด็ก ๆ สัมผัสได้ว่าหน้าที่อย่างหนึ่งของพวกเขานอกจากการเรียนหนังสือแล้ว หน้าที่อีกอย่างคือการกินอาหารกลางวันที่ได้รับมาให้หมด ซึ่ง ศิวกวต้องใช้ความพยายามอย่างสูงที่จะจัดการกับข้าวในมือนี้

เด็กชายเหม่อมองไปนอกหน้าต่างโรงอาหาร เหลือบไปเห็นทางเดินแคบ ๆ ที่อยู่ระหว่างตึกซึ่งทางโรงเรียนจัดเตรียมไว้ให้นักเรียนนำถาดอาหารไปเคาะเก็บเด็ก ๆ หลายคนเรียงแถวไปอย่างเป็นระเบียบเพื่อนำถาดหลุมไปวางไว้ในที่สุดท้ายของมันพลันสายตาคู่เล็ก ๆ ของเด็กชายก็เหลือบไปเห็นว่าครูประจำเวรที่เก็บถาดวันนี้คือครูกิ่งแก้ว นางกำลังยืนทำตาเป็นประกายลุกวาว สีหน้าเรียบง่ายแต่

กลับดูเครื่องขริม คอยตรวจสภาพที่เดินผ่านนางไปภาคแล้วภาคเล่า ครูกิ่งแก้วเป็นครูที่หวาดเกรงของเหล่าเด็กนักเรียนทั้งหลาย โดยเฉพาะเด็กชายศิวกกรในวันนี้ด้วย

ยิ่งใกล้เวลาออกดั่งยิ่งกดดันให้ต้องหาทางออก และยิ่งเมื่อคนเหลือน้อยทุกคนก็ยังไม่อยากเป็นคนสุดท้าย ศิวกกรจึงนั่งจัดการตักอาหารใส่ปากกำจัดมันดุดั่งเป็นเครื่องบดทำลายอาหารทุกอย่าง ต้องเหลือให้น้อยที่สุด เหลือเด็กบางคนที่ยังกินอาหารกลางวันไม่เสร็จเหมือนเขา ทุกคนต่างมองหน้ากันเล็กน้อย เพื่อนผู้หญิงที่ถักเปียนั่งข้าง ๆ เขาค่อย ๆ แอบทิ้งเศษอาหารที่เหลือเพียงน้อยนิดบนภาคให้มันร่วงหล่นไปด้านล่างของโต๊ะ เด็กชายอีกคนที่นั่งด้านซ้ายมือของเขาก็ดูเหมือนกำลังอมของหวานที่เหลือไว้ในปากแสร้งทำทีเป็นว่ากินทุกอย่างหมดแล้ว หากว่าเขาผ่านด่านครูกิ่งแก้วไปได้ ขนมที่เด็กคนนั้นอมไว้คงเปลี่ยนที่อยู่ไปอยู่ในถังขยะแทน ทุกคนพยายามทำให้ครูเห็นว่าอาหารหมด โดยแท้จริงแล้วมันไม่หมดและไม่อาจจะหมดลงได้ แต่ทุกคนต้องหาทางออกให้ตัวเองให้รอดจากด่านอำมหิตของครูได้เท่านั้น

จนแล้วจนรอดเด็กชายศิวกกรต้องเผชิญกับความจริงเมื่อเวลาของเขาหมดลงพร้อม ๆ กับเสียงออกดั่งขึ้นเป็นสัญญาณเตือนว่าถึงเวลาที่เด็ก ๆ ทุกคนต้องกลับเข้าห้องเรียน และมันก็เป็นสัญญาณว่าวันนี้ศิวกกรไม่อาจทำหน้าที่ของเขาเสร็จสมบูรณ์เพราะมันถึงเวลาที่ต้องนำภาคไปเก็บที่แล้ว

วันนี้ครูกิ่งแก้วรับหน้าที่เป็นครูเวรประจำที่เก็บภาค เธอจึงต้องมาเฝ้าตรวจทานว่านักเรียนทุกคนทนอาหารจนเกลี้ยงภาคพร้อมจะนำมันไปเก็บได้แล้วหรือไม่ ทุกวันเธอรู้สึกเหนื่อยกับหน้าที่จิปาละของครูแบบนี้ หลังจากที่เธอตักอาหารให้เด็กครบทั้งสามชั้นปีและยังมีหน้าที่มาเฝ้าตรวจพฤติกรรมกรกินของเด็กต่อ ทุกวันนี้เธอต้องอดทนกับอาการปวดไหล่เรื้อรังทุกครั้งที่อาการกำเริบมันจะลามไปทั่วทั้งบริเวณแผ่นหลังของเธอ ตอนนี้อยู่ใจของครูกิ่งแก้วได้แต่ภาวนาให้หน้าที่วันนี้ผ่านพ้นไปโดยเร็วและมันคงถึงคราวเธอจะได้กินข้าวหลังจากที่เธอทำหน้าที่ของเธอให้เสร็จสิ้นสมบูรณ์แล้ว

ครูกิ่งแก้วยืนอยู่จนออกดั่งเป็นสัญญาณว่าหมดเวลาอาหารกลางวันของเหล่านักเรียนและเป็นเวลาที่เธอควรจะได้พักอย่างเต็มที่ เธอทำท่าจะเดินไปจากที่ประจำการ แต่ตาของเธอก็เหลือบไปเห็นหนูน้อยศิวกกรเดินถือภาคอาหารตรงมายังที่เก็บเธอสังเกตเห็นในทันทีเลยว่าภาคหลุมของหนูน้อยมีอาหารเหลืออยู่เยอะพร้อมขนมอีกปริมหลุม ทุกอย่างล้วนบ่งบอกถึงความผิดพลาดบางอย่างของเด็กน้อยคนนี้

“ทำไมไม่กินอาหารภาคให้หมดคะ” กิ่งแก้วเอ่ยถามด้วยสีหน้าเรียบ ๆ แต่แฝงไปด้วยน้ำเสียงเคร่งขรึม คำตอบที่ได้รับจากหนูน้อยเป็นไปตามคาดเพราะเธอรู้ดีว่าเด็กส่วนใหญ่มักอ้างความรู้สึกอิ่ม

มาเพื่อบ่งหน้า เธอจึงเรียกให้หนูน้อยหยุดแล้วสั่งนั่งลงตรงม้านั่งใกล้ ๆ กับที่เก็บถาด พร้อมกับสั่งให้เขากินอาหารกับขนมที่เหลือให้หมด ช่วงแรกเด็กชายเหมือนจะทำท่าแข็งขึ้นแต่จนท้ายที่สุดเขาก็ทำตามคำสั่งของเธอ สำหรับเธอแล้วเด็กที่

แข็งขึ้นกับผู้ใหญ่จะเป็นปัญหาที่ต้องเร่งแก้ไข พลังในใจเธอคิดตำหนิเด็กว่า

“เด็กนี่ช่างไม่รู้จักความหวังดีของผู้ใหญ่เอาเสียเลย”

“ผมอิ่มแล้วค่ะ” เด็กชายตอบเมื่อครูลถามเขาว่าเหตุใดเขาจึงกินอาหารและขนมหวานไม่หมด เด็กน้อยบอกครูไปตามตรงคำว่าอิ่มของเขาไม่มีความหมายใด ๆ มากไปกว่าปฏิกิริยาตอบสนองที่แท้จริงรูปแบบหนึ่งของร่างกายหรือจิตใจ ไม่ต่างกับความหิว ความรัก หรือความเกลียด แต่เหมือนว่าสำหรับผู้ใหญ่แล้วความหมายของคำมักมีมากกว่าที่เด็กน้อยพยายามแสดงให้เขาเห็น

หนูน้อยถูกจับแยกออกมาจากเพื่อนกลุ่มที่ไม่มีอะไรในถาดหลุม เขาถูกครูจับมานั่งอยู่ตรงม้านั่งใต้ต้นไม้ใหญ่ เธอบังคับให้เขาต้องกินอาหารจนหมดทุกหลุม เมื่อคนที่สั่งเป็นครู ทุกอย่างก็ดูจะน่ากลัวเท่าที่ควร เขาดักอาหารที่เหลือใส่ปากอย่างเร่งรีบ เคี้ยวพวกมันอย่างหยาบ ๆ น้ำตาเหมือนจะไหลออกมาโดยหนูน้อยไม่ตั้งใจ เมื่อหูของเขาแว่วได้ยินเสียงของครูกึ่งแก้วกำลังอบรมสั่งสอนเขา เขากลายเป็นเด็กไม่รู้จักความรับผิดชอบ ไม่รู้จักหน้าที่ เถียงคำไม่ตกปากและชี้โกหกในสายตาของครูไปเสียแล้ว

เสียงอดผ่านพ้นไปนานแล้วแต่เด็กชายศิกรไม่สามารถไปเรียนวิชาถัดไปพร้อมกับเพื่อน ๆ ร่วมชั้นของเขาได้ เขาต้องรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ผู้อื่นหยิบยื่นให้ ยัดอาหารเท่าที่มีอยู่ในถาดหลุมใบนั้นใส่ปาก โทษที่เขาได้รับจากคุณครูผู้เป็นตัวแทนอำนาจจากโรงเรียนที่จะขัดเกลาเด็ก ๆ ให้เขาเป็นไปตามนโยบายที่โรงเรียนวางไว้ทั้งหมดทั้งหมดจึงเป็นเหตุผลว่าเหตุใดเขาสมควรถูกลงโทษ ณ ตอนนี้นี่นี้และครูเองก็คงหวังว่าเขาจะไม่ทำผิดซ้ำซากอีก แม้หนูน้อยจะบอกความจริงนับหมื่นนับพันครั้งมันก็ไม่ทำให้เหตุการณ์ใด ๆ ดีขึ้น ซ้ำร้ายมันดูจะแย่งลงเพราะในสายตาครูกึ่งแก้วในตอนนี้นี้เขากลายเป็นเด็กก้าวร้าวและอยากจะมีปัญหากับเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ อย่างเรื่องกินไปเสียแล้ว

สุดท้ายหนูน้อยก็ต้องยอมกินอาหารจนหมดถาดหลุมใบนั้น เหลือก็แต่เพียงขนมหวานที่ดูจะเป็นเพียงของขบเคี้ยวเล่นเท่านั้น เด็กน้อยจึงบอกกับครูของเขาด้วยความสัจย์อีกครั้งไป

“ผมอิ่มจริง ๆ นะคะ”

เขาหวังเพียงเธอจะเห็นแก่ความจริงที่เขาอ่อนแอไปบ้าง

แต่ดูเหมือนสำหรับคนเป็นครูแล้วการลงโทษจะยังไม่สิ้นสุด และแม้จะเหลือเพียงขนมเล็กน้อยในถาดหลุมไบนั่นก็ไม่อาจจะยกเว้นความผิดใดให้หนูน้อยได้เลย ซ้ำมันยังเป็นหน้าที่ของเธอที่จะอบรมขัดเกลาเขาให้เป็นแบบที่ควรจะเป็นเสียด้วยซ้ำ เพื่อความถูกต้องเธอจึงสั่งให้หนูน้อยต้องกินทุกอย่างให้หมดและไม่ว่าเหตุใด ๆ ก็ไม่ใช่ข้ออ้างที่ฟังขึ้น

เด็กน้อยใช้ช้อนกลางค่อย ๆ ตักขนมใส่ปากเล็ก ๆ ของเขาพร้อม ๆ กับกลิ่นขนมทับทิมกรอบที่เคยเป็นของโปรดของเขาไปที่ละเล็กละน้อย พยายามจินตนาการว่าขนมนี้วันหนึ่งเคยเป็นเหมือนความสุขสำหรับเขา น้ำตาของเด็กชายไหลออกมาอาบแก้มทั้งสอง ใจทั้งกลัวทั้งอึดอัดและไม่รู้ว่าการลงโทษของครูในวันนี้จะไปจบลง ณ ตรงไหน เขาพยายามกินทับทิมกรอบขนมที่เคยเปรียบเสมือนความสุขของเขา เขาตักขนมเข้าปากคำแล้วคำเล่าเคล้าสะอื้น เหงื่อไหลท่วมตัวร่างกายมาพร้อมกับรสชาติประหลาดทั่วทั้งปาก และสุดท้ายเด็กน้อยก็ไม่อาจฝืนความเป็นจริงของร่างกายได้อีกต่อไป

อาหารทั้งหมดที่เขากินพากันวิ่งกรูมาที่ลำคอ ออกมาโลดแล่นเต็มพื้นถนน

ภาพเหตุการณ์ตรงหน้ามันทำให้ครูกิ่งแก้วรู้สึกผิด เธอจึงรีบจัดแจงเช็ดและยกถาดไปเก็บให้ศิวกรร พร้อมกับไล่ให้เขาไปบ้วนปาก ล้างหน้าล้างตาเสีย

เธอเสียใจที่เธอจำต้องบังคับเขา แต่ทุกอย่างมันล้วนเป็นไปตามหน้าที่ หน้าที่แห่งความเป็นครูที่ดีเพื่อให้ทุกอย่างดำเนินไปตามระบบที่ควรจะเป็น ซึ่งก็ไม่มีใครรู้ว่าต้นกล้าแห่งความรู้สึกเช่นนี้จะอยู่ในใจของครูกิ่งแก้วแบบไม่ยั้งต้นหรือไม่ล้มลุก

ศิวกรรเดินไปบ้วนปาก ล้างหน้าตามคำสั่งของครู เด็กน้อยไม่อาจรู้ว่าพรุ่งนี้หรืออีกกี่วันที่เขาต้องทนอยู่กับความกระอักกระอ่วนใจที่จะต้องอยู่ใต้ระบบอาหารหลุม

ที่มา: สุตินันท์ ศรีราชภูร์. (2558). จักรวาลระหว่างบรรทัด. กรุงเทพฯ: มติชน.

ชื่อ: _____ ชั้น: _____
 วันที่: _____ คะแนน: _____

ใบงาน: การอ่านวิเคราะห์เรื่องสั้น

เรื่อง เด็กน้อยได้ระบบอาหารหลุม

คำชี้แจง: ให้นักเรียนอ่านเรื่องสั้น และตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

1. ให้นักเรียนวิเคราะห์องค์ประกอบของเรื่องสั้นตามประเด็นต่อไปนี้

1.1 แก่นเรื่อง

.....

.....

1.2 โครงเรื่อง และเนื้อเรื่อง

.....

.....

.....

.....

.....

1.3 ตัวละคร

.....

.....

1.4 ฉาก

.....

.....

1.5 การปิดเรื่อง

.....

.....

2. ตัวละคร เด็กชายคิวกร สะท้อนให้เป็นปัญหาสำคัญอะไรในเรื่อง

.....

.....

.....

.....

.....

3. "ระบบอาหารหลุม" ข้อความดังกล่าวมีความหมายว่าอย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....

4. หากนักเรียนเป็นตัวละคร ครูกิ่งแก้ว นักเรียนมีวิธีการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างไร พร้อมยกตัวอย่างประกอบ

.....
.....
.....
.....
.....

ใบความรู้เรื่อง การอ่านวิเคราะห์เรื่องสั้น

ความหมายของเรื่องสั้น

เรื่องสั้น ข้อเขียนที่เป็นร้อยแก้วขนาดสั้น มุ่งให้ความเพลิดเพลินแก่ผู้อ่าน โดยจะนำเสนอเหตุการณ์ ตัวละคร สถานการณ์ สถานที่ และข้อขัดแย้งในเรื่องน้อยเมื่อเทียบกับนวนิยาย และเนื่องจากมีเหตุการณ์ในเรื่องไม่มากนัก การดำเนินเรื่องจึงเป็นไปอย่างกระชับ รวดเร็ว แต่ยังคงความสมเหตุสมผลอยู่

ประเภทของเรื่องสั้น

จิรวัดน์ เพชรรัตน์ และอัมพร ทองใบ (2556: 332-337) ได้แบ่งประเภทของเรื่องสั้นออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. ประเภทผูกเรื่อง เรื่องสั้นประเภทนี้ เน้นความสำคัญของโครงเรื่องที่ดำเนินเรื่องด้วยการสร้างข้อขัดแย้ง หรืออุปสรรคของเรื่อง เพื่อให้เกิดความซับซ้อน ชวนฉงน และจบลงด้วยลักษณะพลิกความคาดหมาย หรือหักมุม จะทำให้เรื่องมีความสนุก และออกรสยิ่งขึ้น
2. ประเภทสร้างตัวละคร เรื่องสั้นประเภทนี้ พุ่งเล็งถึงลักษณะของตัวละครให้เด่นชัดเป็นพิเศษ หรือใช้พฤติกรรมของตัวละครเป็นการดำเนินเรื่อง
3. ประเภทสร้างบรรยากาศ เรื่องสั้นประเภทนี้ เน้นการสร้างบรรยากาศเป็นส่วนสำคัญของเรื่อง ผู้แต่งจะต้องมีกลวิธีในการบรรยาย โดยทั่วไปมักนิยมเขียนเรื่องประเภทสยองขวัญ ลึกลับ หรือเรื่องตื่นเต้นระทึกใจ
4. ประเภทให้แนวคิด เรื่องสั้นประเภทนี้ เน้นการเสนอแนวคิด หรือทัศนคติอย่างหนึ่งใดของผู้แต่งต่อผู้อ่าน ซึ่งจะให้ความประเทืองปัญญา และความบันเทิงควบคู่กันไป

องค์ประกอบของเรื่องสั้น

เรื่องสั้นประกอบไปด้วยองค์ประกอบสำคัญ 6 ส่วน ดังต่อไปนี้

1. แก่นเรื่อง คือ ข้อคิด สารสำคัญของเรื่อง มักจะมีเพียงแก่นเดียว การนำเสนอแก่นของเรื่องผู้อ่านอาจจะต้องตีความหรือผู้แต่งอาจจะนำเสนอออกมาโดยตรงผ่านตัวละคร หรือชื่อเรื่อง
2. โครงเรื่อง คือ เป็นเรื่องที่มีความกระชับชัดเจน ไม่ซับซ้อน เพื่อนำเสนอแนวคิดที่ผู้แต่งกำหนดไว้
3. เนื้อเรื่อง คือ เรื่องราวและเหตุการณ์ต่าง ๆ อาจเป็นเพียงส่วนหนึ่ง เรื่องราวในบางแง่มุม ไม่ใช่เรื่องราวที่มีรายละเอียดทั้งชีวิตของตัวละคร

4. ตัวละคร บทสนทนา ตัวละครหลักจะมีเพียง 1-2 ตัว จะเล่าเรื่องและแสดงพฤติกรรม เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่สมเหตุสมผล บทสนทนาจะมีเท่าที่จำเป็นเพื่อให้เนื้อเรื่องและตัวละครมีชีวิตชีวา

5. ฉาก ผู้แต่งจะใช้การบรรยายหรือแสดงให้เห็นผ่านบทสนทนา อาจเป็นฉากที่มีในชีวิตจริง หรือเหนือจริง แต่จะไม่มีกรบรรยายอย่างชัดเจนเหมือนนวนิยาย

6. การปิดเรื่อง ในตอบจบของเรื่องถือเป็นส่วนที่มีความสำคัญอย่างมาก เนื่องจากเป็นตอนที่ทำให้เนื้อเรื่องมีความสมบูรณ์ เรื่องสั้นมีการจบเรื่อง 2 แบบ คือ การจบแบบธรรมดา ที่ให้ความพึงพอใจแก่ผู้อ่านและเป็นไปตามความคาดหมาย และการจบแบบพลิกความคาดหมาย โดยที่ไม่ได้เป็นไปตามที่ผู้อ่านคาดหมายไว้การจบเช่นนี้จะให้ความรู้สึกผิดคาดแก่ผู้อ่าน

แนวทางการอ่านเรื่องสั้น

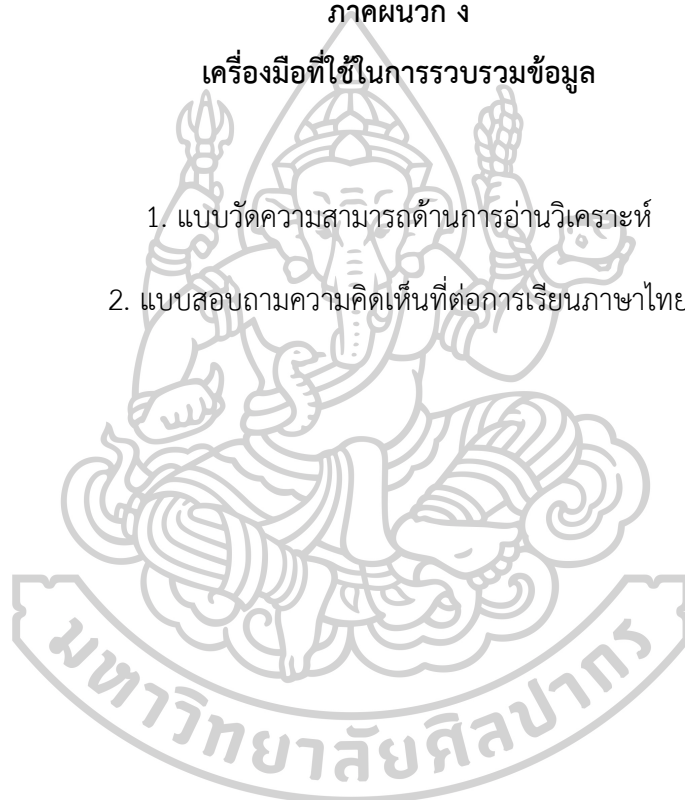
1. พิจารณาชื่อเรื่อง และเนื้อเรื่องว่าสอดคล้องกันหรือไม่ เพียงใด
2. พิจารณารูปแบบการเขียนว่าใช้แนวการเขียนแบบใด เช่น การเขียนโดยใช้เหตุการณ์เป็นหลัก หรือใช้ความรู้สึกที่มีต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้น หรือใช้สัญลักษณ์
3. วิเคราะห์วิจารณ์ลักษณะต่าง ๆ ของเรื่องสั้น เช่น โครงเรื่อง ตัวละคร ฉาก บทสนทนา หรือสำนวนภาษา วิธีดำเนินเรื่องโดยอาจใช้หลักเกณฑ์ที่กล่าวไว้แล้วมาประกอบการพิจารณา
4. พิจารณาแก่นเรื่องว่าคืออะไร ผู้แต่งสามารถสื่อให้ผู้อ่านเข้าใจได้อย่างชัดเจนหรือคลุมเครือ
5. สรุปความคิดเห็นของผู้แต่งจากการอ่านเรื่องของผู้แต่งหลาย ๆ เรื่อง

ที่มา: จิรวัดน์ เพชรรัตน์ และอัมพร ทองใบ. (2556). การอ่านเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์

ภาคผนวก ง

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

1. แบบวัดความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์
2. แบบสอบถามความคิดเห็นต่อการเรียนภาษาไทย

แบบวัดความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์

ชื่อ นามสกุล ชั้น เลขที่

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบฉบับนี้เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ จำนวน 30 ข้อ คะแนนเต็ม 30 คะแนน ประกอบด้วยบทอ่านจำนวน 4 ชุด
2. ระยะเวลาในการทำแบบทดสอบ 50 นาที
3. ให้นักเรียนเลือกคำตอบข้อที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว ใช้ปากกาทำเครื่องหมายกากบาท X ลงในกระดาษคำตอบ

อ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 1-7

ปัจจุบันหากคุณสามารถมีโอกาสเข้าไปในสถานที่ออกกำลังกายต่าง ๆ ทั้งสวนสาธารณะ ฟิตเนส คุณจะสังเกตเห็นอุปกรณ์ยอมนิยมที่ผู้ออกกำลังกายส่วนใหญ่ใส่กันอยู่ สิ่งนั้นก็คือนูฟงูฟงูรูปแบบต่าง ๆ นั่นเอง นูฟงูฟงูจัดเป็นอุปกรณ์ที่ผู้ชื่นชอบออกกำลังกายส่วนใหญ่พกติดตัวตลอดเวลา เสียงเพลงจะทำให้พวกเขาเพลิดเพลินและสนุกสนานไปกับการออกกำลังกายมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้แล้วหลายคนอาจจะยังไม่ทราบถึงประโยชน์อื่น ๆ ของการฟังเพลงขณะออกกำลังกาย ดังนั้น เรามาดูกันดีกว่าว่าการฟังเพลงขณะออกกำลังกายส่งผลดีอย่างไรบ้าง

1. ช่วยลดความเบื่อหน่าย และช่วยพัฒนาคุณภาพในการออกกำลังกายโดยการเพิ่มความทนทาน
2. ช่วยลดคลื่นรึต้า (Theta waves) ชนิดความถี่ 4-7 เฮิร์ต (HZ) ได้ ซึ่งกระบวนการนี้เกี่ยวข้องกับการรับรู้การเมื่อยล้าต่าง ๆ นี่อาจจะเป็นสาเหตุที่ทำให้หลายคนบอกว่า หากวิ่งพร้อมฟังเพลงไปด้วย จะทำให้วิ่งได้นาน

3. การฟังเพลงที่ทำให้เรารู้สึกสนุกสนานจะช่วยเพิ่มการไหลเวียนของโลหิตขึ้น 26 เปอร์เซ็นต์ ในทางตรงข้าม หากฟังเพลงที่ฟังแล้วหดหู่ การไหลเวียนโลหิตก็จะลดลงไปถึง 6 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งการไหลเวียนของโลหิตที่เพิ่มขึ้นจะช่วยให้ร่างกายนำออกซิเจนไปใช้ได้เพิ่มขึ้นด้วย

งานวิจัยพบว่า การฟังเพลงที่มีจังหวะเร็วจะส่งผลดีต่อสมรรถภาพทางกายเมื่อออกกำลังกายที่ระดับความหนักเบาถึงปานกลาง โดยที่การออกกำลังกายแต่ละชนิดก็จะมีระดับความเร็วของจังหวะเพลงที่เหมาะสมแตกต่างกัน เช่น หากต้องการปั่นจักรยานให้มีสมรรถภาพทางกายสูงสุดก็ควรเลือกฟังเพลงที่จังหวะความเร็ว 125 -140 BPM หรือเวลาวิ่งบนลู่วิ่งสายพานให้มีสมรรถภาพทางกายสูงสุด ก็ควรเลือกฟังเพลงที่จังหวะความเร็ว 123-131 BPM แต่ทั้งนี้ร่างกายของแต่ละบุคคลก็จะตอบสนองต่อระดับจังหวะความเร็วของเพลงที่แตกต่างกัน ลองเลือกเพลงในแบบที่คุณชอบ แล้วมาเริ่มออกกำลังกายไปด้วยกัน

ที่มา: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. **ทำไมการฟังเพลงจึงช่วยให้เราออกกำลังกายได้ดีขึ้น?**
เข้าถึง

เมื่อ 18 ตุลาคม 2564, เข้าถึงได้จาก www.thaihealth.or.th

1. ข้อใดเป็นใจความสำคัญของบทความนี้
 - ก. ประโยชน์ของการไหลเวียนของโลหิต
 - ข. ประโยชน์ของการออกกำลังกายได้นาน
 - ค. ประโยชน์ของการออกกำลังกายอย่างเหมาะสม
 - ง. ประโยชน์ของการฟังเพลงขณะออกกำลังกาย
2. หากปฏิบัติตามบทความนี้จะก่อให้เกิดผลอย่างไร
 - ก. ออกกำลังกายได้เร็วและนาน
 - ข. ชะลอความเสื่อมของอวัยวะต่าง ๆ
 - ค. ฟื้นตัวจากอาการบาดเจ็บได้เร็วขึ้น
 - ง. ออกกำลังกายได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. เหตุใดจึง**ไม่ควร**ฟังเพลงช้าขณะออกกำลังกายหนัก
 - ก. ร่างกายจะขาดสมดุล
 - ข. ร่างกายจะอ่อนล้าไม่มีแรง
 - ค. ร่างกายจะทำงานหนักกว่าปกติ
 - ง. ร่างกายจะนำออกซิเจนไปใช้น้อย
4. ข้อใด**ไม่ถูกต้อง**เกี่ยวกับการฟังเพลงขณะออกกำลังกาย
 - ก. ช่วยให้ออกกำลังกายได้นานขึ้น
 - ข. ช่วยให้ไม่เบื่อขณะออกกำลังกาย
 - ค. ช่วยให้ร่างกายมีภูมิคุ้มกันมากขึ้น
 - ง. ช่วยลดอาการอ่อนเพลียของกล้ามเนื้อ
5. "หากต้องการปั่นจักรยานให้มี**สมรรถภาพ**ทางกายสูงสุดก็ควรเลือกฟังเพลงที่จังหวะความเร็ว 125-140 BPM" ข้อความที่ขีดเส้นใต้มีความหมายว่าอย่างไร
 - ก. กลไกการทำงานของร่างกาย
 - ข. ระบบการทำงานของร่างกาย
 - ค. ความสามารถทางด้านร่างกาย
 - ง. การไหลเวียนของโลหิตในร่างกาย

6. บทความข้างต้นน่าเชื่อถือหรือไม่ เพราะเหตุใด

ก. น่าเชื่อถือ เพราะการไหลเวียนของโลหิตที่ดีจะส่งผลดีต่อสุขภาพด้วย

ข. น่าเชื่อถือ เพราะการไหลเวียนของโลหิตที่ดีจะช่วยให้เราออกกำลังกายได้มากขึ้น

ค. น่าเชื่อถือ เพราะการไหลเวียนของโลหิตที่ดีจะช่วยให้ไม่เหนื่อยล้าหลังจากออกกำลังกาย

ง. ไม่น่าเชื่อถือ เพราะร่างกายของแต่ละคนมีระบบการไหลเวียนของโลหิตที่แตกต่างกัน

7. นักเรียนคิดว่าควรปฏิบัติตามบทความนี้หรือไม่

ก. สมควร เพราะทำให้เกิดประโยชน์ต่อร่างกาย

ข. สมควร เพราะทำให้มีสมาธิขณะออกกำลังกาย

ค. ไม่สมควร เพราะไม่เหมาะกับคนที่ไม่ชอบฟังเพลง

ง. ไม่สมควร เพราะร่างกายของแต่ละคนไม่เหมือนกัน

อ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 8-14

แลเมืองเก่าภูเก็ต ชมตึกเก่าชิโนโปรตุกีส

เสน่ห์ของเกาะภูเก็ตไม่ได้มีแต่เพียงธรรมชาติของหาดทราย น้ำทะเล และทิวทัศน์อันงดงามเท่านั้น ภายในเกาะแห่งนี้ยังมีประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม สถาปัตยกรรม และวิถีชีวิตอันเป็นเอกลักษณ์ควรค่าแก่การไปเที่ยวชมอยู่หลายแห่ง ทั้งตึกเก่าสไตล์ชิโนโปรตุกีสในตัวเมือง ศาลากลาง จ.ภูเก็ต วัดฉลอง พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติถลาง และอนุสาวรีย์วีรสตรี ซึ่งทุกแห่งล้วนมีความสำคัญทั้งในด้านการท่องเที่ยว และทางด้านประวัติศาสตร์ของเกาะภูเก็ตแห่งนี้

จากอนุสาวรีย์วีรสตรีใช้เส้นทางหลวงหมายเลข 402 มาทางตัวเมืองภูเก็ต เมื่อถึงตัวเมืองภูเก็ตเลี้ยวขวาเข้าทางหลวงหมายเลข 4020 บริเวณสี่แยกโรงแรมสตรีภูเก็ต ตรงไปไม่ไกลจากนั้นเลี้ยวซ้ายเข้าสู่ถนนเยาวราช บริเวณนี้จะเป็นหนึ่งในย่านที่มีอาคารสไตล์ชิโนโปรตุกีส

หากคุณชื่นชอบที่พักขนาดเล็กที่มีการตกแต่งอันสวยงาม และเที่ยวพร้อมไปด้วยสิ่งอำนวยความสะดวก คุณจะประทับใจที่พักภายในตัวเมืองภูเก็ต เพราะทุกแห่งมีความโดดเด่นมีสไตล์เป็นส่วนตัว และบางแห่งยังนำตึกเก่าสไตล์ชิโนโปรตุกีสมาดัดแปลงเป็นที่พักแสนสวยอีกด้วย

อาคารสไตล์ชิโนโปรตุกีส เป็นสถาปัตยกรรมเก่าแก่สืบทอดมาตั้งแต่เกาะภูเก็ตยังเป็นเมืองท่าอันเจริญรุ่งเรืองของแหลมมลายู ปัจจุบันอาคารสวยอันเป็นเอกลักษณ์เหล่านี้ยังคงถูกชาวภูเก็ตเก็บรักษาไว้อย่างดี ซึ่งได้สร้างบรรยากาศให้ตัวเมืองภูเก็ตน่าเดินเที่ยวเพื่อเก็บภาพประทับใจกันตลอดวัน

สำหรับจุดเริ่มต้นของอาคารสไตล์ชิโนโปรตุกีสในเกาะภูเก็ต คงต้องย้อนกลับไปในช่วงปลายคริสต์ศตวรรษที่ 19 เป็นเพียงเมืองเหมืองแร่ดีบุก โดยในขณะนั้นได้มีชาวโปรตุเกส ชาวดัตช์ ชาวอังกฤษ และชาวจีนเข้ามาขุดแร่ดีบุกกันเป็นจำนวนมาก ซึ่งผู้คนเหล่านี้ไม่ได้มาเพียงมือเปล่าแต่ยังได้นำศิลปะ และสถาปัตยกรรมของตนเองมาเผยแพร่สู่อาคารบ้านเรือนในเมืองภูเก็ตกันด้วย และเมื่อผลัดเปลี่ยนกันเข้ามาสถาปัตยกรรมเหล่านี้ก็ได้เกิดการผสมผสานจนเกิดเป็น

สถาปัตยกรรมสไตล์ซิโนโปรตุกีสขึ้นมานั่นเอง

คำว่า ซิโนโปรตุกีส มาจากการนำคำว่า ซิโน หมายถึง คนจีน และคำว่า โปรตุกีส หมายถึง ชาวโปรตุเกส มาต่อกัน เพราะสถาปัตยกรรมสไตล์ซิโนโปรตุกีสเป็นการผสมผสานกันระหว่างสถาปัตยกรรมแบบยุโรป(โคโลเนียล) และศิลปะการตกแต่งแบบจีน ซึ่งจุดเด่นที่เห็นได้อย่างชัดเจนคือ ตัวอาคารจะมีเสาแบบกรีกโรมัน หน้าต่างออกแบบให้เป็นวงโค้งรูปเกือกม้า ส่วนบานประตู หน้าต่างจะเป็นศิลปะแบบจีน รวมถึงการตกแต่งภายในอาคารก็จะพบศิลปะแบบจีนผสมผสานอยู่ทุกพื้นที่ ปัจจุบันภายในตัวเมืองภูเก็ตจึงมีอาคารสไตล์ซิโนโปรตุกีสให้เที่ยวชมกันอยู่หลายแห่ง เช่น บริเวณถนนถลาง ถนนตีบุก ถนนกระบี่ และถนนเยาวราช ส่วนใหญ่มีให้เที่ยวชม 2 รูปแบบ คือ อาคารตึกแถว และ ศาลาสน ซึ่งบางแห่งเคยเป็นบ้านของเจ้าขุนมูลนายในอดีตจึงมีประวัติน่าสนใจให้ศึกษาด้วย ส่วนบางแห่งได้ถูกปรับเปลี่ยนเป็นพิพิธภัณฑ์ โรงเรียน โรงพยาบาล ร้านค้า และร้านอาหารบรรยากาศ ดี ๆ กันหลายแห่ง ซึ่งหากคุณพักอยู่ภายในตัวเมืองจะเลือกเดินเที่ยว หรือขี่จักรยานชมตึกเก่าก็สะดวกทั้งนั้น

ที่มา: นิตยสารทริปส์. แลเมืองเก่าภูเก็ต ชมตึกเก่าซิโนโปรตุกีส. เข้าถึงเมื่อ 15 มิถุนายน 2565, เข้าถึงได้จาก www.https://tripsmagazine.co/แลเมืองเก่าภูเก็ต/

8. ข้อใดคือใจความสำคัญของบทอ่านนี้

- ก. สถาปัตยกรรมของเมืองภูเก็ตกลายเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงในปัจจุบัน
- ข. หากไม่มีชาวต่างชาติเข้ามายังประเทศไทยเมืองภูเก็ตอาจไม่มีอาคารที่สวยงามเช่นนี้
- ค. ความเจริญรุ่งเรืองของเศรษฐกิจสมัยก่อนทำให้มีชาวต่างชาติเข้ามายังประเทศมากมาย
- ง. การรวมกันระหว่างสถาปัตยกรรมของแต่ละประเทศทำให้เกิดเป็นเอกลักษณ์ของเมืองภูเก็ต

9. ทำไมจึงเรียกสถาปัตยกรรมในเมืองภูเก็ตว่า ซิโนโปรตุกีส

- ก. เป็นการสร้างจุดเด่นให้แก่เมืองภูเก็ต
- ข. เป็นการบันทึกเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์
- ค. เป็นการสร้างจุดเด่นให้แก่อาคารบ้านเรือนในเมือง
- ง. เป็นการรวมกันระหว่างสถาปัตยกรรมของ 2 ประเทศ

10. บทอ่านข้างต้นมีการเขียนคำนำอย่างไร

- ก. คำนำแบบบรรยาย
- ข. คำนำแบบพรรณนา
- ค. คำนำแบบสรุปประเด็น
- ง. คำนำแบบอธิบายแหล่งที่มา

11. ข้อความใดต่อไปนี้เป็นข้อคิดเห็น

ก. ปัจจุบันภายในตัวเมืองภูเก็ตจึงมีอาคารสไตล์ชิโนโปรตุกีสให้เที่ยวชมกันอยู่หลายแห่ง

ข. ซึ่งได้สร้างบรรยากาศให้ตัวเมืองภูเก็ตน่าเดินเที่ยวเพื่อเก็บภาพประทับใจกันตลอดวัน

ค. ทุกแห่งล้วนมีความสำคัญทั้งในด้านการท่องเที่ยว และทางด้านประวัติศาสตร์ของเกาะภูเก็ต

ง. เมื่อผลัดเปลี่ยนกันเข้ามาสถาปัตยกรรมเหล่านี้ก็ได้เกิดการผสมผสานจนเกิดเป็นสถาปัตยกรรมสไตล์ชิโนโปรตุกีสขึ้นมานั่นเอง

12. "ซึ่งผู้คนเหล่านี้ไม่ได้มาเพียง**มือเปล่า**แต่ยังได้นำศิลปะ และสถาปัตยกรรมของตนเองมาเผยแพร่สู่อาคารบ้านเรือนในเมืองภูเก็ตกันด้วย" ข้อความที่ขีดเส้นใต้มีความหมายว่าอย่างไร

ก. มีการอพยพพาคนในชาติตนเองมาตั้งถิ่นฐานที่นี่

ข. มีการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมของประเทศตนเอง

ค. มีการนำเครื่องมือและอุปกรณ์มาใช้ในการก่อสร้างอาคาร

ง. มีการชักนำให้คนไทยเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมของประเทศตนเอง

13. "ตัวอาคารจะมีเสาแบบกรีกโรมันหน้าต่างออกแบบให้เป็นวงโค้งรูปเกือกม้า ส่วนบานประตูหน้าต่างจะเป็นศิลปะแบบจีน รวมถึงการตกแต่งภายในอาคารก็จะพบศิลปะแบบจีนผสมผสานอยู่ทุกพื้นที่" ข้อความดังกล่าวเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่จะเดินทางมายังเมืองภูเก็ตอย่างไร

ก. ได้ทราบเรื่องราวความเป็นอยู่ของชาวต่างชาติ

ข. ได้ทราบที่มาและรายละเอียดของอาคารในเมือง

ค. ได้ทราบวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชาวภูเก็ตในปัจจุบัน

ง. ได้ทราบข้อมูลสถาปัตยกรรมและศิลปะของชาวภูเก็ตดั้งเดิม

14. "เสน่ห์ของเกาะภูเก็ตไม่ได้มีแต่เพียงธรรมชาติของหาดทราย น้ำทะเล และทิวทัศน์อันงดงามเท่านั้น ภายในเกาะแห่งนี้ยังมีประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม สถาปัตยกรรม และวิถีชีวิตอันเป็นเอกลักษณ์ควรค่าแก่การไปเที่ยวชมอยู่หลายแห่ง" นักเรียนเห็นด้วยกับข้อความดังกล่าวนี้หรือไม่อย่างไร

ก. เห็นด้วย เพราะเป็นการนำส่วนที่ดีมาบอกเล่า

ข. เห็นด้วย เพราะแสดงให้เห็นถึงความหลากหลาย

ค. ไม่เห็นด้วย เพราะไม่ได้กล่าวถึงแหล่งค้าขาย

ง. ไม่เห็นด้วย เพราะข้อความที่กล่าวถึงไม่เป็นที่นิยมสำหรับนักท่องเที่ยว

อ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 15-22

คนหาปลา

บรรดาเด็กวัยสิบเอ็ดถึงสิบสามสิบสี่ปีแฝงตัวเงียบ ๆ ท่ามกลางพ่อค้าแม่ค้าปลา ลูกเรือประมง ได้กั๋ง และ เจ้าของเรือที่ต้องตื่นเช้ามาดูแลสินค้าสัตว์น้ำของตน เด็ก ๆ ซึ่งเกิดมายากจน ไม่มีเรือประมง พ่อแม่ไม่ได้เป็นเจ้าของกิจการอื่นใด ทำงานเป็นลูกจ้างรายได้น้อย แคมตกเป็นลูกหนี้เงินกู้และผ่อนสินค้าฟุ่มเฟือย ลูกที่เริ่มโตอยากได้เงินใช้ ต้องการทางช่วยเหลือตัวเอง

เด็กพวกนี้กระจายกันไปยืนอยู่ตามขอบสะพานเทียบเรือ ตาจ้องมองลูกเรือที่นำปลาขึ้นมาจากห้องน้ำแข็ง กระจายซ้อนกันเป็นลาด ถ่ายใส่หลัว และที่สำคัญ บางส่วนหล่นลงบนพื้นคาดฟ้า เมื่อน้ำแข็งถูกโยกขึ้นมาจากห้อง ท้องเรือละลายกลายเป็นน้ำ แรงไหลของม้นค่อย ๆ พาปลาที่หล่นเกลื่อนบนพื้นคาดฟ้าเคลื่อนผ่านรูระบายน้ำข้าง กระจาบเรือ สุดท้ายก็ลอยท้องขาวบนผืนน้ำในคลอง สวิงบนปลายลำไผ่จากมือเด็กที่จ้องอยู่ตวัดได้รวดเร็ว หากเป็น ปลาตัวใหญ่ราคาแพง พวกเขาพร้อมจะโฉบพุ่งลงไปเก็บใส่ถุงอวนซึ่งผูกติดไว้กับเอว ความเป็นเด็กที่โตมากับแม่น้ำลำ คลอง ทุกครั้งที่ลงไปแหวกว่าย พวกเขาเหมือนกลายเป็นปลาไปอีกตัวหนึ่ง

ความจนและความอดหิวทำให้เด็กเหล่านี้กล้าหาญเกินวัย ไม่เพียงโดดน้ำตามไปเก็บปลา บางคนพร้อมจะ ขโมยกุ้งใหญ่ราคาแพงหากคนเรือเผลอไม่ทันระวัง หากจับของใหญ่ได้โดยไม่คาดคิด พวกเขาจะรีบผละไปจาก สะพานปลาอย่างรวดเร็ว แล้วก็หายหน้าไปนานหลายวันจนกว่าจะใช้เงินก้อนนั้นหมด

เด็กที่สวมเสื้อผ้าเก่า ๆ หมดทุกเส้นบนหัวกรอบและซีดแดง ผิวพรรณลายพร้อยด้วยแผลเป็นและรอยถลอก ดวงตาวาวด้วยประกายคมกล้า แฝงซึ่งความซุกซนและกระหายหิว พวกเขาเกิดมาเพื่อสู้ชีวิต ไม่หวังจะได้รับความ ทะนุถนอมจากใคร ไม่ว่ามือของผู้ใหญ่ หรือน้ำมือของโลกใบนี้

ซิดเรียกเพื่อนต่างวัยทั้งสองมาทำความตกลง

"พวกเอ็งจำไว้อย่างหนึ่ง อย่าได้ขโมยข้าวของในเรือ ไม่ว่าจะเป็นอะไร"

โต้ถามอย่างคนปากเร็ว "ถ้าไม่มีปลาหล่นล่ะ เราจะหาได้จากไหน"

ซิดจ้องหน้าโต้ก่อนตอบว่า "ไม่มีเราก็กินเออ แต่เอ็งอย่าได้คิดแบบนั้น เท่าที่ข้ามาคอยเก็บปลา ไม่มีวันไหน ที่ไม่เห็นปลาหล่นลงจากเรือ"

"ยามไม่ว่าเรานะ" สนถามบ้าง

"ไม่ว่าหรอก" ซิดหันมองยามในชุดเสื้อสีฟ้า สวมปลอกแขนสีแดง "ปลาที่หล่นจากเรือไม่นานก็จะเน่าส่ง กลิ่นเหม็น เท่ากับเราช่วยป้องกันไม่ให้น้ำในคลองเน่าเสีย"

สนกับโต้ยิ้มให้กันและกัน การเก็บปลาตกหาค่าทางแกงใหม่ของพวกเขาไม่ใช่เรื่องส่วนตัวเพียงอย่างเดียว ผลพลอยได้อันน่าภาคภูมิใจกำลังจะเกิดขึ้นเพราะพวกเขามีส่วนรักษาความสะอาดของแม่น้ำลำคลองก่อนแยกจาก กันไปหาปลา ทั้งสองนึกถึงคำสั่งสอนของซิด

.... อัยรีเป็นหัวขโมย ที่สำคัญต้องรู้จักผูกมิตรกับคนเรือ

เกือบเที่ยงวัน สองสหายเดินคู่กันมาพบถนนสายเดิม ในกระเป๋ากางเกงของสนมีแบงก์ยี่สิบยิบยับ ๆ สาม ใบกับเหรียญอีกหกบาท ส่วนโต้ขายปลาละ ๆ ได้ไม่ถึงสิบบาท ถึงกระนั้นเขาไม่ได้นึกเสียใจอะไรกับก้าวแรก ถึงว่า น้ำไม่เป็น เขาก็คิดว่าพรุ่งนี้และวันต่อไปจะเก็บปลาได้มากขึ้น

"เราต้องเรียนรู้ต่อไป" สนพุด

"ใช่ ถ้าเราเก่งเหมือนชิต เราก้จะเก็บปลาได้มากขึ้น"

เมื่อทั้งคู่เงียบเสียงลง ก้มหน้าก้มตาเดินไปข้างหน้า ต่างคนต่างนึกถึงวันที่มีเงินมากพอซื้อกางเกงตัวใหม่

ที่มา: เอกอรุณ. (2561). **ม้าน้ำสีทอง**. กรุงเทพมหานคร: นานมีบุ๊คส์ จำกัด.

15. ข้อใดคือใจความสำคัญของบทอ่านเรื่อง "คนหาปลา"

ก. เด็กที่อาศัยอยู่ตามทะเล สามารถทำอาชีพประมงได้ตั้งแต่อายุ 11 ปีขึ้นไป

ข. ไม่ว่าจะวัยไหนก็สามารถทำงานหาเงินเล็ก ๆ น้อย ๆ มาใช้เองได้ ขอเพียงแค่ขยันและ

อดทน

ค. ชีวิตประจำวันของเด็กต่างจังหวัดคือการติดตามผู้ใหญ่ไปทำงาน เพราะจะได้เรียนรู้ตั้งแต่

ยังเด็ก

ง. เด็กที่ครอบครัวมีฐานะยากจนมักจะโตเกินวัยเสมอเพราะต้องรับผิดชอบชีวิตตนเองตั้งแต่

ยังเด็ก

16. สนกับได้มีความคิดเห็นอย่างไรต่อการมาเก็บปลาในวันนี้

ก. ได้ความรู้

ข. ได้เล่นสนุก

ค. ได้เพื่อนใหม่

ง. ได้ทำประโยชน์

17. เหตุผลที่แท้จริงของโต้กับสนในการมารวมกลุ่มกับชิตคืออะไร

ก. ต้องการช่วยเหลือชิต

ข. ต้องการหาเงินให้ครอบครัว

ค. ต้องการหาเงินไว้ไปเที่ยวเล่น

ง. ต้องการหาเงินไปซื้อของใช้ส่วนตัว

18. จากบทอ่านนี้ข้อใดกล่าว**ไม่ถูกต้อง**เกี่ยวกับนิสัยของชิต

ก. มีความอดทน

ข. มีน้ำใจแก่ผู้อื่น

ค. มีมนุษยสัมพันธ์

ง. มีความซื่อสัตย์ สุจริต

19. ผู้แต่งมีจุดมุ่งหมายอย่างไรในการแต่งเรื่องนี้
- แสดงให้เห็นถึงจุดเริ่มต้นของการมีชีวิตร่ำรวย
 - แสดงให้เห็นถึงวิถีการเลี้ยงและเพาะพันธุ์สัตว์น้ำ
 - แสดงให้เห็นถึงความสนุกสนานในการใช้ชีวิตวัยเด็ก
 - แสดงให้เห็นถึงสังคมชนบท การทำงานแลกเงินเพื่อเลี้ยงชีวิต
20. "พวกเอ็งจำไว้อย่างหนึ่ง อย่าได้ขโมยข้าวของในเรือ ไม่ว่าจะเป็นอย่างอะไร" ข้อความดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าผู้พูดเป็นคนอย่างไร
- ซื่อสัตย์
 - เกรงใจ
 - เอื้อเฟื้อ
 - อ่อนน้อม
21. บทอ่านนี้แฝงความรู้ในเรื่องใด
- วิธีการจับปลา
 - การล่าเลี้ยงปลา
 - วิธีการเลือกปลา
 - ราคาปลาในท้องตลาด
22. บุคคลในข้อใดนำข้อคิดจากบทอ่านนี้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม
- โอบรับจ้างทำการบ้านให้เพื่อน ๆ ในชั้นเรียน
 - เอมนำของใช้ในบ้านที่ไม่ใช้แล้วไปขายต่อราคาถูก
 - อุ้มใช้เวลาว่างในวันหยุดไปรับจ้างทำงานกับร้านค้าแถวบ้าน
 - อรใช้เวลาว่างหลังเลิกเรียนไปช่วยงานแม่ค้าที่ตลาดแล้วขอค่าตอบแทน

อ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 23-30

เจ้าชายน้อย

ดาวดวงที่ห้าเป็นดวงที่แปลกมาก มีเนื้อที่เล็กนิดเดียว และมีที่ว่างเฉพาะสำหรับโคมไฟกับคนจุดโคมเท่านั้น เจ้าชายน้อยแปลกใจว่าโคมไฟกับคนจุดโคมไฟจะมีประโยชน์อะไร ในปากฟ้าของดวงดาวที่ไม่มีบ้านเรือนและผู้คน เขาพูดกับตัวเองว่า

ชายคนนี้อาจจะดูไร้ประโยชน์ แต่เขาก็ไร้ประโยชน์น้อยกว่าพระราชา คนหลงตัวเอง นักธุรกิจหรือคนขี้เมาอย่างน้อยงานของเขาก็มีคุณค่า เมื่อเขาจุดโคมก็เท่ากับเขาได้ก่อให้เกิดดาวขึ้นอีกหนึ่งดวงหรือดอกไม้อีกหนึ่งดอก เมื่อเขาดับโคมไฟก็เป็นช่วงเวลาแห่งการหลับไหลของดอกไม้หรือดวงดาว นับเป็นงานที่งดงามมาที่เดียวมันมีคุณค่าอย่างแท้จริง เพราะมันก่อให้เกิดความงามเมื่อเข้าไปถึงดาวดวงนี้เขาจึงโค้งคำนับด้วยความชื่นชม

"อรุณสวัสดิ์ คุณดับโคมของคุณทำไม"

"มันเป็นหน้าที่" คนจุดโคมตอบรับ

"อรุณสวัสดิ์"

"หน้าที่คืออะไร"

"คือการดับไฟในโคม ราตรีสวัสดิ์" เขาจุดไฟอีก

"แล้วคุณจุดไฟอีกทำไม"

"มันเป็นหน้าที่" คนจุดโคมตอบ

"ผมไม่เข้าใจ" เจ้าชายน้อยพูด

"ไม่เห็นมีอะไรต้องเข้าใจ" คนจุดโคมตอบ

"หน้าที่ก็คือหน้าที่ อรุณสวัสดิ์" คนจุดโคมตอบแล้วก็ดับไฟ เขาจับเหยื่อบนหน้าผากด้วยผ้าเช็ดหน้าตามหากรูกสีแดง

"งานของฉันเหน็ดเหนื่อยมาก เมื่อก่อนมันก็เป็นงานที่น่าทำอยู่หรอก ฉันจะดับไฟในตอนเช้า และจุดใหม่ในตอนเย็น ฉันมีเวลาพักผ่อนตลอดวัน และได้นอนตลอดคืน ..."

"แล้วหลังจากนั้นล่ะ มีการเปลี่ยนแปลงคำสั่งหรือ"

"คำสั่งไม่ได้เปลี่ยนแปลงหรอก นั่นคือจุดสำคัญของเรื่องละ ดวงดาวหมุนเร็วขึ้นทุกปี แต่คำสั่งไม่เคยเปลี่ยนแปลง" คนจุดโคมตอบ

"แล้วอย่างไรต่อไปล่ะ" เจ้าชายน้อยถาม

"ก็ตอนนี้มันหมุนหนึ่งรอบต่ออาทิตย์ ฉันไม่มีเวลาพักผ่อนแม้แต่วันเดียว จะต้องทั้งจุดและดับไฟทุก ๆ นาที"

"แปลกจัง วันหนึ่ง ๆ ของคุณมีเพียงหนึ่งนาที"

"ไม่เห็นแปลกอะไรเลย นี่เดือนหนึ่งแล้วนะที่เราเย็นคุยกัน คนจุดโคมตอบ"

"เดือนหนึ่งแล้วหรือ"

"ใช่ สามสิบนาทีก็คือสามสิบวัน ราตรีสวัสดิ์" แล้วเขาก็จุดไฟอีกเจ้าชายน้อยเฝ้ามอง และให้รู้สึกรักคนจุดโคมผู้ซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ เขาย้อนคิดไปถึงพระอาทิตย์ตกดินที่เคยพำนักเพื่อถึง และเฝ้าเลื่อนเก้าอี้ติดตาม เขาอยากจะช่วยเพื่อนคนนั้นมาก

"ผมรู้วิธีที่จะทำให้คุณได้พักผ่อนทุกครั้งที่คุณต้องการ"

"ฉันอยากพักผ่อนอยู่ตลอดเวลา" คนจุดโคมตอบบางทีคนเราก็อาจจะซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ และอาจจะเกียจคร้านได้ในเวลาเดียวกัน

เจ้าชายน้อยบอกไปว่า "ดาวของคุณเล็กมาก เพียงสามก้าวก็เดินรอบแล้ว คุณก็เดินช้า ๆ ไปตลอดวัน เพื่อให้เป็นเวลากลางวัน เมื่อคุณอยากจะพัก คุณก็เดินไปเรื่อย ๆ อย่างนี้ ... แล้วกลางวันก็จะยาวนานเท่าที่คุณต้องการ"

"ไม่เห็นจะทำให้ดีขึ้นเลย สิ่งที่คุณรักที่สุดในชีวิตก็คือการนอน" คนจุดโคมตอบ

"ถ้าอย่างนั้นก็แย่หน่อยนะ" เจ้าชายน้อยบอก

"ใช่ โคมไม่ดีเลย" คนจุดโคมบอก

"อรุณสวัสดิ์" แล้วเขาก็ดับไฟ

เจ้าชายน้อยบอกตัวเองขณะเดินทางต่อ

"ผู้ชายคนนี้อาจจะถูกคนอื่น ๆ อย่างพระราชอา คนหลงตัวเอง คนขี้เมา หรือนักธุรกิจดูถูกเหยียดเขาเป็นคนเดียวที่ฉันเห็นว่าไม่ตลกเลย บางทีอาจจะเป็นเพราะเขาเป็นคนที่เห็นแก่คนอื่นมากกว่าตัวเอง"

เจ้าชายน้อยถอนหายใจอย่างเศร้าๆ แล้วบอกตัวเอง

"ผู้ชายคนนี้เป็นคนเดียวที่ฉันอยากเป็นเพื่อนด้วย แต่ดาวของเขาเล็กมากมันไม่พอสำหรับคนสองคน"

เจ้าชายน้อยไม่ยอมรับว่า จริง ๆ แล้วเขาก็รู้สึกเสียดายที่ดาวศักดิ์สิทธิ์ดวงนี้ มีพระอาทิตย์ตกถึงหนึ่งพันสี่ร้อยสิบหนในสี่สิบสี่ชั่วโมง ...

ที่มา: Antoine de Saint-Exupéry. (2563). **เจ้าชายน้อย**. กรุงเทพมหานคร: ระหว่างบรรทัด.

23. ผู้แต่งมีวิธีการดำเนินเรื่องอย่างไร

ก. การดำเนินเรื่องผ่านมุมมองของเจ้าชายน้อย

ข. การดำเนินเรื่องผ่านการบอกเล่าของเจ้าชายน้อย

ค. การดำเนินเรื่องผ่านการตั้งคำถามของเจ้าชายน้อย

ง. การดำเนินเรื่องผ่านมุมมองของตัวละครที่เจ้าชายน้อยพบเจอ

24. จะเกิดอะไรขึ้นหากคนจุดโคมหยุดพัก

ก. จะไต่งานหนักกว่าเดิม

ข. สิ่งมีชีวิตจะหยุดเจริญเติบโต

ค. จะถูกลงโทษให้ออกจากดาว

ง. วันและเวลาที่ดาวจะหยุดไปด้วย

25. ข้อใดไม่ถูกต้องเกี่ยวกับดาวของคนจุดโคม

ก. มีพื้นที่สำหรับ 1 คน

ข. 1 นาที เท่ากับ 1 วัน

ค. เวลาจะเดินเร็วขึ้นทุกปี

ง. กลางวันนานกว่ากลางคืน

26. บทอ่านข้างต้นมีลักษณะเด่นในด้านใด

ก. มีการดำเนินเรื่องอย่างรวดเร็ว ไม่น่าเบื่อ

ข. มีการใช้วรรณศิลป์ถ่ายทอดอารมณ์ออกมาได้อย่างชัดเจน

ค. มีการอธิบายฉาก และบรรยากาศภายในเรื่องอย่างละเอียด

ง. มีการแทรกมุมมอง ข้อคิด ที่หลากหลายให้ได้ติดตามผ่านบทสนทนา

27. "เมื่อเขาจุดโคมก็เท่ากับเขาได้ก่อให้เกิดดาวขึ้นอีกหนึ่งดวงหรือดอกไม้อีกหนึ่งดอก เมื่อเขาดับโคมไฟก็เป็นช่วงเวลาแห่งการหลับใหลของดอกไม้หรือดวงดาว" ข้อความดังกล่าวมีความหมายว่าอย่างไร

- ก. งานของคนจุดโคมช่วยให้สิ่งมีชีวิตเจริญเติบโต
- ข. งานของคนจุดโคมทำให้ดอกไม้และดวงดาวได้พักผ่อน
- ค. งานของคนจุดโคมช่วยให้มีดอกไม้และดวงดาวเพิ่มขึ้น
- ง. งานของคนจุดโคมเปรียบเสมือนการเกิดกลางวันและกลางคืน

28. "ผู้ชายคนนี้เป็นคนเดียวที่ฉันอยากเป็นเพื่อนด้วย แต่ดาวของเขาเล็กมากมันไม่พอสำหรับคนสองคน" ข้อความดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าเพื่อนในความคิดของเจ้าชายน้อยเป็นอย่างไร

- ก. มีอาชีพจุดโคม
- ข. ต้องอยู่ด้วยกัน
- ค. อยู่ดาวดวงใหญ่
- ง. เป็นผู้ชายเท่านั้น

29. การกระทำของคนจุดโคมแสดงให้เห็นว่าเขาเป็นอย่างไร

- ก. มีสติปัญญา
- ข. มีความเมตตา
- ค. มีความซื่อสัตย์
- ง. มีความรอบคอบ

30. บทอ่านข้างต้นไม่เหมาะที่จะนำมาเป็นข้อคิดในแง่ใด

- ก. ความซื่อตรง จริงใจ
- ข. ความอดทน ไม่ย่อท้อ
- ค. ความมีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
- ง. ความขยัน ไม่ปล่อยปละละเลย

แบบสอบถามความคิดเห็นต่อการเรียนวิชาภาษาไทยโดยใช้เทคนิคพานอรามา

ร่วมกับแผนภูมิความหมาย

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามความคิดเห็นชุดนี้มีจุดประสงค์เพื่อวัดความรู้สึกและความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาไทยโดยใช้เทคนิคพานอรามาร่วมกับแผนภูมิความหมาย ดังนั้นจะไม่มีคำตอบที่ถูกหรือผิด และไม่มีผลต่อคะแนนวิชาภาษาไทย

2. แบบสอบถามความคิดเห็นชุดนี้มีทั้งหมด 20 ข้อ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านบรรยากาศในการจัดการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ เมื่ออ่านข้อคำถามแล้วให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางด้านขวาเป็นระดับความคิดเห็น 5 ระดับ ซึ่งเกณฑ์ในการพิจารณาข้อความที่กำหนดมีความหมายดังนี้

ระดับคะแนน 5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

ระดับคะแนน 4 หมายถึง เห็นด้วยมาก

ระดับคะแนน 3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง

ระดับคะแนน 2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย

ระดับคะแนน 1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

แบบสอบถามความคิดเห็นต่อการเรียนวิชาภาษาไทยโดยใช้เทคนิคพาโนรามาพร้อมกับแผนภูมิ

ความหมาย

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง (5)	เห็นด้วย มาก (4)	เห็นด้วย ปานกลาง (3)	เห็นด้วย น้อย (2)	เห็นด้วย น้อยที่สุด (1)
ด้านบรรยากาศในการจัดการเรียนรู้						
1	นักเรียนรู้สึกกระตือรือร้นเมื่อเรียนวิชาภาษาไทย					
2	นักเรียนอยากมีส่วนร่วมในการเรียนมากยิ่งขึ้น					
3	นักเรียนชอบที่มีโอกาสได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อน					
4	นักเรียนชอบการอ่านและการจดบันทึกมากขึ้น					
5	นักเรียนชอบบรรยากาศในการเรียนที่ครูจัดให้					
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้						
6	นักเรียนชอบที่มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับการอ่าน					
7	นักเรียนชอบที่ได้กำหนดวิธีการอ่านด้วยตนเอง					
8	นักเรียนชอบที่ได้ฝึกตั้งคำถามและหาคำตอบอย่างอิสระ					
9	การจดบันทึกโดยใช้แผนภูมิความหมายช่วยให้นักเรียนเข้าใจเรื่องที่อ่านมากยิ่งขึ้น					
10	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ช่วยสร้างแรงจูงใจในการอ่านมากยิ่งขึ้น					

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง (5)	เห็นด้วย มาก (4)	เห็นด้วย ปานกลาง (3)	เห็นด้วย น้อย (2)	เห็นด้วย น้อยที่สุด (1)
ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้						
11	นักเรียนได้พัฒนาความสามารถด้านการอ่าน					
12	นักเรียนนำขั้นตอนในการอ่านไปใช้ได้ อย่างถูกต้อง					
13	นักเรียนนำการจดบันทึกโดยใช้แผนภูมิ ความหมายไปพัฒนาการเรียนวิชาอื่น ๆ					
14	นักเรียนเห็นว่าความสามารถด้านการ อ่านมีประโยชน์ต่อการใช้ชีวิตประจำวัน					
15	นักเรียนมีความรู้สึกเชิงบวกต่อการเรียน วิชาภาษาไทย					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสาวธัญลักษณ์ เอี่ยมม่วง
สถานที่เกิด	จังหวัดสระบุรี
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2559 สำเร็จการศึกษาศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา ภาษาไทย:ภาษาและวรรณคดีไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ. 2563 ศึกษาต่อระดับปริญญาโท ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

